

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Wason

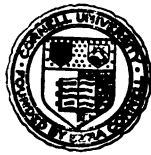
PL5453

B65

ASIA

Wason
PL 5453
B65-

CORNELL
UNIVERSITY
LIBRARY

Cornell University Library

PL 5453.B65

Hollandsch-Soendaesch woordenboek /

3 1924 023 410 750

eca

HOLLANDSCH-SOENDAASCH
WOORDENBOEK

DOOR

Mr. P. BLUSSÉ

EN

RADEN KARTA WINATA.

SAMARANG,

G. C. T. VAN DORP & Co.

1876.

Wason
PL5453
B65

W. 131193
101

RT.

EEN WOORD VOORAF.

De omstandigheid dat er geen Hollandsch-Soendaasch Woordenboek bestond, gaf aan de Schrijvers het denkbeeld aan de hand tot de samenstelling van dit werkje.

Zij zijn uitgegaan van de gedachte, dat het meest behoefte was aan een zoogenaamd praktisch woordenboek, en zij hebben zich daarom tot doel gesteld de woorden in haar meest gebruikelijken vorm op te nemen, en die woorden welke weinig in gebruik zijn wey te laten.

BANDOENG
(PREMANGER-REGENTSCHAPPEN)

15 Juli 1876.

De Schrijvers

P. BLUSSÉ.

KARTA WINATA.

INLEIDING.

De Hollandsche woorden achter het hoofdwoord tusschen twee haakjes gedrukt, duiden de beteekenis aan volgens welke de vertaling van het hoofdwoord heeft plaats gehad.

De *a* wordt uitgesproken als de Hollandsche *a*.

De *e* als de *e* in *pen*.

De *è* als de *e* in *gehoord*.

De *g* als de *g* in het Fransche woord *guerre*.

De *h* als de Hollandsche *h*; aan het einde van eene lettergreep eenigszins als de Hollandsche *ch*.

De *i* altijd als de *ie* in *kies*.

De *o* als de *o* in *lok*.

De *s* altijd scherp.

Klinkers naast elkander worden elk afzonderlijk uitgesproken, behalve de *oe*, welke te zamen de Hollandsche *oe* vormen, en de *e u* waarvan de klank tusschen de Hollandsche *eu* en de korte Hollandsche *u* (in het woord *put*) inligt.

Bij de *ij* spreekt men de *i* en *j* afzonderlijk uit.

De *ng* en *nj* worden eenigszins door den neus uitgesproken.

De samengestelde of verbonden medeklinkers *ng*, *nj*, *dj* en *tj* worden noch in uitspraak, noch in schrift van elkander gescheiden.

Men heeft in het Soendaasch :

kasar-woorden *κ*, gebruikt door den kleinen man onderling, en door den meerdere tot en van den mindere;

sedang-woorden *σ*, bezigt men tot zijns gelijken, met wien men minder gemeenzaam, of tot minderen, aan wien men eer verschul-

II

digd is, hetzij wegens hooge jaren, hetzij wegens familie-betrekking enz.;

lèmès-woorden L, in gebruik bij de aanzienlijken onderling, en door den mindere tot of van den meerdere;

adab-woorden A, als men van zich zelf, zijne familie of zijne bezittingen tot een meerdere spreekt, en ook als men over iemands mindere, diens familie of diens bezittingen spreekt tegen diens meerdere.

Indien er geene K, N, L noch A achter een Soendaasch woord staat, wordt dat woord zoowel als *kasar*-, *sèdèng*- en *lèmès*-, dan als *adab*-woord gebezigd; staat er geen N, achter, dan gebruikt men voor *sèdèng*-woord het *kasar*-woord; staat er geen L, achter, dan bezigt men voor *lèmès*-woord het *kasar*- en soms het *sèdèng*-woord; staat er geen A, achter, dan gebruikt men voor *adab*-woord het *kasar*- en het *sèdèng*-woord, en soms het *lèmès*-woord.

Men heeft nog enkele Soendasche woorden zooals: *aing* (ik), *sia* (gij), *modar* (sterven), *molor* (slapen), welke erg *kasar* (grof) zijn, en als men ze gebruikt, voor eene belediging doorgaan.

Er zijn in het Soendaasch woorden, zooals *doeloer* (broeder, zuster), *anak* (kind, zoon, dochter), bij welke men nog het woord *lalaki* (mannelijk) of *awewe* (vrouwelijk) zou moeten voegen om uit te drukken of men het woord mannelijk of vrouwelijk bedoelt. Dit geschiedt indien men de geslachten uitdrukkelijk tegen elkaar overstelt, b. v. hij heeft drie kinderen, twee zoons en eene dochter, *manehna boga anak tiloe, doewa anak lalaki hidji anak awewe*.

Het meervoud drukt men uit door, indien het woord met een medeklinker begint, *ar* of *al* achter dien medeklinker, en indien het woord met een klinker begint, *ar* voor dien klinker te plaatsen, b. v. van *boedak*, bediende, *baroedak*, van *aloes*, schoon, *araloes*, van *euweuh*, afwezig, *areuweuh*, van *maneh*, gij, *maraneh*, van *leum-*

III

pang, loopen, *laleumpang*; er zijn echter slechts weinige zelfstandige naamwoorden, op welke het voorgaande toepasselijk is.

Ook wordt het meervoud bij werkwoorden nog uitgedrukt door het woordje *pada* voor het werkwoord te plaatsen, b. v. *koeda geus pada diselaän*, de paarden zijn gezadeld.

Het bijvoegelijk naamwoord en het bezittelijk voornaamwoord worden in het Soendaasch achter het zelfstandig naamwoord geplaatst.

De vergrootende trap van vergelijking wordt gevormd door *leuwih* voor het bijvoegelijk naamwoord te plaatsen, en de overtreffende trap door het voorvoegsel *pang* en het achtervoegsel *na*; het woordje *dan* wordt bij den vergrootenden trap vertaald door *balan*, *ti balan* of *manan*.

Het voornaamwoord wordt bij werkwoorden dikwijls verzwegen; ook bezigt men somtijds in plaats van het persoonlijk voornaamwoord den naam van den persoon.

Het woordje *geus* of *enggeus* voor een werkwoord drukt den verleden tijd uit, doch wordt dikwijls verzwegen.

De toekomstige tijd wordt uitgedrukt door het woordje *mangke*, *engke*, *dek*, *rek* of *arek* voor het werkwoord te plaatsen.

Indien in de gebiedende wijs het voorwerp uitdrukkelijk is aangewezen, vallen de aan het begin van een woord cursief gedrukte letters weg en komen, indien er cursieve letters tusschen twee haakjes achter staan, deze er voor in de plaats, b. v. neem *die* lamp van de tafel, *tjokot eta lampoe tina medja*, van *njokot* (*tj*).

De gebiedende wijs om iets niet te doen, drukt men uit door

IV

het woordje *oelah* of *montong* voor het werkwoord te plaatsen, terwijl de cursief gedrukte letters niet wegvallen, en indien het voorwerp uitdrukkelijk is aangewezen, bezigt men den lijdenden vorm.

Voor den Hollandschen bedrijvenden vorm bezigt men in het Soendaasch meestal den lijdenden vorm.

In den lijdenden vorm vallen de aan het begin van een woord cursief gedrukte letters weg, en komen, indien er cursieve letters tusschen twee haakjes achter staan, deze er voor in de plaats, met voorvoeging van het woordje *di* of *ka*. *Ka* wordt altijd gebruikt:

1e. om uit te drukken dat iets toevallig, iets zonder opzet of bij vergissing geschiedt, b. v. door Soeria is dit boek bij vergissing meegenomen, *ijeu boekoe ka bawa koe Soeria*;

2e. om eene mogelijkheid uit te drukken, b. v. kunt gij die kist optillen? *eta pēti kadjoengdjoengkeun koe maneh?*

De *ij* vindt men in dit woordenboek als 25e. letter, en niet als dubbele *i*.

A

- A, B, C, het —, tjatjarakan.
- aaien, *něpakan* (*t*), *ngoesapan*.
- aal, *běloet*.
- aalmoes, *siděkah*.
- aambeien, *eudjeun*.
- aamborstig, *měngi*, *k*, *ampěg*, *L*.
- aan (bij personen, bij plaatsen), *ka*.
- — (bij dieren, bij zaken), *kana*.
- — (— den buitenkant), *di*.
- aanbeeld, *talěnan*.
- aanbelang (eene zaak van —), *gěde*.
- aanbesteden (een werk —), *ngaborongkeun*.
- aanbevelen, *moedji* (*p*), *ngalěm*.
- aanbeveling, *pamoedji*, *pingalěm*.
- aanbidden (vuur —), *njěmbah* (*s*).
- aanbidder (id. —), *noe njěmbah*.
- aanbieden, *mikeun* (*t*), *k*, *maparinkeun* (*p*), *L*, *njanggakeun* (*s*), *A*.
- aanblazen (vuur —), *njoep* (*t*).
- aanbouw, in —, *keur dipigawe*, *k*, *keur dipidaměl*, *L*.
- aanbranden (onz. werkw.), *toetoeng*.
- aandacht, *kasarěgěpan*.
- aandachtig, *sarěgěp*.
- aandeel, *bagian*.
- aandenken (zelfst. n. w.), *tanda mata*.
- aandoen (kleeren —), *make* (*p*), *nganggo*, *L*.
- — (eene plaats —), *njimpang*, *k*, *liren*, *sindang*, *L*.
- — (verdriet —), *ngadjadikeun*, *matak*.
- aandoenlijk (een — verhaal), *matak nalangsa*.
- aandraaien (eene schroef

- —), *moetěrkeun* (*p*).
- aandringen (op een verzoek —), *ngěntjěngan* (*k*).
- aandrijven (tegen iets —), *magoet* (*p*), *njěntoeg* (*s*).
- aandurven, *wani*.
- aangaan (ergens —), *njimpang*, *k*, *liren*, *sindang*, *L*.
- — (raken), *pěrdoeli*.
- — (eene verbintenis —), *nji-jeun* (*dj*), *k*, *ngadaměl*, *L*.
- — (betreffen), *moenggoeh*, *k*, *měnggah*, *L*, *hal*, *ari*.
- aangeboren, *bakst*.
- aangenaam, *ngeunah*, *k*, *raos*, *L*.
- — (van eene plaats), *bětah*.
- aangeven (aanreiken), *njodorkeun* (*s*), *k*, *maparinkeun* (*p*), *L*, *njanggakeun* (*s*), *A*.
- — (een diefstal —, goederen —), *ngalaporkeun*.
- aangezicht, *beungeut*, *k*, *pameunteu*, *raraj*, *L*.
- aangezien, *sabab*, *tina*, *marga*, *karana*, *k*, *margi*, *L*.
- aangifte, *panglapor*.
- aangrenzend, *těpoeng watěs*.
- aanhalen (goederen —), *njěkěl* (*tj*), *nangkěp* (*t*), *k*, *njěpěng* (*tj*), *L*.
- — (liefkozen), *ngawoedjoek*.
- — (strak trekken), *narik* *lěmpěng* (*t*), *měntang* (*p*).
- aanhaken (bedr. werkw.), *něrapkeun* (*t*).
- aanhang (partij), *koempoelan*.
- aanhangen (eene partij —), *asoep*.
- aanhanger, *noe sakoetoe*.
- aanhebben (kleeren —), *make* (*p*), *k*, *nganggo*, *L*.
- aanhoogen, *njaeur* (*s*), *ngoe-roegan*, *ngaloehoeran*.
- aanhouden (voortduren), *masih*, *tětěp*.

aanhouden (kleeren —), teu tjoetjoel.
 — (goederen —), *njĕkĕl* (*tj*), *nangkĕp* (*t*), *k*, *njĕpĕng* (*tj*), L.
aanhoudend, teu eureun eureun, salawasna, *k*, salamina, L.
aanjagen, schrik —, *ngareureuwas*, *ngagĕrtak*.
aanklacht, dawa, *kĕlak*.
aanklagen, *ngadawa*, *ngĕlak* (*k*).
aanklagĕr, noe *ngadawa*, noe *kĕlak*.
aankleeden (bedr. werkw.), *makeanan* (*p*), *k*, *nganggoan*, L.
 —, zich —, *make*, *k*, *nganggo*, L.
aankloppen, *ngĕtrokan* (*k*), *ngagĕdrogan*.
aankomen, *datang*, *k*, soemping, L, *dongkap*, A.
aankomst, *id*.
aankondigen, *ngoewarkeun*.
aankijken (iemand —), *neuteup* (*t*), *mĕntjrong* (*p*).
aanleg (natuurlijke —), *watĕk*, *bakal*.
aanleggen (een tuin —, spoorwegen —), *njijeun* (*dj*), *k*, *ngadamĕl*, L.
 — (vuur —), *nijoepe* (*t*), *miroen*.
 — (onderweg —), *njimpang*, *k*, *sindang*, *liren*, L.
 — (— op, mikken op), *ngetjeng* (*k*).
 —, hoe moet ik het —, *koemaha pĕtana*.
aanleiding, *lantaran*, *sabab*.
aanlengen, *njampoer* (*tj*).
aanleunen (— tegen), *njarande*.
aanlokkelijk, *matak kabita*.
aanloopen (tegen elkaar —), *padoepak*.
 — (ergens —, aangaan), *njimpang*, *k*, *sindang*, *liren*, L.
 — (duren), *lila*, *lawas*, *k*, *lami*, L.

aanmaken (sla —), *njijeun* (*dj*).
 — (vuur —), *nijoepe* (*t*), *miroen*.
aanmanen tot spoed, *ngĕntjĕngkeun* (*k*), *ngageuwatkeun*.
 — (om betaling), *nagih* (*t*).
 —, gerechtelijk —, *njita* (*s*).
aanmĕtigen, zich gezag —, *kakawasaĕnan*, *koemawasa*.
aanmengen, *njampoer* (*tj*).
aanmerken, *njawad* (*tj*).
aanmerking, *panjawad*.
aanmeten, *ngoekoer*.
aanmoedigen, *ngahatean*, *ngabibita*.
aannemen, *narima* (*t*).
 — (vooronderstellen), *ngira* (*k*), *nganjana*, *k*, *ngintĕn* (*k*), L.
 — (aanpakken), *njĕkĕl* (*tj*), *k*, *njandak* (*tj*), L.
 — (een werk —), *ngaborong*.
 — (een kind —), *ngoekoet* (*k*), *ngarawatan*, *miara* (*p*), *ngingoe*.
aannemer, *annemer*, noe *ngaborong*.
aanpakken (aannemen), *njĕkĕl* (*tj*), *k*, *njandak* (*tj*), L.
aanpassen, *mĕtjak* (*p*), *njoba* (*tj*), *ngadjadjal*, *ngadjaran*.
aanplakken, *napĕlkeun* (*t*).
aanplant, *pamĕlak*, *tanĕman*.
aanplanten, *mĕlak* (*p*).
aanpraten, *moedji* (*p*), *ngalĕm*.
aanprijsen, *id*.
aanraden, *mere pirĕmpoeg* (*ĕ*), *k*, *maparin pirĕmpag* (*p*), L, *ngahatoeran pirĕmpag*, A.
 — (zelfst. n. w.), *pirĕmpoeg*, *k*, *pirĕmpag*, L.
aanraken, *keuna*, *antĕl*.
 — (bedr. werkw.), *ngarampa*, *ngaragap*, *njabak* (*tj*).
aanreiken (aangeven), *njodorkeun* (*s*), *k*, *maparinkeun* (*p*), L, *njanggakeun* (*s*), A.
aanrekenen, *ngitoeng*, *k*,

ngetang, L.
 — **aanrennen**, *balap*.
 — **aanrichten** (schade —), *ngadjadikeun*, *matak*.
 — **aanroepen** (de Godheid —), *njambat* (s).
 — **aanrĳgen**, *nĳran* (t).
 — **aanschaffen** (koopon), *meuli* (b), κ, *ngagaleuh*, L.
 — **aanschietsen** (raken), *keuna*.
 — **aanschrijven**, *marentah* (p), κ, *miwarang* (p), *nimbalan* (t), L.
 — **aanslaan** (in de belasting), *nganslah*.
 — (van honden op de jacht), *manting* (p).
 —, een hoogen toon — (fig.), *loehoer tintjak*.
 — **aanslag** (in de belasting), *anslah*.
 — **aanslibben**, *saeur*.
 — **aanslibbing**, *id*.
 — **aanspannen**, *ngararangkenan*.
 — **aanspoelen**, *palid*.
 — **aansporen**, *ngahatean*, *ngabibita*.
 — **aansporing**, *panghatean*, *pangbibita*.
 — **aanspraak** (recht), *hak*.
 — (rede), *omongan*, κ, *sasaoeran*, L.
 — **aansprakelijk**, *nanggoeng*, *kabeubeuratan*, κ, *nanggél*, *kaweweratan*, L.
 — **aanspreken** (iemand —), *mawa ngomong* (b), κ, *njan-dak sasaoeran* (t), L.
 — **aanspijkeren**, *makoe* (p).
 — **aanstaan** (naar den zin zijn), *soeka*.
 — (de deur staat aan), *mologo*.
 — **aanstaande** (toekomstig), *hareup*, κ, *pajoen*, L.

aanstaande (verloofde), *bebene*, *beubeureuh*.
aanstalten maken, *njadijakeun* (s).
aanstampen (de aarde met stokken —), *noetoe* (t).
 — (id. met de voeten), *ngaléjék*.
aansteken (eene lamp —), *njeungeut* (s).
 — (besmetten), *tepa*.
aanstellen (iemand —), *ngangkat*, *ngadjénengkeun*.
 —, zich — (zich gedragen), *lakoe*, *lampah*.
aanstelling, *angkatan*.
aanstonds (ik zal — komen), *sakeudeung deui*, κ, *sakédap deui*, L.
aanstoot, *sak*.
 — geven, *matak sak*.
aanstooten, *njigeung* (s).
aantal, *lobana*, *rejana*.
aanteekenen (opschrijven), *njatét* (t), *noeliskeun* (t), κ, *njeratkeun* (s), L.
aantocht, in — zijn, *keur di djalan*.
aantoonen, *noedoehkeun* (t).
aantreffen (iemand —), *amprok*, *papanggih*, *patépoeng*, *tépoeng*, κ, *paté pang*, *té pang*, L.
aantrekken (kleeren —), *make* (p), κ, *nganggo*, L.
 — (om iets geven), *mérdoeli* (p), *miroseja* (p).
 — (strak trekken), *sarik lém-péng* (t), *méntang* (p).
aanvaarden (eene betrekking —), *ngalampahkeun*.
aanvallen (iemand —), *naradjang* (t).
 — (eene stad —), *ném-poe* (t).
aanvallig, *manis*, *loetjoe*, *kajoengjoen*.
aanvang, *mimiti*, κ, *awit*, L.
aanvangen (onz. werkw.), *id*.

aanvankelijk, mimitina, κ,
 awitna, L.
 aanvaren (tegen iets —),
 nǚntoeg (s), magoet (p).
 aanvatten (aanneemen), nǚ-
 kël (tj), κ, nǚandak (tj), L.
 aanverwanten, baraja, κ,
 warga, wargi, L.
 aanvoerder (van een leger),
 koemëndang, kapala.
 — (van opstandelingen), loe-
 loegoe, kapala.
 aanvoeren (een leger —),
 ngoemëndangan (k), ngapala-
 an (k).
 — (opstandelingen —), ngaloe-
 loegoean, ngapalaän (k).
 aanwas (aanslibbing), saeur.
 aanwenden (bezigen, gebrui-
 ken), make (p), κ, nganggo, L.
 aanwennen, zich iets —,
 ngabijasakeun, noetoeran (t).
 aanwensel, kabijasaän, adat.
 aanwezig, aja.
 aanwezigheid, kaäjaän.
 aanwinst, oentoeng.
 aanwijzen, noedoehkeun (t).
 aanzeggen (bekend maken),
 ngoewarkeun.
 aanzien (iemand —), neutaup
 (t), mëntjrong (p).
 — (houden voor), ngira (k), κ,
 ngintën (k), L.
 — (verdragen), nahan (t).
 —, (iemand) van — kennen,
 wawoeh saliwat, wawoeh moen-
 ding.
 —, in — zijn (gezien zijn),
 dihormat, diadaban.
 —, ten — van, hal eta.
 —, zonder — van persoon,
 teu pilih kasih.
 aanzienlijk (voornaam), gë-
 de, κ, agoeng, L.
 aanzienlijken, de —, bang-
 sa menak, bangsa loehoer.

aanzoek, huwelijks —, pa-
 nanjaän, panglamar.
 —, huwelijks — doen, na-
 njaän (t), ngalamar.
 aanzuiveren (schuld —),
 moenahan (p).
 aap, monjet.
 aar (van rijst), ranggeuj.
 aard (geaardheid), watsk, ta-
 beat.
 aardappel, koemëli.
 aardbeving, lini.
 aardbezie, arben.
 aardbol, doenja, boemi.
 aarde, doenja, boemi.
 — (grond), taneuh.
 aarden (tieren), montok.
 — (zieh te huis gevoelen), bē-
 tah.
 — (zij aardt naar hare moeder),
 noeroen (t).
 aardewerk, tataneuhan, pa-
 rabot taneuh, gagarabah.
 aardig, loetjoe, kajoengjoeng.
 —, het is —, aneh.
 aardrijkskunde, elmoe boe-
 mi.
 aarzelen, asaäsa, hamham.
 aas (om dieren mee te vangen),
 eupan.
 — (in het kaartspel), as.
 abuis, een — begaan, salah.
 ach! adoeh! Allah.
 acht, dalapan.
 —, zich in — nemen, ingët,
 κ, eling, L, emoet, A.
 achten (werksw.), ngahormat.
 achtentwintig, dalapan li-
 koer, doewa poeloeh dalapan.
 achter, toekang, κ, poeng-
 koer, L.
 — elkaar loopen, patoe-
 toeroet.
 achteraan (— komen, — loo-
 pen), pandeuri.
 achterblijven, tinggaleun.

- achterdocht, timboeroe.
 - achtereen (5 dagen —), djè-
 poet.
 achteren, van —, ti toe-
 kang, K, ti poengkoer, L.
 achtergaan (van 'n uurwerk),
 kendor.
 achtergalerij, tēpas toe-
 kang, K, wangkilas poeng-
 koer, L.
 achterhalen, njoesoel (s),
 ngoedag.
 achterlaten, ninggalkeun (t),
 K, ngantoenkeun (k), L.
 achterover, nangkarak.
 achterpoot, seekoe toekang.
 achterste (bil), birit, K, ibit,
 L.
 — (laatste), pangtoekangna, K,
 pangpoengkoerna, L.
 achtervolgen (nazetten),
 ngoedag, njoesoel (s).
 achterwaarts, — gaan,
 moendoer.
 achting, hormat.
 achtmaal, dalapan kali.
 achtste, de —, kadalapan.
 —, een —, sapērdalapan.
 achttien, dalapan wēlas.
 actie (in eene maatschappij),
 soerat pērsen.
 — (rechtsvordering), dawa.
 adel, van — zijn, bangsa
 menak, bangsa loehoer.
 adellijk, id.
 adder, oraj lēmah.
 adem, ambēkan.
 ademen, ngambēkan.
 ademloos, eungap, taja am-
 bēkan.
 ader, oerat.
 aderlaten, nyērot (s).
 adjudant, adjidan.
 admiraal, admiral.
 adres, alamat.
 adresseeren (een brief —),

ngalamatan.
 advies, timbangan.
 adviseeren, nimbang (t).
 advocaat, alpoekat.
 af (voltooid), anggeus, K, pa-
 rantos, L.
 afbakenen, ngadjiran.
 afbreken (een huis —), nga-
 rakrak.
 afbreuk doen, ngaroeigikeun.
 afbrokkelen, nīemplek (s).
 afdak, songko.
 afdalen, toeroen, K, loeng-
 soer, L.
 afdammen, mēndēt (p).
 afdanken, moendoeng (t).
 afdeelen, ngabagi.
 afdeeling, bagian.
 — (— eener residentie), apde-
 ling.
 afdingen, sawar (t).
 afdoen (eene zaak —), ngang-
 geuskeun, K, marantoskeun
 (p), L.
 — (eene schuld —), majar (b),
 naor (s).
 afdrogen, moehoerkeun (t).
 afdruipen (van eene kaars),
 njaktjlakan.
 afdruk, tapak.
 afdrijven (eene rivier —),
 palid, milir.
 —, de vrucht door mid-
 del van wrijving —, mak-
 sa ngabidjilkeun anak (p),
 mēntjet kandoengan (p).
 afdwalen, kasasab, kasaroen-
 g.
 afgaan (naar beneden gaan),
 toeroen, K, loengsoer, L.
 —, afgang hebben, ngising,
 K, mitjeun, s, kabeuratan, L,
 ka tjai, kalahadjat, A.
 — (van een geweer), bitoe.
 afgedaan, anggeus, K, paran-
 tos, L.
 afgeloefd, djompo.

afgelegen (veraf), djaeoh.
 afgeven (van verf), tepa.
 afgezant, oetoesan.
 afglippen, morosot.
 afgod, brahala.
 afgrond, gawir, lëgok goe-
 noeng, djoerang.
 afgunst, { dëngki.
 afgunstig, {
 afhangen (afhankelijk zijn),
 kabawah, ka'reh.
 afhebben, anggeus, κ, paran-
 tos, L.
 afhellen, miring.
 afhouden (geld —), *njangko-*
long (tj), *ngalaän*, *motong (p)*.
 — (weerhouden), *nahan (t)*,
ngahalangan.
 — (iemand op een afstand hou-
 den), *ngadjaoehan*.
 afhouden, *motong (p)*.
 afjakkeren (een paard —),
ngabeubentan.
 afkeer, kageuleuhan, kange-
 waän.
 afkeerig, geuleuh, ngewa.
 afkeuren, *njawad (tj)*, *nj'ëla (tj)*.
 afkomst, toeroenan.
 afkomstig, asal.
 afkondigen, *ngowearkeun*.
 afkopen, *meuli (b)*, κ, *nga-*
galeuh, L.
 afkrijgen (voltooien), *ngang-*
geuskeun, κ, marantoskeun
(p), L.
 afladen, *ngoendjal moewat-*
an (k).
 afleeren, *ngadjar nëpi ka ka-*
pok, mikapokan (p).
 afleveren, *ngasoepan, κ, nja-*
osan (s), L.
 afloop (van eene zaak), *pa-*
nganggeusan, ahir, toeng-
toeng.
 aflossen (iemand —), *nga-*
ganti, κ, ngagantos, L.

afluisteren, *ngintip*.
 afmaken (voltooien), *ngang-*
geuskeun, κ, marantoskeun
(p), L.
 afnemen (afpakken), *ngarëboet*.
 — (van de maan), *ngolotan*.
 — (den hoed —), *njoelak (tj)*.
 afpassen (geld —), *dj'ëdjëg*.
 afpellen, *mësek (p)*.
 afpersen, *ng'ënjot, ngadjëpit*.
 afplukken, *mëtik (p)*.
 afraden, *njaram (tj)*, *ngaha-*
langan.
 afraken (van den goeden weg
 —), *kasasab, kasarong*.
 — (van een engagement), *boe-*
roeng, teu djadi.
 afranselen, *ngarangket*.
 afrekenen, *ngitoeng, κ, nge-*
tang, L.
 africhten, *ngadjar, ngawarah*.
 Afrika, Aprika.
 afschaffen, *ngaleungitkeun,*
ngaboeroengkeun, ngeuweh-
keun, ngeureunkeun.
 afschaven, *njoegoe (s)*.
 afscheid nemen, *amitan*.
 afscheppen, *njioekan (s),*
njendokan (s).
 afscheuren, *njoweh (s)*.
 afschieten (een geweer —),
meukasan (b).
 afschilferen, *molotok*.
 afschrift, *salinan, toeroenan*.
 afschrikken, *njingsijeunan (s)*.
 afschrikwekkend, *matak*
sijeun.
 afschroeven, *moeka iskroep*
(b), ngalaän iskroep.
 afschrijven (naschrijven),
njalin (s), noeroen (t).
 — (een koffietuin —), *ngagam-*
bloengkeun.
 — (eene bestelling —), *ngabo-*
roengkeun.
 — (een post van eene rekening

-), *motong* (*p*), *njangkolong* (*tj*), *ngalaän*.
 afschudden, *ngagibrigkeun*.
 afschutten, *mindangan* (*p*), *ngahalangan*.
 afschuwelijk, *matak gila*, *matak ngewa*, *matak geuleuh*.
 afslaan (onz. werkw., in prijs verminderen), *toeroen*.
 — (bedr. werkw., den prijs —), *noeroenkeun* (*t*).
 afslager, *toekang nawarkeun lelang*.
 afspraak, *djangdji*, *përdjangdjian*, *soebaja*.
 afspreken, *djangdji*, *soebaja*.
 afstaan, *mikeun* (*b*), *κ*, *maparinkeun* (*p*), *ngahatoerkeun*.
 afstammen, *toeroenan*.
 afstand (distantie), *djaeogna*.
 afstappen (een paard —), *ngaleumpangleumpangkeun*.
 afsteken (vuurwerk —), *njeungeut* (*s*).
 afstijgen, *toeroen*, *κ*, *loengsoer*, *L*.
 afstroopen, *het vel* —, *njisit* (*s*).
 aftappen (wijn —), *njitjikeun* (*tj*).
 aftrek (gewild), *lakoe*, *laris*, *pajoe*.
 aftrekken, *ngalaän*, *njangkolong* (*tj*), *motong* (*p*).
 afval (uitschot), *pipitjeunan*.
 — (overschot van spijis), *rorodan*.
 afvallen (ergens —), *ragnar*, *κ*, *geubis*, *L*.
 — (door ziekte —), *kanjos*.
 afvallige, *koepoer*.
 afwenden (gevaar —), *njingkahan* (*s*), *njingkiran* (*s*).
 — (het gelaat —), *ngalijeus*, *malik*.
 afwezig, *euweuh*, *κ*, *teu aja*,
sëwëng, *L*.
 afwijzen, *nahan* (*t*), *noelak* (*t*).
 afzadelen, *ngalaän sela*.
 afzakken (eene rivier —), *milir*, *palid*.
 — (van eene sarong), *morosot*.
 afzeggen (een bezoek —), *ngabadakeun*, *ngaboeroengkeun*.
 afzetten (een been —), *motong* (*p*).
 — (iemand geld —), *ngarah*.
 — (ontslaan), *ngalëpas*, *noendoeng* (*t*).
 afzonderen, *misahkeun* (*p*).
 —, (zich) —, *id*.
 afzonderlijk (één voor één, van menschen), *saerang-saerang*.
 — (*id*., van dieren, van zaken), *sahidji-sahidji*.
 agaat, *angkik*.
 agent, *kawasa*, *wakil*.
 agurk, *bonteng*.
 — in zuur, *atjar bonteng*.
 ai! *adoeh!*
 aker, *timba*.
 akelig (huiveringwekkend), *matak moeringkak*.
 akte, *akti*.
 al (— het volk), *sagala*.
 — (reeds), *ënggeus*, *geus*.
 — (ofschoon), *sanadjan*, *nadjan*, *masih*.
 — (— doende leert men), *bari*, *sambian*.
 — te (— groot), *teuing*.
 alarm, *roesoeh*, *tagiwoer*.
 alarmblok, *kohkol roesoeh*, *kohkol tagiwoer*.
 album, *albëm*.
 aldaar, *didinja*.
 aldus (zoo), *kitoe*.
 — (derhalve), *djadi*, *lamoen kitoe*.
 algemeen, *oemoem*.
 alhier, *didijeu*.

— alhoewel, sanadjan, nadjan, masih.
 — alle, allegaar, allemaal, alles, sakabeh, k, sadaja, L.
 — alleen, sorangan, k, njalira, L.
 — (slechts), ngan, tjoemah.
 — allerhande, allerlei, roepa roepa, sagala roepa.
 — alles behalve (— goed), hēnteu.
 — alikruik, toetoet.
 — almachtig, leuwih kawasa.
 — almanak, almēnak, panang-galan.
 — aloë, ganas sabrang.
 — alom, di mana mēndi, di manamana.
 — als (indien), lamoen, moen, oepama, manawa, k, oepami, manawi, L, ari, ana.
 — (gelijk), sapērti, k, sapērtos, L.
 — alsmede, djeung deui, k, sarēngna deui, L.
 — alsof, sapērti, k, sapērtos, L.
 — altijd, salawasna, k, salamina, L.
 — aluin, tēwas.
 — alvorens, samēmeh.
 — alweder, alweer, deui.
 — ambacht, pagawean, k, padamēlan, L.
 — ambēr, ambar.
 — ambt, pagawean, k, padamēlan, L, pangkat.
 — ambtenaar, autēnar, pangkat.
 — amen, amin.
 — amfioen, apioen.
 — (bereide —), madat.
 — amfioenpijp, padoedan madat.
 — amulet, djimat.
 — ananas, ganas, danas.
 — ander, sedjen, k, sanes, L.
 — anders (op eene andere wijze), lain kitoe.
 — —, niets —, taja deui.
 — — (in het andere geval), la-

— moen teu kitoe.
 — anderhalf, sahidji satēngah.
 — andijvie, andewi.
 — angel (stekel), panjeureud.
 — angst, kasijeunan.
 — angstig, sijeun.
 — anker, djangkar.
 — ankeren, laboeh djangkar.
 — ankerplaats, palaboehan.
 — antwoord, djawaban, wangsoelan, k, walonan, L.
 — antwoorden, ngadjawab, ngawangsoel, k, ngawalon, L.
 — *Het woord nembal (t), k, ook nog voor mondeling antwoorden.*
 — apostel, rasoel, oetoesan Allah.
 — apotheek, goedang obat.
 — appel, koldi.
 — (hooger beroep), apel.
 — April, April.
 — Arabië, nagara Arab, Mēkah.
 — Arabier, oerang Arab.
 — Arabisch, Arab.
 — arak, arak, sopi.
 — arbeid, pagawean, k, padamēlan, L.
 — arbeiden, digawe, k, didamēl, L.
 — arbeider, pagawe.
 — arbeidzaam, gētol, daekan.
 — archief, arsip.
 — argwaan, sangka, tērka.
 — arm, leungeun, k, panangan, L.
 — (behoeftig), malarat, miskin.
 — armband, geulang, k, pinggēl, L.
 — armen, de — (de behoeftigen), noe malarat, noe miskin.
 — armoede, kamalaratan, kamiskinan.
 — artikel (wetsartikel), artikēl.
 — arts, dokter.
 — as, indjēn, as.
 — asch (van hout), lēboe.
 — (van cigaren), sēkar.

- aschbakje, wadah sêkar.
- Augustus, Agoestoës.
- authentiek, sah.
- avond (van 6 tot 8 uur), sore.
- — (na 8 uur), peuting, κ, wë-
ngi, L.

- avondrood, lajoeng.
- azen (werkw.), nejangan eupan
(*δ*).
- Azië, Aziatisch, Asia.
- azijn, tjoeka.

B

- baai (inham), sêgongan.
- — (wollenstof), kaen boeloe,
kaen panas.
- baaitje, badjoe, κ, raksoekan, L.
- baal (grootte zak), karoeng gëde.
- baak (zeeton), tjiri di laoet.
- baar (lijkbaar), pasaran.
- — (golf), ombak, lambak.
- baard (bakkebaard), godeg.
- baardtanjette, tjatoet.
- baat (nut), goena, gawe.
- babbelen (kletsen), ngawang-
kong, ngawadoel.
- baden, zich —, mandi, κ,
siram, L.
- —, id. (in eene rivier, in eene
kuip), ngëbak.
- badkamer, djamban, kamar
mandi.
- badkuip, pamandian, paso.
- badplaats, tēmpat mandi.
- bagage, barang barang noe
keur njaba, bēbēkelan.
- bajonet, badjëndit.
- bakeren, ngabëdong.
- bakerspeld, panitih gëde.
- bakkebaard, godeg.
- bakken (brood —, steen —),
meuleum (*δ*).
- — (in 'n pan —), ngagoreng.
- —, (iemand) een poets —,
ngageheureujan.
- bakker, toekang roti.
- bal (danspartij), pesta dansah.
- — (van het biljart), bola.
- balein, baling.
- balk, balok.
- ballast, beungbeurat.

- ballen (zaad —), kontol.
- bamboes, awi.
- band (lint), pita.
- (van een boek), djilid.
- (vriendschaps —), tali.
- banddoek, tjawët.
- bandiet, bangsat.
- banen, een weg door de
struiken —, norobos.
- bang, sijeun.
- maken, njingsijeunan (*s*).
- bank, bangkoe.
- (van bamboes), randjang.
- bankbiljet, oewang kërta.
- bankroet, potol.
- banneling, boeboewangan.
- barbier, toekang tjoekoer.
- barst, barsten, sēmplek,
rëngat, beulah.
- barmhartig (van God), rahman.
- bast, koelit.
- bastaard, paranakan.
- Batavia, Batawi.
- beantwoorden (een brief
—), malës (*δ*), ngawangsoel,
κ, ngawalon, L.
- beboeten, ngadëngda.
- bed (slaapplaats), ënggon, κ,
pagoelingan, L.
- (bloem —), boendëran.
- bedwaard (wees —! maak je
niet driftig!), sabar.
- (een — mensch), ajëm.
- leven, tani.
- bedanken, soekoer, njoekoer-
keun (*s*), κ, noehoen, nganoe-
hoenkeun, L.
- (weigeren), ëmboeng, κ, na-

rah, s, teu kërsa, L, alim, A.
 bedaren (een kind dat schreeuwt —), *ngarepehkeun*.
 — (de wind bedaart), *lindoek*.
 beddegoed, *parabot ʒnggon*.
 beddelaken, *simboet, k, kampoeh, L*.
 bedding (eener rivier), *wahangan*.
 bedeesd, eraän, *k, lingsəm-an, L*.
 bedekken, *noetoëpan (t), noeroeban (t)*.
 bedelaar, *noe baramaen, noe djadjaloek, noe ngëmis, kekere*.
 bedelen, *baramaen, djadjaloek, ngëmis*.
 bedelmonnik, *pakir*.
 bedenkelijk (gevaarlijk, van een zieke), *pajah, parna*.
 bedenken (uitdenken), *nganggit, ngarang (k)*.
 —, zich — (bij zich zelve overleggen), *mikir (p), k, ngamanah, L*.
 —, zich — (aarzelen), *hamham, asaäsa*.
 bederf, *boeroek*.
 — (van zeden), *roeksak, k, risak, L*.
 bederven (onz. werkw.), *boeroek*.
 — (bedr. werkw.), *ngaroeksakkeun, k, ngarisakkeun, L*.
 — (een kind —, zijn zin geven), *ngogo*.
 bedevaart, *moengghah hadji*.
 bedgordijn, *koelamboe ʒnggon, reregan*.
 bediende (mannelijke —), *boedak, boedjang, badëga, k, panakawan, gandek, L*.
 — (vrouwelijke —), *landjang*.
 bedienen, *aan tafel —, ngadjaga medja, ngalalajanan*.

beding, *djangdji, përdjang-djian*.
 bedingen, *djangdji*.
 bedlegerig, *nombro*.
 bedoelen, *maksloed, niat*.
 bedoeling, *id*.
 bedotten, *ngabëkok, ngabobodo*.
 bedrag, *djoemblah, itoengan*.
 bedragen, *djoemblah*.
 bedreigen, *ngamang-ngamang, ngantjam-antjam*.
 bedreven (ervaren), *bisa, k, ijasa, jasa, L*.
 bedriegen, *ngabobodo, malsoe (p), nipoë (t)*.
 bedrinken (zich —), *ngamabokan*.
 bedroefd, *soesah ati, prihatin, k, prihatos, L*.
 bedrog, *bobodo, palsoe, tipoe*.
 bedrijf (1e., 2e. —, bij 'n komedie), *lalakon*.
 — (—s belasting), *kasab*.
 bedrijven (begaan), *milampah (p), nʒorang (s)*.
 beduiden (beteekenen), *harti, k, hartos, L*.
 — (doen begrijpen), *nʒrangkeun (t)*.
 bedweld, *lëndëng*.
 bedwelmen (visch —), *noewa (t)*.
 bedwingen, *njandët (tʒ), nahhan (t)*.
 bedijken, *mëndët (p)*.
 beëdigen, *nʒoempahan (s)*.
 beek, *hoeloe tjai*.
 beeld, *artja, boneka*.
 been (beenen), *soekoe, pingping*.
 — (beenderen), *toelang*.
 beer (wild beest), *baroewang*.
 — (waterkeering), *bëndoengan*.
 — (mannelijes varken), *bagong lalaki*.
 beest, *sato*.

beet, ngegel.
 — nemen (bedotten), *ngabëkok*, *ngabobodo*.
 beetje (een —, een weinig), *saëmet*, *saëutik*.
 beetwortel, bit.
 begaan (bedrijven), *milampah (p)*, *njorang (s)*.
 begeeren, *hajang*, *κ*, *hojong*, L.
 begeerte, *kahajang*, *κ*, *kahojong*, L.
 begeleiden, *nganteurkeun*, *κ*, *ngiring*, *ngadjadjapkeun*, L.
 begieten, *njiram (s)*.
 begin, *mimiti*, *κ*, *awit*, L.
 beginnen (onz. werkw.), *id.*
 — (bedr. werkw.), *ngamimitian*, *κ*, *ngawitan*, L.
 begraafplaats, *koeboeran*, *astana*, *κ*, *padjaratan*, L.
 begraven, *ngoeboer (k)*, *ngaroewang*, *ngaloeat (k)*.
 begrinten, *ngeusik (k)*.
 begrip, *harti*, *κ*, *hartos*, L.
 begroeid, *bala*.
 begrooten, *naksir (t)*.
 begrijpelijk (te begrijpen), *matak kaharti*, *κ*, *matak kahartos*, L.
 — (vlug van bevassing), *tërang ati*, *tjalakan*.
 begrijpen, *ngaharti*, *κ*, *ngahartos*, L.
 behalve, *ngan*, *tjoemah*, *kadjaba*.
 — wanneer, *kadjaba oepama*, *ngan oepama*, *κ*, *kadjawi oepami*, *ngan oepami*, L.
 behangen (eene kamer —), *ngértasan (k)*.
 behangselpapier, *kértas bilik*.
 behartigen, *ngoeroeskeun*, *ngadjadjadikeun*.
 beheerschen, *marentah (p)*, *ngèreh*.
 — zich —, *njandët (tj)*, *na-*

hau (t).
 behelzen, *ousi*, *oeni*, *κ*, *oenngël*, L.
 behendig, *tjèpët*.
 behoefte (noodzakelijkheid), *përloe*.
 behoeftig, *boetoeh*.
 behoeven (noodig zijn), *përloe*.
 behooren (toebehooren), *anoë*, *noë*, *κ*, *kagoengan*, L, *gadoeh*, A.
 — (passen), *pantës*, *patoet*, *lajak*.
 behoorlijk (gepast), *id.*
 beide, *doewaän*, *doewanana*.
 beitel, *tatah*.
 bejammereu (betreuren), *prihatin*, *κ*, *prihatos*, L.
 bek, *tjoengoer*, *bangoes*.
 — (van vogels), *pamatoek*, *pamatjok*.
 bekend maken, *mèrè njaho (t)*, *κ*, *maparin tèrang (p)*, L, *ngoeningakeun*, A.
 bekennen, *ngakoe*, *κ*, *ngangkën*, L.
 bekenenis, *pangakoena*, *κ*, *pangangkënna*, L.
 beker, *pinggan*.
 — (prijs bij wedrennen), *beker*.
 bekken (muziek-instrument), *goöng*.
 — (van een omroeper), *bëndë*.
 beklaagde, *sakitan*.
 beklagen, *karoenja*, *watir*, *κ*, *wëlas*, L.
 —, zich — (over), *ngadawa*, *ngëlak (k)*.
 bekleeden (een rijtuig —), *ngalakënan*.
 — (eene betrekking —), *njèkël (tj)*, *njangking (tj)*, *κ*, *njèpëng (tj)*, L.
 bekleedsel, *toeroob*, *saroeng*, *toetoeop*.
 — (van een rijtuig), *lakën*.
 beklimmen, *naekan (t)*.
 beknorren, *njurekan (tj)*, *κ*,

njeuseul (*s*), L.
 bekoelen, laten —, *nīs-*
keun (*t*).
 — (onz. werkw.), *tiis*.
 bekomen (bedr. werkw.), *meu-*
ngang, *κ*, *kenging*, L.
 bekoorlijk, *aloes*.
 bekwaam (in staat), *bisa*, *κ*,
ijasa, *jasa*, L.
 — (kundig), *bērelmoe*.
 bekijken, *ngawaakeun*, *ngilikan*.
 bel, *gēnta*.
 belachelijk, *matak seuri*.
 belang (voordeel), *oentoeng*.
 belangrijk, *gēde*.
 belasting, *beja*.
 beleedigen, *ngoenghak*.
 beleedigende uitdruk-
 king, *omongan ngoenghak*.
 beleediging, *pangoenghak*.
 beleefd, *adab*, *hormat*.
 belegeren, *ngēpoeng* (*k*).
 beleid, *akal*.
 belemmeren, *ngahalangan*.
 beletten, *njēgah* (*tj*), *ngaha-*
langan.
 belhamel, *kapala of loeloe-*
goe barandal, *kapala of loe-*
loegoe karaman.
 beloeren, *ngadodoho*, *ngintip*.
 belofte, *pērdjangdjan*, *djang-*
dji, *soebaja*.
 beloonen, *ngagandjar*, *moe-*
roehan (*b*).
 belooning, *gandjaran*, *boe-*
roehan.
 beloven, *djangdji*, *soebaja*.
 bemerken, *ngangen* (*t*).
 bemiddeld, *mampoeh*, *mahi*,
dagēl.
 bemiddeling, *toeloengan*.
 bemind zijn (door eene zus-
 ter), *dipikaajaah*, *κ*, *dipika-*
asih, L.
 — (door eene vrouw), *dipika-*
bogoh.

beminnen (houden van iets),
rēsēp.
 — (id. van eene plaats), *bētah*.
 — (eene vrouw —), *bogoh*.
 — (eene zuster —), *njaäh*, *κ*,
asih, L.
 bemoeien, zich —, *mirose-*
ja, *mērdoeli*, *tjampoer miloe*
miloe.
 benadeelen, *ngaroegikeun*.
 benauwd (benauwend), *eungap*.
 bende, *koempoelan*.
 beneden, *handap*.
 — (van eene rivier), *hilir*.
 — (van een berg), *laudeuh*.
 benevens, *sēta*, *djeung deui*,
κ, *sarēng*, L.
 benoemen, *ngangkat*, *ngadjē-*
nēngkeun.
 benodigd, *pērloe*.
 benijden, *njirik* (*s*).
 benzoë, *mēnjan*.
 beoefenen, *diadjar*.
 beoogen, *niat*, *makoed*, *sēdja*.
 beoordeelen, *nimbang* (*t*).
 beoordeeling, *panimbang*,
timbangan.
 beoorlogen, *mērangan* (*p*).
 bepalen, *nangtoekeun* (*t*).
 bepaling, *katangtoean*.
 —, *wets* —, *wet*.
 beplanten, *mēlakan* (*p*).
 bepleiten, *ngabitjarakeun*.
 beploegen, *ngawoeloekoe*.
 bepraten (iemand overhalen tot
 iets), *ngawoedjoek*, *ngabibita*.
 beproeven, *njoba* (*tj*), *mēstjak*
 (*p*), *ngadjadjal*.
 beraadslagen, *mirēmpoeg*
 (*p*), *κ*, *mirēmpag* (*p*), L, *moe-*
sawarah, *ngabadamikeun*.
 beredderen, *ngabereskeun*,
mereskeun (*b*).
 bereid (bereidwillig), *daek*.
 bereiden, *njadijakeun* (*s*).
 — (koffie —), *ngokolakeun* (*k*).

— bereiken, *něpi*.
 — berekenen, *ngitoeng*, *κ*, *ngatang*, *L*.
 — berg, *goenoeng*.
 — bergaf, *toeroen goenoeng*.
 — bergbewoner, *oerang goenoeng*.
 — bergen, *ngampihan*.
 —, *zich* —, *njoesoep*, *moeboes*.
 — bergop, *oenggah goenoeng*.
 — bergplaats, *těmpat paranti ngampihan*.
 — bericht, *bedja*, *κ*, *tjarijos*, *L*.
 — — *geven*, *ngabedjaan*, *κ*, *njarijosan* (*tj*), *L*.
 — — *ontvangen*, *meunang bedja*, *κ*, *kěnging tjarijos*, *L*.
 — — *berispen*, *mapataban* (*p*), *κ*, *ngawoeroek*, *L*.
 — — *berisping*, *papatah*, *κ*, *piwoeroek*, *L*.
 — — *beroemd*, *mashoer*, *kasohor*.
 — — *beroemen*, *zich* — *op*, *lěngoes*, *agoel*.
 — — *beroep*, *pagawean*, *κ*, *pada-mělan*, *L*.
 — —, *hooger* —, *apel*.
 — — *beroerte*, *sakalor*.
 — — *berouw*, — *hebben*, *handjalkal*, *kadoehoeng*, *handeueul*.
 — — *berucht*, *katjěloek*, *kasohor*.
 — — *berusten* (*in eene zaak* —), *asrah*, *narima* (*t*).
 — — *beschaafd*, *njaho di kapintěran*.
 — — *beschaamd*, *era*, *κ*, *lingsěm*, *L*, *isin*, *A*.
 — — *maken*, *ngerangera*, *κ*, *ngalilingsěm*, *L*, *ngisinngisin*, *A*.
 — — *beschadigen*, *ngaroeksakkeun*, *κ*, *ngarisakkeun*, *L*.
 — — *beschermen*, *ngantajoengan* (*t*).
 — — *beschieten*, *ngabědilan*.
 — — *beschimmeld*, *beschimmelen*, *boeloekan*.
 — — *beschimpen*, *njarėkan* (*tj*),

κ, *njeuseul* (*s*), *L*.
beschroomd, *eraan*, *κ*, *lingsěman*, *L*.
beschrijven (*eene reis* —), *njaritakeun* (*tj*), *κ*, *njarijoskeun* (*tj*), *L*.
beschuit, *biskoeit*.
beschuldigen, *noeding* (*t*).
beschuldiging, *panoeding*.
beschutten (*tegen de zon* —), *nijoengan* (*t*).
beslaan, *paarden* —, *ngabeusian* *soekoe koeda*, *njapatoean koeda* (*s*).
beslag, — *van paarden*, *talapok beusi*, *sapatoe koeda*.
 — *leggen* (*op goederen*), *ngětjap barang sitaeun*.
beslissen, *moetoes* (*p*).
beslissing, *poetoesan*.
Besluit (*Kon.* —), *Bisloeit*.
besluiten, *ngangtoekeun* (*t*).
beslijkt, *djěblog*.
besmettelijk, *tėpa*.
besnijden, *njoenatan* (*s*).
besnijdenis, *soenatan*.
bespannen, *masang* (*p*).
besparen (*uitsparen*), *ngaweutėubkeun*.
bespelen, *maen*.
bespeuren (*bemerken*), *ngangn* (*t*).
bespieden, *ngintip*.
bespotten, *mojok* (*p*).
bespottelijk, *matak seuri*.
besproken (*eene zaak* —), *mirěmpoeg* (*p*), *κ*, *mirěmpag* (*p*), *L*, *ngabadamikeun*, *moesawarah*.
 — (*plaatsen* —), *papadon*.
besproeien, *njiram* (*s*).
bespuwen, *njidoehan* (*tj*), *κ*, *ngaloedahan*, *L*.
best, *panghadėna*, *κ*, *pangsaėna*, *L*.
bestaan (*in wezen zijn*), *njabestelen*, *maling* (*p*).

bestellen, *talatah*.
 bestemd (— voor), *baris, bakal, k, bade, L*.
 bestendig (onveranderlijk), *angġer*.
 bestraffen, *ngawarah*.
 bestrijden (den vijand —), *mġrangan (p)*.
 — (eene zienswijze —), *madoean (p), mġrangan (p)*.
 bestrijken (besmeren), *moe-las (p)*.
 besturen, *marentah (p)*.
 bestuur, *parentah*.
 betalen, *majar (b), naoer (t)*.
 betaling, *bajaran, pamajar, panaer*.
 betamen, *pantġs, patoet, lajak*.
 betamelijk, *id*.
 beteekenen, *harti, k, hartos, L*.
 — (een vonnis —), *ngadawoeh-keun*.
 beteekenis, *harti, k, hartos, L*.
 betelblad, {
 betelplant, } *seureuh*.
 beter, *leuwih hade, k, lang-koeng sae, L*.
 beteren (zich —), *ngahadean, k, njaean (s), L*.
 — (beter worden van eene ziekte), *tjageur, k, waras, damang, L*.
 beteugelen, *nġandġt (t), nahān (t)*.
 betichten, *noeding (t)*.
 betoonen, *nandakeuu (t), k, nawiskeun (t), L*.
 betrappen, *mġrġgo (p)*.
 betreffen, *betreffende, moenggoeh, k, mġnggah, L, hal, ari*.
 betrekkelijk, *meueusan, meudjehna, k, sakintġn, L, teu woedoe, sġdġng*.
 betrekken (van de lucht),

mġndoeng, tjeudeum.
 betrekken (van het gelaat), *baeud, mġsoem*.
 —, de wacht —, *ngadjaga*.
 — (een huis —), *ngasoepan*.
 betrekking (ambt), *pagawean, k, padamġlan, L, pangkat*.
 betreuren, *prihatin, k, prihatos, L*.
 betrokken zijn (— in eene zaak), *kabawa, kabaoed*.
 betuigen (betoonen), *nandakeun (t), k, nawiskeun (t), L*.
 — (verzekeren), *nġtġpkēun (t)*.
 betwisten, *marġboetkeun (p)*.
 betwijfelen, *hawatir, k, hawatatos, L*.
 beuken (werk.), *mekprek (p)*.
 beul, *logodjo*.
 beurt, *giliran*.
 beurtelings, *sili gġnti, gġnti gġnti*.
 bevaarbaar, *beunang disorang koe parahoe*.
 bevallen (baren), *ngadjoeroe, k, ngowo, babar, L*.
 — (aangenaam vinden), *rġsġp*.
 — (id. van plaatsen), *bġtah*.
 bevallig, *manis*.
 bevangen (door angst), *kasima*.
 bevatten (inhouden), *eusi*.
 — (begrijpen), *ngaharti, k, ngahartos, L*.
 bevechten, *mġrangan (p)*.
 bevel, *parentah, k, piwarangan, timbalan, L*.
 bevelen, *marentah (p), k, miwarang (p), nimbalan (t), L*.
 bevelhebber, *koemġndang, kapala*.
 beven, *ngadġgdeg, ngalġlġpġr*.
 bevestigen (vastmaken), *māgeuhan (p)*.
 — (staven), *nġtġpkēun (t)*.
 bevinden, *mānggih, k, mġndak, L*.

bevinden, zich —, aja.
 bevoegd, — zijn, wĕnang.
 bevoelen, ngarampaän.
 bevolkt (volkrijk), gĕgĕk, rame.
 bevorderen (den vooruitgang —), madjoekeun (*p*), k, madjĕngkeun (*p*), L.
 — (in rang —), naekkeun (*t*), ngoenggahkeun.
 bevrachten, ngamoewatan.
 bevreemden, heran, kagĕt.
 bevreesd, sijeun.
 bevriend, soobatan.
 bevrucht, reuneuh.
 bevruchten, ngareuneuhkeun.
 bevrijden, ngaleupaskeun, ngaloewarkeun (*k*).
 bewaarder, noe ngadjaga.
 bewaarplaats, ũnggon paranti ngampihan, ũnggon teundeunau.
 bewaken, ngadjaga, ngaraksa.
 bewaren, ngampihan, neundeun (*t*).
 — (behoeden), ngaraksa.
 beweegreden, maksloed, niat.
 beweenen, njeungtjeurikan (*tj*), k, nangisan (*t*), L.
 bewegen (iets —), ngobahkeun.
 — (iemand —, overhalen), ngawoedjoek, ngabibita.
 —, zich —, obah.
 beweging (met het lichaam), obah.
 — (kabaal), roesoeh.
 bewerken (den grond —), migawe (*p*), k, midamĕl (*p*), L.
 bewind, parentah.
 bewolkt, mĕndoeng, tjeudeum.
 bewonderen, ngaendahkeun.
 bewonen, njeŕnggonan, ngeusian.
 bewoner, noe ngeusian.
 bewust (de bewuste brief), maloem.
 —, des —, toer njaho, k, toer

tĕrang, s, toer oeninga, L.
 bewijs, tanda, k, tawis, L.
 bewijzen (betoonen), nanda-keun (*t*), k, nawiskeun (*t*), L.
 — (waar maken), nĕrangkeun (*t*).
 bezem, sapoe.
 bezet (eene bezette koe), reuneuh.
 bezeten door een boezen geest, kasandingan iblis.
 bezig, digawe, k, didamĕl, L.
 bezigen, make (*p*), k, nganggo, L.
 bezigheid, pagawean, k, padamĕlan, L.
 bezingen, ngawihkeun (*k*).
 bezinken, ngalĕlĕp.
 bezinksel, hampas.
 bezitten, ngabogaän, boga, k, kagoengan, L, ngagadoeh, gadoeh, A.
 bezitter, noe boga, k, noe kagoengan, L, noe gadoeh, A.
 bezitting, banda, radjakaja.
 bezoeken, ngandjang, k, tjalik, L, ngadeuheusan, A.
 — (een zieke —), nejang (*t*), k, ngalajad, L.
 bezoldigen, ngagadjih.
 bezoldiging, gadjih.
 bezorgd (— over een zieke), salĕmpang.
 bezuinigen, nĕtjĕlan (*tj*).
 bezwaar, kabeurat, halangan.
 bezwaren, ngabeungeburatan.
 bezweet, kesangan, k, kari-ŕgĕtan, L.
 bezweren, soempah.
 bezwijken, djĕbol.
 — (onderdoen), eleh, k, kawon, L.
 bezwijmd, kapaeahan, k, kalĕngĕr, L.
 bibberĕn, ngadegdeg, ngalĕlĕpĕr.
 bidden, ngadowa.
 — (voorgescreven gebeden op-

zeggen op bepaalde uren van den dag), salat, κ, nētēpan, L.

bidkapel, langgar pamoedjan, tadjoeg pangsalatan.

biduur, waktōe salat.

bieden (een bod doen), nawar(ł).

—, weerstand —, ngalawan.

bier, bir.

big, anak bagong.

bil, birit, κ, ibit, L.

biljart, medja bola.

biljarten, maen bola.

billijk, pantēs, meudjehna, patoet, adil.

binden, zalian (ł).

binnen, djēro, κ, lēbēt, L.

binnenkomen, asoep, κ, lēbēt, L.

binnenste, pangdjērona.

bit (stang), kadali.

bits, galak, teu kaopan.

bitter, pat.

blaar, boletjek.

blaas, kakampis.

blaasbalg, pampoepoetan.

blaaspijp (om vuur aan te blazen), songsong.

— (om vogeltjes te dooden), soempit.

blad (van een boom), daoan.

— (presenteer —), baki.

— (id. van metaal), talēm.

— (van papier), lambar.

bladzijde (hoeveel bladzijden heeft dat boek?), id.

— (op de hoeveelste — staat dat?), lambaran.

blaffen, ngagogog.

blank (van metaal), herang.

— (van huid), bodas.

blanketsel, poepoer, wēdak.

blanketten, moepoeran (p), ngawēdakan.

blauw, boelao, pael.

blauwsel, kandji, boelao.

blauwtje, een — laten loopen, nampik (ł).

—, een — loopen, ditampik.

blazen (bedr. werkw.), nijoep(ł).

bleek, piias.

bles (witte kol), tjolat.

blik (vertind dun plaatijzer), kaleng.

— (oogopslag), kitjeup.

blikgat (door paardrijden), babak.

blikjes (— met eetwaren), kaleng, blek.

bliksem, gēlap.

bliksemstraal, panah gēlap.

blikslager, toekang kaleng.

blind (bijv. n. w.), lolong, mē-rēm, κ, teu tēgēs, s, teu ningali, L.

blinken, ngagoerilap, ngabaranjaj.

bloed, gētih.

— spuwen, ngoetahkeun gētih.

bloeden, ngagētih, kaloewar gētih.

bloedkoraal, mardjan.

bloedspuwing, ngoetahkeun gētih.

bloedverwant, baraja, κ, warga, wargi, L.

bloedzuiger, lentab.

bloedzweer, bisoel, κ, gamboeh, L.

bloeien (van bloemen), kēmangan.

— (van steden), gēmah.

bloem, kēmbang.

bloemkrans, goebah, mangle.

bloemperk, boendēran kēmbang:

bloempot, pot kēmbang.

bloesem, kēmbang.

blok (stuk hout), balok.

— (strafwerktuig), bēlok:

—, (iemand) in 't — sluiten, ngabēlok.

- blond, beureum.
- bloo, eraän, **K**, lingsëman, **L**.
- bloot (naakt), ditarandjang, **K**, diwoewoeda, **L**.
- blootstellen (zich —), nga-lëlöpkeun.
- blos, beureum.
- blozen, bareureum.
- bluffen, agoel, bibisaänan.
- bluffer, noe agoel, noe bibisaänan.
- blusschen, mareuman (*p*).
- blijde, soeka ati, boengah, **K**, soeka manah, bingah, **L**.
- blijdschap, kasoekaän ati, kaboengahan, **K**, kasoekaän manah, kabingahan, **L**.
- blijk, tanda, **K**, tawis, **L**.
- blijkbaar, blijken, tërang, njata, tetela.
- blijven (blijf daar!), tjtjing, **K**, tjalik, linggih, **L**.
- (wonen), *id*.
- (vertoeven). *Wordt niet vertaald.*
- (id., zich onderweg ergens ophouden), eureun, **K**, sindang, **S**, liren, **L**.
- (bij zijne opinie —), tëtöp.
- bochel, bëngkoeng, bongkok.
- bod, tawar.
- bode (boodschapper), titahan, **K**, piwarangan, **L**, djoeroengan, **A**.
- (bij rechtbanken, departementen), oepas.
- bodem, dasar.
- boedel (nalatenschap), warisan.
- (inboedel), banda.
- boef, bangsat.
- boeien (kluisters), bëlënggoe, rante.
- (iemand binden met touw), salian (*t*).
- (id. kluisters aandoen), ngabëlënggoe, ngarante.
- boeiend (wegslepend), waäs,

- kasmaran.
- boek, boekoe, kitab.
- boekbinder, toekang nga-poet boekoe.
- boekdeel, djilid.
- boekdrukker, toekang njitak boekoe.
- boelhuis, imah lelang.
- boender, boendër, sikat.
- boenen, *nyikat* (*s*), *ngaboendër*.
- boete, dëngda.
- boezem (van eene vrouw), soesoe, **K**, pinareup, **L**.
- boezemvriend, sobat dalit, sobat mëdok.
- bok (een dier), ëmbe djaloe, badot.
- (koetsierszitting), boek.
- (schraag), koedakoeda.
- boksen, mëntja, maen po.
- bolrond, boendër tjara bola.
- bolster, koelit, tjangkang.
- bondgenoot, sakoetoe përdjangdjian, batoer përdjangdjian.
- × bont (bijv. n. w.), bëlang, tarotol.
- boodschap (bericht), bedja, **K**, tjarijos, **L**.
- (commissie), titahan, **K**, piwarangan, **L**, djoeroengan, **A**.
- boog (om mee te schieten), gondewa.
- (van eene brug), pëlëngkoeng.
- (staande halve cirkel), *id*.
- boom, tangkal.
- (havenboom), bom.
- (disselboom), *id*.
- (sluitboom), toelak.
- boomen (een vaartuig voortduwen), *nyoengkil* (*s*), *nyoengkil* (*s*).
- boomsap, geutah, leugent.
- boon, katjang.
- boor, bor.
- boord, aan — van een schip zijn, aja di kapal.

boordje (halskraagje), sisi
 beuheung, κ, sisi tēnggĕk, L.
 boorden (werkw.), ngĕlin (k).
 boos, ambĕk, κ, bĕndoe, L.
 — (slecht), goreng, κ, awon, L.
 booswicht, bangsat.
 boot (vaartuig), sampan.
 bord (school —), papan pa-
 ranti noelis.
 — (etens —), piring.
 bordeel, imah dajang, imah
 lonte, imah oengkloek.
 borduren, ngabordel.
 boren, ngabor.
 borg, borgtocht, tanggoeng-
 an, κ, tanggĕlan, L, borok.
 — zijn, — spreken, nanggoeng
 (l), κ, nanggĕl (l), L, ngaborok.
 borgen (op rekening koopen),
 ngandjoek.
 — (id. verkopen), ngandjoek-
 keun.
 borrel (slokje), sopi salĕgoek.
 borst (van een mensch), dada,
 harigoe.
 — (van een paard), andĕman.
 borsten (van eene vrouw),
 soesoe, κ, pinareup, L.
 borstel, boendĕr, sikat.
 borstelen, ngaboendĕr, nji-
 kat (s).
 borstlap, oto.
 borstrok, bostrok.
 bos, beungkeut.
 — (— rijst), gedeng, geugeus.
 bosch, leuweung.
 bot (niet scherp), mintoel.
 — (— van geest), bĕlĕt, mintoel.
 boter, mantega.
 botervlootje, wadah mantega.
 botsing, in — komen, pa-
 adoe, padoepak.
 botvieren aan hartstochten,
 noeroetkeun hawa napsos (l).
 bouillon, kaldoe.
 bout (van ijzer), pena beusi.

bouwen, njijeun (dj), κ, nga-
 damĕl, L.
 — (op iemand —, vertrouwen),
 mĕrtjaja (p), ngandĕl, κ, mĕr-
 tjantĕn (p), L.
 bouwstoffen, bakal.
 bouwvallig, roeksak rek roe-
 boeh, κ, risak rek rĕbah, L,
 tjondong.
 boven, loehoer.
 — (van eene rivier), girang.
 — (van een berg), tonggoh.
 bovenaan, di loehoer.
 bovenal, soemawona, baba-
 koena.
 bovendien, djaba ti eta, na-
 djan teu kitoe.
 bovendrijven, ngambang.
 bovenende, toengtoeng.
 bovenuit steken (onz.
 werkw.), ngoengkoelan.
 braadpan, kawali, katel, pang-
 gorengan.
 braadspit, panggangan.
 braaf (deugdzaam), bageur.
 braak (van land), bĕra.
 — (diefstal met —), bongkar.
 braakmiddel, pangloedal.
 braden (in 'n pan —), nga-
 goreng.
 brak (— water), pangset.
 braken (van menschen, die-
 ren), oetah, κ, loega, L.
 — (van vuurspuwende bergen),
 bitoe.
 brand, kahoeroewan.
 —, in — steken, ngahoeroe.
 brandemmer, ember kompa,
 ember paranti kahoeroewan.
 branden (onz. werkw.), hoe-
 roeng.
 — (kalk —), meuleum (b).
 — (koffie —), njangraj (s).
 —, zich —, kasoendoet, ka-
 beuleum.
 brandewijn, sopi, brandĕwen.

- brandglas, soerjantaka.
 brandhaak, kakait paranti kahoeroewan.
 — brandhout, soeloeh.
 branding, ombak gëde, ombak panëka.
 — brandnetel, poeloes.
 — brandspuit, kompa.
 — brandstichten, ngahoeroe.
 — brandstichter, noengahoeroe.
 breed, roebak, lëga.
 breedvoerig (—, omstandig verhaal), pandjang.
 breekbaar (van glas), babari beulah, babari peupeus.
 breekijzer, linggis.
 breien, ngabrei.
 breinaald, hak paranti ngabrei.
 — breken (van glas), beulah, peupeus.
 — (id. bedr. werkw.), meulah (b), meupeuskeun (p).
 — (van hout), peunggas, potong.
 — (id. bedr. werkw.), meunggaskeun (p), motongkeun (p).
 — (van touw), pëgat.
 — (id. bedr. werkw.), mëgatkeun (p).
 — (zijn woord —), tjidra.
 — brengen, mawa (b), k, njan-dak (tj), L, ngabantoen, A.
 — (rijst van de rijstvelden naar huis —), ngakoet.
 breuk (bij de lies), boeroet.
 — (van getallen), pëtjahan.
 breukband, saboek panahan boeroet.
 — brief, soerat, k, sërät, L.
 briefkaart, kartoe soerat, kartoe pos.
 — briefwisseling, hal sili soeratan, k, hal sili sëratan, L.
 — brievenbesteller, toekang njërahkeun soerat, prijaji soerat.
 — bril, tasma, katja mata.
 — briljant (edelgesteente), bër-

- lijan.
 brillenhuisje, gagang tasma, gagang katja mata.
 broeden, broeien. (op eieren —), njileungleum.
 broeder, doeloer, k, saderek, L.
 —, oudere —, kakang, akang, k, raka, ëngkang, L.
 —, jongere —, adi, k, raji, aji, L.
 — (gebak, tulband), toelban, boeloedër.
 broedertjes (gebak, poffertjes), boeloedër.
 broedsch, broeisch, rek njileungleuman.
 broedsel, broeisel, pang-njileungleuman.
 broek, tjalana, k, lantjangan, L.
 brommen, gëgëlëndëng.
 — (op iemand —), ngagëlëndëng.
 — (door honden), ngagërëman, ngahërëngan.
 — (door insecten), brëng ngahijoeng, ngagoeroeh.
 bron, sirah tjai, hoeloe tjai.
 bronwater, tji njoesoë.
 brons, gangsa.
 brood, roti.
 broes, gëtas, rëgas.
 brug, sasak.
 bruid, panganten awewe, k, panganten istri, L.
 — bruidegom, panganten lalaki, k, panganten pamëgët, L.
 — bruiloft, kawinan, k, rendengan, L.
 — bruin, beureum.
 — bruinachtig, sëmoe beureum.
 — bruisen, ngagoeroeh, ngagolak.
 — brullen, ngagaok.
 — brutaal, wani, tjolonos, tjoe-langoeng.
 — buffel, moending.
 — buigen (zich —, bukken), dongko.

buigen (uit beleefdheid), ing-
 goek.
 — (krom maken), *ngabengkok-*
keun, *mëllengkoengkeun* (*p*).
 buigzaam, leuleus.
 buik, beuteung, *κ*, padaharan,
s, patoewangan, *L*.
 buikband (ook gordel), sa-
 boek, *κ*, beulitan, *L*.
 buikloop, moentjroet.
 buikpijn, *njēri* beuteung, *κ*,
njēri padaharan, *s*, *njēri* pa-
 toewangan, *L*.
 buikriem (van een paard),
ambēn.
 buil (gezwel), *bēntjloet*.
 buiten (niet binnen), loewar.
 — brengen, *ngaloewarkeun* (*k*).
 —, van — leeren, *ngapal-*
keun.
 buitengewoon, *hēnteu* loem-
 rah, *hēnteu* oemoem.
 buitenkansje, oentoeng, da-
 radjat.
 buitenkant, sisi ti loewar.
 buitenplaats, panjingkiran.
 Buitenzorg, Bogor.
 bukken, dongko.
 buks, *bēdil*.
 bult, *bēngkoeng*, bongkok.
 bultzak, kasoer, bolsak.
 bun (vischkaar), korang.
 bundel, beungkeutan, bondēl.
 bureau (kantoor), kantor.
 bus, blikken —, wadah ka-
 leng.
 —, brieven —, wadah soerat.
 busjes (blikjes met eetwaren),
 kaleng, blek.
 buskruit, obat.
 buur, buurman, tatangga.
 buurt, kampoeng, lēmbœr.
 —, in de — van, deukeut.
 bij (insekt), *njiroewan*.
 — (dichtbij), deukeut.
 — (tijdens), waktœ, mangsa,

tempo, basa.
 bij, — voorbeeld, *sapērtina*,
saoepamana, *κ*, *sapērtosna*,
saoepamina, *L*.
 —, — duizenden, rewoe re-
 woe.
 —, — de hand (handig), *tjēpēt*.
 — (hij kwam — mij), *ka*.
 — (hij is — mij), *di*.
 — (hij woont — Bingel), *di*.
 —, (wie) zijn (er) — geweest,
aja.
 — (— nacht, — dag), *ti*.
 bijaldien, lamoen, moen, oe-
 pama, manawa, *κ*, oepami,
 manawi, *L*, ari, ana.
 Bijbel, Indjil.
 bijdehandsch (het — e paard,
 het paard dat aan den lin-
 kerkant is gespannen), ken-
 tja, *κ*, kiwa, *L*.
 bijdoen, *nambah* (*t*).
 bijdrage, *samboengan*.
 bijdragen (werkww.), *njam-*
boengan (*s*).
 bijeen, koempoel.
 bijeendoen, *ngahidjikeun*,
ngoempoelkeun (*k*).
 bijeenkomen, koempoel.
 bijeenkomst, koempoelan.
 bijeenroepen, *ngoempoel-*
keun (*k*).
 — (heerendienstplichtigen —),
ngērid (*k*).
 bijgeloovig, *pērtjajaän*, bid-
 ah.
 bijgevolg, djadi, lamoen, ki-
 toe.
 bijkans, meh, bis.
 bijkomen (van eene flauwte),
ingēt, *κ*, eling, *L*, emoet, *A*.
 — (dat paard komt goed bij
 dit paard), *masang*.
 bijl, *kampak*.
 bijlage (van boeken), soerat ka-
 trangan, *κ*, *sērat* katrangan, *L*.

bijlage (bij officieele brieven),
 soerat noe di baerkeun djeung
 soerat kiriman, κ, sĕrat noe
 di sarĕngkeun djeung sĕrat
 kintoenan, L.
 bijleggen (een geschil —), *nja-*
pih (s), *misah* (p).
 bijlichten, *njaāngan* (tj), *nga-*
damaran.
 — bijmengen, *njampoeran* (tj).
 — bijna, meh, bis.
 bijslaap, *nĕmah*.
 bijmaak, *rasa sedjen*.
 bijtachtig, *rĕsĕp ngegel*.
 bijten, *ngegel*.
 — (van scherpe vochten), *peurih*.

bijtend (van id.), *id*.
 bijtijds, *mĕnĕran waktōe*. —
 bijvoegen, *nambah* (t). —
 bijwonen (ergens bij tegen-
 woordig zijn), *noengkoelan* (t). —
 bijwĳf, *sĕlir*.
 bijziend, *lamoer*. —
 bijzonder (buitengewoon), li-
 wat saking, κ, *liwat lang-*
koeng, L.
 — (zonderling, vreemd), *lang-*
ka, aheng, aneh. —
 —, elk in het — (van men-
 schen), *saoerang saerang*. —
 —, id. (van dieren), *sahidji sa-*
hidji.

C

cacao, *soklat*.
 — boom, *tangkal soklat*.
 cachet (stempel), *tjap*.
 cacheteeren, *ngĕtjap*.
 cahier, boekoe toelisan, κ, boe-
 koe sĕratan, L.
 canaille, *bangsat*.
 canape, *bangkoe, salon*.
 candidaat, *gadang*.
 caserne, *tangsi*.
 cassatie, *kasasi*.
 castreeren, *ngabiri* (k).
 cavalerie, *pĕrdjoerit koeda,*
askar.
 — (Inl. —), *djajang sĕkar*.
 cement, *sĕmen*.
 cent, *sĕn*.
 certificaat, *sertipikat, kĕkĕ-*
pĕr.
 chef, *kapala, djoeragan*.
 China, *nagara Tjina*.
 Chinees, { *Tjina*.
 Chineesch, }
 chocolade, *soklat*.
 cholera, *kolera*.
 Christen, *Sarani*.
 Christus, *nabi Isa*.

cigaar, *soeroetoe*.
 — (Inl. cigaren, strootjes), oed-
 oed, roko, κ, *sĕsĕpan*, L.
 cigarendoos, { *wadah oedoed,*
 cigarenkoker, { *wadah roko, κ,*
wadah sĕsĕpan, L, wadah soe-
roetoe.
 cigarenpijp, *padoedan roko*. —
 cipier, *sipir*.
 cirkel, *goerat boendĕr*. —
 citroen, *djĕroek*.
 — (kleine soort), *djĕroek mipis*. —
 citroensap, *tjai djĕroek*. —
 cocarde, *kokarde*.
 cognac, *konjak*.
 cognoscement (vrachtbrief),
soerat moewatan.
 cohier, *kohir*.
 collationeeren (schrift —),
njotjogkeun (tj), *nĕroeskeun*
 (t).
 collectie, *koempoelan*. —
 collega, *batoer sapangkat*. —
 comedie, *kamidi*.
 commandant, *koemĕndang, ka-*
pala.
 commandeeren, *ngocmĕndang-*

an (*k*), *ngabanan*, *ngapalaän* (*k*).
 commissie, koemisi.
 commissionair, wakil.
 compagnie, kompëni.
 compagnon, batoer sakoetoe.
 compleet, djedjög.
 — (precies), tjëples.
 compliment (groete van den
 Inlander aan den Europeaan
 of omgekeerd), tabe.
 — (van den Inlander aan den
 Inlander), sëmbah bëkti, *L*,
 salam talim.
 concessie, païdin, widi.
 comptant, contant, kontan.
 concurreeren, *ngalawan*.
 concurrent, {
 concurrentie, { *lawan*.
 concert, konser.
 conditie, përdjangdjian.
 conducteur, kondektor.
 confituren, manisan.
 confijten, *nyijeun manisan* (*dj*),
k, *ngadamël manisan*, *L*.
 consentbiljet, soerat përmisi.
 consequent, toekoeh.
 consul, kongsol.
 contant, kontan.
 contract, kontrak, përdjang-
 djian.
 controleeren, *mariksa* (*p*),
ningen (*l*).

controleur, kontrolioer.
 copiëeren, *nyalin* (*s*).
 correspondeeren, sili soe-
 ratan, *k*, sili sëratan, *L*.
 correspondentie, hal sili
 soeratan, *k*, hal sili sëratan, *L*.
 corrigeeren, *mariksa* (*p*).
 courant (krant), soerat kabar.
 couvert, boengkoes soerat, *k*,
 boengkoes sërat, *L*, amplop.
 crediet, op — koopen, nga-
 hoetang.
 — (geloof, vertrouwen), përtja-
 ja, *k*, përtjantën, *L*.
 crediteeren, *ngahoetangkeun*.
 crediteur, noe *ngahoetang-*
keun.
 critiek (beoordeeling), panim-
 bang, timbangan.
 crimineele zaak, prakara kri-
 minil, *k*, prakawis kriminil, *L*.
 cultuur, pëpëlakan, tanëman.
 curatele, oeroesan wali.
 curator, wali.
 cursus, pangadjaran, waktoe di
 adjar.
 cylinder, panggilingan.
 — horloge, erlodji selender.
 cijfer, angka.
 cijferen, *ngitoeng*, *k*, *ngatang*,
L.

D

daad, kalakoean, lampah.
 —, in der —, *saënja-ënjana*,
satëmëntëmëna, *k*, *sajaktos-*
na, *salërësna*, *L*.
 daag, van —, powe ijeu.
 daar (plaatsaanduiding), didinja.
 — (dewijl), *sabab tina*, *marga*,
karana, *k*, *margi*, *L*.
 daardoor (om die reden), koe
 hal eta, koe *sabab eta*.
 daarenboven, *djaba ti eta*,

nadjan teu kitoë.
 daarentegen, *sabalikna*.
 daarna, daarop (vervolgens),
 tidinja, geus kitoë, toeloëj,
k, *ladjäng*, *L*.
 daarom, koe *sabab eta*, *k*, koe
përkawis eta, *L*.
 dadel (vrucht), *korma*.
 — boom, *tangkal korma*.
 dadelijk (kom — hier), *geu-*
wat, *k*, *enggal*, *L*.

- dadelijk (ik zal — komen), sa-
 keudeung deui, κ, sakëdap
 deui, L.
 — dag, powe.
 — dagelijks, { oenggal powe.
 — dagelijksch, }
 — dagersaad, padjar.
 — daggeld, boeroeh popowean.
 — daglooner, koeli popowean.
 — dagteekenen, wanggallan (l).
 — dagteekening, tanggal, titi
 mangsa.
 — dagvaardden, mërkarakeun (p),
 κ, mërkawiskeun (p), L.
 — (tot betaling), njita (s).
 — dak, soehoenan.
 — dakgoot, talang soehoenan.
 — dakpan, kënteng.
 — dakspat, oesoek, kasokaso.
 — dal, lëgok.
 — dalen, toeroen, κ, loengsoer, L.
 — dam, dam, bëndoengan.
 — damast, damas.
 — dambord, papan damdaman.
 — dammen (het damspel spelen),
 damdaman.
 — damp, haseup.
 — dampig (vochtig), bësëm.
 — (van een paard), ngëlel.
 — dampkring, hawa langit.
 — dan (bij vergelijkingen), batan.
 manan.
 — (in dat geval), lamoen kitoe.
 — dank, tarima, soekoer, κ, noe-
 hoen, L.
 — dankbaar, soekoer ati, tarima.
 — danken, narima (l), soekoer, κ,
 noehoen, L.
 — dansen, dansah.
 — (op Inl. wijze), ngigel, κ,
 ngibing, L.
 — dansmeid, ronggeng.
 — dapper, wani, wantër.
 — darm, oesoes, eusi beuteung.
 — das (voor den hals), dasi.
 — dat (aanwijz. voornw.), eta.
- dat (betrekk. voornw., op een
 voorafgaanden zin slaande),
 jen.
 — (betrekk. voornw., op perso-
 nen, zaken slaande), noe, —
 anoe.
 — datum, tanggal.
 — dauw, iboen.
 — daveren, eundeur.
 — debet (schuldig), hoetang.
 — debiet (aftrek), kapajoean, pa-
 joe.
 — December, Desembër.
 — decisie, poetoesan.
 — deeg, tipoeng bateuh.
 — deel, bagian, doeoeman.
 — deelen, ngabagi, ngadoeem.
 — deficit (te kort, het ontbre-
 kende), kakoerangan, κ, ka-
 kirangan, L.
 — defect (geschonden), tjatjad. —
 — (onvoltage), teu djëdjëg.
 — definitief (beslissend), tangtoe. —
 — deftig (fatsoenlijk), loenggoeh.
 — (statig), sëgoet.
 — degelijk (solide), hade, κ, sae, L.
 — degen, pëdang.
 — degene, noe, anoe.
 — deken, simboet, κ, kampoeh, L.
 — dekken, noetoepan (l), noeroeli-
 an (l).
 — (door een hengst), matjék (p).
 — dekmantel (voorwendsel), api-
 api, poerapoera, akon akon.
 — dekriet, hateup.
 — deksel, toetoeop, toeroeb.
 — delven, ngali (k).
 — dempen (een put), njaeuran (s).
 — (een oproer), ngarepehkeun,
 ngadjëmpekeun.
 — denkbeeld, pikiran, ingëtan,
 κ, elingan, L, emoetan, A.
 — denkelijk, taksiran, sëmoena,
 kawasna, sigana.
 — denken (— aan iemand of iets),
 inget, κ, eling, L, emoet, A.

denken (overpeinzen), mikir (*p*),
 κ, *ngamanahan*, L.
 departement (van justitie),
 kantor.
 derde, de —, katiloe.
 —, de — maal, katiloe kali.
 —, één —, sapertiloe.
 dergelijk, noe saroeпа kitoe,
 sapapadana.
 dertien, tiloe wélas.
 dertig, tiloe poeloeh.
 deserteeren, ngéntjoel, ming-
 gat.
 deskundige, noe ahli.
 deugd, kabageuran.
 deugdzaam, bageur.
 deugen, hade, κ, sae, L.
 deugniet, noe goreng, djélëma
 goreng.
 —, stoute jongen, boedak
 bangor.
 deuk, kintob.
 deun, lagoe.
 deur, panto.
 deurwaarder, dërwadër.
 dewijl, sabab, karana, tina,
 marga, κ, margi, L.
 deze, ijeu.
 dezelfde, eta keneh.
 diamant, intën.
 diarrhee, moentjroet.
 die (aanwijz. voornw.), eta.
 — (betroekk. voornw.), noe, anoe.
 dief, djoeroedjana, bangsat.
 diefstal, hal maling.
 dienaar, abdi, koering.
 dienen (van een bediende bij
 iemand), ngawoela, κ, ngab-
 di, L.
 — (tafel —, aan tafel —), *nga-*
lalajanan.
 — (tot iets —), goena, gawe, κ,
 damël, L.
 dienst, pagawean, κ, padamël-
 an, L.
 diep, djëro.

diepte, kadjëroan, djëro. —
 dier, sato. —
 dicht (waterdicht), kërëp.
 — (gesloten), meudent. —
 — (verstopt), mëndët, mëpëtan,
 njojokan.
 — (aan elkaar vast), rapët.
 dichtbij, deukeut.
 dik (van lijf), lintoeh, κ, a-
 geung, L.
 — (van buik), gëmbroe.
 — (van een stok), gëde, kandël.
 — (gestolten), kimpël.
 dikwijls, rëmën, κ, asring, L. —
 ding, barang, anoe.
 dingen (afdingen), nawar (*t*). —
 diploma, kékëpër.
 Dinsdag, Salasa. —
 disselboom, bom.
 distel, tjoetjoeik.
 distrikt, distriek, tjoetak. —
 distriktsgerecht, rad distriek.
 distriktshoofd, wëdana, ka-
 pala distriek.
 dit, ijeu. —
 dobbelen, ngadoe. —
 — (met dobbelsteenen), maen
 dadoe.
 dobbelsteen, dadoe. —
 doch, tapi, κ, nanging, L. —
 dochter, anak, κ, poetra, L. —
 doek, kaen, lamak.
 — (hoofddoek), totopong, κ, oe-
 dëng, L.
 — (zakdoek), sapoe tangan, κ,
 sëlëmpaj, L.
 — (handdoek), andoek.
 — (vaatdoek), topo.
 — (theedoek), sërëbet teh.
 — (droogdoek), sërëbet paranti
 noehoerkeun.
 — (stofdoek, wrijfdoek), topo.
 doel (oogmerk), maksoed, niat,
 sädja.
 doen, migawe (*p*), κ, *ngada-*
 mël, L.

dof (beslagen van glas), boerëng, soerëm.
 dog, andjing Inggris.
 dokter, doktor.
 — (Inl. —, door het gouvernement aangesteld), doktor Djava.
 — (Inl. —, niet door het gouvernement aangesteld), doekoen.
 dol (van een mensch), edan, teu ingët, k, teu eling, L, teu emoet, A.
 — (van een hond), edan.
 dolk, kërís, k, doehoeng, L.
 dom, bodo, baliloe.
 dompelen, ngantjloemkeun.
 —, zich —, teuleum.
 donder, goentoer, goeloedoeg.
 Donderdag, Këmis.
 donderen, goentoer, goeloedoeg.
 donderslag, gëlap.
 donker (duister), powek.
 — (van kleur), kolot.
 dons, boeloe manoek.
 dood, modar, paeh, k, maot, s, poepoes, L.
 doode (lijk), majit.
 doodelijk (van een wond), parna.
 — (— verliefd), katjida, liwat ti oeroesan.
 dooden (bedrijv. werkw.), maehan (p).
 doodgraver, toekang ngoeboer.
 doodkist, tamëla.
 doodsch, sèpi, soenji, keueung.
 doodshoofd, tangkoerak, babatok noe paeh, k, sirah noe maot, s, mastaka noe poepoes, L.
 doodstraf, hoekoem pati.
 doodvonnis, poetoesan hoe-

koem pati.
 doof, torek, k, teu ngareungcu, s, teu ngadangoe, L.
 doofstom, pireu.
 dooier (geel van ei), beubeureumna ëndog.
 doop, ngabanjoe Sërani.
 door (door middel van), koe.
 — (— iets heen), parat, tëroes.
 — en door, tëroes.
 doorbrengen, den tijd —, mejakkeun waktoe (b).
 — (verkwisten), ngamomonjah, ngamonjahmonjah.
 doorbuigen (onz. werkw.), bengkok.
 — (bedrijv. werkw.), ngabengkokkeun.
 doordrijven, (zijn) wil —, mawa karëp sorangan (b).
 dooreen, tjampoer.
 doorgaan (vervolgen), noeloejkeun (t), k, ngaladjëngkeun, L.
 — (op hol gaan), mërod.
 — (het plan gaat —), toeloes, k, sijos, L, djadi.
 doorgaans, rëmën.
 doorgang, tëroesan.
 doorgieten, njaring (s).
 doorgraven, ngali tëroes (k).
 doorhakken, motong (p).
 doorheen, tëroes.
 doorloop, tëroesan.
 doorn, tjoetjoek.
 doornat, baseuh saloewarua, tjiptroek.
 doorscheuren, njoweh tëroes (s).
 doorschijnend, ngalangkang.
 doorsteken, njotjog tëroes (tj).
 doorwaadbaar, beunang di peuntasan.
 doorwaden, meuntas, meuntasan (p).
 doorzoeken, ngotektak (k).
 doorzigen (filtreeron, bedr.

werkw.), *njaring* (*s*).
 doos, *tjēpoek*.
 dop, eier —, *koelit* *ēndog*,
tjangkang *ēndog*.
 doppen (erwten —), *mēsek* (*p*).
 dor (verdord), *garing*.
 — (onvruchtbaar), *angar*.
 dorp (klein —), *kampoeng*,
lēmboer.
 — (groot —), *desa*.
 dorps hoofd, *loerah*, *kapala*
desa.
 dorst, } *halabhab*.
 dorstig, }
 dot, *haardot*, *gēloeng*.
 dozijn, *losin*.
 draad (garen), *bēnang*, *bola*.
 —, ijzer —, *kawat* *beusi*.
 draagstoel, *tandoe*, *djoli*.
 draaibank, *pangboeboetan*.
 draaien (wenden, keeren),
moentir.
 — (niet voor de waarheid uit-
 komen), *tjoeloengtjat* *tjaling-*
tjēt.
 — (touw —), *njijeun* (*dj*).
 — (dun touw —), *ngarara*.
 — (aan eene schroef, aan eene
 lamp —), *moetēr* (*p*).
 dracht, kleeder —, *papake-*
an, *k*, *panganggo*, *L*.
 dragelijk (vrij goed), *meu-*
djuhna, *meueusan*, *k*, *sakin-*
tēn, *L*, *teu* *woedoe*, *sēdēng*.
 — (te verdragen), *beunang* *di*
tahan.
 dragen (op het hoofd —), *njoe-*
hoen (*s*).
 — (op den rug —), *ngagandong*.
 — (onder den arm —), *ngel-*
lek (*k*).
 — (in een doek —), *ngais*, *k*,
ngēmban, *L*.
 — (aan een stok over den schou-
 der —), *nanggoeng* (*l*).
 — (aan de hand —), *nang-*

geuj (*l*).
 drank, *inoeman*, *k*, *leuleueut-*
an, *L*.
 drankje (geneesmiddel), *oebar*,
k, *landong*, *L*.
 draven, *djogdjrog*.
 dreigen, *ngantjamantjam*, *nga-*
mangamang.
 dresseeren, *ngawarah*, *ngadjar*.
 dreunen, *eundeur*.
 drek, *tai*.
 drie, *tiloe*.
 driemaal, *tiloe kali*.
 drift (oplopendheid), *napsoe*.
 •driften, *hawa napsoe*.
 driftig, *babari ambēk*, *k*, *ba-*
bari bēndoe, *L*, *ngoelit* *ba-*
wang, *babari napsoe*.
 dringen (noodzaken), *maksa* (*p*),
ngeukeuhan (*k*).
 — (van paarden tegen elkaar),
sili sered, *sili sēdēkeun*.
 drinken, *nginoem*, *k*, *ngaleu-*
eut, *L*.
 droefheid, *kasoesahan*.
 droes }
 droezig } (bij paarden), *ingoes*.
 dronken, *mabok*.
 droog, *toehoer*.
 droogen, *noehoerkeun* (*l*).
 — (in de zon —), *mowekeun* (*p*).
 droom, *impian*, *k*, *impenan*, *L*.
 droomen, *ngimpi*, *k*, *ngim-*
pen, *L*.
 —, *hardop* —, *goendam*.
 druif, *boeah anggoer*.
 druipen, *njaktjlakan*.
 druipnat, *tjiproek*, *baseuh sa-*
loewarna, *rantjoetjoet*.
 druk, 't — hebben, *riboet*.
 drukken (van een boek), *nji-*
tak (*l*).
 — (ergens op —), *neueulkeun*
(l).
 drijven (— op het water), *ngam-*
bang.

drijven (eene kudde —), *ngagiringkeun*.
 —, op de vlucht —, *ngoesir*.
 —, handel —, *dagang*.
 —, den spot —, *mojok* (*p*).
 dubbel, lipët doewa kali.
 duf, hapeuk, bari.
 duidelijk, tērang, njata.
 duif, djapati.
 duiken (onder water —), *teuleum*.
 duim, indoeng leungeun.
 — (maat), *dim*.
 duimstok, *dimdiman*.
 duin, pasir keusik.
 duit, doewit.
 Duitsch, Doewis.
 Duitscher, oerang Doewis.
 Duitschland, tanah Doewis.
 duivel, setan, djoerig, ririwa.
 duizelen, { lijeur.
 duizelig, {
 duizend, rewoe.
 —, één —, *sarewoe*.
 duizendpoot (niet vergiftige), *titinggi*.
 — (vergiftige), *babakaoer*.
 dun (smal, fijn), *ipis*.
 — (van vloeistof), *antjoer, entjer*.
 duplicaat, *kadoewa*.
 duren, lila, lawas, *k*, lami, *L*.
 durven, wani, loedeung.

duur, djadi, lamoen kitoe.
 duur, lila, lawas, *k*, lami, *L*.
 —, op den duur, *salawasna*, *k*, *salamina*, *L*.
 — (van prijs), *mahal*.
 duurzaam, *awet*.
 duwen (een duw geven met den elleboog), *njigeung* (*s*).
 — (voortduwen), *njoeroeng* (*s*), *njorong* (*s*).
 dwaas (zelfst. n. w.), noe gelo, noe boeroeng, noe edan.
 — (bijv. n. w.), gelo, boeroeng, edan.
 dwalen, *kasasab*, *kasaroeng*.
 dwaling, *kasasab*, *kaireugan*, *kasaroeng*.
 dwang, *paksa*.
 dwangarbeid, *kerdja paksa*.
 dwangarbeider, *sakitan*, *kerdja paksa*.
 dwars (kruisgewijs), *malang*.
 dweepen, *pana*, *kasęngsręni*.
 dwerg, *djělęma tjabol*, *djělęma kate*.
 dwingeland, noe *paksa piroesa*, noe *dlalim*.
 dwingen (iemand ergens toe —), *maksa* (*p*).
 dij, *pingping*.
 dijk, *tambakan*.
 dijkje (bij rijstvelden), *galęng-an*.

E

ebbenhout, *kajoe bęsi*.
 echo, *awahan*.
 echter, *tapi*, *k*, *nanging*, *L*.
 echtgenoot, *salaki*, *k*, *tjaroge*, *L*.
 echtgenootte, *pamadjikan*, *k*, *garwa*, *L*, *bodjo*, *A*.
 echtscheiding, *pępęgatan*.
 eclips, *samagaha*.
 edel, aloes.

edelgesteente, *pęrmata*, *k*, *sosotja*, *L*.
 edelman, *menak*.
 edelmoedig, *moerah ati*, *ati aloes*.
 eed, *soempah*.
 eedbreken, *ngaręmpak soempah*, *njorang soempah* (*s*).
 eekhoorn, *badjing*.
 eelt, *sasanggaleun*.

eelt (op den schouder), poe-poendakan.
 een (lidw.), *niet te vertalen*.
 één (telw.), sa, sahidji; *bv.* één honderd één, saratoes sahidji.
 — (id.), één bamboe, awi saleundjeur of saleundjeur awi; één blad papier, salambar kartas of kartas salambar.
 eendracht, rëmpeog, moepakat, badami, roentoet.
 eenentwintig, doewa poeloeh hidji.
 eenig (een — kind), noenggal, ngan sahidji hidjina.
 eenmaal, sakali.
 eenparig (gezamenlijk), barëng, k, sarëng, L.
 eens (eenmaal), sakali.
 — (aan 't begin van verhalen), dina hidji mangsa.
 —, op — (plotseling), oedjoeg oedjoeg, bolbol.
 —, in — (in een keer), sama sakali.
 — (ga — naar), *dit eens niet te vertalen*.
 eensgezind, rëmpeog, moepakat, badami, roentoet.
 eensklaps, oedjoeg oedjoeg, bolbol.
 eensluidend (— afschrift), saoenina, satjèplekna.
 centoonig (van muziek, geluid), salagoe bae.
 — (stil), sèpi, soenji, keueung.
 eenvoudig (van menschen), tères tèrang, basadjan.
 — (van zaken), basadjan.
 — (gemakkelijk), babari, gampang, k, gampang, L.
 eenzaam, sèpi, soenji, keueung.
 eenzaamheid, kasèpian, keueungan, kasoenjian.
 eer, hormat, kahormatan.

eer (voordat), samemeh.
 eerbewijs, tanda kahormatan.
 eerbied, kahormatan, kaadaban, hormat, adab.
 eerbiedig, hormat, adab.
 eerder (vroeger, — heeft hij 't gezegd), ti heula.
 — (liever), leuwih hade, k, langkoeng sae, L, mënding.
 eereboog, katja katja kahormatan.
 eeren, ngahormat, ngadaban.
 eereeteeken, tanda kahormatan.
 — (medaille), bintang.
 eergisteren, mangkoekna.
 eerlijk, tèmèn, saenjana, bènèr, eerloos, goreng, roedjit, latjoer.
 eerrooven (lasteren), mitènahkeun (p).
 eerrooving (lastering), pitènah.
 eerst (— kwam hij en daarna zijne zuster), heula.
 — (ten eerste, ten tweede), mimiti, k, awit, L.
 — (— zoo even is hij uitgegaan), kakara.
 — (zij zag hem voor het —), id.
 — (het is — 7 uur), id.
 eerstdaags, doewa tiloe powe.
 eerste, de — (de eerste, de tweede), kahidji.
 —, de — (de voornaamste), panggèdena, pangpangna.
 eerstgeboren, tijkal.
 eerwaardig (een — priester), tawalo, talim, noe pantès di hormat.
 eest, pawon pangoenoenan, paranti ngaganggang.
 eetbaar, noe beunang di hakan, k, noe beunang di dahar, s, noe beunang di toewang, L, noe beunang di tèsda, A.
 eetwaren, kahakanan, k, ka-

daharan, s, katoewangan, L,
katědaän, A.
eeuw, saratoes tahoen.
eeuwig, kěkěl.
eeuwigheid (de toekomstige
wereld), aherat.
effen (ééne kleur), sawarna,
mělés.
— (gelijk, vlak), rata.
— (strak, onvriendelijk), baeud,
djamědoed.
— (leuk), euweuh sěmoe sěmoe.
egge, garoe.
eggen, *ngagaroe*.
ei, ěndog.
— (tusschenwerpsel), ah!
eieren leggen, ngěndog.
eierdop, tjangkang ěndog, koe-
lit ěndog.
eiersaus, saoes ěndog.
eierstruif, dadar ěndog.
eigen (zijn — huis, — lof),
sorangan, K, koe andjeun, L,
pribadi, A.
— (gemeenzaam, zeer — met
iemand zijn), tjonggah.
eigenaar, noe boga milik, K,
noe kagoengan milik, L, noe
gadoeh milik, A.
eigenbelang, kaoentoengan
sorangan, K, kaoentoengan koe
andjeun, L, kaoentoengan pri-
badi, A.
eigendom, milik.
eigendunkelijk (zonder zich
aan anderen te storen), mawa
karěp sorangan, K, njandak
kěrsa koe andjeun, L.
eigenhandig, tapak leungeun
sorangan, K, tapak panangan
koe andjeun, L.
eigenlijk, saěnjaěnjana, satě-
měntěměnna.
eigenliefde, kanjaäh ka awak
sorangan, K, kaasih ka salira
koe andjeun, L.

eigenschap, sipat.
eigenwijs, bibisaänan, pipin-
těranan.
eik, djati.
eiland, poelo.
einde (van een weg), toengtoeng.
— (van een verhaal), ahir, pa-
noengtoeng, tamat.
— (van een boek), ahir, tamat.
— (uiteinde, dood), pangang-
geusan.
— (punt), toengtoeng.
eindelijk, panganggeusanana,
toengtoengna.
eindigen (afmaken), samat-
keun (t), *nyanggeuskeun*.
— (uitscheiden), *ngeureunan*.
eindje (van eene cigaar), koe-
toeng.
eisch, pamenta, K, paněda, s,
pamoendoet, L, panoehoen, A.
— (— in rechten), dawa.
eischen, menta (p), K, něda (t),
s, moendoet (p), L, *njoehoen-
keun (s)*, A.
— (— in rechten), *nyadawa*.
eiwit, bobodasna ěndog.
eksteroog, sasanggaleun.
el, elo.
elastiek, karet.
— (buigzaam), leuleus.
elders, di ěnggon sedjen.
elegant, (eene elegante vrouw),
gandang.
elf, sawělas.
elfde (de —), kasawělas.
—, één —, *sapěrsawělas*.
elfmaal, sawělas kali.
elk, oenggal oenggal, oenggal.
elkander, pada, sili.
elleboog, sikoe.
ellende, kamasakatan.
ellendeling, bangsat.
ellendig, masakat.
elpenbeen (ivoor), gading.
els, djara.

emailleeren, *naretes (t)*.
 emmer, ember.
 en, djeung, *k*, saréng, *L*.
 eng (nauw), sēsék, sērég.
 — (ik ben er — van), moeringkak.
 engel, malaikat.
 Engeland, tanah Inggris.
 Engelsch, Inggris.
 Engelschman, oerang Inggris.
 enkel (van den voet), moemoen-
 tjangau.
 — (louter, slechts), woengkoel,
 ngan.
 —, een enkele keer, arang,
 tjarang, *k*, awis, *L*.
 — (niet dubbel), salapis.
 enten, *njjeun* bibit (*dj*).
 epidemie (heerschende be-
 smettelijke ziekte, landsziek-
 te), sasalad, pagūboeg.
 equipage, toetoempakan, *k*,
 toetoenggangan, titihan, *L*.
 er (— was eens een koning).
Dit er niet te vertalen.
 — (daar), diditoe, didinja.
 er van, er over (over die
 zaak), hal eta, eta.
 er over (over de brug), nga-
 liwat.
 erf (erve), pakarangan.
 erfenis, waris.
 erfgenaam, ahli waris.
 erflater, noe ninggalkeun wa-
 ris.
 erfportie, bagian, waris.
 erg (hij is — ziek), bangēt, *k*,
 sangēt, *L*.
 — (slecht), goreng, *k*, awon, *L*.
 ergens, dimanamana.
 ergeren, zich —, ngewa, geu-
 leuh.
 ergerlijk, matak ngewa, ma-
 tak geuleuh.
 erkennen, *ngakoe*, *k*, *ngang-*
kĕn, *L*.
 ernst, tēmētēmēn, ĩnjaĩnja.

ervaren, bisa, *k*, *ijasa*, *jasa*, *L*.
 erven, meurang waris.
 — (van eene ziekte), katoeroen-
 an, tepa.
 erwt, gamēt, polong.
 eten (werkw.), njatoe, *ngaha-*
kan, *k*, dahar, *s*, toewang, *L*,
nĕda (t), *A*.
 — (zelfst. n. w.), kahakanan, *k*,
 kadaharan, *s*, katoewangan, *L*,
 katĕdaän, *A*.
 etiquette (opplakbriefje), tjap.
 — (vormelijkheid), tata.
 etter, nanah.
 etteren, nanahan, kaloewar na-
 nah.
 Evangelie, Indjil.
 even (van getallen), djangkĕp.
 —, om het —, saroewa bae,
k, sami bae, *L*.
 — (zoo —, zoo pas), bijeu, tji-
 keneh.
 —, — zoo (— zegt hij), nja
 kitoe keneh.
 — (een oogenblik), sakeudeung,
k, sakĕdap, *L*.
 evenals, evenals of, sapĕrti,
k, sapĕrtos, *L*.
 evenbeeld, beubeulahan te-
 rong.
 eveneens, saroewa bae, *k*, sa-
 mi bae, *L*.
 evenmensch, pada djĕlĕma,
 pada manoesa, pada mahloek.
 evenredig (geproportionneerd),
 meudjeuhna.
 — (— verdeelen), walatra.
 eventjes (een oogenblik), sa-
 keudeung, *k*, sakĕdap, *L*.
 evenveel, saroewa rejana, sa-
 roewa lobana.
 evenwel, tapi, *k*, nanging, *L*.
 evenwicht, saroewa beuratna.
 evenzeer, nja kitoe keneh.
 examen, eksamen.
 excellentie, noe maha kawasa.

excerpeeren, *mètik* (*p*), *njoe-*
tat (*tj*).
 excuseeren, *ngahampoera*, *k*,
ngamaap, *ngamaloem*, *s*, *nga-*
hampoentèn, *L*.
 excuus (vragen), *pangampoe-*
ra, *k*, *maap*, *maloem*, *s*, *pa-*
ngampoentèn, *L*.
 executeur van een boedel,
 wakil ngoeroes barang.
 executeur testamentair,
 wakil wasijat.
 exemplaar, *titiron*.

exerceeren, *baris*.
 expedieeren, *ngirimkeun* (*k*),
k, *ngintoenkeun* (*k*), *L*.
 expediteur, *poerah ngirim-*
keun, *k*, *poerah ngintoen-*
keun, *L*.
 extract (van geschriften), *pè-*
pètikan.
 — (van koffie, melk enz.), *atji-*
ezel, *kalde*.
 ezelachtig, *tjara kalde*.
 ezelin, *kalde bikang*.

F

fabel, *dongeng*.
 fabriek, *pabrik*.
 fabrikant, *toekang pabrik*, *toe-*
wan pabrik.
 factotum (van alle markten
 t'huis), *rapekan*.
 fakkel, *obor*.
 familie, *baraja*, *k*, *warga*, *war-*
gi, *L*.
 familienaam, *ngaran karoe-*
hoen.
 fanatiek, *loemèbe teuing*.
 fatsoen (vorm), *roepa*.
 fatsoenlijk, *zich* — *gedra-*
gen, *njah adat*, *k*, *oeninga*
tatakrama, *L*.
 Februari, *Pebroewari*.
 feest, *sidèkah*, *pesta*, *karija*.
 feestmaal, *sidèkah*, *pesta*, *ka-*
rija.
 feilbaar, *noe kongang salah*.
 feit (daad), *pagawean*, *k*, *pa-*
damefan, *L*.
 —, *het is een feit* ('t staat
vast), *teu akon akon*.
 fel (van den wind), *ngadoe-*
doed, *ngahijoeok*.
 — (van pijn), *bangèt*, *k*, *sa-*
ngèt, *L*.
 figuur (vorm), *roepa*.

figuur (teekening), *pigoera*.
 filtreeren (bedrijv. werkw.),
nyaring (*s*).
 fiskaal, *djaksa*.
 fladderen (van vogels), *hibèr*
poelang anting, *kèkèlèpèran*.
 flambouw, *obor*.
 flanel, *pèrnel*.
 flap (slag om de ooren), *tjabok*.
 flauw (onbeduidend), *apès*, *rehe*.
 — (uitgeput), *lèsoe*.
 — (smakeloos), *tjawerang*.
 flauwte (zwijm), *kapaehan*, *teu*
ingèt, *k*, *teu eling*, *kalèngèr*,
L, *teu emoet*, *A*.
 —, *in* — *vallen*, *id*.
 flesch, *botol*.
 — (vierkante), *ples*, *goepi*.
 — (stopflesch), *kelèr*.
 flets (van kleur), *soerèm*.
 — (van bloemen), *aloem*, *pe-*
rang, *garing*.
 flikkeren, *goegoerilapan*, *kè-*
tipkètip.
 flink, *tjèpèt*, *djagdjang*.
 fluim, *reuhak*.
 fluimen opgeven, *ngareuhak*.
 fluisteren, *nyaharewos*.
 fluit, *soeling*.
 —, *op de* — *spelen*, *njoe-*

ling.
 fluiten (met den mond — zonder fluit), ngaheot.
 — (van kogels), ngahijoeng.
 fluweel, boeloedroe.
 foedraal, saroeng.
 foei! eleh eleh!
 foelie, kēmbaug pala.
 fokken, mijara (*p*).
 fokker, noe mijara.
 fokkerij, hal mijara, pijaraän.
 fundament (grondslag), pandēmen, tatapakan.
 fonds, modal, poko.
 fontein, ponten, pantjoeran mēlengkoeng.
 fooi, pērēsen, doewit pērēsen keur meuli seupaheun atawa oedoed.
 formaat, bangoen, toeladan, tjonto.
 formulier, sarat, roekoen.
 fornuis, hawoe.
 fort, koeta, benteng.
 fortuin, oentoeng.
 — (rijkdom), kabeungharan.

fout, salah, κ, lēpat, L.
 fraai, aloes, κ, endah, sae, L.
 fragment, saparo.
 franco, parangko, teu make bajaran soerat pos.
 frankeeren, marangkoan (*p*).
 franje, roembe roembe.
 Frankrijk, { Parasman.
 Fransch, {
 Franschman, oerang Parasman.
 frikkadel, prēkēdel.
 frisch (koud van het klimaat), tiris.
 — (id. van het water), tiis.
 — (zindelijk), bērsih.
 fronsen (de wenkbrauwen —), kēroeng.
 front, hareup, κ, pajoen, L.
 fruit, boeboewahan, boewah boewah.
 fuik, boeboe.
 fust, tong, leger.
 fijn (dun, fijne naald), ipis, aloes.
 — (in de godsdienst), alim.

G

gaaf (in goeden staat, ongeschonden), weuteuh.
 — (voltallig), djēdjēg.
 gaan (loopen), leumpang, κ, angkat, L.
 —, naar beneden —, ka handap.
 —, naar boven —, ka loehoer.
 —, naar huis —, balik.
 —, naar binnen —, ka djēro.
 gaar, asak.
 gaarne, hajang, κ, hojong, L.
 gaas (ijzergaas), karantjang beusi.
 — (om op te borduren), sētēmen.
 gaatje, lijang leutik.

gadeslaan (iemand of iets —), nangen (*t*), ngawaskeun.
 gal, hampēroe.
 galerij, galdre, sorambi.
 galg, panggantoengan.
 galkoorts, moeriang kawaja.
 galon, pasmen.
 galop, tjongklang.
 galoppeeren, njongklang (*tj*).
 gang (het gaan), leumpang, κ, angkat, L.
 — (doorgang), lawang.
 gangbaar (van munt), lakoe, pajoe.
 gans, sowang.
 gapen (geeuwen), heuaj.
 gapende (— wond), molohok,

molongo.
 gapende (— afgrond), molo-
 ngo, lëwang.
 gaping (leemte), molongo.
 gareel, kaloeng pakean.
 garen, bënang.
 garnaal, hoerang.
 gast, tatamoe.
 gastheer, pamadjikan.
 gasthuis, roemah sakit.
 gastvrij, hade katatamoe, a-
 koean, moerah.
 gat (opening), lijang.
 — (achterste, bil), birit, boe-
 djoer, κ, ibit, pangtjalikan, L.
 gatlikken (*fig.*), ngolo.
 gatlikker (*fig.*), toekang ngolo.
 gebaar (gebaren), isarat, pë-
 pëta.
 gebak, koeweh.
 gebed, salat, dowa.
 gebergte, pagoenoengan.
 gebeuren, djadi, kalampah-
 keun, kalampahan.
 gebeurtenis, kadjadian, la-
 lakon.
 gebied, wëwëngkon.
 gebit (de tanden), hoentoe, κ,
 waos, L.
 — (voor paarden), kadali.
 gebloemd, këmbangan.
 gebladerte, dangdaoenan.
 geblaf, gogog.
 gebocheld, bongkok.
 gebochelde (zelfst. n. w.),
 noe bongkok.
 gebod, parentah.
 geboorte, wëwëdalan.
 —, adellijke —, toeroenan
 menak, asal menak.
 geboortedag, powe wëwë-
 dalan.
 geboren worden, di djoe-
 roekeun, κ, di babarkeun, L.
 gebouw, wawangoenan.
 geraad, gorengan daging.

gebrabbel (wartaal), ngatjo,
 teu poegoeh.
 gebrabbel (slecht schrift),
 roetjak ratjek.
 gebrek (fout), tjatjad.
 — (schaarschte), kakoerangan,
 κ, kakirangan, L.
 gebruik, adat, tali paranti.
 gebruiken (bezigen), make
 (p), κ, nganggo, L.
 gebrul, gaोक.
 gedaagde, noe di dawa.
 gedaante, roepa.
 gedachte, pikiran, ingëtan,
 κ, elingan, L, emoetan, A.
 gedachtenis (geschenk tot
 aandenken), tanda mata, tan-
 da kaingëtan, κ, tawis ka-
 elingan, L, tawis kagëgëlan,
 tawis kaemoetan, A.
 gedeelte, bagian, paro.
 gedeeltelijk, saparo, saba-
 gian.
 gedenken, ingët, κ, eling, L,
 emoet, A.
 gedenkteeken, tanda ka-
 ingëtan.
 gedicht, sair.
 — (Soend. —), tëmbang.
 gediensig, rësëp ngawoela,
 rësëp noeloeng.
 geding, përkara, κ, përkawis, L.
 gedrag, kalakoewan, lampah.
 gedragen, zich —, lakoe,
 lampah.
 gedrang, pagëlëwoet.
 gedresseërd, geus di warah,
 geus di adjar.
 gedrocht, roepa noe matak
 gila.
 geduld, kasabaran, sabar.
 geduldig, sabar.
 gedurende, sabot, sadjëro.
 gedurig (aanhoudend), sala-
 wasna, κ, salamina, L.
 geel, koneng.

geëmmailleerd, di taretes.
geenszins, teu pisan pisan.
geeselen, *ngarangket*.
geest (ziel), *njawa*.
— (verstand), boedi, akal.
geesten, *djin*.
geestig, berboedi.
geestrijk, matak mabok.
gegil, *gëgërowan*, *gogorowok-an*, *gogowakan*.
— (van pijn), *dëdëngekan*, *djë-djëritan*.
gegons, *bërëng*, *brëng*.
gehak (fijngehakt vleesch), *prë-këdel*.
geheel, antero, kabeh.
— (van getallen), weuteuh.
geheim, *rasiah*.
geheim gemak, *patjilingan*, *kakoës*.
geheime ziekte, *bëngang*.
gehemelte (verhemelte), *la-langit*.
geheugen, *ingëtan*, *k*, *eling-an*, *L*, *emoetan*, *A*, *kaäpala*.
gehinnik, *hohoang*.
gehoor (zintuig), *pangreungeu*.
gehoorzaam, *bangoen toe-roet*, *noeroet*.
gehoorzamen, *noeroet (t)*,
gegijzelde, noe di boei *sabab hoetang*.
gehuwd, geus kawin, geus imah imah, *k*, geus boemen boemen, *L*.
geit, *ëmbe*.
gejank, *gagaoeng*.
gek (bijv. n. w.), *gelo*, *edan*, *boeroeng*.
— (zelfst. n. w.), noe *gelo*, noe *edan*, noe *boeroeng*.
gekheid, uit —, *oelin*, *banjol*.
gekleed, *make*, *k*, *nganggo*, *L*.
geknakt, *potong*.
geknor (van varkens), *njëgrok-*

an.
gekrekeld, *nilëp*.
gekrompen, *mondokan*.
gekscheren, *banjol*, *oelin*.
gelaat, *beungeut*, *k*, *pamenn-teu*, *L*.
gelach, *seuri*, *k*, *goemoe-djëng*, *L*.
gelaten, *asrah*, *tarima*.
geld, *oewang*, *doewit*.
geldkist, *pëti oewang*, *pëti doewit*.
geldzak, *kantong oewang*, *kantong doewit*.
geleden (voorbij), *katoekang*, *k*, *kapëngkër*, *L*.
—, lang —, geus *lawas*, geus *lila*, *k*, geus *lami*, *L*.
— (van smart), *kasangsara*.
geleerd, *alim*.
gelegen (ergens —), *ajana*.
—, zich — laten liggen, *mërdoeli (p)*, *miroseja (p)*.
— komen, *sëmpët*, *kaer*.
gelei, *sële*.
geleiachtig, *tjara sële*.
geleide, *panganteur*, *k*, *pang-iring*, *pangdjadjap*, *L*.
geleidebrief, *soerat pas*.
geleiden, *nganteurkeun*, *k*, *ngiringkeun*, *ngadjadjapkeun*, *L*.
geleider, *panganteur*, *k*, *pang-iring*, *pangdjadjap*, *L*.
gelofte, *nadar*, *kawoel*.
geloof (vertrouwen), *përtjaja*, *k*, *përtjantën*, *L*.
— (godsdienst), *agama*, *tekad*.
gelooven (vertrouwen), *mërtjaja (p)*, *k*, *mërtjantën (p)*, *L*.
— (gissen), *ngira (k)*, *njana*, *k*, *ngintën (k)*.
geloovige (godsdienstige), noe *iman*.
gelui, *sora*.
geluid, *sada*, *sora*.

geluid geven, di sada, njora.
 geluk (fortuin), oentoeng.
 — (heil), salamët.
 gelukken, hasil, djadi, parëng.
 gelukwenschen, *njalamët-keun* (s).
 gelijk (gelijkvormig), saroewa, saroepa, k, sami, saroepi, L.
 — (effen), rata.
 — (van hoogte), papak.
 — (id. bij rijsthalmén), mapak daoen.
 gelijken, saroewa, saroepa, k, sami, saroepi, L.
 gelijk maken (gelijkvormig maken), *njaroepeakeun* (s), *njaroewakeun* (s), k, *njamikeun* (s), *njaroepikeun* (s), L.
 — (effen maken), *ngaratakeun*.
 gelijktijdig, barëng, pada harita.
 gelijkvormig, saroewa, saroepa, k, sami, saroepi, L.
 gemaakt (gedwongen, onnatuurlijk), *djidjiseunan*.
 gemaal (echtgenoot), salaki, k, tjaroge, L.
 — (kwellerij), matak poesing, keuheul.
 gemachtigde, wakil, polmak.
 gemak, sënang.
 —, geheim —, patjilingan, kakoes.
 gemakkelijk (een gemakkelijke stoel), sënang, gampang.
 — (niet moeielijk), babari, gampang, k, gampil, L.
 gemaniërd, njaho adat, k, oeninga tatakrama, L.
 gember, djahe.
 gemberstroop, manisan djahe.
 gemeen (gemeenschappelijk), reudjeungan.
 — (laag), roedjit, goreng.
 — (— aardewerk), kokoden.

gemiddeld, sädëng, poekoel rata.
 gemoedelijk, moerah ati.
 gemoet, te gemoet gaan, papanggih, k, patëpang, L.
 gemopper, gëgëlëndëng.
 genaakbaar, beunang di sorang, beunang di deukeutan.
 genaamd, di ngaranan.
 genade, hampoera, k, maäp, maloem, s, hampoentën, L.
 —, Gods —, rahmat Allah.
 genaken, *njorang* (s), *nga-deukeutan*.
 geneeslijk, beunang di tja-geurkeun, daekkeun tja-geur, k, beunang di damangkeun, daekkeun damang, beunang di waraskeun, daekkeun waras, L.
 geneesmiddel, oebar, k, landong, L.
 genegen, soeka, daek, k, kër-sa, L.
 genegenheid, kasoekaän.
 generaal, djendral.
 genever, djënewër, sopi.
 genezen (bedr. werkw.), *nja-geurkeun* (tj), k, *ngadamangkeun*, *ngawaraskeun*, L.
 genie, bërboedi.
 genieten (genoegen hebben), soeka, kasoekaän.
 — (krijgen), meunang.
 genoeg, tjoekoepp, mahi, k, tjëkap, L.
 genoegén, soeka, kasoekaän.
 geoorloofd, pantës, patoet, kaidinau, wënaug, kawidian.
 gepeins, in — verzonken, ngahoelëng, mikiran.
 —, id. (over de godsdienst), tapakoer.
 geraamte, rarantjang.
 geraas, tagiwoer, roesoeh, tjek-tjok, ngagoeroeh.

geraken, aan den drank
 —, djadi mabok.
 gerecht (tafelspijs), kabakan-
 an, κ, kadaharan, s, katoe-
 wangan, L, katëdaän, A.
 — (rechtbank), tēmpat panga-
 dilan.
 — (rechterlijke macht), panga-
 dilan.
 gerechtsdienaar, oepas, pa-
 tjalang.
 gerechtskosten, ongkos pa-
 ngadilan.
 gereed, sadia.
 gereedschap, parabol.
 geregeld (verordend), geus di
 atoer.
 — (aanhoudend), anggër.
 — (— huishouden), anggër, be-
 res.
 gering (weinig), saeutik.
 —, de geringe man, noe
 leutik.
 gerinkel, ngëntreng, ngën-
 trong.
 geritsel, keresek.
 gerucht (praatje), bedja, κ,
 tjarijos, L.
 — (geraas), roesoeh, tjektjok,
 tagiwoer, ngagoeroeh.
 geruim (lang), lawas, lila, κ,
 lami, L.
 geruisch (in gebladerte), nga-
 hjoeng.
 — (in het water), ngagoeroeh.
 — (van een kleed), ngorosak.
 — (in de ooren), ngagoeroeh.
 gerust (niet bang), hēnteu
 hamham, teu sijeun, teu asa
 asa, teu soesah.
 gerij (geros), goeroedag gërë-
 dëg.
 geschenk, pamere, κ, papa-
 rin, L, përsen.
 gescherts, babanjolan.
 geschieden, djadi, kalam-

pahkeun, kalampahan.
 geschiedenis, hikajat, tjari-
 ta, babad.
 — (gebeurtenis), kadjadian, la-
 lakon.
 geschikt (in orde geplaatst),
 geus di atoer, geus beres.
 — (oppassend), pantës, hade,
 patoet.
 — (bekwaam), bisa, κ, ijasa, ja-
 sa, L.
 — (geregeld, geëffend door een
 derde voor partijen), geus di
 bereskeun, geus di atoer.
 — (id. door de partijen zelve),
 moepakat, badami.
 geschreeuw, gëgërowan, go-
 gorowokan, gogowakan.
 — (van pijn), dëdëngëkan, djë-
 djëritan.
 geschrei, midangdam.
 geschrift, toelisan, κ, sërät-
 an, L.
 geschroeid, toetoeng.
 geslacht (belasting op het
 —), pameuntjit.
 — (kunne), bangsa.
 geslepen (slijpen), geus di
 asah.
 — (listig), pëlit.
 gesloten (dicht, toe), di toe-
 roeban, di toetoep.
 — (die zich over eene zaak niet
 uitlaat), rikip.
 gesnede ne (ontmande), kabiri.
 gesp, gesper, katimang.
 gesprek, omong omongan, κ,
 sasaoeran, L.
 gespuis, djëlëma goreng, bang-
 sat.
 gestadig, salawasna, teu pë-
 gat pëgat, anggër, κ, salami-
 na, L.
 gestel, kakoewatan awak, ka-
 ajaän badan.
 gesteld (ondersteld), oepama-

na, *κ*, oepamina, *L*, ibarata.
 gestold (van olie), heës.
 — (van botersaus), kimpel.
 gestreept (van stoffen, breede streepen), poleng.
 — (id., smalle streepen), loerik.
 gestreng, *kéras*, *béngis*, *kéntjéng*.
 getal, *bilangan*.
 getroffen (aangedaan), *kagas*.
 getrouw, *bela*, *bérsih*, *sétja*.
 getrouwd, *geus kawin*, *geus imah imah*, *κ*, *geus boemen boemen*, *L*.
 getrouwheid, *kabérsihan*, *kasétjaän*, *kabelaän*.
 getuige, *saksi*.
 getuigen (werkw.), *nyaksian* (*s*).
 getuigenis, *hal saksi*, *saksi*.
 getuigschrift, *soerat tanda katrangan*.
 gevaar, *bahaya*, *bilahi*.
 gevaarlijk, *matak bahaya*, *matak bilahi*.
 gevaarte, *barang noe gède*.
 geval (zaak), *pérkara*, *κ*, *pérkawis*, *L*.
 — (voorval), *kadjadian*, *kalam-pahan*, *lalakon*.
 gevangennemen, *nangkép* (*t*), *nyékél* (*tj*).
 gevangene, *sakitan*.
 —, *krijgsgevangene*, *bojongan*.
 gevangenis, *boei*, *pangberokan*, *berok*.
 gevecht, *pérang*.
 geveinsd, *poera poera*.
 geven (iets onbepaalds, b. v. 'n stok), *mere* (*b*), *κ*, *maparin* (*p*), *L*, *ngahatoeranan*, *A*.
 — (iets bepaalds, b. v. *dien*

stok), *mikeun* (*b*), *κ*, *maparinkeun* (*p*), *L*, *ngahatoerkeun*, *A*.
 geven, ergens om —, *méndoeli* (*p*), *miroseja* (*p*).
 gevest, *perah*.
 gevoeglijk, *patoet*, *pantes*, *lajak*.
 gevoel, *rasa*, *κ*, *raos*, *L*.
 gevoelen (werkw.), *ngarasa*, *κ*, *ngaraos*, *L*.
 — (zienswijze), *pikiran*, *timbangan*.
 gevoelig (van eene plaats van eene vroegere wond), *njéri*.
 — (spoedig boos), *babari ambék*, *κ*, *babari béndoe*, *L*.
 — (dankbaar), *soekoer ati*, *tarima*.
 gevogelte, *manoek*.
 gevolg (uitvloeijsel), *kadjadjadian*, *shir*.
 — (bijbehoorend personeel), *pangiring*.
 gevolge, ten — van (krachten), *koe sabab*, *koe marga*, *κ*, *koe margi*, *L*.
 —, ten — hebben, *ngadjadikeun*, *matak*.
 —, in — van, *noeroetkeun*.
 gevormachtigde, *polmak*, *wakil*, *kawasa*.
 gewaad, *papakean*, *κ*, *pangango*, *L*.
 gewaarworden (ontdekken), *manggih*, *wimoe* (*t*), *κ*, *méndak*, *L*.
 gewaarwording, *pangrasa*, *κ*, *pangraos*, *L*.
 gewas, *pépélakan*.
 geweën, *tjeurik*, *κ*, *naugis*, *L*.
 geweer, *bédil*.
 gewei (van herten), *tandoek*.
 geweld, *paksa*.
 gewelddadig, *paksa piroesa*.

gewelddadigheid, paksa piroesa.
 gewend, bijasa, toetoe, toeman.
 gewinnen, zich —, ngabijasakeun, noetoeran (*l*).
 gewest, nagara, tanah.
 geweten, djero ati.
 gewicht (zwaarte), beurat.
 — (om mede te wegen), timbangan.
 gewichtig, gëde.
 gewild, lakoe, laris.
 gewillig (gedienstig), daekan.
 — (gehoorzaam), bageur.
 gewoon (gewend), bijasa, toetoe, toeman.
 — (gebruikelijk), bijasana, sasarina, adatna.
 gewoonlijk, id.
 gewoonte, adat, kabijasaañ, sasarina, tali paranti.
 gewricht, boekoeboekoe.
 gezag, kawasa.
 gezamenlijk, reureudjeungan, babarëngan, k, sasarengan, L.
 gezang, kawih.
 gezant, oetoesan.
 gezegde, omongan, k, lahiran, L.
 gezegend, bërëkah, meunang doea, bërkat.
 gezellig, haneuteun.
 gezelschap, koempoelan.
 gezengd, toetoeng.
 gezicht (uitzicht), tetendjoan, k, titingalian, L.
 — (aangezicht), beungeut, k, pameunteu, raraj, L.
 gezichteinder, toengtoeng deuleu, sisi langit.
 gezin, tjatjah, somah.
 gezind (bereid), daek, mangga.
 gezond, tjageur, k, waras, da-

mang, L.
 gezond (een gezonde drank), sègër.
 gezondheid, katjageuran, k, kawarasan, kadamangan, L.
 gezwel, bareuh.
 gezwollen (van lichaamsdeelen), bareuh.
 — (oogen van 't schreien), bintit.
 — (van eene rivier), tjaäh.
 gids, noe toedoeh djalan.
 gierig, koret, tjëttil, ngekrek, tjëlëdik. *keemed n*
 gierigaard, noe koret, noe tjëttil, noe ngekrek, noe tjëlëdik.
 gieten (begieten), njiram (*s*).
 — (uitstorten), ngotjorkeun (*k*).
 — (storten, water in een emmer —), nytjikeun (*lj*).
 — (metaal —), ngalëboer.
 gieter, tjorong.
 gift (geschenk), pamere, k, paparin, L, përésen.
 gil, gëro, gorowok.
 — (van pijn), dëngek, gowak, djërit, gëro.
 gillen, ngagëro, ngagorowok.
 — (van pijn), ngadëngek, ngadjërit, ngagowak, ngagëro.
 ginds, diditoe, didinja.
 gissen, ngira (*k*), k, ngintën (*k*), L.
 gissing, pangira, k, pangintën, L.
 gist, boedah.
 gisten, ngaboedah.
 gisteren, kamari.
 glad (glibberig), leueur, litjin.
 — (effen), rata.
 glans (bij meubelen), herang, litjin.
 glas (venster —), gëlas, bëling, katja.
 — (wijn —), gëlas, loemoer.

glazen (bijv. n. w.), gelas, bëling, katja.
 glimlachen, mesëm.
 glimmen (blinken), ngagoerilap, ngabaranjaj.
 glimworm, leunjaj.
 gloed (van vuur), beureumna seuneu, sorot, hoeroeng.
 gloeien, hoeroeng.
 glooiënd, rata.
 gluren, ngintip.
 glijden, njobodot.
 God, Allah, Goesti Allah.
 Godheid (Hindoësche —), Dewa.
 Godin (id.), Dewi.
 godsdienst, agama.
 godsdienstig, bëragama, alim.
 — zijn, id.
 goed, hade, k, sae, L.
 — (geschikt ergens voor), padës, lajak, patoet.
 — (goederen), barang.
 — (kleeren), papakean, k, panganggo, L.
 goedaardig, parangi aloes, parangi hade.
 goedhartig, hade ati, k, sae manah, L.
 goedheid, kahadean, k, kasaean, L.
 goedkeuren, ngahadekeun, k, njaekeun (s), L.
 goedkoop, moerah.
 golf, ombak, lambak.
 gom, gcutah.
 gom-elastiek, karet.
 gonzen, ngagoeroeh.
 goochelaar, toekang soelap.
 goochelen, soelap.
 gooien (werpen), maledog (b), nenggor (s).
 — (wegwerpen, wegdoen), mitjeun (p).
 goot, got..

goot (dakgoot), talang.
 — (waterleiding in den grond b. v. van bamboe), koeloevoeng.
 gordel, saboek.
 gordijn, koelamboe.
 gorgelen, kékëmoe, k, goegoerah, L.
 goud, emas.
 gouddraad, kawat emas.
 gouden, emas.
 goudsmid, kamasan.
 goudvisch, laeok emas.
 gouvernement, goepërmen, goepërnëmen, noe agoeng.
 gouverneur, goepërnoer.
 Gouverneur-Generaal, Goepërnoer Djendral, Toewan Bësar.
 graad (bij familie), dahan pantijs kaki.
 graag (gaarne), hajang, k, hongjong, L.
 graat, tjoetjoeok laeok.
 grabbelen, parëboet, paboe-roeboeroe.
 graf, koeboeran, astana, k, padjaratan, L.
 graftombe, tëtëngër, paesan.
 granaatappel, dalima.
 grap, banjol, oelin, heureuj.
 —, voor de —, id.
 grappig, banjol, matak seuri, oelin, heureuj.
 grappenmaker, toekang banjol.
 gras, djoëkoet.
 grasjongen, goendal.
 grasmaaier, toekang ngarit.
 grasmes, arit.
 grasperk, këbon djoëkoet.
 gratig, roengsëb.
 gratis, teu djeung ongkos.
 graven, ngali (k).
 graveeren, njoekir.
 grazen, njatocan djoëkoet.

g^hein (zekere stof), g^hirim.
 — (gewicht), grein.
 grendel, gerendel.
 grendelen, *ngagerendel*.
 grens, watës.
 grenzen, t^hpoeng watës.
 greppel, baloembang.
 grief, nj^heri ati.
 grieven (iemand —), *nganj^h-nj^heri*.
 griffier, gilipir.
 grift, griffel, grip^hel, patlot ðle.
 gril, }
 grillig, } tingkah, adat.
 groei, }
 groeien, } djadi.
 groen, hedjo.
 groente, sajoeran.
 groep; k^oempeolan.
 groet (van den Inlander aan den Europeaan of omgekeerd), tabe.
 — (van den Inlander aan den Inlander), sasalaman, k, ngoendjoengan, L.
 groete (compliment van den Inlander aan den Europeaan of omgekeerd), tabe.
 — (van den Inlander aan den Inlander), s^hembah b^hekti, L, salam talim.
 grooten (bedrijv. werkw.), tabe.
 grof (van stoffen), kasar.
 — (van aardewerk), kasar, badag.
 — (in woorden), kasar.
 grommen (brommen), g^hg^hl^hnd^hng.
 — (— op iemand), *ngag^hl^hnd^hng*.
 — (door honden), *ngag^hl^hnd^hng*, *ngah^hl^hnd^hng*.
 grond (aarde), taneub.
 — (vloer), latar.

grond (van kleur), dasar, latar.
 — (reden), sabab, lantaran.
 grondbelasting, padj^hg, beja tanah.
 grondig, tatas, dj^hro.
 — (van visch), baoc leutak.
 grondslag (fondament), pand^hmen, tatapakan.
 — (fig.), poko, dasar.
 grondstof, bakal.
 grondverf, tjet dasar.
 groot, g^hde, k, agoeng, ag^hng, L.
 — (lang), pandjang.
 — (hoog van wezens), djangkoeng.
 — (hoog van zaken), loehoer.
 — (dik van wezens), lintoeh, k, ageung, L.
 — (dik van zaken), kand^hl.
 grootsch (verheven), moelia, moelja.
 — (trotsch), angkoeh, goem^hden.
 grootmoeder, nini, k, ejang, L.
 grootspraak, omongan ra^hhoel.
 grootspreken, ngomong ra^hhoel.
 grootte, g^hde.
 grootvader, aki, k, ejang, L.
 gros (dozijn), losin.
 grosse (authentiek afschrift), salinan noe sah.
 grot, goeha.
 gruis (van steenkool), batoc ar^hng noe boeboek.
 grijpen (beesten —), *newak (t), nj^her^hek (t)*.
 — (met de klauwen), *ngowet (k), njakar (t)*.
 — (— iets dat toegeworpen wordt), *nampanan (t)*.

grijs van haar, hoewis, k,
silalatoe, L.
— (van kleur), hawoek.
guirlandes, perhijasan.
guit, loetjoe.
gul, moerah.
gulden (een —), roepija.
gulzig, rëwog.
gulzigaard, noe rëwog.

gunst, koernia, pangasih.
gunstig; hade, k, sae, L.
guur, tiris.
gij (enkelv.), maneh, k, adjëng-
an, andjeun, s, gamparan, L.
gijzelen, *ngaboëi sabab hoc-
tang.*
gijzeling, di boei sabab hoc-
tang.

H

haai, hijoe, tjoetjoe.
haak, kakait.
haakpen, hak.
haal (met eene pen), goerat.
haan, hajam djago.
— (van een geweer), wawajang.
haar (hoofdhaar), boeok, k,
ramboet, L.
— (op 't lichaam van menschen
en dieren), boeloe.
— (voorn. w.), manehna, k, an-
djeunna, L. *Ook drukt men het
bezitt. voorn. w. haar uit, door
het aanhangsel na achter het
zelfst. n. w. te plaatsen.*
haarborstel, sikat boeok,
k, sikat ramboet, L.
haarkam, sisir, k, pameres,
L.
haarlok, roembajna boeok,
k, roembajna ramboet, L.
haarnaald, arnal, toesok
konde.
haarvlecht, boeok oentoen.
— (valsche), boeok beunang
nganjam.
haarwring, gëloeng, k, sang-
goel, L.
haas, bangsa këlëntji.
haast (zelfst. n. w.), roesoeh.
—, in der haast, roeroespeh-
an.
haasten, zich —, *id.*
haastig, roesoeh.

haat, geuleuh, ngewa.
hagedis (kleine), tjaktjak.
— (grote), bajawak.
hagel (bevroren regendruppel),
hoedjan boewah.
— (om mede te schieten), mi-
mis, pantjaroetah.
hak (van eene laars), keuneung
sëtiwël.
— (hiel), keuneung.
— (houw, snee), potongan.
hakblok, talënan.
haken (handwerk), *ngahak.*
— (ergens aan haken), *nyang-
kol (tj).*
— (verlangen), *ngagarëgët.*
hakkelen, galat.
hakken, *motong (p).*
—, fijn — (vleesch, groente),
nyatjag (tj).
— (hout klein —), *motongan
(p), ngadekan (k).*
hakmes, bédog.
halen, *nyokot (tj)*, k, *nyandak
(tj)*, L.
— (kinderen uit school —),
nyala, mapag (p).
— (iemand van 't spoor —),
mapag (p).
half, têngah.
— zes, *satëngah gënëp.*
—, ten halve, *têngah têngah,
saparo.*
—, een half, *satëngah.*

halfwerk, kapalang.
 halfhemdje, kamedja loewar.
 halm, ranggeuj.
 hals; beuheung, κ, tēnggēk, L.
 halsband, kongkorong.
 halsdoek, salindang beuheung,
 κ, salindang tēnggēk, L.
 halstarrig, wangkēlang, bantahan, bēdēgong.
 halster, borongsong.
 halt! eureun! κ, liren! L.
 halveeren, maro (p), nēngah (t).
 ham, pingping bagong.
 hamel (gesneden mannetjes-schaap), domba kabiri.
 hamer, paloe.
 hand, leungeun, κ, panangan, L.
 handdoek, andoek, topo.
 handel, dagang.
 handelaar, padagang, soedagar.
 handelen (handel drijven), dagang.
 — (doen), milampah (p).
 — (— over, dit boek handelt over), njaritakeun, κ, njari-oskeun, L.
 handeling, lampah, kalakoe-an.
 handhaven (de gebruiken —), nēpkeun (t).
 handig, tjēpēt.
 handpalm, dampal leungeun, κ, dampal panangan, L.
 handschoen, saroeng tangan.
 handteekening, tanda, tanda tangan, κ, tanda asta, tawis, L.
 handvat, handvatsel (van een pot), tjetuli.
 — (van een zwaard), perah, gagang.
 handyol, keupeul, tjanggeun.
 handwerk, pagawean, κ, pa-

damēlan, L.
 handzaag, ragadji leutik.
 hanengekraai, kongkoro-ngok hajam.
 hanengevecht, ngadoo hajan.
 hanekam, djawer hajam.
 hangen (bedr. werkw.), ngagantoengkeun.
 — (onz. werkw.), ngagantoeng.
 —, het hoofd op de borst laten —, toengkoel, ngēloek.
 hangkast, almari panggan-toengan.
 hangmat, ajoenan.
 hangslot, koentji kontol.
 hanteeren, mētakeun (p).
 hap (beet), hoewap.
 haperen (blijven steken), njangkol.
 — (er scheelt iets aan), koe-rang, κ, kirang, L.
 hard (van ijzer, hout, grond), teuas.
 — (van den wind), tarik.
 — (streng), kēras, bēngis.
 — loopen, loempat.
 hardbekkig, mērod.
 hardhoorig, torek, κ, teu ngareungeu, s, teu ngadangoe, L.
 hardlijvig, hese mitjeun.
 hardnekkig, wangkēlang, bantahan, bēdēgong.
 — (van een gevecht), pada-wani, goelēt.
 hardop (luid), bēdas.
 — droomen, goendam.
 hardvochtig, teu boga ras-rasan.
 harig, bpoeloan, bala.
 haring, harēng.
 hark, garoe.
 harken, ngagaroe.
 harnas, panakis.
 harp, katjapi.

harp, op de — spelen,
 ngatjapi.
 hars, geutih, leugeut.
 hart, ati, κ, manah, L.
 hartig, asin, pangset.
 hartkloppen, ratoeg ati.
 hartklopping, ratoegna ati.
 hartstocht, hawa napsoe.
 hartstochtelijk, reudjeung
 hawa napsoe.
 hartzeer, njëri ati, κ, njëri
 manah, L.
 hatelijk, matak geuleuh.
 haten, geuleuh.
 haveloos, roebat rabet.
 haven, palaboean.
 havenmeester, sabandar.
 hé! aeh aeh!
 hebben (hulpwerkw.), ðnggeus.
Dikwijls verswegen.
 — (bezitten), boga, ngabogaän,
 κ, kagoengan, L, gadoeh, nga-
 gadoeh, A.
 hebzuchtig, litjik, pëlit.
 hecht (van een mes), gagang,
 perah.
 — (sterk), pageuh.
 hechten (vasthechten), noem-
 boekeun (t).
 —, zich (aan iemand —), nga-
 rakët.
 —, zich (aan iets —), njääh.
 hechtenis, in —, di boei,
 di berok.
 —, in — nemen, sangkëp
 (t), njëkël (tj).
 heden, ajeuna.
 — morgen, isoek isoek ijeu,
 isoek isoek ajeuna.
 — voormiddag, isoek ijeu,
 isoek ajeuna.
 — namiddag (van 12 tot 4
 uur), lohor ijeu, lohor ajeuna.
 — (van 4 tot 8 uur), sore
 ijeu, sore ajeuna.
 — avond, sore ijeu, sore a-

jeuna.
 heel (geheel), antero, kabeh.
 — (van getallen), weuteuh.
 — (gënezen), tjageur, κ, da-
 mang, waras, L.
 — (onbeschadigd), weuteuh.
 — (zeer), pisan, katjida, nakër.
 heelal, djagat.
 heelen, njageurkeun (tj), κ,
 ngadamangkeun, ngawaras-
 keun, L.
 — (onzijd. werkw.), tjageur, κ,
 damang, waras, L.
 heen, waar heen? kamana?
 —, daar —, kaditoe, kadinja.
 —, hier —, kadijeu.
 heen en weder, poelangan-
 ting, boelangbalik.
 heengaan (weggaan), indit,
 κ, djëngkar, L, mijang, A.
 Heer, de — God; Goesti
 Allah.
 heer (Eur. —), toewan.
 — (Inl. —), djoeragan, doe-
 noengan.
 heerendienst, pantjen, her-
 dinës.
 heerschen (— over), maren-
 tah (p), ngawëngkon, ngagëng-
 gëm, ngëreh.
 — (van ziekten), aja.
 — (in zwang zijn, b. v. van
 eene mode), kalampah.
 heesch, peura, peujeuh.
 heester, pëpëlanan leutik.
 heet, panas.
 — (van smaak, b. v. Spaansche
 peper), lada.
 heeten (genaamd zijn), nga-
 ran, κ, djënggan, L.
 hefboom, linggis.
 heft, gagang, perah.
 heftig, bangët, κ, sangët, L.
 heg, pagër.
 hei! jah! euj! wah!
 heidaar! id.

heiden, boeda, kapir.
 heien, nantjêbkeun (*l*).
 heil, salamêt, bagdja.
 heilig, soetji.
 heilzaam, paedaban, matak
 salamêt.
 heimelijk, dina djêmpena,
 dina boenina.
 heinde en ver, mana mên-
 di.
 heining, pagër.
 hek, pagër, hek.
 — (deur), lawang.
 hokel (afkeer), kangewaän, ka-
 geuleuhan.
 — hebben, ngewa, geuleuh.
 heks (tooverheks), djoeroe të-
 noeng.
 hel, naraka.
 helaas! doeh! tobat!
 held, djago, lalaki.
 heldendaad, pagawean dja-
 go, pagawean lalaki.
 heldenmoed, kawanian lala-
 ki, kawanian djago.
 helder (duidelijk), tërang, nja-
 ta.
 — (zindelijk), bërèsih.
 — (licht), tjaäng.
 — (van water), herang.
 heldhaftig, pèrkosa.
 helen (van het gestolene), kong-
 kol, njalingkoehkeun (*s*), njoem-
 poetkeun (*s*).
 helpt, tëngah, paro.
 hellen (afhellen), miring.
 — (overhellen), dengdek, tjon-
 dong.
 helling (van een berg), ga-
 wir.
 help! toeloeng!
 helpen, noeloeng (*l*).
 — (— in 't werk, medewerken),
 ngabantoean.
 — (van nut zijn), gawe, goena.
 elsch, naraka.

hem, manehna, k, andjeunna,
 L.
 hemd, kamedja.
 hemdsboord, beuheung ka-
 medja, k, tënggèk kamedja,
 L.
 hemel (zichtbare —), langit.
 — (van een ledikant), lalangit,
 loeloehoer.
 — (paradijs), sawarga.
 hemelhoog, loehoer taja ban-
 dingna.
 hemelingen, ahli sawarga.
 hemelpoort, lawang sawarga.
 hemelsblauw, boelao langit.
 hemelsbreed, djalan lëm-
 pèng.
 — (fig.), djaoeh tanah ka la-
 ngit.
 hemelvaart, miradj.
 hemelwaarts, ka langit.
 hen (kip), hajam bikang.
 — (voorn. w.), maranehna, k,
 arandjeunna, L.
 hengel, oeseup.
 hengelen, ngoeseup.
 hengst, koeda lalaki, koeda
 djaloe.
 herberg, herberék, roémah
 makan.
 herdenken, ngingètkeun deui,
 k, ngelingkeun deui, L, nge-
 moetkeun deui, A.
 herder, noe ngangon.
 — (leeraar), adjèngan, kijai.
 hereenigen, ngoempoelkeun
 deui (*k*), ngahidjikeun deui.
 —, zich —, ngoempoel deui,
 djadi hidji deui.
 herhalen (herzeggen), malik-
 an deui omongan (*b*).
 — (herdoen), malikan deui (*b*).
 herhaaldelijk, pirang pirang
 kali, balik deui balik deui.
 herinneren, zich —, ingèt,
 k, eling, L, emoet, A.

herkauwen, *ngagajëm* deui.
 herkennen, *ngakoe*, κ, *ngangkën*, L.
 —, niet —, *pangling*.
 herkiezen, *milih* deui (*p*).
 herkomst, *asal*.
 hernieuwen, *ngaänjara*n, *ngaweuteuhan*.
 herroepen (intrekken), *ngabadakeun*, *ngaboeroengkeun*.
 heroveren, *ngelehekeun* deui, κ, *ngawonkeun* deui (*k*), L, *maloekeun* deui (*l*).
 herscheppen (van gedaante veranderen), *njalín* roepa (*s*).
 hersens, hersenen, *oetuk*.
 herstellen (repareeren), *ngomejan*.
 — (gezond worden), *tjageur*, κ, *damang*, *waras*, L.
 hert, *oentjal*.
 hertrouwen, *kawin* deui, *nikah* deui.
 hertschoorn, *tandoek* oentjal.
 hertsvanger, *gobang*, κ, *soengkëlang*, L.
 hervatten, *ngamimitian* deui, κ, *ngawitan* deui, L.
 hervormen, *ngaroepakeun* deui, *ngabangoen* deui.
 herwaarts, *kadjieu*.
 herzien (nogmaals nazien), *ngilikan* deui, κ, *ningalian* deui (*l*), L.
 hetgeen, {
 hetwelk, { *anoë*, *noë*.
 hetzelfde (— paard), *eta* *keh*.
 — (het is mij —, om het even), *saroewa* *bae*, κ, *sami* *bae*, L.
 hetzij, *masih*, *nadjan*, *kadjeun*.
 heugen, *ingët*, κ, *eling*, L, *emoet*, A.
 heulen (— met den vijand), *kongkol*.

heup, *pengpelangan*, *poehoe* *pingping*.
 heusch (wezenlijk), *poegoeh*, *tangtoe*, *jakin*, κ, *jaktos*, *kantënan*, L.
 heuvel, *pasir*, *pëntjloet*.
 hevig, *bangët*, κ, *sangët*, L.
 hiel, *keuneung*.
 hier, *didijeu*.
 — en daar, *didijeu* *didinja*, *salowarna*.
 hierachter, *toekangeun* *ijeu*, κ, *poengkoereun* *ijeu*, L.
 hierbij (dichtbij), *deukeut*.
 — (— zend ik u), *barëng* *ijeu*, *reudjeung* *ijeu*, κ, *sarëng* *ijeu*, L.
 — behoort, *kaäsoep*.
 hierdoor (door deze plaats), *ngaliwat* *kadjieu*.
 — (om die reden), *koe* *sabab* *eta*, κ, *koe* *përkawis* *eta*, L.
 hierheen, *kadjieu*.
 hiernamaals, *di* *aherat*.
 hiernaast, *sabeulah* *ijeu*.
 hiernaevens, *barëng* *ijeu*, *reudjeung* *ijeu*, κ, *sarëng* *ijeu*, L.
 hierom (om die reden), *koe* *sabab* *eta*, κ, *koe* *përkawis* *eta*, L.
 hieronder, *handapeun* *ijeu*.
 — behoort, *kaäsoep*.
 hierop (vervolgens), *tidinja*, *geus* *kitoe*, *toeloëj*, κ, *ladjëng*, L.
 — (boven op), *loehoereun* *ijeu*.
 hierover (over die zaak), *hal* *eta*.
 — (hier tegenover), *peuntas* *ijeu*.
 hiertusschen, *tëngah* *tëngah* *ijeu*.
 hieruit, *tina* *ijeu*, *ti* *dijeu*.
 hik, {
 hikken, { *sisidoeweun*.
 hinde, *oentjal* *bikang*.

hinder (last), keuheul, poe-
sing.
— (nadeel), roegi, soesah.
hinderen (het iemand onaan-
genaam maken), *ngueheulan*
(*k*), *moesingkeun* (*p*).
— (onsaangenaam zijn), keuheul,
poesing.
hinderlaag, halangan.
hinderlijk (lastig), matak keu-
heul, matak poesing.
hindernis, halangan.
hinken (op één been sprin-
gen), engkeëngkean, djing-
kroeng.
— (kreupel gaan), tjingkoed.
hinniken, hohoang.
hit, koedá leutik.
hobbelig, parëndjoel.
hobbelpaard, koekoedaän.
hoe, koemaha.
—, hoe (dikwijls), sakoemaha.
—, hoe (groot), *id*.
—, hoe rijk ook, sakoemaha
soegihna oge.
—, hoe het ook zij, nadjan
koemaha bae.
— langer hoe beter, beuki
lila beuki hade, *k*, beuki lami
beuki sae, *L*.
hoed, topi.
— (Inl.), doedoekoej, *k*, toe-
doeng, *L*.
hoede, op zijne — zijn,
atiati, *k*, atosatos, *L*, ijatna,
tjaringtjing.
hoef, talapok koeda.
hoefsmid, toekang ngabeu-
sian koeda.
hoefijzer, talapok beusi, sa-
patoe koeda.
hoek, djoeroe.
hoekig, njoengtjoeng.
hoektand (van paarden), si-
hoeng.
hoen, hajam bikang.

hoepel, bëngkër.
hoer, dajang, lonte, soendël.
—, stille —, dajang boenian,
lonte boenian, soendël boe-
nian.
hoerenhuis, imah dajang,
imah lonte, imah soendël.
hoerenlooper, dajang lala-
kina.
hoest, {
hoesten, { batoek, *k*, gohgoj, *L*.
hoeveel, sabaraha.
— maal, sabaraha kali.
hoeveelheid, lobana, rejana.
hoeveelste, de —, kasaba-
raha.
—, de — (datum), tanggal sa-
baraha.
hoewel, sanadjan, nadjan, ma-
sih.
hof (vorstelijk verblijf), dalëm,
karatön.
— (tuin), këbon.
hok, kandang.
hol (gat), lijang.
— (spelonk), goeha.
— (bijv. n. w.), molohok, mo-
longo, ngagërëwong.
—, op — gaan, mërod, mang-
proeng.
Holland, nagri Walanda.
Hollander, {
Hollandsch, { Walanda.
hollen, mërod, mangproeng.
hom (van visch), mamanis.
hond, andjing.
honderd, ratoes.
—, één —, saratoes.
honderdelei, ratoesratoes
roepa.
honderdmaal, saratoes kali.
honderdste, de —, kasa-
ratoes.
—, één —, hidji përratoes.
honger, {
hongerig, { peurih peudjit,
ponjo.

hongersnood, pětjèklik, ngoe-
 jang.
 honig, madoe.
 honigbij, njiroewan.
 honigraat, sjang madoe.
 hoofd, babatok, hoeloe, k, si-
 rah, s, mastaka, L.
 —, distrikts —, wadana, ka-
 pala distrik.
 —, dorps —, patinggi, kapala
 desa.
 —, kampong —, loerah.
 — van opstandelingen,
 kapala karaman.
 hoofdbestuur, parentah gè-
 de.
 hoofdbreken, lijeur, soesah,
 poesing.
 hoofddoek, totopong, k, oe-
 dèng, L.
 hoofdeneinde, hoeloeuwn,
 k, sirahèun, s, mastakaèun,
 L.
 hoofdelijk, saerang saoe-
 rang.
 hoofdgeld, beja.
 hoofdhaar, boeek, k, ram-
 boet, L.
 hoofdig, wangkèlang, bantah-
 an, bédègong.
 hoofdingang, lawang gède.
 hoofdkleur, bakoena warna.
 hoofdknik, oenggeuk, ing-
 goek.
 hoofdkussen, anggèl, k, ka-
 djang mastaka, L.
 hoofdletter, aksara gède.
 hoofd Luis, koetoe, k, poen-
 tang, L.
 hoofdplaats (van eene resi-
 dentie, regentschap), dajèuh.
 — (van een distrikt), pakèmit-
 an.
 hoofdpijn, rijèut, k, poejèng,
 L.
 hoofdsiersel, sigèr.

hoofdstel, sasaroeng.
 hoofdstuk, bab, pasal.
 hoofdzaak, bakoena pèrkara,
 k, bakoena pèrkawis, L.
 hoofdzakelijk, babakoe.
 hoog (van wezens), djangkoeng.
 — (van zaken), loehoer.
 hoogachten, ngahormat, nga-
 daban.
 hoogachting, hormat, adab.
 Hoog-Gerechtshof, Hop,
 Pangadilan noe loehoer.
 hoogmoed, angkoeh, goe-
 hoogmoedig, mèden.
 hoognoodig, pèrloe pisan.
 hoogte (van wezens), djang-
 koengna.
 — (van zaken), loehoerna.
 hooi, djoekoet toehoer, rara-
 pen.
 hoon (smaad), pangwiwirang.
 hoonen, ngapèsngapès, ngago-
 rengkeun, njèla (tj), ngawiwir-
 rang.
 hoop (verwachting), pangarèp-
 an, k, pangadjèngadjèng, L.
 — (stapel), goendoekan, toem-
 poekan.
 — (menigte), koempoelan.
 hooren, ngadenge, k, ngareu-
 ngen, s, ngadangoe, L, ngoe-
 ping (t), A.
 — (naar goeden raad —), nga-
 goegoe.
 hoorn, tandoek.
 — (van een rhinoceros), tjoela.
 — (muziekinstrument), tarom-
 pet.
 hoornblazer, toekang tarom-
 pet.
 hoos, wind —, angin poejoeh.
 —, water —, oeloer oeloer.
 hopen (onzijd. werkw.), harèp-
 k, ngadjèng, L.
 horizon (gezichteinder), toeng-
 toeng deuleu, sisi langit.

horloge, erlodji.
 horlogeglas, gelas erlodji.
 hospitaal, roemah sakit.
 hotel, roemah makan.
 houden (van iets), rësëp.
 — (van eetwaren), beuki, k, sësëp, sënëng, L.
 — (van eene vrouw), bogoh.
 — (van eene zuster), njaäh, k, asih, L.
 — (van eene plaats), bëtah.
 — (iemand voor knap —), ngira (k), k, ngintën (k), L.
 houding (postuur), sikëp, roepa, pëta.
 houri, widadari.
 hout, kai.
 houten (bijv. n. w.), id.
 houthakker, toekang noewar kai.
 houtskool, arëng, këlër.
 houtschroef, iskroep kai.
 houtvlot, rakit kai.
 huichelen (op 't punt van godsdienst), moenapek.
 huid, koelit.
 huiduitslag, radang, k, koreng, L.
 huidwormpje, koeman.
 huig, anak letah.
 huilen, tjeurik, k, nangis, L.
 huis, imah, k, boemi, L.
 huisbaas, noe boga imah, k, noe kagoengan boemi, L.
 huisbediende, boedjang imah, k, panakawan di djëro boemi, L.
 huisgezin, tjatjah, somah.
 huishoudster (Inl. — bij Europeanen), goendik, njai.
 huishuur, sewaän imah, k, sewaän boemi, L.
 huisraad, pëkakas imah, k, pëkakas boemi, L.
 huiswaarts, ka imah, balik, k, moelih, L, moendoer, A.

huiszoeking, pangrajah.
 — doen, ngarajah.
 huiveren (van koude), ngadaregdeg, ngadegdeg.
 — (van ontzetting), moeringkak.
 huiverig (van koude), ngadaregdeg, ngadegdeg.
 — (van ontzetting), moeringkak.
 hulde, sëmbah, hormat.
 hulp, toeloengan.
 — (— in 't werk), pangbantoe.
 — (baat, nut), goena, gawe.
 hulpbehoevend, përløe di toeloeng.
 hulpmiddel, sarat noeloeng.
 hulpvaardig, rësëp noeloeng.
 hun (pers. v. n. w.), ka maranehna, k, ka arandjeunna, L.
 — (bezitt. v. n. w.), maranehna, k, kagoengan arandjeunna, L. Ook door het aanhangsel na achter het zelfst. n. w. te plaatsen.
 huppelen, atjogatjogan.
 hupsch, aloes, manis.
 huren, njewa (s).
 hurken, op de hurken zitten, tjingogo.
 hut, saoeng.
 huur, sewaän.
 — (pacht), pak.
 — (loon), boeroehan.
 huurwagen, kareta sewa.
 huwbaar, akil baleg, geus bëger, meudjeuhna kawin.
 huwbaarheid, akil baleg, kabëgeran, meudjeuhnana kawin.
 huwelijk, kawinan.
 —, ten — geven, ngawinkeun (k), ngareremokeun, nikahkeun (t).
 —, ten — vragen, nanjaän (t), ngalamar.
 huwelijksaanzoek, pananjaan, panglamar.

huwen (onz. werkw.), kawin,
nikah.
— (bedr. werkw.), *ngawin* (*k*),
nikah (*t*).
hypotheek, gade.

hij, manehna, *κ*, andjeunna, *L*.
hijgen, hoeroehah harehoh,
oenggah *ŋggeh*.
hijſchen, *naekkeun* (*t*).

I

ideaal, *tjétaän*.
idee (denkbeeld), *ingëtan*,
κ, *elingan*, *L*, *emoetan*, *A*.
idiot, boeroeng, gelo.
ieder, oenggal.
iemand, saocerang, hidji *djê-*
lëma.
iets, barang.
—, nog —, *sapërkara deui*, *κ*,
sapërkawis deui, *L*, *aja deui*.
ik, aing, kami, *κ*, oerang, koe-
la, *s*, koering, *djisim koering*,
abdi, *djisim abdi*, *A*.
immers, apan, kapan.
impotent (mannelijk onver-
mogend), *pëloeh*.
in, di *djéro*, *κ*, di *lëbët*, *L*, di.
— (klimmen — een boom), ka-
na.
inacht nemen, *ingët*, *κ*, e-
ling, *L*, *emoet*, *A*.
inademen, *ngambëkan*.
inademing, *ambëkan*.
inbeelden, zich —, *ngarasa*,
nganjana, *κ*; *ngarao*s, *ngin-*
tën, *L*.
inbegrip, met — van, ka-
toet reudjeung.
inbeslagnemen (beslag leg-
gen), *ngëtjap barang sitaeun*.
inbinden (van een boek),
ngantet (*k*).
inboedel, barang.
inboorling, oerang priboemi.
inborst, parangi, ati, boedi,
watëk, *tabeat*.
inbraak, bongkar.
inbreken, *ngabongkar*.

indachtig, *ingët*, *κ*, *eling*,
L, *emoet*, *A*.
— zijn, *id*.
— maken, *ngingëtkeun*, *κ*,
ngelingkeun, *L*, *ngemoetan*, *A*.
inderdaad, poegoeh, tang-
toe, jakin, *κ*, jaktos, *kantë-*
nan, *L*.
Indiaan, oerang Hindoes.
Indië, India.
indien, lamoen, moen, oepa-
ma, manawa, *κ*, oepami, ma-
nawi, *L*, ari, ana.
indigo, nila.
indigofabriek, pabrik nila.
indigoplant, taroem.
indigozaad, siki taroem, bi-
nih taroem.
Indisch, India.
indoën, *ngasoepkeun*.
indompelen, *ngantjilmkeun*,
-neuleumkeun (*t*), *nëlëbkeun* (*t*).
indraaien, *moentirkeun* (*p*).
indringen (van scherpe voch-
ten), *njërëp*.
— (zich in iemands gezelschap
—), *marokmarokkeun*.
ineenstorten, roegroeg sama
sakali.
ineenvoegen, *masang* (*p*),
noemboekeun (*t*).
inenten, pokken —, *nja-*
tjaran (*tj*), *ngoerisan* (*k*).
infanterie, *përdjoerit darat*.
influisteren, *ngaharewosan*.
ingaan (bevatten), *asoep*.
— (naar binnen gaan), *id*.
— (aanvangen), *mimiti*, *κ*, *a-*

wit, L.
 ingang (aanvang), mimiti, K, awit, L.
 — (deur), panto, lawang.
 ingebeeld (verwaand), boemisa, bibisaanan.
 ingelegd in zout, di bakasēm, di asin, di oejahan.
 — in suiker, manisan.
 — in zuur, atjar.
 ingenieur, insinjoer.
 ingenomen (— met), soeka.
 ingenomenheid (— met), kasoekaän.
 ingeschapen, ti leuleutik, waték.
 ingescheurd, soweh.
 ingespannen (van paarden), geus di rarangkenan.
 — (ijverig bezig), ngadékoel.
 ingetogen, loenggoeh.
 ingetogenheid, kaloenggoehan.
 ingeven (medicijnen —), nginoeman, K, ngaleueutan.
 ingeving (fig.), alamat.
 ingevolge, noeroetkeun.
 ingewanden, eusi beuteung.
 ingewikkeld (moeielijk), powek, gaib.
 ingezetene, oerang nagara, oerang dajeuh.
 ingrijpen (— als raderwerk), ngait (k).
 — (— in iemands rechten), ngalanggar.
 inhaken, ngait (k).
 inhalen (touwen, zeilen —), moeloet (p).
 — (iemand in eene zaak betrekken), mawa mawa (b).
 inhelig, pëlit, litjik.
 inham, segongan.
 inheemsch, priboeми.
 inhoud (grootte), gëdens.
 — (van een boek), eusi, oeni,

K, oengël, L.
 inhoud (van een vat), eusi.
 — (van een schip), moewatan, eusi.
 inhouden (van een boek), eusi, oeni, K, oengël, L.
 — (van een vat), eusi.
 — (van een schip), moewat, eusi.
 — (afhouden, afkorten), njangkolong (tj), ngalaän.
 — (paarden —), nahan (t), njandët (tj).
 — (zich —), id.
 inhuren, njewa deui (s).
 inkeer, kadoehoeng, handjakal.
 inkomen (binnenkomen), asoep ka djëro.
 — (bezoldiging), gadjih.
 inkoop, pameulian.
 inkoopen, meuli (b), K, ngagaleuh, L.
 inkorten (korter maken), mondokaan (p).
 inkt, mangsi.
 inktkoker, wadah mangsi.
 inladen, ngamoewatan, ngeusian.
 Inlander, Oerang Priboeми.
 inlaten (binnenlaten), ngasoepkeun.
 —, zich — (met), miroseja, mërdoeli, tjampoer, miloe miloe.
 inleg (inzet bij spel), toempang.
 inleggen (inzetten bij spel), noempangan (t).
 — in zout, ngabakasēm, ngasin, ngoejahan.
 — in suiker, ngamanisan.
 — in zuur, ngatjar.
 — (in eene kast leggen), neundeun (t), ngagolerkeun.
 inleiding, pangangkat, boe-

boeka.
 inleveren, *ngasoepkeun*, κ, *njanggakeun* (s), L.
 inlichten, *nërangkeun* (t).
 inlichting, *katrangan*.
 innemen, *njampoer* (tj).
 —, zich — (in zaken), *miroseja*, *mërdoeli*, *tjampoer*, *miloe miloe*.
 innemingsel, *tjampoeran*.
 inmiddels (ondertusschen), *eukeur*, *keur kitoe*, *sabot*.
 innaaien, *ngapoet* (k).
 — (een boek —), *ngantet* (k), *ngapoet* (k).
 innemen (bekoren), *matak kapentjoet*.
 — (eene stad —), *ngelèhkeun*, κ, *ngawonkeun* (k), L, *naloekkeun* (t).
 — (een drankje —), *ngoejoep*, *nginoem*, κ, *ngaleueut*, L.
 innemend, *matak kapentjoet*.
 innen, *ngasoepkeun*.
 innerlijk, *djéro*, *batin*.
 innig, *batin*, *téroes djeung ati*.
 inoogsten (rijst), *di boewat*.
 — roem, *meunang mashaer*.
 inpakken, *moengkoes* (b), *moentél* (b).
 — (iemand —), *ngagélo*, *narik* (t).
 inprenten, *ngasoepkeun pangadjaran*.
 inregenen, *asoep tji hoedjan*.
 inrichten, *ngatoer*.
 inrichting, *pangatoeran*.
 inroepen (hulp —), *menta* (p), κ, *nèda* (t), s, *moendoet* (p), L, *njoehoekkeun* (s), A.
 — (binnenroepen), *njaloekean asoep* (tj), κ, *njaer asoep* (s), L.

inruilen, *noekeurkeun* (t).
 inrijden, *asoep*.
 inschenken, *njitjian* (tj), κ, *mairan* (p), L.
 inschepen, *ngamoewatkeun ka kapal*.
 —, zich —, *noempang ka kapal*.
 inscheuren (bedrijv. werkw.), *njoweh* (s).
 — (onzijd. werkw.), *soweh*.
 inschikkelijk, *leuleus awak*.
 inschikken (plaats maken), *ngiaër*.
 inschrijven (— in een register), *ngasoepkeun*.
 insgelijks, *nja kitoe deui, oge*.
 insignes, *tanda*.
 insinuatie (bedekte aantijging), *ngapès ngapès, ngera ngera*.
 inslaan (stukslaan), *motongkeun* (p).
 — van den bliksem, *sambër panah gèlap*.
 — (een spijker ergens —), *maloe* (p).
 — (koopen), *meuli* (b), κ, *ngagalèuh*, L.
 — (eene weg —), *njimpang*.
 inslag (bij naaiwerk), *pakan*.
 inslapen, *noendoetan, kaheesan*, κ, *kasarean*, s, *kakoeleman*, L.
 inslikken, *neureuj* (t).
 insluiten (een brief —), *ngasoepkeun*.
 — (eene stad —), *ngèpoeng sa-koerilingna* (k).
 insmeren, *ngosok* (k).
 insolvent, *teu bisa majaran hoetang*, κ, *teu ijasa majaran sambètan*, L.
 insoppen, *ngantjionkeun*.

inspannen, zich — (zich veel moeite geven), gətol, ihtijar.
 — (van paarden), ngararangkenan.
 inspecteeren, mariksa (p).
 inspecteur, ispekteur.
 instaan (borg spreken), nanggoeng (t), k, nanggəl (t), L.
 installeeren, ngadjənəngkeun.
 insteken, njoťjog (ťj), nga-soepkeun ka djero.
 instellen, eene vordering —, mərkarakeun (p), k, mər-kawiskeun (p), L.
 —, een toast —, njalamətkeun (s).
 instinkt, pangambeu.
 instorten (van een zieke), kantjeuh, karoegrug.
 — (van bergen), roegroeg, rəm-pag.
 — (van huizen), roentoeħ, roeboeh.
 instructie (voor regenten enz.), soerat istroeksi.
 — (onderzoek), pariksa, pamariksa.
 instrument, parabot, pakakas.
 instijgen, naek asoep.
 integendeel, sabalikna, k, sawangsoelna, L.
 interest (rente), entərəs, anak.
 —, geld op — uitzetten, nyanakkeun doet.
 intreden (het nieuwe jaar treedt in), mimiti, k, awit, L.
 — (zijne loopbaan —), asoep.
 intrekken (een bevel), ngaboeroengkeun, ngabadakeun.
 intusschen, eukeur, keur ki-

toe, sabot.
 invallen (in een put), ragragka djero.
 — (beginnen), mimiti, k, awit, L.
 invaren, asoep make parahoe.
 inventaris (lijst), daptar.
 — (goederen), barang.
 invloed, kawasa.
 invoer, asoep, mawa.
 invoeren (goederen —), ngasoepkeun, mawa (b).
 — (eene wet —), ngadjadikeun.
 invorderen (schuld —), nagih (t).
 — (belasting —), nagih (t), ngarawat.
 invreten, ngahakan ka djero.
 inwendig, djero, batin.
 inweven, winoen (t).
 inwikkelen (inpakken), moengkoes (b), moentəl (b).
 inwilligen, ngaloeloeskeun, ngidinan, ngawidian.
 inwinnen, tijding —, ngadenge bedja, k, ngadangoe tjarjos, L, ngoeping tjarjos, A.
 inwonen (bij iemand —), noempang, madjik.
 inwoner, oerang nagara, oerang dajeh.
 inwrijven (een tafel), ngosok (k).
 — (een been), ngoeroet.
 inwijden, ngahadijahkeun.
 inzakken (in elkaar zakken), ambləs, tilələp.
 inzamelen (geld —), ngoempolkeun (k).
 inzet (bij 't spel), toempang.
 inzetten (bij 't spel), noempangan (t).
 — (eene ruit —), nərakkeun (t).
 inzicht (bedoeling), maksoed, niat.

inzicht (begrip), harti, k,
hartos, l.
inzien (naar mijn —), tim-
bangan.
inzonderheid, babakoena.
inzouten, ngasin.
is (onzijd. werkw.), aja. *Dikwijls*

verzwegen.

is (hulpwerkw.), geus, ɛnggeus.
Meestal verzwegen.
ivoor, gading.
ivoorzwart, hideung gading.
ivoren, gading.

J

ja, ɛnja, k, soemoehoen, l.
jaar, taoen.
jaargetijde, moesim.
jaarlijks, | oenggal taoen,
jaarlijksch, | tataoenan.
jaarwedde, gadjih taoen.
jacht, moro, k, boeboedjeng, l.
— (met geweer op vogels), bē-
bēdil.
jagen (op viervoetige dieren),
moro (ɔ), k, boeboedjeng, l.
— (met geweer op vogels), bē-
bēdil.
jager (te paard), pamatang.
— (met geweer te voet), pa-
ninggaran.
— (met honden), paboeroe.
jakhals, adjag.
jakkeren, ngabeubentan.
jaloersch, sirik, kabitaän.
— (in liefdeszaken), timboeroe-
an.
jaloersheid, sirik, kabita.
— (in liefdeszaken), timboeroe.
jaloezie (zonneblind), djalosť.
jammer (ellende), kamasakat-
an.
—, het is —, handjakal.
jammer! handjakal!
Jan, Djan.
— en alleman, sagala djē-
lěma, sakabeh djēlěma.
janhagel (gemeen volk), djē-
lěma hina.
janken, gagaoeng, babaoeng.
Januari, Djanoeari.

Japan, Djěpang.
japon, kēlet.
jarig, tēpoeng taoen di djoe-
roekeun.
jas, djas.
jasmijn, malati.
jegens (— personen), ka.
— (— zaken), kana.
jenever, djěnewēr, sopi.
jeugd, kangoraän, ngora, k,
kaänoman, anom, l.
— (jongelui), baroedak, noe ngo-
ra, k, moerangkalih, noe a-
nom, l.
jeuk, |
jeuken, | atoul.
Jezus, nabi Isa.
jicht, djingdjingeun.
Jodin, Jahoedi.
jokken (eene leugen vertel-
len), ngabohong, ngawadoel.
jolic, bëger.
jong, ngora, k, anom, l.
jongeheer (Europ.), sinjoh.
— (Inl.), djoeragan anom, moe-
rangkalih.
jongen (bediende), boedjang,
panakawan.
— (Europ. knaap), sinjoh.
— (Inl. knaap), boedak, k, moe-
rangkalih, djaeragan anom, l.
— (de — van honden, van
katten), anak.
— (werkw.), anakan.
jonger, leuwih ngora, k, leu-
wih anom, l.

jongere broeder, adi, κ,
rai, L.
Jood, Jahoedi.
journaal, boekoe ingétan
oenggal powe.
Jozef, Joesoep.
jubelen, soekan soekan.
jufvrouw (Europ. ongehuwd),
nona.
— (Europ. gehuwd), njonja.
— (Inl.), njai.
juichen, ngemprakan, njoe-
rakan (s).
juist (— toen ik hier kwam,
stierf hij), mënëran, κ, lërës-
an, L.
— passen, meudjehna, sê-
dëng.

juist (— 12 uur), djëdjëg.
— (— mijn oom), tjëplek, një-
ples.
—, het komt — uit, tjetjog
pisan.
— (het is — zoo), bënër, κ,
lërës, L.
juk, tangoengan, rantjatan.
— (voor buffels), pasangan.
—, een volk onder het —
brengen, nganijaja abdi (t).
Juli, Djoeli.
Juni, Djoeni.
jürk, këlet.
juweel, përmata.
juweeldoosje, tjëpoek pë-
mata.
juwelier, toekang intën.

K

kaaiman (krokodil), boehaja.
kaak (kaakbeen), oewangoe-
wang.
kaakslag, tjabok.
kaal (haarloos), doegoel, boe-
tak, goendoel.
— (arm, armzalig), apës.
— (versleten), roeksak, κ, ri-
sak, L.
— (gierig), koret, tjëldik, tjë-
til, ngekrek.
— plukken, ngadoedoetan.
kaam (schimmel, die zich als
eene witte huid op gegiste
vloeistoffen, als: wijn, bier,
azijn zet), boedah.
kaap, tandjoeng.
kaapstander (windas), poe-
tëran.
kaars, lilin.
kaarspit, dëlës lilin.
kaarsnuitsel, sëkar lilin.
kaart (aardrijkskundige —),
kar.
— (speelkaart), kartoe.

kaart spelen, ngadoe kartoe,
maen kartoe.
kaas, kidjoe.
kabaal (leven), tagiwoer, roe-
soeh, tjejtjok, ngagoeroeh.
kabel, tali djangkar.
kabinet, almari, lamari.
kaf, hoeoet.
kajapoetolie, minjak kajoe
poetih.
kakelen (door kippen), koko-
tak.
kakkerlak, tjoetjoengoe.
kakketoë, kakatoewa.
kalebas, laboe, bërënoek.
kalefateren, makal (p).
kalender, almënak, panang-
galan.
kalf (van eene buffel), anak
moending.
— (van eene koe), anak sapi.
kalk, kapoer, apoe.
kalkoen, kulkoem.
kalkoven, hawoe apoe.
kalksteen, batoe gamping.

kalm (—, rustig mensch), a-jëm.
 — leven, tani.
kalven (een kalf werpen), a-nakan.
kam (om het haar te kammen), sisir, k, pameres, L.
 — (van een haan), djawer.
 — (van een rad), hoentoe roda.
kameel, onta.
kameleon, londok.
kamer, kamar, pangkeng, ko-bóng.
kameraad, batoer, k, ren-tjang, L.
kamfer, kapoer baroes.
kammen, *ngisiran* (s), k, *meresan* (b), L.
kampanje (veldtocht), *djalan-na' pérang*.
kamponghoofd, loerah.
kan (kruik), këndi.
 — (maat), kan, tjentong.
kanaal, solokan.
kanalje, bangsat.
kanarie, kanari.
kandelaar, tèmpat lilin.
kandijsuiker; goela batoe.
kaneel, kiamis, kajoe manis.
kanon (geschut), marijëm.
 — (id., langwerpig smal), *malela*.
kanonnier, toekang marijëm.
kanonschot, sora marijëm.
kans, taksiran, k, pangintën, L.
 — hebben, aja taksiran, k, aja pangintën, L.
kant, sisi.
 — (borduursel), renda.
kantoor, kantor.
kap (van een wagen), kap.
 — (van eene lamp), pajoeng, bola.
kapel (vlinder), koekoepoe.
 —, bidkapel, langgar, ta-djoeg.

kapen (stelen), *maling* (p).
 — (— op zee), *ngabadjo*.
kaper (zeeroover), badjo.
kaperschip, parahoe badjo.
kapitaal (zelfst. n. w.), modal, oewang modal.
kapitein, kapten, kapitan.
 — (van een schip), nangkoda, kapten, kapitan.
kapmes, gobang, k, soengkulang, L.
kapoen, hajam kabiri.
kapoenen, *ngabiri hajam* (k).
kappen (het haar —), *ngisiran* (s), k, *meresan* (b), L.
 — (hout klein —), *motongan* (p), *ngadekan* (k).
 — (boomen bij den grond —), *soewar* (t).
 — (takken van boomen —), *soetoehan* (t).
kapstok, sasampajan.
kar, kahar.
 — (voor goederen), roda.
 — (met geene spaak- of gewone wielen), padati.
karaf (likeur —, wijn —), wadadah inoeman.
karakter (inborst), parangi, ati, boedi, waték, tabeat.
karavaan, iringan, aleutan.
karig (gierig), koret, tjelëdik, tjëttil, ngekrek.
karigheid (gierigheid), kakoretan, katjëlëdikan, katjëttilan, kangekrekan.
karton (licht bordpapier), djilid.
karwats, pëtjoet, tjaboek, tjamëti.
karwei, pagawean, k, padamëlan, L.
kas (gevangenis), boei, pangberokan, berok.
 — ('slands —), kas.
kassier, kasir, toekang oe-

wang.
 kast, lamari, almari.
 kastanje, sanintèn.
 kastorolie, kastroli.
 kastijden, sjiksa (s).
 kat, oetjing.
 kater, oetjing lalaki.
 katern (katerntje postpapier),
 koras.
 katoen, kapas.
 katoenboom, tangkal kapas.
 katrol, kerekkan.
 kauwen (door menschen), meu-
 weung (b).
 — (door dieren), ngagajëm.
 kavalje (oud gebouw), wawa-
 ngoenan noe bogroek.
 kazerne, tangsi.
 keel, beuheung, k, tênggèk, L.
 keelgat, gënggèrong.
 keelpijn, njëri beuheung, k,
 njëri tênggèk, L.
 keep, tjangkèd, gërèt.
 keer (maal), kali.
 keeren (wenden), moentir.
 —, naar huis —, balik, k,
 moelih, L, moendoer, moe-
 lang, wangsoel, A.
 keerzijde, sabsulah deui.
 keffen, manting.
 kegel, bola gëde.
 kegelen, maen bola gëde.
 kei, batoe waloengan.
 keizer, soesoehoenan.
 kelderflesch, ples.
 kelen, de keel afsnijden,
 meuntjit (p).
 kempiaan, hajam adoe.
 kenmerk, tanda, tjiri.
 kennen, wawoeh.
 — (weten), njaho, k, tërang, s,
 tingali, oeninga, L.
 kennis (kunde), elmoe, panga-
 bisa.
 — (een bekende), kawawoehan.
 — geven, mere njaho (b), k,

maparin tërang (p), L, ngaha-
 toeranan tingali, A.
 kennisgeving, bedja, k, tja-
 rijos, L.
 kenteeken, tanda, tjiri.
 kentering, meenim sèla sèla.
 kerk, gredja.
 — (moskee), masigit, maadjid.
 kerkker, boei, barak, pangbe-
 rokan.
 kerkhof, koeboeran, astana,
 k, padjaratan, L.
 kermen (van pijn), hoemaroo-
 roeng, hoemarëgoeng.
 kern (het binnenste), akar, ba-
 tin, oetèuk.
 kerri, angeun kari.
 Kersdag, powe gëde nabi Isa.
 kerven (tabak —), sjeurent.
 (k).
 ketel (water —), teko.
 ketenen, ngarante.
 ketting, rante.
 kettinganger, parantean,
 sakitan.
 keuken, dapoer, pawon.
 keukenmeid (bij Europea-
 nen), koki.
 — (bij Inlanders), eusi dapoer,
 eusi pawon.
 keurmerk, tjap, tanda oedji.
 keursteen, batoe oedji.
 kaus, pamilih.
 kever, lege.
 kibbelen, tjomel, tjerewed.
 kiekèboe spelen, soesoem-
 poetan.
 kieken, anak hajam, koemoe-
 poe.
 kiekendief, heulang.
 kiel (kleedingstuk), badjoë, k,
 rakoekan, L.
 — (van een schip), dasar ka-
 pal.
 kiem, asal.
 kiemen, djadi, rënoeng.

kier, eene deur op een —
 zetten, molongokeun panto
 saentik (*p*).
 kies, tjareham.
 kieskeurig (vies), sèbèlan.
 kiespijn, njèri hosntoe, *x*, njè-
 ri waos, *L*.
 kiesch, pantès, patoet.
 kieuw, asang.
 kiezel, keusik.
 kiezen (werkw.), milih (*p*).
 kikvorsch (grootte soort),
 bangkong.
 — (kleine soort), bantjet.
 kil, tiis, tjombrek.
 kim (gesichteinder), sisi langit,
 toengtoeng deuleu.
 kin, gado, *x*, angkeut, *L*.
 kina, kina.
 kind, anak, *x*, neuwen, *s*, poe-
 tra, *L*.
 kinderachtig, boeboedakeun,
x, moemoerangkaliheun, *L*.
 kinderloos, gaboeg.
 kindermeid, pangasoh, *x*,
 pangatik, *L*.
 kinderpokken, koeris, bong-
 sor, tjatjar, aloes.
 kindsch, pikoan.
 kindskind, intjoe, *x*, poe-
 toe, *L*.
 kinketting, rante meetoet.
 kinnebakslag, tjabok.
 kip, hajam.
 kippenhok, parandje, kan-
 dang hajam.
 kirren, keekbroek.
 kist, peti.
 —, doodkist, tabèla.
 kisten (een doode —), nam-
 bèlaän (*l*).
 kit, amfoen —, enggon pa-
 madatan.
 kittelen, nyeleketsk.
 klaar (geroed), sadis.
 — (helder), herang.

klaar (enkel), woengkoel.
 — maken, njadiakeun (*s*).
 klaarlijklijk, njata, tè-
 rang, tetela.
 klacht, pangadoeh.
 — (aanklacht), kèlak.
 klad (vlek), kotor, tjolet.
 — (op iemands naam), tjèda,
 tjatjad, tjolet.
 — (inktvlak), tingdjareblag, tjo-
 let.
 — (ruw opstel), kèlat, tjonto,
 kope.
 klagen (klaagtoonen slaken),
 ngaharoeroeng, ngadoeh, sa-
 sambat.
 klank, sora.
 klap (slag), teunggeul, peupenh.
 — (op de wang), tjabok.
 — (in de handen), emprak.
 — (met eene zweep), tjaboek,
 pètjoet.
 — (het geluid van een zweep-
 slag), bèlèdog.
 klappen (slaan in de handen),
 emprak.
 — (slaan met eene zweep), nga-
 bèlèdogan.
 klappertanden, noroktok.
 klapwieken, kikiplik.
 klasse (op school), kèlas, pang-
 kat.
 — (in de maatschappij), pang-
 kat.
 klauteren, werkel (*l*).
 klauw, koekoe.
 kleed, pakean, *x*, panganggo,
L.
 kleeden (iemand aankleeden),
 makeanan (*p*), *x*, nganggoan,
L.
 —, zich —, make, *x*, ngang-
 go, *L*.
 kleermaker, toekang pake-
 an, toekang ngapoet.
 kleeborstel, sikat, beandër.

klei, taneuh lilin.
 klein, leutik, lëmboet.
 kleindochter, intjoe, κ, poe-
 toe, L.
 kleinhandel, dagang leuleu-
 tikan.
 kleinkind, intjoe, κ, poetoe,
 L.
 kleinoodiën, përmata.
 kleinzeerig, epes meër.
 kleinzoon, intjoe, κ, poetoe,
 L.
 klem (nadruk), bëdas.
 — (om beesten te vangen), sën-
 teg.
 klemmen (iemand tusschen
 de deur —), ngadjëpit.
 — (de deur klemt), sërëg, pa-
 geuh.
 klepel, kantil lotjeng.
 klerk, djoeroe toelis, κ, djoe-
 roe sërät, L.
 kletsen (babbelen), ngawa-
 doel, ngawangkong.
 kleur, warna.
 kleuren (met waterverf), ngë-
 tjet.
 — (blozen), bareureum.
 kleven (onzijd. werkw.), leng-
 ket, rapët, tjëpël.
 kleverig, id.
 kliekje, sesa saeutik.
 klier, gondongeun.
 klikken, istori.
 klikker, toekang istori.
 klimaat, hawa.
 klimmen, naek.
 klimop, areuj.
 klink (van eene deur), koen-
 tji panto.
 klinken (met glazen eer men
 drinkt), di sada.
 klip, karang.
 —, vogelnest —, sarang boe-
 roeng.
 klisteer, angaret.

klisteeren, ngangaret.
 — (zich —), ngangaret.
 klok, lotjeng.
 klok! tjëplok!
 klokslag, poekoel, sora lo-
 tjeng, tabeuh.
 klont (— suiker), goeroentoel.
 kloof, ngëwar, beulah.
 klooven (doen splijten), meu-
 lah (ð).
 kloppen (ergens op —), ma-
 loe (p).
 — (— aan de deur om binnen-
 gelaten te worden), ngëtrok-
 an (k), ngagëdrogan.
 — (van 't hart), ratoeg.
 — (overeenstemmen), tjetjog,
 tëroes.
 klosje (om b. v. een kast vast
 te zetten), gandjël.
 — garen, bola.
 klotsen (van golven), meum-
 bag (t).
 klucht, lohong.
 kluij, toelang.
 kluis, patapan.
 kluiven (werkw.), ngegelan
 toelang.
 kluizenaar, noe tapa, adjar,
 pandita.
 klutsen (van eieren), ngadoek.
 knaap (Europ. —), sinjoh.
 — (Inl. —), boedak, κ, moe-
 rangkalih, djoeragan anom, L.
 knaapje (tafeltje), kënap.
 knabbelen, ngagëgët.
 knakken (bedrijv. werkw.),
 motongkeun (p), meunggas-
 keun (p).
 — (onzijd. werkw.), potong,
 peunggas.
 knallen (onzijd. werkw.), nga-
 bëldoeg.
 knap (netjes), netjis, beres.
 — (bekwaam), pintër.
 knap! bëlëtek!

knappen (onzijd. werkw.), ngabêlêtek.
 knarsetanden, koemêrot
 hoentoe, k, koemêrot waos, L.
 knecht, kênék, boedjang, boedak.
 kneden, ngarameus.
 knellen (te nauw zijn), meurent, sêrêg.
 kneukel, boekoe.
 kneuzen, raheut, k, tatoe, L.
 knevel (snor), koemis.
 knevelen (binden), salian (t).
 — (afpersen), ngadjêpit, nganijaja (t).
 knie, toeoer, k, têkoe, L.
 knielen, soedjoed.
 knikkebollen (in den slaap), ngantoeok, noendoetan.
 knikken (methet hoofd), oenggeuk, inggoek.
 — (met de knieën), rêrêngkodan.
 knip, vogelknip, pitapak, taheunan.
 —, stille —, imah dajang boenian, imah loute boenian, imah oengkloek boenian.
 knipoogen (tegen iemand —), ngitjeupan (t).
 knippen (met eene schaar), ngagoenting.
 — met de oogen, knipoogen, ngitjeup.
 knipsel, panggoentingan.
 knods, gëgëndir, gada.
 knoeien (slecht werken), ngaroeksakkeun, k, ngarisakkeun, L.
 — (zich met verkeerde praktijken afgeven), salingkoeh, kongkol.
 knoeier (iemand die slecht werkt), noe ngaroeksak, k, noe ngarisak, L.
 — (iemand die zich met ver-

keerde praktijken afgeeft), noe salingkoeh, noe kongkol.
 knoest, bëndoel.
 knoflook, bawang bodas.
 knokkel, boekoe.
 knol (lange witte raap), lobak.
 — (oud paard), koeda galadag, koeda toendan.
 knoop (van eene jas), kantjing.
 — (in een touw), tjangreud.
 —, in den —, koesoet.
 — (vloek), sapa.
 knoopen (een net —), ngadjeudjeut.
 — inleggen, njangreud (tj).
 knoopsgat, lobang kantjing.
 knop (van eene bloem), koedoe.
 — (van eene speld), hoeloe.
 — (van eene deur), bëbëndoel.
 knorren (brommen), gëgëldëng.
 — (— op, brommen op iemand), ngagëldëng.
 — (van varkens), njëgrokan.
 knuppel, gëgëndir.
 knijpen (de ledematen —), mëtjet (p).
 —, valsch —, njiwit (tj).
 — (de keel toe —), njêkek (tj).
 koddig, banjol, matak seuri, oelin, heureuj.
 koe, sapi.
 koek, koeweh.
 koekjes, koeweh koeweh.
 koel (koud), tiis.
 — (niet hartelijk), teu someah, dëgig.
 —, in koelen bloede, euweuh rasasan.
 koeltje, angin leutik.
 koemest, gëmoek sapi.
 koepokinenting, njatjaran, ngoerisan.
 koepokstof, bibit tjatjar.
 koers (richting), toedjoe, todjo.

kweesteren (verwarmen), ma-
 naskeun (*p*).
 —, zich —, manaskeun ma-
 nah (*p*).
 —, zich — in de zon, mo-
 jan.
 —, sich — bij 't vuur, si-
 doeroe, *k*, sidejang, *L*.
 koets, kareta.
 koffer, komper.
 koffie, kopi.
 koffiëboom, tangkal kopi.
 koffiëbeon, boewah kopi.
 koffiëdik, hampas kopi.
 koffiëkan, kopikan.
 koffiëmolen, panggilingan
 kopi.
 koffiëtuin, kèbon kopi.
 koffiëzak, karoang kopi, goni.
 kogel, pelor.
 kohier, kohir.
 kok, koki.
 koken (bedrijv. werkw.), ngo-
 lah.
 — (onsijd. werkw.), saheng, nga-
 golak.
 —, rijst boven den stoom
 —, ngedjo (*k*), *k*, njangoe
 (*s*), *L*.
 —, visch —, vleesch —,
 ngolah laeok.
 —, water —, saheur tjai (*l*).
 —, rijst met water —, ngo-
 liwët.
 —, groente boven den
 stoom —, njeupan (*s*).
 — (van de zee), pasang.
 — (van driften), hoeroeng, nga-
 golak.
 kokendheet, nareptep.
 koker, wadah.
 —, bamboezen —, roewas.
 —, maalden —, wadah dja-
 roem.
 kokopblad, daoen kalapa.
 kokosboom, tangkal kalapa.

kokosmelk, tjipati.
 kokosnoot, boewah kalapa.
 —, jonge —, doewëgan.
 kokosolie, minjak kalapa,
 minjak këlëtik, *k*, lisah ka-
 lapa, lisah këlëtik, *L*.
 kokostouw, tapas kalapa.
 kokoswater, tjikalapa.
 kokoswit, kalapa.
 kol (bles), tjolat.
 kolder, maliënkolder, ba-
 djoe beusi.
 kolf (van een geweer), pohpor.
 kolom (pilaar), pilar, tihang.
 kom, pinggan.
 kom! kom hier! kadjeu!
 —! och kom! Allah naha!
 komedie, kamidi.
 komeet, bentang koekoes.
 komen, datang, *k*, soemping,
L, dongkap, *A*.
 komkommer, bonteng.
 — in 't zuur, atjar bonteng.
 kommandant, koemëndang.
 kommer (verdriet), kasoesah-
 an, kaprihatinan, *k*, kapriha-
 tosan, *L*.
 kompas, padoman.
 komijn, djintën.
 komijnekaas, kidjoe djintën.
 konfijten, ngamanisan.
 koning, radja.
 koningin, ratoe, prameswari.
 koninklijk, radja.
 koninkrijk, karadjaan.
 konkelaar, noe kongkol, noe
 salingkeeh.
 konkelaarster, *id*.
 konkelen, kongkol, saling-
 keeh.
 konijn, këlëntji.
 kooi (voor vogels), koeroeng.
 — (voor tijgers), pandjara.
 kool (groente), kol.
 —, houts —, arëng, këlëk.
 —, steen —, batoe arëng.

koen (wang), pipi, K, dānis, L.
 koop, pameulian, K, panggaleuhan, L.
 —, te —, di djoewal.
 koopen, meuli (b), K, ngagaleuh, L.
 koophandel, dagang.
 — drijven, id.
 koopje, pameulian moerah, K, panggaleuhan moerah, L.
 —, een — geven, ngadjé-blos, ngabékok.
 —, een — krijgen, kadjé-blos, kabékok.
 koopman, soedagar.
 koopvaardijship, kapal dagang.
 koopwaar, barang dagangan.
 koord, oentoen.
 koorts, moeriang, K, njénjépan, L.
 koortsmiddel, oebar moeriang, K, lendong njénjépan, L.
 kop, hoeloe, babatok.
 — (om uit te drinken), tjatjangkir.
 —, pipé —, hoeloe padoedan.
 koper, tambaga.
 koperdraad, kawat tambaga.
 kopergroen, tai tambaga.
 koperslager, paledang.
 kopersmaak, rasa tambaga.
 kopersmid, paledang.
 koperwerk, pakakas tambaga.
 kopie (afschrift), salinan, toeroenan.
 kopiëeren, nyalin (s), noeroen (t).
 koppel (van eene sabel), anggar.
 —, een — duiven, sapasang djapati.
 koppelaar, noe ngadoengadoe, noe ngareremokeun.
 koppelaarster, id.

koppelen, masangkeun (p).
 — (een huwelijk —), ngadodogadog, ngareremokeun.
 koppig (hoofdig), wangkembang, bantahan, bédégong.
 koraal (steen), mardjan.
 korf, boboko.
 — (langwerpige —), krاندjang, tingkém.
 korporaal, koprāl.
 korrel, siki.
 korrelig, bear.
 korst, koelita.
 kort, pondok.
 — (van personen), pëndek.
 — (van tijd), sakeudeung, K, sakédap, L.
 — (beknopt), pondok, tjindék.
 —, binnen —, sakeudeung deui, K, sakédap deui, L.
 —, te — (in de kas), kakoeangan, koerang, K, kakirangan, kirang, L.
 —, in het —, pondokna, tjindékna.
 kortademig, eungap.
 korten (inhouden), nyangkolong (t), motong (p).
 korter maken, wondokan (p).
 korting (inhouding), tjangkolong, pamotong.
 kortom, tjindékna, pondokna.
 kortstondig, sakeudeung, K, sakédap, L.
 kortwieken, seukeuk djangdjang (t).
 korzelig, babari ambak, K, babari bëndoe, L, ngoelit bawang.
 kostbaar, mahal, gède harga.
 kostbaarheden, barang noe endah endah.
 kosteloos, taja ongkosna.
 kosten (wat kost een paard), harga.
 — (dagelijkse uitgaven, uit-

gaven op reis), balandja.
 kosten (gerechtskosten), ongkos.
 kostgeld, balandja dahar.
 kostschool, iskola djeung dahar sare.
 kostuum, pakean pamidangan, k, panganggo pameran, L, kostim.
 kostwinning, pangoepaja, kahiroepan.
 koud, tiis.
 — (van 't klimaat), tiris.
 koude, katiisan, tiis.
 — (van 't klimaat), katirisan, tiris.
 kous, kaos.
 kouseband, gesper kaos.
 kozijn, deur —, tihang panto.
 —, venster —, tihang djan-dela.
 kraag, beuheung, k, tēnggēk, L.
 kraai, gagak.
 kraaien (— als een haan), kongkorongok.
 kraakbeen, toelang ngora.
 kraal (van een halsketting), mardjan.
 kraam (bevalling), ngadjoeroe, k, ngowo, babar, L.
 — (in de — liggen), id.
 kraampje, waroeng.
 kraan (van een vat), sirit.
 krab (zoutwater —), kapiting.
 — (zoetwater —), keujeup.
 — (teeken van 't krabben), oeroet di garo, bared.
 krabben (werk.), ngagaro.
 kracht, kakoewatan, kabēdasan.
 krachtens (ten gevolge van), koe sabab, koe margā, k, koe margi, L.
 krachtig, koewat, bēdas.

krak! bēlētēk! bēlētēk! rokotot! kērēkēk!
 kraken, ting bēlētēk, ting bēlētēk, ting kērēkēk, ting rokotot.
 kram (ijzeren — om in hout te slaan), tjantel.
 krammen (werk.), ngarapēt-keun.
 kramp, njēri beuteung moelēs. — (in beenen, armen), oerat moeroengkoet.
 krankzinnig, edan, boeroeng, gelo.
 krankzinnigheid, id.
 krans (van bloemen), goebah, mangle.
 krant (courant), soerat kabar.
 krap (nauw), sūrēg, sēsēk.
 kras ('n krasse oude man), koewat.
 krassen (krassend geluid maken), kēreng kēreng.
 — (— als een kraai), ngagoak.
 krater, kawah.
 kreeft (rivier —), hoerang.
 — (zee —), oedang kēring.
 kreek, segongan leutik, kēdoeng.
 kroet (oorlogs —), soerak, soera.
 krekel, djangkrik.
 kreng, bangke.
 — (scheldnaam), djēlēmā geuleuh.
 krenken (iemand —), ngahina, njijeun njēri ati (dj).
 krent, kismis.
 kreupel, pintjang.
 kreupelbosch, leuleuweungan.
 kriekip, hājam kate.
 krimpen, ngarijoet, moeroengkoet.
 kring, in een —, rijoengan.
 krioelen (wemelen), rajap,

djêdjêl pinoeh, patoempang
tindih.
kris, kërîs, x, doehoeng, L.
kristal, karistal.
kritiek (beoordeeling), panim-
bang, timbangan.
kroeskop, rintit.
krokodil, boehaja.
krolsch, krolsche kat,
oetjing djalang.
krom, bengkok, bingkëng.
kronkelen (van slangen), *nga-*
rengkol, roengkal rengkol.
kroon, makoeta.
kroonprins, pangeran adipa-
ti, gagadang radja.
kroos (eendenkroos), kajoe a-
poe.
kroost (kinderen), anak, x,
seuwen, s, poetra, L.
krop (voormaag van vogels),
tëlih.
kropgezwel, gondok.
kruiden (zelfst. n. w.), boeng-
boe boengboe.
— (werkw.), *ngaboengboean*.
kruidnagel, tjëngkeh.
kruien (met een kruiwagen),
ngagoesoer gorobag.
kruik, këndi.
kruimel, remeh.
kruin (van 't hoofd), ëmboen
ëmboenan.
— (top), poentjak.
— (van een boom), poetjoek.
kruipen, ngarandang.
— (van mieren), ngarajap.
— (van slangen), loear leor.
— (fig.), *ngolo*.
kruipgewas, pëpëlakan *nga-*
rambat.
kruis, tjakra.
—, ridder —, bintang.
kruiselings, malang.
kruisen (van schepen), lala-
jaran boelangbalik.

kruisje (teeken met de hand),
tjakra.
kruisnet, sirib.
kruit (buskruit), obat.
kruitmagazijn, goedang o-
bat.
kruk (van eene deur), bëbën-
doel.
— (om op te leunen), iteuk, x,
tëtëkën, L.
krul (bij schrift), koerawil.
— (lofwerk bij meubels), oe-
kiran.
— (schaaf —), tatal.
— (haar —), galing.
— (valsche haar —), gandik.
krullebol, galing boeok.
krijgen (ontvangen), meunang,
x, kenging, L.
— (halen), *sjokot (tj)*, x, *sjan-*
dak (tj), L.
krijgsbehoef ten, parobot
përang, pakakas përang.
krijgsgevangene, bojongan.
krijgshaftig, wani, përkosa,
wantër.
krijgslist, akal përang.
krijgsvolk, përdjoerik.
krijgs wet, wet pëngpërang.
krijgszuchtig, rëëp përang.
krijt, kapoer.
kuch, {
kuchen, } batoek gangsa.
kudde, koempoelan sato.
kuif, djamboel.
kuiken, anak hajam, koemoe-
poe.
kuil, lijang, logak.
kuij, paso.
— (grootte —), tahang, tong.
kuijen (bedr. werkw.), *sjjeun*
paso (dj).
kuijer, toekang *njjeun paso*.
kuisch, loenggoeh.
kuit (van een been), boewah
bitia.

kuit (van visch), Endog laeok.
 kunde, elmee.
 kundig, bèrelmee.
 kunnen (in staat zijn), bisa,
 K, ijasa, jasa, L.
 — (mogelijk zijn), beunang, K,
 keaging, L.
 — (mogen), hade, K, sae, L.
 kunst, kapintèran, karadjinan.
 kunstgreep, katjépètan.
 kunstig, radjm, bisa.
 kurk (eene — van eene flesch),
 tjotjok.
 kurkdroeg, toehoer lain di
 kijeuna.
 kurken (werkw.), nyotjokan
 (4).
 kurkretrekker, kotrek, pa-
 ranti ngalaän tjotjok.
 kurkuma, koenjit.
 kus, tjoem, K, amboeng, L.
 kussen (kus geven), nyioem
 (4), K, ngamboeng, L.
 — (hoofd —), anggél, K, ka-
 djang mastaka, L.
 — (stoel —), bantal.
 — (rol —), goegoeling, K, pé-
 pédék, L.
 kussensloop, saroeng ang-
 gél, K, saroeng hadjang mas-
 taka, L.
 kust, sisi, basisir.
 kuur (gril), tingkah, adat.
 kwaad (slecht), goreng, K, a-
 won, L.
 — (boos), ambék, K, bëndoe,
 L.
 kwaadaardig, djabat.
 kwaadspreken, ngemong go-
 reng.
 kwaadwillig, niat goreng,
 maksoed goreng, K, sèdja a-
 won, L.
 kwaadwilligheid, id.
 kwaal, kasakit, K, kasawat,
 L.

kwaken, ngawekwek.
 kwalijk (misselijk), sèbél.
 — nemen, poendoeng, K, bèn-
 doe, L.
 kwart, parapat.
 kwartel (vogel), poejoh.
 kwartier ($\frac{1}{4}$ van een uur),
 parapat.
 kwartje, satalen.
 kwast (in hout), mata.
 — (om mee te schilderen), sa-
 poesapoe.
 kweekbed, ipoekan.
 — (voor rijst), pabinihan.
 kweeken, miara (p).
 kweekeling, moerid pigoe-
 roeweun.
 kweekerij, hal miara.
 kweekschool, iskola piara-
 an.
 kwellen (plagen), ngahouran-
 jan, ngaganggoe.
 kwetsen (verwonden), ngara-
 heutan, K, safocan (4), L.
 kwik, kwikzilver, ájer pe-
 rak.
 kwinkslag, lohong.
 kwispedor, kwispeldoor,
 tampolong, K, tèmpat loedah,
 pangloedahan, L.
 kwispelstaarten, koepat-
 kepot.
 kwijlen, ngatjaj, ngèlaj.
 kwijnen (verwelken), aloem,
 perang, lajoe.
 kwijt zijn, leungit, K, itjal,
 L.
 kwijten, zich — (van eene
 taak), ngalampahkeun, ngala-
 konan.
 — (schuld —), majar (4), sa-
 oer (4).
 kwijtraken, leungit, K, itjal,
 L.
 kwijtschelden, ngalépas.
 kijfachtig, rèsép paseja.

kijkèn (naar de dansmeiden
—), laladja, nongton, κ, ni-
ngali, L.

kijker (verrekijker), keker.
kijven, paseja.

L

laadgat, moeloet bédil.
laadje, latji, kotak.
laedstok, areg.
laag (niet hoog), handap, pèn-
dak.
— (— water), orot, soeroed,
leutik.
— (gemeen), roedjit, goreng.
— (eene —, bij opstapeling),
oempak.
laagheid, karoedjitan, kabri-
naän.
laagte, handapna, pèndekna.
—, in de —, di handap.
laakbaar, noe pantès of pa-
toet di salahkeun.
laars, las, sètiwèl.
laat, èlat.
— staan! (blijf er af!), ing-
keun!
—, hoe — is 't? poekoel sa-
baraha?
—, hoe — (gaan wij uitrijden?),
id.
—, zoo — (gij wilt), poekoel
sabaraha bas.
laatst, op het —, toengtoeng-
na.
— (onlangs), kamari ijen.
laatste (allerachterste), pa-
neengtoeng, pangpandeurina.
— (—, verleden jaar), toekang,
κ, posngkoer, L.
laatstleden, kamari ijen.
lach, seuri, κ, goemoedjèng, L.
lachen, id.
ladder, taradje.
lade, la, latji, kotak.
laden (werkw.), ngamoewatan.
lading, moewatan.

lading (van een vuurwapen),
eusi.
laf (zouteloos), hambar, tiis,
tawar, tjawerang.
—, laffe praatjes, omong-
an kosong.
—, lafhartig, djèdjèrih.
lak, èlak, pangrapèt.
laker (kleedingstof), lakèn.
—, beddelaken, simboet, κ,
kampoeh, L.
— (berispen), ngawarah, map-
tahan (p), κ, ngawoeroek, L.
lakensch, lakèn.
lakken, ngèlak, ngarapèt.
lam (zelfst. n. w.), anak domba.
— (bijvoeg. n. w.), keper, pæh.
lamp, lampoe.
— aansteken, njeungeut lam-
poe (s).
— uitdoen, mareuman lam-
poe (p).
lampeglas, gèlas lampoe.
lampekous, soemboe.
land, tanah.
—, 't vaste —, darat, daratan.
— meten, ngoekoer tanah.
landbouw, tani.
landbouwer, noe tani.
landen (werkw.), handjat.
landgenoot, batoer sanagara.
landheer, toewan tanah.
landhuis, panjingkiran.
landhuur, sewaan tanah.
landhuurder, noe njewa ta-
nah.
landmeter, toekang ngoekoer
tanah.
Landraad, Landrat.
landrenten, padjèg.

landstreek, tanah, Enggon, tēmpat.
 landwind, angin darat.
 landingsplaats, tēmpat balaboeh, palaboehan.
 lang, pandjang.
 — (een — mensch), djangkoeng.
 — geleden, geus lila, geus lawas, k, geus lami, L.
 langdurig, lila, lawas, k, lami, L.
 langdradig, belot.
 langs, toeroet.
 langwerpig, pandjang.
 langzaam, laoen.
 langzamerhand, lafaoenan.
 lans, toembak, koeli.
 lantaarn, lantera.
 lanterfanten, ngalantjong.
 lap, lamak.
 lappen (verstellen), zambal (t).
 lasch, toemboe, samboengan.
 lasschen, noemboekeun (t), njamboengkeun (s).
 last (bevel), parentah.
 — (moeielijkheid), soesah.
 — (vracht), moewatan.
 lastdrager, koeli.
 laster, pitēnah, oepat.
 lasteraar, toekang pitēnah, toekang ngoepat.
 lasteren, mitēnah (p), ngoepat.
 lastig zijn, matak keuheul, matak poesing.
 — maken (het iemand —), ngeuheulan (k), moesingkeun (p).
 — vallen, ngarewong.
 laten (doen), nitah (t), k, miwarang (p), L.
 — (id., gebied. wijs), masing, singna, sina.
 — (niet doen), ngingkeun.
 — (id., gebied. wijs), oelah.
 — (aderlaten), nyērot (s).

later (vergelijkende trap van laat), leuwih lat.
 — (naderhand), djaga, mangke.
 latierboom (in een stal de boom die de paarden van elkaar scheidt), palang.
 lauw (— water), hanout koe-koe.
 lava, lēboe goenoeng noe sok djadi.
 lavement zetten, ngangret.
 lawaai, tjektjok, tagiwoer, roesoeh, ngagoeroeh.
 laxermiddel, pērgasi, pangoodal.
 ledematen, anggahota.
 leder, leer, koelit.
 ledig, kosong.
 ledigen, ngosongkeun (k).
 ledikant, katil.
 leedwezen, kasoekēran.
 leeftijd, gemoer, k, joeswa, L.
 leefwijze, adat.
 leelijk, goreng, k, awon, L.
 leem, taneuh lilin.
 leemte (gaping), molongo.
 leenen (ter leen geven), ngindjeumkeun, k, namboetkeun (t), L.
 — (ter leen ontvangen), ngindjeum, k, namboet (t), L.
 leep (sluw), pēlit.
 leeraar, padri.
 — (onderwijzer), mester, goeroe.
 leeren (onderwijzen), mapatahan (p), ngadjar, k, ngawoeroek, L.
 — (onderwezen worden), di adjar.
 leergierig, rēsēp di adjar.
 leerling, moerid.
 leermeester, mester, goeroe.
 leerzaam, babari di adjar, tjalakan.
 leesbaar, beunaug di batja.

- of watja, κ, kenging di aos
 of waoa, L.
 leest (vorm om schoenen te
 maken), kalēboet sēpatoe.
 leesteecken, pada, koma.
 leeuw, singa.
 legaat, wasijat.
 legateeren, ngawasijatkeun.
 legende, dongeng, hikajat.
 leger (legermacht), bala tan-
 tara.
 legeren, zich —, masang-
 graban (p).
 legerhoofd, senapati, kapala
 bala tantara.
 leggen, ngagolerkeun.
 —, eieren —, ngēndog.
 —, zich te slapen —, ngē-
 dēng, κ, ebog, L.
 —, languit —, ngabeberkeun.
 leghen, hajam ēndog, hajam
 noe di arah ēndogna.
 leguaan, bajawak.
 lei, ēle, sabak.
 leiden (iemand geleiden), ngan-
 teur, κ, ngadjadjapkeun, L.
 — (een paard —), noengtoen
 (t).
 —, om den tuin — (fig.),
 ngalodjokeun.
 leidsman, noe toedoesch djalan.
 leisel, ēles.
 lek (een — huis), iris.
 — (een — schip), botjor.
 — (een — vat), miīs.
 — (plaats waar het lek is), ko-
 hok.
 lekken (het huis lekt), iris.
 — (het schip id.), botjor.
 — (het vat id.), miīs.
 lekker, ngeunah, κ, raos, L.
 lekkernij, noe ngeunah ngeu-
 nah, κ, noe raos raos, L.
 leksteen, batoe panjarangan.
 lel, oorlel, daoēn tjeuli, κ,
 daoēn tjepil, L.
 lende, tjangkeng, κ, angkeng,
 L.
 lengte, pandjangna.
 lenig, liat, leuleus.
 — maken, ngaliatkeun, nga-
 leuleuskeun.
 lenigen (armoede —, vermin-
 deren), ngoerangan (k), κ,
 ngirangan (k), L.
 lens (ledig), kosong.
 lepel, sendok.
 — (om water te scheppen),
 tjentong, gajoeng, sindoek.
 les, pangadjaran.
 — nemen, di adjar.
 lesschen, njeubeuhan (s), ma-
 reuman (p).
 lessenaar, lesnar.
 letsel (schade), roegi.
 letten (beletten, wat let ons
 of wij), sahan (t), nyēgah
 (t).
 — (achtgeven), ingēt, κ, eling,
 L, emoet, A.
 letter, aksara.
 lettergreep, kētjap.
 letterlijk vertalen, nyalin
 tēroes (s).
 letterzetten, masang aksara
 (p).
 letterzetter, toekang ma-
 sang aksara.
 leugen, bohong, wadoel.
 leugenaar, toekang bohong,
 poerah wawadoel.
 leuk (een leuke vent), euweuh
 sēmoe sēmoe.
 —, zich — houden, api api,
 poera poera.
 leunen (— tegen), njarande.
 leuning, panjarandean.
 leven (werk w.), hiroep, aja.
 — (zelfst. n. w.), hiroep.
 — (geraas), roesoeh, tjehtjok,
 tagiwoer, ngagoeroeh.
 levend, njawaan.

levendig (druk, lustig), rame.
 levenloos, teu njawaän.
 levensmiddelen, redjeki.
 lever, kalilipa.
 leverancier, langganan.
 leveren (afleveren), ngasoepan,
 K, njaosan (s), L.
 leverziekte, njëri kalilipa.
 lezen, matja (w, ö), K, maos
 (w), njaos, L.
 —, Koran —, ngadji, K, nga-
 os, L.
 lichaam, awak, badan, K, sa-
 lira, L.
 licht (niet donker), tjaäng.
 — (niet zwaar), hampang.
 — (van kleur), tërang, ngora.
 — (gemakkelijk), gampang, ba-
 bari, K, gampang, L.
 — (los van zeden), lenger.
 — aansteken, eene lamp
 —, njeugeut lampoe (s).
 — uitdoen, eene lamp
 —, mareuman lampoe (p).
 lichtblauw, biroe ngora.
 lichtgroen, hedjo ngora.
 lichten (bliksemen), goegoe-
 rilapan.
 — (een koffer oplichten), nga-
 djoengdjoengkeun.
 —, het anker —, ngadjait
 djangkar.
 — (bijlichten), njaängen (tj).
 lichtekooi, dajang, lonte,
 oengkloek.
 lichterschip, sampan.
 lichtgeloovig, përtjaään,
 andelan, K, përtjantënan, L.
 lichtgeraakt, babari ambëk,
 K, babari bëndoe, L, ngoelit
 bawang.
 lichtstraal, sinar.
 lichtvaardig, koerang pa-
 riksa, K, kirang pariksa, L.
 lid (van het lichaam), angga-
 hota.

lid (van een vinger), boekoe.
 — (van een gezelschap), let,
 anggahota.
 — (van eene rechtbank), ase-
 sor, let.
 lied, lagoe.
 lieden (mensen), djëlëma
 djëlëma, djarëlëma.
 lief, loetjoe, manis.
 liefdadig, moerah ati.
 liefde (van broërs en zusters),
 kanjaäh, K, kaäsih, L.
 — (tot eene vrouw), bogoh.
 liefdeloos, teu aja kanjaäh,
 teu aja rasrasan.
 liefelijk, manis, loetjoe.
 liefhebben (houden van iets),
 rësëp.
 — (houden van eene plaats),
 bëtah.
 — (eene vrouw —), bogoh.
 — (eene zuster —), njaäh, K,
 asih, L.
 liefhebberij, karësëpan.
 liegen, ngabohong, ngawadoel.
 liefkozen, mimang (t), ngolo.
 lies, pengpelangan.
 liever, mënding, anggoer.
 lieveling, kanjaäh, K, kaka-
 sih, L, kaënod.
 liggen (van levenlooze voor-
 werpen), ngagoler.
 — (van levende wezens), ngë-
 dëng, K, ebog, L.
 — (gelegen zijn), aja.
 —, voorover —, nangkoëpan.
 —, achterover —, nangka-
 rak.
 —, op zijde —, njangigir.
 —, laten — (vergeten mee te
 nemen), katinggaleun.
 —, laat —! (blijf er af!), ing-
 keun.
 ligmat, samak.
 ligplaats (van schepen), pa-
 laboëan.

- likdoorn (eksterobg), sasang-galeun.
 likken, *ngaletakan*.
 — (fig.), *ngolo*.
 likker (fig.), toekang ngolo.
 limoen, djeroek mipis.
 limoensap, tjai djeroek mipis.
 liniaäl, djidar.
 liniëeren, *ngagoeratan*.
 linker, kentja, κ, kiwa, L.
 links, sabeulah kentja, κ, sabeulah kiwa, L.
 linksch (iemand die de linker in plaats van de rechterhand gebruikt), ngedekenn, κ, ngiwakeun, L.
 — (onhandig), bojo, këndor, kakoe.
 linnen, kepër.
 linnengoed, kaen kaen.
 lint, pita.
 lintworm, heurang.
 lip, biwir, κ, lambëj, lambe, L.
 lis, tjangreud.
 —, — in een touw leggen, *nyangreud tali (tj)*.
 list, padaja, akal, tipoe.
 listig, pëlit.
 litteeken, paroed, tjeda.
 loeien (van de koeien), ōmoh, disada.
 — (van den wind), ngahijoe, ngagoeroeh.
 loensch (scheel), tilëng, teleng.
 — kijken, *id*.
 loeren, *ngintip, ngadodoho*.
 lof, loftuitingen, pamoe-dji, pangalëm.
 loffelijk, kapoedjian, poedjian.
 lofwerk, oekiran.
 lofzang, poepoedjian.
 logeeren, mondok, meuting, κ, sare, s, koelëm, L.
 logement, losmen, foemah makan.
 loknas, eupën.
 lokken (vogels —), *mikat (p)*.
 — (mensen —), *ngagoda*.
 lokvogel, manoeek pamikat.
 lombard, imah gade.
 lombardbriefje, soerat gade.
 lommer, ijoech ijoech.
 lomp (ongemanierd), teu njaho adat, κ, teu oeninga tatakrama, L.
 — (onhandig), bojo, kakoe, këndor.
 — (vod), lamak boeroek.
 lont, ōmpos.
 lood, timah.
 loods, ōlos, saoeing.
 looien, *ngasakan koelit*.
 looier, poerah ngasakan koelit.
 loon (voor koeies), boeroehan.
 — (traktement), gadjih, bajaran.
 — (vergelding), balësan, gاندjarian.
 loontrekkend, anoe make boeroehan.
 loopen (te voet gaan), leumpang, badarat, κ, njatjat, angkat, L.
 — (hard —), loempat.
 — (de klok) loopt langzaam, këndor.
 looper (bij rijtuigen), lopor.
 — (om sloten te openen), koentji palsoe.
 loops, ter —, saliwat.
 loopsch (eene loopsche hond), ngabareuhan rek djalang.
 loot, dahan ngora.
 lor (vod), lamak boeroek.
 — (nietswaardig persoon), djëlëma taja adjen.
 los (vrij), lëpas, leupas.
 — (niet vast), teu pageuh, ëndag.

losbandig, latjoer.
 losbol, noe latjoer.
 losbreken, leupas, lëpas.
 losdraaien, moentirkeun (*p*).
 losgaan (opengaan), lotjot, moeka.
 loskopen, nēboes (*t*).
 loslaten, ngaleupaskeun, ngalëpaskeun.
 losmaken, moeka (*b*).
 losprijs, harga panēboes.
 lossen (een pand lossen —), nēboes (*t*).
 — (een schip —), ngoendjal moewatan (*k*).
 lot, takdir, kadar.
 — (in eene loterij), ëlot.
 loterij, lotre.
 lubben (werkw.), ngabiri (*k*).
 lucht (uitspansel), langit, awangawang.
 — (de stof), hawa, angin.
 — (reuk, aangename —), seungit, k, wangi, L.
 — (id., onaangename —), baoc, k, mambët, L.
 luchtdicht, teu asoep angin.
 luchten (bedr. werkw.), ngadarajkeun, ngangin ngangin.
 luchtpijp, gënggërong.
 lucifer, kajoe api.
 lui, ngëdoel, moemoelan.
 luiaard, noe moemoelan, noe ngëdoel.
 luid (hardop), bëdas.
 luiden (bedr. werkw.), nakol (*t*), nabeuh (*t*).
 luidruchtig, tjektjok.
 luiër (voor kinderen), saming orok.
 luiëren, ngëdoel, një nang një nang maneh.
 luiërmant, ajakan papakean orok.

luië (vensterblind), papan djan-dela.
 luim (in eene goede —), polah, rasa ati.
 — (gril), tingkah, adat.
 luipaard, mejong toetoe.
 luis, koetoe, k, poentang, L.
 — (in de kleederen), toema.
 luister, kamoeljaän; kaëgoengan.
 luisteren, ngarëgëpkeun, ngareungeukeun.
 — (naar goeden raad —), ngagoegoe.
 luitenant, litënan, litnan.
 lukken (gelukken), parëng, djadi, hasil.
 lus, tjangreud.
 lust, kahajang, k, kahojong, L.
 — hebben, id.
 lusteloos, euweuh kahajang, k, teu aja kahojong, L.
 lusten (eetwaren —), beuki, k, sëdëp; sënëng, L.
 lijden (smart —), kasangsara.
 — (genegen zijn), rësëp.
 lijf, awak, badan, k, salira, L.
 lijk, majit.
 lijken (gelijken), saroewa, saroepe, k, sami, saroepe, L.
 — (schijnen), sëmoe, kawas, djiga, siga.
 lijm, pangrapët.
 lijmen, ngarapët.
 lijn (streep), goerat, garis.
 — (touw), tali.
 lijnrecht, lëmpëng.
 lijnwaad (linnen), kepër.
 lijst (naam —), daptar.
 — (van schilderijen), sisi, pinggir.
 lijvig (van personen), lintoeh, k, ageung, L.
 — (een — boek), kandël.

maag, beuteung, κ, patoe-
 wangan, L.
 maagd, {
 maagdom, { parawan, tjawene.
 maagkramp, moelës, ngoe-
 liat.
 maaksel, djidjjeunan, boe-
 watan, κ, damëlan, L.
 maal (keer), kali.
 —, maaltijd, kahakanan, κ,
 kadaharan, s, katoewangan,
 L, katëdaän, A.
 maan, {
 maand, { boelan.
 Maandag, Sënen.
 maandelijks, { oenggal.
 maandelijksch, { boelan.
 maandgeld, oewang boelan.
 maandstonden, palangan,
 κ, karësëbau, L.
 maaneclips, samagaha boe-
 lan.
 maanlicht, tjaäng boelan.
 maar (doch), tapi, κ, nanging,
 L.
 — (slechts), ngan, tjoemah.
 — (doe het —), bae, wae.
 Maart, Marët.
 maas, mata heurap.
 maat, oekoeran. *takiran*
 — (metgezel), batoer, κ, ren-
 tjang, L.
 — (bij muziek), ëloek.
 maatregel, atoeran.
 maatschappij, koempoelan.
 maatstaf, anggëran.
 maatstok (om te meten),
 toembakan oekoeran.
 macht (gezag), kawasa.
 machteloos, taja kawasa.
 machtig, kawasa.
 — (vet), pëlëm.
 machtigen, *ngawasakeun* (t),
ngawakilkeun.
 machtiging, kawasa.
 made, maai (wormpje), bila-

toeng.
 maf (vadsig makend, maf weer),
 areungap.
 magazijn, goedang.
 magazijnmeester, djoeroe
 goedang.
 mager, koerqe, κ, langsit, L.
 — (van grond), angar, koeroe,
 këri.
 magneet, batoe poerasani.
 Mahomed, Moehamad.
 Mahomedaan, Islam.
 mahoniehout, kai mahoni.
 mail, kapal pos.
 mais, djagoeng.
 majesteit, Z. M. de Ko-
 ning, Sri Maha Radja.
 — (heerlijkheid), kamoeljaän,
 kaloehoeran.
 majoor, major.
 mak, lindeuk.
 makelaar, tatalang.
 maken, *njijeun* (dj), κ, *nga-*
damël, L.
 —, hoe maakt gij het?
 koemaha tjageur, κ, koemaha
 wiloedjeng, koemaha damang,
 L.
 — (veroorzaken), *ngadjadikeun*,
 matak.
 maker, noe *njijeun*, κ, noe
ngadamël, L.
 makker (kameraad), batoer, κ,
rentjang, L.
 mal (ben je —), gelo, boe-
 roeng, gëdjoel.
 Maleier, oerang Malajoe.
 Maleisch, Malajoe.
 malen (fijnmaken), *ngagiling*.
 — (dranien, in beweging zijn),
 moentir.
 — (lastig zijn), matak keuheul,
 matak poesing.
 — (iemand malen om iets), *nga-*
rewong.
 malsch, oedoeh.

man (in tegenstelling van vrouw), lalaki, k, pamëgët, L.
 — (echtgenoot), salaki, k, tjaro-ge, L.
 — (in 't algemeen), djëlëma.
 — tegen — (vechten), idjen.
 — voor —, saerang saerang.
 manbaar, akil baleg.
 mand, boboko.
 — (langwerpige —), kraadjang, tingkëm.
 mandje (om rijst boven den stoom in te koken), aseupan.
 mandoor, mandor.
 manen (werkw.), nagih (l).
 — (van dieren), soesoeri.
 maneschijn, tjääng boelan.
 manier (wijze), tjara, atoeran.
 — (gebruik), adat, tali paranti.
 mank, tjingkëd, pintjang.
 manlijkheid (manlijk schaamdeel), sirit, k, mamas, L.
 mannelijk, lalaki, k, pamëgët, L.
 mannetje (bij dieren), lalaki, djaloe.
 mantel, haroedoem.
 manziek, kasangon.
 marcheeren, djalan, madjoe.
 marinier, soldadoe laoet.
 markt, pasar.
 marktdag, powe pasar.
 marktprijs, harga pasar.
 marmmer, marmer, batoe kosta.
 marsch! madjoe!
 —, op — zijn, djalan, madjoe.
 martelen, njangsara (s).
 masker, këdok.
 maskeren, make këdok (p), k, nganggo këdok, L.
 massief, estoe.
 mast, tihang kapal.

mat (van het Pandanusblad gemaakt), samak.
 — (van rotting), lampit.
 —, Spaansche —, pasmat, ringgit.
 — (dof), soerëm, boerëng.
 — (vermoeid, afgetoet), tjape, k, palaj, L.
 materialen, bahan.
 matig, sëdëng, meudjehna.
 matras, kasoer, bolsak.
 matroos, matros, kalasi.
 mauwen, aor-aoran.
 mazelen, tampëk.
 medaille, bintang, mëdahi.
 medearbeider, batoer di gawe, k, rentjang di damël, L.
 medebeklaagde, batoer saktan.
 medebrengen, mawa (b), k, njandak (t), L, ngabantoen, A.
 mededeelen (berichten), mere njaho (b), k, maparin tërang (p), L, ngahatoeranan tingali, A.
 mededeelhebber, boga bagian, k, kagoengan bagian, L, gadoeh bagian, A.
 mededeelzaam (mild), barahan, berehan.
 mededingen, ngalawan.
 mededinger, lawan.
 mededoen, miloe, k, angkat, L, ngiring, A.
 mededoogen, karoenja, watir, k, wëlas, L.
 medegaan, miloe, k, angkat, L, ngiring, A.
 medegeven, mahanan (b).
 medelopen (medegaan), miloe, k, angkat, L, ngiring, A.
 — (alles loopt hem mede), pärëng, djadi.
 medelijden, karoenja, watir, — hebben, k, wëlas, L.

medenemen, *mawa* (*ō*), *k*,
njandak (*ō*), *L*, *ngabantoen*, *A*.
 medeplichtig, *miloe miloe*,
tjampoer.
 medeplichtige, *noe miloe*
miloe, *noe tjampoer*.
 medeslepen, *njered* (*ō*), *nga-*
baed.
 medesleuren, *ngagoesoer*.
 medespelen, *miloe ngadoe*,
k, *angkat ngabèn*, *L*, *ngiring*
ngabèn, *A*.
 medevallen (alles valt hem
 mede), *parèng*, *djadi*.
 medevaren, *noempang* (*ō*).
 medevechten, *miloe gèloet*.
 — in den oorlog, *miloe*
pèrang.
 medewerken (helpen), *noe-*
loeng (*ō*).
 — (samenwerken), *ngabantoean*.
 medewerking (hulp), *toe-*
loengan.
 — (samenwerking), *pangbantoe*.
 medeweten, *njaho*, *k*, *tèrang*,
a, *oeninga*, *L*.
 medicijn, *oebar*, *k*, *landong*,
L.
 meel, *tipoeng*.
 meenen (bedoelen), *maksoed*,
niat.
 — (vermoeden, vooronderstel-
 len), *ngira* (*ō*), *nganjana*, *k*,
ngintèn (*ō*), *L*.
 meening (bedgeling), *mak-*
soed, *niat*.
 — (zienswijze), *timbangan*.
 meer, *leuwih*, *k*, *langkoeng*, *L*.
 — (hij heeft geen geld —),
deui.
 — en meer, *beuki*.
 — (een water), *sitoe hijang*,
talaga.
 meerderheid, *panglobana*,
pangloemrahna, *pangrejana*.
 meerderjarig, *akil balag*.

meerderjarig (van vorste-
 lijke zonen), *roemadja poe-*
tra.
 — (van vorstelijke dochters),
roemadja poetri.
 meergemeld, *geus disèboet*
tadi.
 meermalen, *sababaraha kali*,
rèmèn rèmèn.
 meervoud, *djama*.
 meest (bijv. n. w.), *pangreja-*
na, *panglobana*, *pangmètjah-*
na, *pangrosana*.
 meestal (meestentijds), *pang-*
rèmènna.
 meester (schoolmeester), *mes-*
ter, *goeroe*.
 — (Inl. heer), *djoeragan*, *doe-*
noengan.
 — (Eur. heer), *toewan*.
 meetbrief, *soerat oekoeran*.
 meetkunde, *elmoe oekoer*.
 meetstok, *toembakan oekoer-*
an.
 Mei, Mei.
 meid, kind —, *pangasoeh*,
k, *pangatik*, *L*.
 —, *keuken* — (bij Inlanders),
eusi pawon, *k*, *eusi dapoer*, *L*.
 —, — (bij Europeanen), *koki*.
 — (bij Inlanders die de rijst
 kookt), *pangedje*, *k*, *panja-*
ngoe, *L*.
 meineed, *soempah bohong*,
soempah palseo.
 meineedige, *noe njarah*
soempah.
 meisje (Inl. —), *landjang*.
 — (Eur. —), *nona*.
 melden (gewag maken van),
njèboet (*ō*).
 — (berichten), *were njaho* (*ō*),
k, *maparin tèrang* (*p*), *L*, *nga-*
hatoeranan tingali, *A*.
 melk, *tjisoeso*.
 melken, *mèra* (*p*).

melkkan, wadah tjisoeso.
 melkkoe (melkgevende koe),
 sapi soeso.
 men, djëlëma.
 menagerie, kēbon binatang.
 mengen, *njampoer (tj)*.
 —, zich — (in een twist),
 miroseja, mērdoeli, tjampoer,
 miloe miloe.
 mengsel, tjampoeran.
 menig, sababaraha.
 menigee, sababaraha djëlë-
 ma.
 menigmaal, sababaraha kali.
 menigte (de groote hoop), noe
 loba, noe reja.
 — (groot aantal, — menschen,
 — paarden), loba, reja.
 mensen, *ngoesiran (k)*.
 mensch, djëlëma.
 menschenschuw, djaringas
 koe pada djëlëma.
 menschlievend, asih ka pa-
 da djëlëma.
 menschlievendheid, *id*.
 merg (van beenderen), soeng-
 soeam.
 — (van planten), hate.
 merk (teeken), tanda, tjiri.
 merkbaar, katara, katjiri.
 merken (een merk geven), *nji-
 rian (tj)*, *nandaän (t)*.
 — (gewaar worden), *nangen (t)*.
 merkwaardig, pantës dii-
 ngëtkeun, pantës dimoelja-
 keun.
 merrie, koeda bikang.
 mes, peso.
 — (om mee te wieden), kored.
 messenmandje, wadah peso.
 mest, gëmpeok.
 mestaarde, taneuh gëmpeok.
 mesten (den grond —), *nga-
 gëmpeok*.
 — (beesten —), *ngalintoehan*.
 mesthoop, goendoekan gë-

moek.
 met, reudjeung, djeung, *k*, sa-
 rëng, *L*.
 — (slaan — een stok, schrij-
 ven — eene pen, dekken —
 riet), koe.
 — (den spot drijven —), ka,
 kana.
 meteen (over een oogenblik),
 sakeudeung, *k*, saktëdap, *L*.
 — (en passant), sakalijan.
 meten, *ngoekoer*.
 metgezel, batoer, *k*, ren-
 tjang, *L*.
 metselaar, toekang tembok.
 metselen, *nembok (t)*.
 mettertijd, dina waktoena.
 meubel, pakakas imah, *k*, pa-
 kakas boemi, *L*.
 meubeleeren, *wakakasan i-
 mah (p)*, *k*, *wakakasan boe-
 mi (p)*, *L*.
 mevrouw, *njonja*.
 miauwen, aor-aoran.
 middag, des middags (te
 12 uur), têngah powe.
 — (van 12 tot 4 uur), lohor.
 — (van 4 tot 6 uur), sore.
 middagmaal ('s avonds te
 circa 7 uur), *njatoe sore*, *k*,
 dahar sore, *s*, toewang sore,
L, *nëda sore*, *A*.
 middel (tot bereiking doel),
 sarat.
 — (van het lijf), tjangkeng, *k*,
 angkeng, *L*.
 — (koorts —), oebar, *k*, lan-
 dong, *L*.
 middelaar (gezant), oetoesan.
 middelbaar, sëdëng, meu-
 djeuhna.
 middelmatig, sëdëng, meu-
 djeuhna.
 middelpunt, poesour.
 middelsoort, roepa noe së-
 dëng, roepa noe meudjeuhna.

midden, tēngah.
 middernacht, tēngah peuting, κ, tēngah wēngi, L.
 mier, sireum.
 —, witte —, rinjoeh.
 —, vliegende —, siraroe.
 mikken, *ngetjeng* (κ).
 mikipunt, palēbah pangetjengan.
 mild, barahan, berehan, moerah.
 milddadig, *id*.
 millioen, malioen, joeta.
 —, één —, samalioen, sajoeta.
 milt, kalilipa.
 min (voedster), noe njoesoean, κ, noe njēsēpan, L.
 minachten, *ngahinakeun*, *ngasorkeun*.
 minder, koerang, κ, kirang, L.
 minderen (bedrijv. werkw.), *ngoerangan* (κ), κ, *ngirangan* (κ), L.
 — (onzijd. werkw.), koerang, κ, kirang, L.
 minderjarig, tatjan akilبالغ.
 minderheid, pangkoerangna, κ, pangkirangna, L.
 mindering, in —, noengtoet.
 minnelijke schikking, badami, moepakat.
 minst, op zijn —, *sakoe-rangkoerangna*, κ, *sakirangkirangna*, L.
 —, in het — niet, teu pisan pisan.
 minuut, mēnit.
 minzaam, handap asor, adab.
 misbruik, ngahangoehangoe.
 — van vrouwen, ngahangoehangoe kana kapertjajaan.
 misbruiken, *ngahangoehangoe*.

misdaad, dosa, kasalahan.
 misdadiger, noe boga dosa, noe boga kasalahan.
 misdragen, zich —, latjoer.
 misdrijf, dosa, kasalahan.
 misgewas, gaboeg, koerang hasil.
 misgooien, njalahan.
 mishagen, teu rēsēp, ngewa.
 mishandelen, *nganijaja* (κ), *njiksa* (s).
 mishebben, salah.
 miskennen (van talenten), *ngadjoredjore*, *ngatalaworakeun*.
 miskraam, oedoe, κ, kaloe-ron, L.
 misleiden, *ngabēkok*, *ngabobodo*.
 misleiding, pangbēkok, pangbobodo.
 mislukken, teu djadi, boeroeng, teu parēng, gagal, teu hasil.
 mismaakt, tampadaksa.
 misschien, soegan, meureun.
 — (bij angst, — zal hij vallen), boa, palangsiang, bisi.
 misselijk (onpasselijk), -sēbēl.
 — (walglijk), matak sēbēl, sēbēl.
 missive, soerat, κ, sērat, L.
 misslag, salah.
 mist, { halimoen, mēndoeng.
 misten, {
 misverstand, salah harti, κ, salah hartos, L.
 mits, asal, soepaja.
 mitsdien, koe sabab eta.
 mitsgaders, sērta, djeung deui, κ, sarēng, L.
 modder, leutak.
 modderig, djēblog.
 mode, matjēm.
 model, tjonto, toeladan, pola, model.
 — (— om na te schrijven), ko-

pe, tjonto, toeladan.
 moe (vermoeid), tjape, κ, palaj, L.
 moed, kavianian, wani, wantër, kawatan.
 moedeloos, leutik ati, κ, leutik manah, L.
 moeder, indoeng, κ, iboe, L. moederkoek, bali.
 moederliefde, kanjaäh indoeng, κ, kaasih iboe, L.
 moedervlek, karang.
 moedig, wani, wantër.
 moedwil (opzet), dihadja.
 moedwillig, dihadja, sërta dihadja.
 moeielijk, hese, soesah.
 moeielijkheid, kahesean, kasoesahan.
 moeite, soesah.
 moeras, rantja.
 moeraszig, betjek, tjëbrek.
 moesson, moesim.
 moestuin, këbon sajoeran.
 moet (streep, merk), oeroet, tjiri.
 moeten, misti, koedoe, κ, këdah, L.
 mogelijk (bestaanbaar), aja pëtana, pantës, oemoem.
 — (misschien), meureun, soegan.
 — (bij angst, — zal hij vallen), boa, palangsiang, bisì.
 mogen, meunang, κ, kenging, L.
 mogendheid, kakawasaän, karadjaän.
 moker, linggis.
 mol, beuri tjtangeng.
 molen, panggilingan.
 molentje (op de rijstvelden), koletjer.
 mollig, smpoek, hipoe.
 molm, boeboek.
 momhakkes, këdok.

mompelen, gëgëländëng.
 mond, soengoet, κ, mamah, baham, L.
 — (rivier —), moewara.
 mondbehoefden, bëkël, κ, sangoe, L.
 mondeling, lalambe.
 mondig (meerderjarig), akil baleg.
 mondspoeling, këkëmoe, κ, goegoerah, L.
 mondvul, hoewap.
 monnik, pakir.
 monster (gedrocht), roepa noe matak gila.
 — (volgens —), tjonto.
 monteering, montereng, pakëan përdjoerit.
 mooi, aloes, κ, endah, sae, L.
 moord, maehan.
 moorden (onz. werkw.), maehan (p).
 moordenaar, noe maehan.
 moot (van visch), keureut.
 mopperen, gëgëländëng.
 morgen (zelfst. n. w.), isoek isoek, isoek.
 — (bijw., den volgenden dag), isoekan.
 — ochtend, isoekan isoek isoek.
 — middag (van 12 tot 4 uur), lohor isoekan.
 — — (van 4 tot 6 uur), sore isoekan.
 — avond (van 6 tot 8 uur), id.
 — — (van 8 tot 12 uur), peuting isoekan, κ, wëngi isoekan, L.
 morgenstond, isoek, soeboek.
 morren, gëgëländëng.
 morren, ngotoran (k), ngaroe-djitan.
 morsig, kotor, roedjit.
 mos, loekoet.

mosch, musch, manoeek gar-
redja.
moskee, masigit, masjid.
mosterd, moster.
mosterdpap, *id.*
mosterdpot, wadah moster.
mosterdsaus, tjai moster.
mot, boeboek.
motregen, hoedjan ngöproel,
hoedjan moeroeboej.
mottig, korod, garok, bowek,
bopeng.
mouw, leungeun badjoe, κ,
panangan raksoekan, L.
muf, hapeuk, bari.
mug, reungit.
muil (voor de voeten), sölöp,
kasoet, tjanela.
— (hek), tjoengoer, bangoes.
muilband, borongsong.
muilbanden, ngaborongsong.
muildier, { bigal.
muilazel, {
muis, beurit.
muisvaal, rawoen.
muiteling, karaman, baran-
dal.
muiten, ngaraman, ngabaran-
dal.
muitenrij, karaman, barandal.
muizenval, tjoebloek beurit.
muizenvergif, baroewang
beurit, ratjoen beurit.

munten (geld —), *njjeun doe-
it (dj).*
muskaatboom, tangkal pala.
muskaatnoot, boeah pala.
muskaatwijn, anggoer moes-
kat.
muskiet, reungit.
muskus, kastori.
muts, këtöe.
muur, bilik tembok.
Muzelman, Islam.
muziek, moesik.
muziekboek, boekoe moesik.
muzieknoot, not.
muziekstuk, lagoe.
muzikant, toekang moesik.
mij, aing, kami, κ, oerang, koe-
la, s, koering, djisim koering,
abdi, djisim abdi, A.
mijden (vermijden, ontwijken),
njingkahan (s), njingkiran (s).
mijl, smel.
mijn, zilver —, goeha pe-
rak.
— (voorn. w.), aing, kami, κ,
oerang, koela, s, koering, dji-
sim koering, abdi, djisim ab-
di, A.
mijnheer (Eur. —), toewan.
— (Inl. —), djoeragan, doe-
noengan.
mijt, kaasmiijt, hileud ki-
djoe.

N

na (— affloop), sanggeus, bada,
mäntas.
— (— twaalven), sanggeus, ba-
da, liwat.
— (op f 8.00 — heb ik alles
ontvangen), koerang, κ, ki-
rang, L.
—, te na komen (te dichtbij
komen), deukeut teuing.
naad, kapoet.

naaidoos, wadah pangapoet-
an.
naaien, ngapoet (k).
naaimandje, tjarangka pa-
ngapoetan.
naaister, mëndjait, toekang
ngapoet.
naaiwerk, pagawean kapoet.
naakt, di-tarandjang, κ, di
woewoeda, L.

naald, djaroem.
 naaldenkoker, wadah dja-
 roem.
 naam, ngaran, κ, djënëngan,
 L.
 —, hoe is uw —, saha nga-
 ran, κ, saha djënëngan, L.
 —, in — des Koning's,
 sërta kawasa Sri Maha Radja.
 naamteekening, tanda nga-
 ran, κ, tanda djënëngan, L.
 naäpen, noeroetan (*t*), niroe
 niroe (*t*).
 naar (bij personen, bij plaats),
 ka.
 — (bij dieren, bij zaken), kana.
 — (volgens), toeroet, sakoema-
 ha.
 — (kijken — de dansmeiden),
 ka, *wordt dikwijls verzwegen*.
 naarstig, gëtol, radjin.
 naast (op zij van), gigireun,
 κ, gedengeun, L.
 — elkander, ngarendeng.
 naaste (evenmensch), pada
 djëlëma, pada manoesa, pada
 mabloek.
 — (de — prijs), beakna, κ, se-
 epna, L.
 — (de — weg), pangdeukeutna.
 nablijven, tinggaleun pandeu-
 ri, κ, kantoen pandeuri, L.
 nabootsen, niroe niroe (*t*),
 noeroetan (*t*).
 naburig, { deukeut.
 nabij, }
 nacht, peuting, κ, wëngi, L.
 —, des nachts, ti peuting,
 κ, wëngi, L.
 nachtgewaad, pakean ti peu-
 ting, κ, panganggo wëngi, L.
 nachtmerrie, eureup eureup.
 nacijferen, ngitoeng deui, κ,
 ngetang deui, L.
 nadat, sanggeus, bada, mën-
 tas.

nadeel, roegi.
 — toebrengeun, ngaroegi-
 keun.
 nadeelig, roegi.
 nadenken (— over iets of
 iemand), mikiran (*p*), κ, nga-
 manahan, L.
 —, zonder —, teu djeung
 ingëtan, κ, teu sarëng elingan,
 L, teu djeung emoetan, A.
 nader (korter bij), beuki deu-
 keut, deukeut.
 — (later), mangke, djaga.
 naderen, ngadeukeutan.
 naderhand, mangke, djaga.
 nadruk (klem), { bédas.
 nadrukkelijk, }
 nagaan (iemand's handelingen
 —), mariksa (*p*), mapaj (*p*),
 ngadongdon.
 — (de klok gaat na), këndor.
 nageboorte, bali.
 nagel (van vinger of klauw),
 koekoe.
 — (spijker), nagel, pakoe.
 — (kruidnagel), tjëngkeh.
 nagemaakt, titiron.
 nagenoeg, meh, bis.
 nageslacht, toeroenan.
 najagen (nazetten), ngoedag,
 njoesoel (*s*).
 — (genoegens —), ngoedag ngoe-
 dag, njoesoel njoesoel (*s*).
 nakomelingschap, toeroen-
 an.
 nakomen (eene belofte —),
 nëskanan (*t*).
 — (een bevel —), noeroetkeun
 (*t*).
 nalaten (goederen —), ning-
 galkeun (*t*), κ, ngantoeunkeun
 (*k*), L.
 — (verzuimen), ngadjeunkeun
 (*k*), mopohokeun (*p*), teu mi-
 gawe (*p*), κ, teu midamël (*p*),
 ngalalilalikeun, L.

nalatenschap, poesaka, tingingal.
 nalatig, poho, κ, lali, L, lëpat, A.
 nalezen, matja deui (b of w), κ, maos deui (w), L.
 naloopen (nazetten), njoesoel (s), ngoedag.
 — (de klok loopt na), këndor.
 —, eene meid —, noetoer noetoerkeun awewe (t).
 namaken, niroe niroe (t).
 namelijk, tégësna, nja eta.
 namiddag (van 12 tot 4 uur), lohor.
 — (van 4 tot 6 uur, sore).
 nanking (eene soort van geel linnen), kaen tjina.
 napraten (— om iemand te plagen), ngalelewe.
 nar (hofnar), bodor.
 naschrift, samboengan.
 nastaren, mëntjrong (p).
 nat, baseuh.
 nateekenen, njalin (s).
 natellen, milang deui (b).
 natie, bangsa.
 natuur, bakat, kadjadian.
 — (aard), tabeat, watëk.
 natuurkunde, elmoe bakat, elmoe kadjadian.
 natuurlijk (ongetwijfeld), poegoeh, tangtoe, jakin, κ, jaktos, kantënan, L.
 nauw, sësëk, sërëg.
 nauwelijks, kakara.
 nauwkeurig, bënër, tēmën-tēmën, apik.
 navel, poeseur, ariari, boedjal.
 navelstreng, tali ariari.
 navolgen (een model —), noeroet (t).
 navorschen, njidikkeun (s), ngadongdon.
 nawegen, simbañg deui (t).

najiver, kabita, sirik.
 najiverig, kabitaän, sirik.
 nazenden, ngirim pandeuri (t), κ, ngintoen pandeuri (t), L.
 nazetten (najagen), ngoedag, njoesoel (s).
 nazien (onderzoeken), mariksa (p).
 neder, neer, op en —, toeroen oenggah.
 —, id., heen en weer, poelanganting, boelangbalik.
 nederbuigen, zich — (uit eerbied zoodat het voorhoofd den grond raakt), soedjoed.
 nederdalen, toeroen, κ, loengsoer, L.
 Nederduitsch, basa Walanda.
 nederhalen, marik ka handap (t).
 — (eene vlag —), noeroenkeun (t).
 nederhangen (afhangen), ngagantoeng.
 nederig, handap asor.
 nederlaag, ëleh, κ, kawon, L.
 Nederland, nagri Walanda.
 Nederlander, { Walanda.
 Nederlandsch, {
 nederleggen, ngagolerkeun.
 nedertrekken, marik ka handap (t).
 nedervallen (ten gevolge van struikelen), laboeh, κ, geubia, L.
 — (ten gevolge van vermoeienis, bezwijming), roeboeh.
 — (van paarden, boomen, huizen), roeboeh, rëbah, roentoeh.
 — (van bergen), oeroeg, roegroeg.
 nederzetten, seundeun (t).
 —, zich —, dijoek, κ, tjalik, linggih, L.

neef (volle —), sabraja misan.
 — (de betrekking van oom tot neef), alo misan.
 neen, hēnteu, hanteu, teu.
 neerslachtig, leutik ati, k, leutik manah, L.
 neet (luizenei), lisa, k, paseuk, L.
 negen, salapan.
 negende, de —, kasalapan.
 —, een —, sapērsalapan.
 negenmaal, salapan kali.
 negentien, salapan wēlas.
 negentig, salapan poeloeh.
 neger, poewa poewa.
 nek, poendoek.
 nemen, njokot (*tj*), k, njandak (*tj*), L.
 —, (iemand) 't woord uit den mond —, miheulaan (*p*).
 —, op de proef —, de proef (van iets) —, mētjak (*p*), njoha (*tj*), ngadjadjal.
 nergens, teu aja di mana mana.
 nering, pakasaban, kasab.
 nest (van vogels), sajang.
 nestelen, zich — (van vogels), njjeun sajang, njajang.
 net (groot werpnet), heurap.
 — (klein id.), kējtjik.
 — (kruisnet), sirib.
 — (schepnet), lambit, sair.
 — (zegen), irid.
 — (vogelnet), djaring, sahab.
 neteldoek, kalengkang.
 netelig (moeielijk), hee, soe-sah.
 netje, vischnetje (om visch in te vervoeren), kodja.
 netjes, netjis, beres.
 neus, iroeng, k, pangamboeng, L.
 neusdoek, sapoetangan, k,

sēlēmpaj, L.
 nevel (mist), halimoen, mēndoeng.
 nevelig, id.
 nicht (volle —), sabraja misan.
 — (de betrekking van oom tot nicht), alo misan.
 niemand, euweuh djēlēma, teu aja djēlēma.
 nier, bajah.
 niet, hēnteu, hanteu, teu.
 — (verbiedender wijze), oelah.
 — (bij den toekomst. tijd), mo-wal.
 — willen, ōmboeng, k, narah, s, teu kērsa, L, alim, A.
 nietig (onwettig), teu sah, teu halal.
 niets, teu pisan pisan, teu aja naonnaon.
 —, och het is —, ah teu dja-di naonnaon.
 —, er is — aan te doen, nja di koemahakeun.
 niettegenstaande, sanadjan, nadjan, masih.
 nieuw, anjar.
 nieuweling, boenijaga.
 nieuwerwetsch, tjonto anjar, model baroe.
 nieuwigheid, atoeran baroe.
 nieuwjaar, taoen baroe.
 nieuwwaarswensh, sala-mēt taoen baroe.
 nieuws, iets —, barang nge anjar.
 — (tijding), bedja, k, tjarijos, L.
 nieuwigierig, rēsēp kana bedja anjar, tjolonos.
 nieuwtje, bedja, k, tjarijos, L.
 niezen, bērsin.
 nimmer, tara pisan.
 —, nog —, tatjan pisan.
 noeh, hēnteu, hanteu, teu,

noemen, *njēboet* (s).
 —, zich — (zich den naam of titel geven van), *njēboet maneh*, k, *njēboet andjeun*, L.
 nog, nog meer (er zijn — paarden), *deui*.
 — (hebt gij — geld), *keneh*.
 — eens, *deui*.
 — niet, *teu atjan*, *tatjan*.
 — — eens (hij is — hier geweest), *tatjan sakali kali atjan*.
 —, tot — toe, *nēpi ka ajeuna*, *datang ka ajeuna*, k, *dongkap ka ajeuna*, L.
 hogtans, *tapi*, k, *nanging*, L.
 nok (van een dak), *soehoenan*.
 nonsens, *ngatjo*, *teu poegoeh*.
 nood (behoefte, lijden), *kasoe-kēran*.
 — (gevaar), *bahaya*, *bilahi*.
 — (het heeft geen —), *salēmpang*.
 —, des needs, *oepama pērloe*, k, *oepami pērloe*, L.
 noodeloos, *teu aja goenana*, *teu aja gawena*.
 nooddrift (dringende behoefte), *kasoe-kēran*.
 noodig, *pērloe*.
 — hebben, *id*.
 noodigen, *ngadjak*.
 — (ter maaltijd —), *ngondang*, k, *njaer* (s), L, *nguhatoerana*, A.
 noodlot, *takdir*, *kadar*, *koedrat*.
 noodlottig, *koedrat tjilaka*, *takdir bilahi*, *kadar tjilaka*.
 noodlijdend, *malarat*, *kasangsara*.
 noodweer (hevig onweder), *hoedjan angin*, *riboet*, *toeng-gara*.
 — (tegenweer), *pangdjaga diri*.
 noodzakelijk, *pērloe*,
 noodzakelijkheid, *id*.

noodzaken, *maksa* (p), *ngoukeuhan* (k).
 nooit, *tara pisan*.
 noord, *kaler*.
 —, ten noorden, *kalereun*.
 noordkant, *sisi kaler*.
 noord-oost, *kaler wetan*.
 noordwaarts (— gaan), *ka kaler*.
 noordwest, *kaler koelon*.
 noot, *kokos* —, *boeah kalapa*.
 —, *muskaat* —, *boeah pala*.
 —, *muziek* —, *pada lagoes*.
 — (onder aan een geschrift), *tjawang*.
 nopen, *maksa* (p), *ngoukeuhan* (k).
 nopens (betreffende), *moeng-goeh*, k, *mēnggah*, L, *hal*, *ari*.
 normaal (in normalen, gewonen toestand), *oemoem*.
 norsch, *baeud*, *djamēdoed*.
 notarieel, *di sahkeun koe notaris*.
 notaris, *notaris*.
 noteeren, *noelisheuu* (t), *njātēt* (tj), k, *njēratkeun* (s), L.
 notitie (aanteekening), *ingēt-an*, k, *elingan*, L, *emoetan*, A.
 notitieboek (aanteekeningboek), *boekoe ingēt-an*, k, *boekoe elingan*, L, *boekoe emoetan*, A.
 November, *Nopembēr*.
 nu, *ajeuna*.
 — en dan, *kadangkala*, *radjeun*, *sakapeung*, *kakapeungan*.
 nuchter (niets gebruikt), *kesong peudjit*.
 — (niet dronken), *hēnteu lēndēng*, *teu mabok*.
 nuffig, *reja lelewa*.
 nuk, *tingkah*, *adat*.
 nukkig, *id*.
 nul, *ēnol*.

nummer, nomër.
 nummeren, *nganomëran*.
 nut, gawe, goena.
 nutteloos, taja gawena, taja goenana.
 nuttig, aja gawena, aja goenana.

nijd (wangunst), *kadëngkian*,
kahasoedan, *kasirikan*.
 nijdig (boos), *ambëk*, *κ*, *bëndoe*, *L*.
 nijgen (eene buiging maken),
inggoek.
 nijptang, *kakatoewa*.

O.

o! hel
 oblie, *sëmprong*.
 obligatie (schulbekenenis),
soerat hoetang.
 oceaen, *sagara*.
 och! (bij pijn), *adoeh! Allah!*
 — (— kom eens hier), *tjik!*
 ochtend, *isoek*, *isoek isoek*.
 ochtendschemering, *balabat*, *padjar*.
 October, *Oktobër*.
 oefenen, *geduld —*, *sabar*.
 —, *wraak —*, *malës (b)*.
 —, *zich —*, *di adjar*.
 oefening, *pangadjaran*.
 oester, *tirëm*.
 oever, *sisi*.
 of, *atawa*, *κ*, *oetawi*, *L*.
 — (wie weet — hij komen zal),
jen.
 — (hij liep — hij dronken was),
sapërti, *κ*, *sapërtos*, *L*, *kawas*,
djiga, *sig*.
 offer (offerande), *koerëban*, *wadal*.
 offeren (eene offerande brengen),
ngawadalkeun.
 offermaaltijd, *sidëkah*.
 officieel, *dinës*.
 officier, *opsir*.
 ofschoon, *sanadjan*, *nadjan*,
masih.
 oksel, *kelek*.
 okshoofd, *tahang gëde*.
 oleander, *këmbang oleandër*.
 olie, *minjak*, *κ*, *lisah*, *L*.

olie en azijnstelletje, *wadah minjak djeung tjoeka*.
 olieachtig, *tjara minjak*, *koe-lëd*.
 oliekan, *tjentong minjak*.
 olieverf, *tjet minjak*.
 olievlek, *tapak minjak*.
 olifant, *gadjah*.
 olifantssnuit, *toelale gadjah*.
 om (rondom), *sakoeriling*.
 —, *de tijd is —*, *waktöe geus beak*, *κ*, *waktöe geus seëp*, *L*.
 —, — 3 uur, *poekoel tiloe*.
 —, — hoe laat? *poekoel sabaraha?*
 —, — de 3 maanden, *oenggal tiloe boelan*.
 —, — den tuin leiden (fig.),
ngalodjokeun.
 —, — het leven brengen,
maehan (p).
 — (hij weende — haar dood),
koe sabab, *koe tina*.
 — (gevolgd door te), *baris*, *bakal*, *κ*, *bade*, *L*, *of door eun achter het werkw. te plaatsen*.
 — (— iemand lachen), *koe*.
 — (iemand heeft — hem gevraagd), *ka*.
 — (uwent) wil, *koe sabab kahajang*, *κ*, *koe sabab kahajong*, *L*.
 — geven, (ergens —), *miroseja (p)*, *mërdoeli (p)*.
 — —, (ergens) niet —, *nga-*

djeunkeun (*k*), teu miroseja (*p*), teu mërdoeli (*p*).
om (— geld vragen), *dit* om *wordt niet vertaald*.
om binden, *meungkeut* (*b*).
om boorden, *ngëlin* (*k*).
om brengen (vermoorden), *mahan* (*p*).
omdat, *sabab*, *tina*, *karana*, *marga*, *k*, *margi*, *L*.
omdraaien (wenden, keeren), *moentir* (*p*).
— (eene schroef —), *moetër* (*p*).
— (den nek —), *marijeuskeun* (*p*).
omgaan (met iemand —), *tjam-poer*, *reureudjeungan*, *k*, *sasarëngan*, *L*.
— (met wapens —), *mëtakeun* (*p*).
— (rondgaan met eene lijst), *ngidër*.
— (in dien winkel gaat veel om), *pajoe*, *lakoe*, *laris*.
— (rondom gaan), *ngoeriling* (*k*).
— (voorbijgaan, de tijd gaat om), *beak*, *k*, *seëp*, *L*.
omgeven (— met eene heining), *ngoerilingan* (*k*).
omgewaaid, *katebak angin*.
omgooien, *ngaroeboehkeun*, *ngarëbahkeun*, *ngaroentoehkeun*.
omhaal (— van woorden), *belot*.
omhakken, *noewar* (*t*).
omhalen (omver halen), *ngaroeboehkeun*, *ngarëbahkeun*, *ngaroentoehkeun*.
omhangen, *njangsangkeun* (*s*).
omheen, *sakoerilingna*.
omheinen, *magër sakoerilingna* (*p*).
omheining, *pagër*.
omhelzen, *ngarangkoel*.
omhoog, *ka loehoer*.

omkeeren (terugkeeren), *balik*, *k*, *moelih*, *L*, *moendoer*, *moelang*, *wangsoel*, *A*.
— (veranderen), *barobah*, *obah*, *owah*.
omkleedsel, *saroeng*, *toeroeb*.
omkopen, *ngaroeroeba*, *ngongkosan*.
omkijken, *ngalijeuk*, *ngareret*.
omlaag, *ka handap*.
omploegen, *ngawoeloekoe*.
omringen, *ngëpoeng* (*k*), *ngoerilingan* (*k*), *ngalingkoeng*.
omroepen, *ngembarkeun*, *ngoearkeun*.
omroeper, *noe ngembarkeun*, *noe ngoearkeun*.
omroeren, *ngadoek*, *ngagalo-keun*, *ngotjek* (*k*).
omschrijven, *nërangkeun* (*t*).
omschrijving, *katrangan*.
omschudden, *ngotjlok ngotjlok* (*k*).
omsingelen, *ngëpoeng* (*k*), *ngoerilingan* (*k*), *ngalingkoeng*.
omslaan (omvallen), *roebqeh*, *rëbah*, *roentoeh*.
— (veranderen), *bërobah*.
— (een hoek —), *njimpang*.
— (de bladen van een boek —), *moeka* (*b*).
— (de kosten —), *ngabagi*, *ngadoeem*.
omslachtig (wijdloopig), *belot*.
omslag (moeite), *soesah*.
— (— van een boek), *boengkoes*.
omspoelen, *ngoembah* (*k*).
omstanders, *djëlëma noe djo-go*, *djëlëma noe kaër*.
omstandig. (— verhaal), *pan-djang*.
omstandigheid, *përkara*, *k*, *përkawis*, *L*, *hal*, *kaäjaän*.
omstooten (een glas —), *ngabahekeun*, *samplokkeun* (*t*).

om streeks, kirakira, taksiran,
 K, kintèn kintèn, L.
 omtrent (betreffende), moeng-
 goeh, K, mēnggah, L, hal, ari.
 omvallen, roeboeh, rēbah,
 roentoeh.
 — (van 'n kom, flesch, glas),
 tamplok, bahe.
 omver liggen, tibalik.
 omver trekken (omver ha-
 len), ngaroeboehkeun, ngarē-
 bahkeun, ngaroentoehkeun.
 omvliegen (omheen vliegen),
 hibēr ngoeriling, ngalajang
 ngoeriling.
 — (van tijd), njerelek.
 omvouwen, nikēlkeun (t).
 omweg, simpangan djalan.
 omwerpen, ngaroeboehkeun,
 ngaroentoehkeun, ngarēbah-
 keun.
 omwinden, meulit (d).
 omwroeten, ngoekoejan (k),
 njoengkoeran (s).
 omzichtig, ati ati, K, atos
 atos, L, ijtana, tjaringtjing.
 omzien (achter zich zien), nga-
 lijeuk ka toekang, K, ngare-
 ret ka poengkoer, L.
 omzoomen, nyisian (s).
 onhangenaam, teu ngepnah,
 K, teu raos, L.
 onaardig, teu loetjoe, teu
 manis, teu kajoengjoen.
 onachtzaam, koerang ingēt-
 an, K, kirang elingan, L, ki-
 rang emoetan, A, kadjeunan.
 onafgebroken, teu pēgat pē-
 gat, teu eureun eureun.
 onafhankelijk, teu kabawah,
 teu kaēreh.
 onbarmhartig, teu aja ras-
 rasan, teu aja kanjaāh.
 onbebouwd (van grond), soe-
 woeng, kosong.
 onbedacht (onvoorzichtig), la-

lawora, gagabah.
 onbedorven, teu roeksak, K,
 teu risak, L.
 onbegaanbaar, teu beunang
 di liwat, teu beunang di dja-
 lanan.
 onbegrensd, taja watēsna.
 onbegrijpelijk, teu matak
 kaharti, K, teu matak kahar-
 tos, L.
 onbekwaam, teu bisa, K, teu
 jasa, teu ijasa, L.
 onbepaald (onzeker), teu poe-
 goeh, teu tangtos, K, teu kan-
 tēnan, L.
 onbeleefd, tjoelangoeng, so-
 ngong, koerang hormat, koe-
 rang adab.
 onbeschaafd (ongemanierd),
 teu njaho adat, K, teu oeni-
 nga tatakrama, L.
 onbeschaamd, teu boga ka-
 era, kandēl beungeut, K, teu
 kagoengan kalingsēm, L, teu
 gadoeh kaisin, A.
 onbeschouft, tjoelangoeng,
 ngoenghak, songong, tjaloet-
 tak.
 onbeschrijfelijk, teu beu-
 nang di tjaritakeun, K, teu
 beunang di tjarijoskeun, L.
 onbestorven (van vleesch),
 tatjan paes.
 onbevattelijk, mintoel, bē-
 lēt.
 onbevreesd, teu sijeun, wani.
 onbeweeglijk (van zaken),
 teu ēndag.
 — (van wezens), teu oesik, teu
 obah.
 onbewimpeld (ronduit), sa-
 tērangna, tēroes tērang, satē-
 mēna, sahinasna, samadjar-
 na.
 onbewoond, teu di eusian,
 teu aja eusina.

onbewust, teu njaho, k, teu
 t̄erang, s, teu tingali, L, teu
 oeninga, A.
 onbezoldigd, teu digadjih.
 onbezonnen, teu djeung i-
 nḡetan, k, teu sar̄eng eling-
 an, L, teu djeung emoetan, A.
 onbillijk (onredelijk), teu pa-
 toet, teu adil, teu pant̄es, teu
 meudjehna.
 onbruik, in — zijn, in —
 geraken, teu dipake, k,
 teu dianggo, L.
 onbruikbaar, teu beunang
 dipake, k, teu beunang di-
 anggo, L.
 onbuigzaam, heuras.
 ondank, taja panarima.
 ondankbaar, id.
 ondanks, sanadjan, nadjan,
 masih.
 onder (beneden), handap, han-
 dapeun.
 — (de zon is —), soeroep.
 — (gedurende, — het lezen van
 een boek), sabot, sadj̄ero, eu-
 keur, keur.
 — (minder dan, hij verkoopt het
 niet — de f 25), koerang, k,
 kirang, L.
 — (— dankbetuiging, — eede),
 djeung, bar̄eng, k, sar̄eng, L.
 — (— het volk), di dj̄ero.
 onderaan, handapeun.
 onderaardsch, di dj̄ero ta-
 neuh.
 onderbegrepen (wat bij iets
 behoort), katoet, kabawa.
 onderbroek, oendoerb̄roek.
 onderdaan, abdi, koering.
 onderdanig (gehoorzaam), ta-
 loek, ngabdi, ngawoela.
 — (nederig), handap asor.
 onderdoen (— voor een an-
 der), eleh, k, kawon, L.
 —, er — (mengen), njampoer-

an (t̄j).
 onderdompelen, ngantjlo-
 keun.
 —, zich —, teuleum.
 onderdrukken (onrecht aan-
 doen), nganijaja (k).
 — (inhouden, bedwingen), na-
 hankeun (t̄), maksa (p).
 onderduiken (— in het wa-
 ter), teuleum.
 ondereen, tjampoer.
 onderinde, soekoe.
 onderen, van —, ti handap.
 —, naar —, ka handap.
 ondergaan (straf —), ngala-
 konan.
 — (onder water gaan, duiken),
 teuleum.
 — (van de zon), soeroep.
 ondergang (van een staat),
 boerak, baroentak.
 — (van de zon), soeroep.
 ondergeschikt, di bawah
 parentah.
 ondergoed, pakean dj̄ero.
 ondergraven, ngoekoejan (k).
 ondergrond, tanenh di han-
 dap.
 onderhandelen, ngabada-
 f̄likeun.
 onderhandeling, badami.
 onderhandsch, di bawah
 tangana.
 onderhoorig, di bawah, a-
 soep.
 onderhoorigheid, bawah-
 an, w̄w̄ngkon.
 onderhoud (broodwinning),
 kahiroepan, pangoe-paja.
 — (gesprek), omong omongan,
 k, sasaoeran, L.
 — (reparatie), pamoemoele, pi-
 araän.
 onderhouden (den kost ge-
 ven), miara (p), mere kahi-
 roepan (t̄), ngingoe.

onderhouden (in orde houden), *ngamoemoele*, *miara* (*p*).
 — (vermanen), *ngawarah*, *K*,
ngawoeroek, *L*.
 onderkin, *gado leutik*.
 onderkleed, *pakean djero*.
 onderkoning, *praboe anom*.
 onderkruipen (ergens —),
ngarandang.
 onderlaag, *papan ti handap*.
 onderleggen, *ngagolerkeun*
di handap.
 onderliggen, *di handap*, *a-*
ja di handap.
 onderling, *pada*, *barëng*.
 onderlip, *biwir ti handap*,
K, *lambëj ti handap*, *L*.
 onderloopen, *ngeueum* (*k*).
 ondermijnen, *ngoekoejan* (*k*).
 — (fig.), *ngaroeksakkeun*, *K*,
ngarisakkeun, *L*.
 ondernemen, *ngalampah-*
keun, *sanggoep*.
 onderneming (landelijke —),
kontrak.
 onderpacht, *pak leutik*.
 onderpand, *gade*.
 onderregenen, *ngeueum* (*k*).
 onderregent, *ondërrëgen*.
 onderricht (onderwijs), *pang-*
adjaran.
 onderrichten (onderwijzen),
ngadjar.
 onderscheid (verschil), *be-*
da, *tapaoet*.
 onderscheiden (de kleuren
 —), *ngabedakeun*.
 onderscheppen (een brief
 —), *njêkël* (*tj*), *nangkëp* (*t*).
 onderschragen, *noelak* (*t*).
 onderschrappen, *ngagoerat*.
 onderstand, *oewang toe-*
loengan.
 onderste, *panghandapna*, *han-*
dapna.
 — boven, *noe ti handap tjlok*

ti loehoer.
 ondersteld (gesteld), *oepa-*
mana, *K*, *oepamina*, *L*, *iba-*
ratna.
 onderstellen (vooronderstel-
 len), *ngira* (*t*), *nganjana*, *K*,
ngintën (*k*), *L*.
 ondersteunen (— in 't
 gaan), *njangga* (*s*), *noejoen*
(t).
 — (helpen), *noeloeng* (*t*).
 ondersteuning (hulp), *toe-*
loengan.
 ondersteuten, *noelak* (*t*).
 onderteekenen, *nanda* (*t*),
nanda tangan (*t*), *K*, *nawis*
(t), *nanda asta* (*t*), *L*.
 onderteekening, *tanda*,
tanda tangan, *K*, *tawis*, *tan-*
da asta, *L*.
 ondertrouw, *babakalan*, *bër-*
toengan.
 ondertusschen, *eukeur*,
keur kitoe, *sabot*.
 ondervestaan (begrijpen),
ngabarti, *K*, *ngahartos*, *L*.
 ondervinding, *pamanggih*,
K, *pamëndak*, *L*, *loewang*.
 —, *bij* —, *id*.
 ondervragen, *nanja* (*t*), *K*,
mariksa (*p*), *L*, *naros* (*t*), *A*.
 ondervraging, *pananja*, *K*,
pamariksa, *L*, *panaros*, *A*.
 onderweg, *di djalan*, *di tē-*
ngah djalan.
 onderwerp, *për-kara*, *K*, *për-*
kawis, *L*, *hal*.
 onderwerpen (tot onderwer-
 ping brengen), *naloekkeun* (*t*).
 — (iets aan iemands oordeel
 —), *njêrahkeun* (*s*).
 —, *zich* —, *taloek*.
 onderwijs, *pangadjaran*.
 onderwijzen, *ngadjar*.
 onderwijzer, *goeroe*, *mester*.
 onderzoek, *pamariksa*.

onderzoeken, *mariksa* (*p*).
 ondeugd, kagorengan, *k*, ka-
 awonan, *L*.
 ondeugend (slecht), goreng,
k, awon, *L*.
 — (stout), bangor.
 ondiep, deët.
 ondiepte, noe deët.
 ondoenbaar (onmogelijk),
 taja pëtana, teu pantës, teu
 oemoem.
 ondoordacht, teu dipikir,
k, teu dimanah, *L*.
 ondoordringbaar (b. v. van
 een regenjas), teu asoep tjai.
 — (van een bosch), teu beu-
 nang disorang.
 ondoorgrondelijk, teu beu-
 nang didoega, teu beunang
 dikira-kira, *k*, teu kenging
 dikintën-kintën, *L*.
 ondoorwaadbaar, teu beu-
 nang dipeuntasan.
 ondraaglijk (ondraaglijke
 pijn), teu beunang ditahan,
 lain tahaneun, teu beunang
 dipegeg.
 ondrinkbaar, teu beunang
 diinoem, *k*, teu beunang di-
 leueut, *L*.
 onduidelijk, teu tërang, sa-
 mar samar.
 onecht (—, onwettig kind),
 djinah, djadah.
 — (van zaken), palsoe.
 onedel (laag), roedjit, goreng.
 oneenig, oneens zijn, teu
 roekoen, pasaliya, pabentjang,
 teu roentoet.
 oneerbiedig, koerang hor-
 mat, teu adab.
 oneerlijk (diefachtig), tjëlë-
 mat tjëlëmoet.
 — (— verdeeld), teu adil.
 oneffen (niet vlak), lalëgok,
 parëndjoel.

oneindig, taja toengtoengna.
 onervaren, koerang loewang,
 teu biasa.
 oneven (van getallen), gang-
 sal.
 onfatsoenlijk (ongemanierd),
 teu njaho adat, *k*, teu oeni-
 nga tatakrama, *L*.
 — (gemeen), roedjit, goreng.
 ongaar, atah.
 ongaarne, emboeng, *k*, na-
 rah, *s*, teu kërsa, *L*, alim, *A*.
 ongangbaar, teu pajoe, teu
 lakoe.
 ongebleekt, atah.
 ongebonden (— leven), la-
 tjoer.
 — (— stijl), ngaleot.
 ongeborene vrucht, kan-
 doengan.
 ongebruikt, weuteuh.
 ongeduld, }
 ongeduldig, } teu sabar.
 ongedurig (rusteloos van
 aard), tjilingtjingtjat, gadjah
 moeling.
 ongedwongen (in manie-
 ren), arenteng, teu kakoe.
 — (vrijwillig), soeka sorangan.
 ongegrond, teu aja boektina.
 ongehoorzaam, basangkal,
 lojor.
 ongehoorzaamheid, kalo-
 joran, kabasangkalan.
 ongehuid (van eene vrouw),
 lagas, landjang.
 — (van een man), doeda, boe-
 djang.
 ongekleed, teu make, *k*, teu
 nganggo, *L*.
 ongelegen komen, teu sëm-
 pët.
 ongeloof (op het punt van
 godsdiens), teu iman.
 ongelooftig (id.), *id*.
 ongelooftige (heiden), ka-

pir.
 ongelubd (een ongelubde buffel), pēlen.
 ongeluk, tjilaka, bahaja, bilahi.
 ongelukkig, *id.*
 ongelukkige (zelfst. n. w.), noe tjilaka, noe nandang bahaja, noe nandang bilahi.
 ongelijk (niet effen, niet vlak), lalēgok, parēndjoel.
 — hebben, salah, *κ*, lēpat, *L.*
 ongemak (van het lichaam), kanjēri, *κ*, oedoer, *L.*
 ongemakkelijk (moeielijk), hese, soesah.
 — (een ongemakkelijke stoel), teu sēnang, teu gampang.
 ongemanierd, teu njaho adat, *κ*, teu oeninga tatakrama, *L.*
 ongenade, poendoeng, *κ*, bēbēndoe, *L.*
 ongeneeslijk, teu daekkeun tjageur, *κ*, teu daekkeun damang, teu daekkeun waras, *L.*
 ongeoorloofd (verboden), dilarang, larangan, ditjaram.
 ongeopend, meundeut.
 ongepast, teu pantēs, teu patoet, teu lajak.
 ongeregeld (ongeregelde boel), koesoet.
 — (onregelmatig), teu anggēr.
 ongerust, hamham, soesah, sijeun, sēlēmpang, asaāsa.
 ongerijmd, djanggal, teu soeroep.
 ongeschikt (onbruikbaar), teu beunang dipake, *κ*, teu beunang dianggo, *L.*
 ongesteld zijn, teu ngeunah badan, *κ*, teu ngeunah salira, *L.*
 ongestoord, toemaninah.
 ongetwijfeld, poegoeh, tang-

toe, jakin, *κ*, jaktos, kantēnan, *L.*
 ongeveer, kira kira, *κ*, kintēn kintēn, *L.*
 ongevoelig (een — mensch), tēgēr.
 ongewoon (niet gewend), teu biasa, teu toetoer, teu toeman.
 ongezond, teu tjageur, *κ*, teu waras, teu damang, *L.*
 — (gezondheid schadend), matak gēring.
 ongodsdienstig, masiat.
 onhandig, bojo, kēndor, kakoe.
 onheil, bilahi, bahaja, tjilaka.
 onherstelbaar, teu beunang diomean.
 onkosten, balandja, ongkos.
 — (van een proces), ongkos.
 onkruid, djoedjoekoetan, tēki.
 onkuisch, latjoer.
 onkuische (— taal), djalingkak, djapakan.
 onkunde, kabodoan, kateunjahoan.
 onkundig, bodo, teu njaho.
 onlangs, kamari ijeu.
 onleesbaar, teu beunang dibatja, *κ*, teu beunang draos, *L.*
 onloochenbaar, teu meunang moengkir.
 onlusten, roesoeh.
 onmacht (geen macht), teu kawasa.
 — (impotentie), pēloeh.
 — (bezwijming), kapaehan, teu ingēt, *κ*, teu eling, kalēngēr, *L.*, teu emoet, *A.*
 onmatig, rēwog.
 onmeedoogend, teu boga kanjaāh, *κ*, teu kagoengan kawēlas, *L.*

onmeetbaar, teu beunang
dioekoer.

onmerkbaar, teu katara, teu
katjiri.

onmisbaar, teu meunang hën-
teu.

onmogelijk, taja pëtana, teu
pantës, teu oemoem.

onnadenkend, teu djeung
ingëtan, k, teu djeung eling-
an, l, teu djeung emoetan, a.

onnauwkeurig, teu tēmën,
teu apik, teu bënër.

onnoedig, teu përlœ, mon-
tong.

onnoozel (met weinig ver-
stand), boeroeng, gëblëg, gë-
djoel.

onnut, teu goena, teu aja ga-
wena, sia sia.

onkoopbaar, teu beu-
nang diroeroeba, teu beunang
diongkosan.

onontbeerlijk (noodzakelijk),
teu meunang tinggal, teu
meunang hënteu.

onophoudelijk, teu aja eu-
reunna, majëng.

onoplettend, teu djeung
ingëtan, k, teu djeung eling-
an, l, teu djeung emoetan, a.

onpartijdig, adil.

onpasselijk (misselijk), sèbël.

onraad, oeroe ara, roesoeh.

onrecht, dalim.

— doen, nganijaja (k).

onrechte, ten —, salah, k,
lëpat, l.

onrechtmatig, teu sah, teu
halal.

onrechtvaardig, dalim, teu
adil, kanijaja.

onredelijk (oudbilijk), teu pa-
toet, teu adil, teu pantës,
teu meudjeuhna.

onregelmatig, teu anggër.

onrein, nadjis, kotor.

onrijp, atah.

ons (voorn. w.), kami, k, oe-
rang, s, koering, djisim koe-
ring, abdi, djisim abdi, a.

onschadelijk, hade, k, sae,
l.

onschuld, kasoetjian, kabë-
rësihan, teu salah.

onschuldig, soetji, bërësih,
teu salah.

onstandvastig, teu tëtöp,
teu anggër.

onsterfelijk, kékël, baka.

onstuimig weer, toenggara,
riboet, hoedjan angin.

ontberen, ngoerangan (k), k,
ngirangan (k), l.

ontbieden (iemand —, op-
roepen), njaloekan (l), k,
njaerer (s), l.

ontbranden, hoeroeng.

ontbreken, euweuh, koerang,
k, taja, kirang, l.

ontbijt, moemoeloek.

ontbijten, id.

ontdekken, manggih, nimoe
(l), k, mëndak, l.

ontdekking, pamanggih, pa-
nëmoe, k, pamëndak, l.

ontduiken (de belasting —),
ngabobodo.

ontereen (eene vrouw —),
njawencan (l), marawanan
(p).

— (iemand's naam —), ngahi-
hina ngaran, ngagogoreng.

onteigencu, njaboet milik
(l).

onteigening, tjaboet milik,
panjaboetan milik.

ontelbaar, taja wiwilangan-
nana.

onterven, nyagoegoerkeun
waris.

ontevreden, aral, teu ngeu-

nah.
 ontfermen, zich — (over),
 karoenja, watir, κ, wēlas, L.
 ontgaan (ontwijken), *njing-*
kahan (s), *njingkiran* (s).
 — (vergeten), *poho*, κ, *lali*, L,
lëpat, Δ.
 ontginnen, *ngabëdah*.
 ontglippen, *morosot* (p), *mo-*
rotjot (p), *lesot*.
 onthaal, *pangdjamoë*, *soe-*
goeh.
 onthalen, *ngadjamoë*, *njoe-*
goeh (s).
 onthalzen, *motong* *beuheung*
 (p), *ngëtok* (k), *noegël* (t),
neukteuk *beuheung* (t).
 ontheffen, *ngalëpas*.
 ontheiligen, *njambalkeun*
 (tj).
 onthoofden, *motong* *beu-*
heung (p), *neukteuk* *beu-*
heung (t), *ngëtok* (k), *noe-*
gël (t).
 onthouden (niet vergeten),
ingët, κ, *eling*, L, *emoet*, Δ.
 —, zich — van, *tapa*.
 — (niet geven), *njëkäl* (tj), *na-*
han (t).
 ontkennen, *moengkir*, *nam-*
pik (t).
 ontkiemen, *djadi*, *rënoeng*.
 ontkomen, *loepoet*, *leupas*.
 ontladen, *ngoëndjal* *moewat-*
an (k).
 ontlasten (iets van iemand
 overnemen), *njoendang* (s).
 —, zich — (de rivieren —
 zich in), *ragrag*.
 ontlasting (afgang), *ngising*,
 κ, *kabeuratan*, L.
 ontliden, *ngetjes* *ngetjeskeun*
 (k, k), *ngajakinkeun* *hidji* *hidji*.
 ontloopen (het gevaar, de
 straf —), *leupas*, *loepoet*.
 ontluiken (van bloemen),

mëkar, *beukah*.
 ontmaagden, *njawenean* (tj),
marawanan (p).
 ontmannen, *ngabiri* (k).
 ontmoedigen, *ngaleuleutik*
ati, *njingsijeunan* (s).
 ontmoeten, *papanggih*, *pa-*
tëpoeng, *amprok*, κ, *patë-*
pang, *papëndak*, L.
 ontnemen, *ngarëboet*, κ, *nga-*
rëbat, L.
 — (eene betrekking —), *nja-*
boet (tj).
 ontoegankelijk, *teu* *beu-*
ngang *didjalanan*, *teu* *beunang*
diliwatan, *teu* *beunang* *di-*
asoepan.
 ontoereikend, *teu* *mahi*,
teu *tjoekoep*, κ, *teu* *tjëkap*, L.
 ontpakken, *moeka* *boeng-*
köesan (b), *moeka* *bëbëd* (b).
 ontploffen, *bitoe*.
 ontroerd zijn, *reuwas*.
 ontroeren (doen —), *ngareu-*
reuwas.
 ontrollen, *moeka* *goeloeng-*
an (b).
 ontroostbaar, *teu* *beunang*
dililipoer, *teu* *beunang* *dilë-*
lëdjar.
 ontrooven, *ngarëboet*, *nga-*
rampas, *ngabegal*.
 ontrouw, *gindi* *pikir*, *teu*
bërësih *ati*, *mirong*, *teu*
ngesto.
 ontruimen, *ngaboekbak*.
 ontsieren, *njatjadan* (tj).
 ontslaan (uit een dienst, uit
 den krijgsdienst —), *ngalë-*
pas, *motjot* (p).
 ontslag, *lëpasan*.
 ontsnappen, *leupas*, *loepoet*.
 ontstaan, *djadi*.
 ontsteken (eene lamp —),
njeungeut (s).
 — (een brandstapel —), *njoen-*

doet (s).
 ontsteken (— in toorn), *nga-geuri*.
 ontsteld zijn, *reuwas, kaget*.
 ontstellen, doen —, *ngareurewas, ngagetkeun (t)*.
 ontstelen, *maling (p)*.
 ontsteltenis (schrik), *kareuwasan, kakagetan*.
 ontstentenis, *euweuh, k, teu aja, sĕwĕng, L*.
 ontucht, *latjoer, masiat*.
 ontvallen (van een woord), *kalĕpasan*.
 ontvangen, *narima (t), nampa (t), k, nampi (t), L*.
 ontvlammen (onz. werkw.), *hoeroeng*.
 ontvluchten (— uit de gevangenis), *minggat, ngĕntjoel*.
 ontvoeren, *mawa loempat (b), mawa minggat (t)*.
 ontvolkt; *narikolot*.
 ontwaken, *hoedang, k, tanghi, njaring, s, goegah, L*.
 ontwend zijn, *poho, k, lali, L, lĕpat, A, wajoeh*.
 ontwerp, *tjontĕ, toeladan, model, ĕmal*.
 ontwikkelen, zich —, *madjoe, k, madjĕng, L*.
 ontwijken (gevaar —), *njinkahan (s), njingkiran (s)*.
 ontijdig, *lain waktĕ, salah waktĕ*.
 — bevallen, *oedoel, k, kafoeron, L*.
 ontzag (vrees), *sijĕuu, k, adjrih, L*.
 — (eerbied), *hormat, kahormatan, adab, kaĕdaban*.
 ontzegelen, *moeka tjap (t), moeka ĕlak (t)*.
 ontzeggen (den eisch —), *nahan (t), noelak (t)*.
 — (verbieden), *njaram (tj), nga-*

larang.
 ontzetten (bevrijden), *ngalĕpas*.
 — (iemand uit een ambt —), *ngalĕpas, ngonslah, motjot (p)*.
 — (doen ontstellen), *ngareurewas*.
 ontzetting (schrik), *kakagetan, kareuwasan*.
 ontzien (sparen), *ngalaroeng*.
 —, zich —, *nahan diri (t)*.
 onuitputtelijk (van eene bron), *teu bejak bejak, k, teu seĕp seĕp, L*.
 — (in liefde), *teu aja hinggan*.
 onuitstaanbaar (onuitstaanbare pijn), *teu beunang ditahan, lain tahaneun, teu beunang dipegeg*.
 onveilig, *teu boeni, tamaha, teu sĕnang*.
 onveranderlijk, *tĕtĕp, angĕr*.
 onverbetterlijk (zeer goed), *taja tjatjadna, teu aja omeaneunnana*.
 — (zeer slecht), *teu beunang diomean*.
 onverdeeld (van eene erfenis), *teu dibagikeun*.
 onverdiend, *lain koe kesangna, lain koe gawena, k, lain koe karingĕtna, lain koe damĕlna, L*.
 onverdraagzaam, *teu sabar*.
 onvergankelijk, *langgĕng, kĕkĕl, tĕtĕp*.
 onvergetelijk, *teu beunang dipopohoekun, k, teu beunang dilalilali, L*.
 onverklaarbaar, *teu matak kaharti, k, teu matak kahartos, L, powek*.
 onvermoeid, *euweuh katjape, k, teu aja kapalaj, L*.

onvermogen, mannelijk
 — (impotentie), pēloeh.
 — (afmoede), kamalaratan.
 onverschillig (een —
 mensch), kadjeunan.
 — zijn, *id.*
 — — (het is mij om het even,
 om het even zijn), saroewa
 bae, K, sami bae, L.
 onverschrokken, wani, ta-
 ja kasijeun, taja kagila.
 onverstaanbaar, teu tē-
 rang.
 onverstandig, teu bërboedi.
 onvervalscht, estoe, toelen,
 dowang, lain palsoe, woeng-
 koel.
 onverwacht, teu diarēparēp,
 K, teu diadjēngadjēng, L.
 onverwachts, oedjoegoe-
 djoeg, bolbol.
 onverzadelijk, euweuh ka-
 seubeuh, K, teu aja kawarēg, L.
 onvoldoende, teu mahi, teu
 tjoekoop, K, teu tjēkap, L.
 onvoldragen (— kind), ngo-
 ra.
 onvolmaakt, teu sampoerna,
 teu langkēp.
 onvoltallig, teu djēddēg.
 onvoltooid, anggeuskeuneun,
 tatjan angeus, K, parantos-
 keuneun, tatjan parantos, L.
 onvoorwaardelijk, teu ma-
 ke pērdjangdjian.
 onvoorzichtig, lalawora,
 gagabah.
 onvoorzichtigheid, kala-
 laworaän, kagagabahan.
 onvriendelijk (een —
 mensch), djamēdoed, teu so-
 mesh.
 onvruchtbaar (van gron-
 den), kēri, koeroe, angar.
 — (van vrouwen), badjir, hapa,
 gaboeg.

onvruchtbaar (van beesten),
 badjir.
 onwaar, bohong.
 onwaardig, teu lajak, teu
 pantēs, teu patoet.
 onweder, onweer, hoedjan
 angin, toenggara, riboet.
 onwederstaanbaar, teu
 beunang ditahan, K, teu ke-
 nging ditahan, L.
 onwetend (dom), bodo, ba-
 liloe.
 — (onbekend met iets), teu
 njaho, K, teu tērang, S, teu
 oeninga, L.
 onwettig, teu sah, teu halal.
 — (onecht kind), djinah, dja-
 dah.
 onwil, sangeuk, šmboeng, moe-
 moel, teu daek, K, teu kērsa,
 L, alim, teu poeroen, A.
 onwillig, *id.*
 onzedelijk (onkuisch), latjoer.
 onzedelijke (— praat), dja-
 lingkak, djapakan.
 onzeker (ongewis), teu poe-
 goeh, teu tangtoe, K, teu kan-
 tēnan, L.
 — (wisselvallig), teu tētēp, teu
 kēkēl.
 onzichtbaar, teu katem-
 bong.
 onzin, ngatjo, teu poegoeh.
 onzindelijk, teu bērsih, roe-
 djit, kotor, teu bērseka.
 ooft, boeboewahan, boewah
 boewah.
 oog; mata, K, panon, S, so-
 tja, L.
 oogappel, siki mata, K, siki
 panon, S, siki sotja, L.
 oogenblik (het — is gun-
 stig), waktoe.
 — (wacht een —), sakeudeung,
 K, sakēdap, L.
 — (in een —), sakitjeup mata,

κ, sakēdep netra, L.
 oog**en**blik, op het — (—, thans is hij hier), ajeuna.
 —, id. (—, zoo even was hij hier), bijeu, tjikeneh.
 oog**en**blikk**elij**k (dadelijk, kom — hier), geuwat, κ, enggal, L.
 — (ik zal — komen), ajeuna pisan.
 oog**en**schijn**lij**k, sēmoe, kawas, djiga, siga.
 oog**haar**, boeloe mata, κ, boeloe panon, s, boeloe sotja, L.
 oog**lid**, biwir mata, κ, biwir panon, s, biwir sotja, L.
 oog**merk**, niat, maksoed, sēdja.
 oog**st**, beubeunangan, hasil.
 — (van vruchten), poepoean.
 — (van rijst), diboeat.
 oog**sten**, meunang hasil.
 — (van vruchten), moepoe (p).
 — (van rijst), diboeat.
 oog**st**tijd (van vruchten), waktoe moepoe.
 — (van rijst), waktoe diboeat.
 ooie**va**ar, bango.
 ooit (wel! hebt gij — zulk een man gezien), sok, radjeun.
 ook (hij is — gevraagd), oge.
 — (bovendien, — zeide men dat hij rijk was), djaba ti eta.
 —, hoe — (hoe arm ook, toch is hij eerlijk), sanadjan, nadjan, masih.
 — (waar gij — zijt), bae, wae.
 — (wie —), id.
 oom (jonger dan de vader), paman, ōngang, mamang.
 — (ouder dan de vader), oewa, towa.
 oor, tjeuli, κ, tjēpil, L.
 oord, ōnggon, tēmpat, tanah.
 oor**de**el (zienswijze), timbang-

an, pikiran.
 oor**de**el, het laatste —, poetoesan kijamat, poetoesan aherat.
 oor**de**eelen, nimbang (t).
 oor**de**elsdag, powe kijamat.
 oor**le**l, daoen tjeuli, κ, daoen tjēpil, L.
 oor**le**peltje, korek koeping.
 oor**log**, pērang.
 — voeren, id.
 oor**log**schip, kapal pērang.
 oor**log**zuchtig, rēsēp pērang.
 oor**ring**, soewēng, koeraboe, κ, soembēr, L.
 oors**pr**ong, asal, mimiti, κ, awit, L.
 — (van eene rivier), hoeloe, sirah.
 oors**pr**onkelijk (in 't begin), asal, mimiti, κ, awit, L.
 — (herkomstig), asal.
 oor**ve**eg, tjabok.
 oor**w**orm, tjotjopet.
 oor**za**ak, lantaran, sabab.
 oost**elij**k, wetan.
 oost**k**ant, sisi wetan.
 oost**wa**arts (— gaan), ka wetan.
 Oost-Indië, India Wetan.
 Oost-Indisch, id.
 oot**mo**ed, handap asor.
 oot**mo**edig, id.
 op, — straat, di djalan.
 — (opgestaan na slapen), hoe-dang, κ, njaring, tanghi, s, goegah, L.
 —, — school gaan, ka iskola.
 —, — school zijn, di iskola.
 — (verteerd), bejak, κ, seēp, L.
 —, — reis zijn, keur njaba.
 —, — reis gaan, indit, κ, djēngkar, L, mijang, A.
 — (boven op), di loehoer, di, dina.

op, — eens, oedjoegoedjoeg, bolbol.
 —, — en neer, toeroen oengah.
 —, id., heen en weer, poelanganting, boelangbalik.
 —, — zijn minst, sakoerangkoerangna, κ, sakirangkirangna, L.
 — welke wijs, koemaha pětana.
 — geenerlei wijs, teu pisan pisan.
 — (— Maandag), di.
 — (knorren — iemand), ka.
 — (aandringen — een verzoek), kana.
 op! hajoe hajoe!
 opbeuren (oplichten), ngadjoengdjoengkeun.
 — (troosten), ngalélédjar, ngalilipoer.
 opbinden, meungkeut (b).
 — (haar —), ngagšloengan.
 opblazen, nijoepe (t).
 opborrelen, ngaboerial.
 opbrengen (grootbrengen, opvoeden), ngamoelasara (p), ngoekoet (k).
 — (voortbrengen), ngaloewarkeun hasil (k).
 — belasting, ngaloewarkeun beja (k).
 — landrente, ngaloewarkeun padjég (k).
 — (in de gevangenis brengen), ngasoepkeun ka boei, ngaboeskeun ka boei.
 opbrengst, hasil.
 — van belasting, beja.
 — van landrente, padjég.
 opdát, soepaja, malar, ambeh, sangkan, ambrih.
 opdoen (van eene ziekte), meunang, katšrap.
 opdraaien ('n lamp —), moe-

tšr (p).
 opdragen (aan iemand — om iets te doen), nitah (t), κ, ngahiras, s, miwarang (p), L, ngadjoeroeng, A.
 —, een eed —, njoempahan (s).
 opdrogen (onzijd. werkw.), toehoer.
 opéén, patoempang, patoempoek, patoempang tindih, patindih.
 open, moeka, molongo.
 — (— wond), molohok, molongo.
 — (een — gelaat), tjekas.
 openbaar, njata, tetela, tšrang.
 openbaren, nganjatakeun, netelakeun (t), ngoewarkeun.
 openbreken, meulah (b).
 openen (iets —), moekakeun (b), molongokeun (p).
 — (een brief —), moeka (b).
 — (den mond —), njalangapkeun (tj).
 — (het oog —), ngabeuntakeun.
 opengaan, moeka, molongo.
 — (van bloemen), beukah, mškar.
 openhartig, waktja, tšroes tšrang.
 opening, lijang, noe molongo.
 openmaken, moekakeun (b).
 opeten, ngahakan; κ, ngadahar, s, noewang (t), L, nšda (t), A.
 opgaaf, opgave, panjěboet, pamerean.
 opgaan (een berg —), nandjak, naek.
 — (van de zon), bidjil.
 opgeld (bij verkooping), pšrsen.
 opgeven (laten varen), nga-

djeunkeun, w'leh.
 opgeven (opgave doen), *njē-boet* (s), *merean* (b).
 — (een zieke —), *njērahkeun* (s), *ngasrahkeun*.
 —, bloed —, *qetah gētih*.
 —, eene taak —, *merean gawe* (b), *κ, maparin damēl* (p), L.
 opgewonden (van een uurwerk), *dipoetēr*.
 — (fig.), *bēger*.
 opgezet (gezwollen), *bareuh*.
 opgraven, *ngali* (k).
 ophalen (uit het water —), *ngadjait, ngahandjatkeun*.
 ophangen (iets —), *ngagan-toengkeun*.
 — (een mensch —), *ngagan-toeng*.
 — (zich), *ngagantoeng*.
 opheffen (eene bepaling, een gerechtelijk beslag —), *nga-boeroengkeun*.
 — (een beleg —), *ngeureunan*.
 ophelderen (duidelijk maken), *nērangkeun* (t).
 — (van het weder), *lenglang*.
 opheldering, *katērang*.
 ophitsen (hanen —, bij hangevechten), *ngingkilikan* (k).
 — (iemand —), *id*.
 — (een hond —), *ngagagalak*.
 ophoogen, *ngoeroegan, ngaloehoeran, njaeur* (s).
 ophouden (stilhouden), *eureun, κ, liren, L*.
 — (hinderen), *ngahalangan, ngarewong*.
 — (de hand —, om iets te ontvangen), *njodorkeun* (s).
 — (bij venduties), *teu toeloes, boeroeng*.
 —, zich — (zich bevinden), *aja*.

ophouden, zonder —, *teu pēgat pēgat, teu eureun eureun, teu aja eureunna, majēng*.
 opinie (zienswijze), *timbangan*.
 opium, *apioen*.
 — (bereide), *madat*.
 — schuiven, *njēret*.
 opiumpijp, *padoedan madat*.
 opjagen (het wild —), *ngagiring, njēprak* (k).
 opklaren (van het weer), *lenglang*.
 opklommen, *naek*.
 opkopen, *ngaborong, ngēpak*.
 opladen (op eene kar laden), *ngamoewatkeun*.
 oplaten (een vlieger —), *ngapoengkeun*.
 opleggen (geld sparen), *njengtjelengan* (tj).
 — (ergens iets bovenop —), *neundeun* (t).
 — (eene geldboete —), *ngadēngda*.
 — (iemand) het zwijgen —, *ngarepehkeun*.
 —, een eed —, *njoempahan* (s).
 opletten, } *sarēgēp*.
 oplettend, }
 oplettendheid, *kasarēgēpan*.
 oplichten (optillen), *ngadjoengdjoengkeun*.
 — (bedriegen), *malsoe* (p), *nipoe* (t), *ngabobodo, mērdaja* (p).
 oploop (een — van volk), *roesoeh, oeroe ara*.
 oplossen (smelten), *adjoer, lēboer*.
 — (een raadsel —), *norah* (t), *ngabade, nēgoeh* (t).
 opmaken (verteren), *mejakkeun* (b), *κ, njeēpkeun* (s), L.
 —, een bed —, *ngomean ka-*

til, *ngomean* salon.
 opmaken (eene rekening, een rekest —), *njijeun* (*tj*), κ, *ngadamēl*, L.
 opmerken, *nangen* (*t*).
 opmerking, *panangen*.
 opnemen (oppakken), *njokot* (*tj*), κ, *njandak* (*tj*), L.
 — (naziën, de kas —), *mariksa* (*p*).
 — (geld —), *ngindjeum*, κ, *namboet* (*t*), L.
 opnieuw, pek deui.
 opnoemen, *njēboet* (*s*).
 opontbieden, *njaloekean* (*tj*), κ, *njaorer* (*s*), L.
 oppakken (opnemen), *njokot* (*tj*), κ, *njandak* (*tj*), L.
 — (dieren —), *nangkēp* (*t*), *njēkēl* (*tj*).
 oppassen (bewaken, dienen), *ngadjaga*.
 — (oppassend zijn), *radjin*.
 — (op zijne hoede zijn, pas op!), *ati ati*, κ, *atos atos*, L, *ijatna*, *tjaringtjing*.
 — (een zieke —), *ngamoemoele*, *ngamoelasara* (*p*).
 — (een kind —), *ngasoeh*, κ, *ngatik*, L.
 oppassend, *radjin*.
 oppasser, noe *ngadjaga*.
 — (van de politie), *oepas*.
 opperhoofd, *kapala*.
 opperman, *toekang laden*.
 opperbestuur, *parentah gēde*, κ, *parentah agoeng*, L.
 oppervlakkig, *saliwat*.
 oppervlakte, *dasar rata*.
 oppoken, *ngorehkeun* (*k*).
 oprapen, *moeloeng* (*p*), *njokot* (*tj*).
 oprecht, *bageur*, *tēmēn*, *saēnjana*.
 oprichten (oóvereind heffen), *njēngkatkeun* (*tj*).

oprichten (eene zaak, eene affaire —), *ngadēgkeun*, *ngadjadikeun*.
 oprispen, } *teurab*.
 oprisping, }
 oproepen, *njaloekean* (*tj*), κ, *njaorer* (*s*), L.
 — (bijeenoepen), *ngoempoelkeun* (*k*).
 — (heerendienstplichtigēn —), *ngērid* (*k*).
 — (wekken), *ngahoedangkeun*, κ, *ngagoegahkeun*, L.
 oproer, *karaman*, *barandal*.
 oproerig, *roesoeh*.
 oproermaken, *ngaraman*, *ngabarandal*.
 oproermaker, *karaman*, *barandal*.
 oprollen, *ngagoeloengkeun*.
 opruien, *noesoek* (*t*).
 opruimen (eene kamer —), *mereskeun* (*b*), *ngentepkeun*.
 opschenken, *ngitjian* (*tj*), κ, *mairan* (*p*), L.
 opscheppen, *njijoekan* (*s*), *njendokan* (*s*).
 opschik, *pērhjassan*, *paman-tēs*.
 opschikken, *memeres* (*b*), *mapantēs* (*p*), *ngahjassan*.
 — (zich —), *memeres*, *mapantēs*, *ngahjassan*.
 opschorten (de behandeling eener zaak —), *moendoerkeun* (*p*), *ngēngkekeun*, *ngeserkeun* (*k*).
 opschrift, *alamat*.
 opschrijven, *noeliskeun* (*t*), *njatēt* (*tj*), κ, *njēratkeun* (*s*), L.
 opslaan (onz. werkw., de prijzen slaan op), *naek*, *oenggah*.
 opslag van loon, *panambah oepah*.
 opslorpen, *opslurpen*, *ngoejoep*.

opsluiten (bedr. werkw.),
ngërëm (k), *mapdjara (p)*.
 opsnijden (bluffen), *agoel*, *bi-*
bisaanan.
 opsnijder (bluffer), *noe agoel*,
noe bibisaanan.
 opsparen, *neundeun (t)*, *ngam-*
pihan, *njengtjelengan (tj)*.
 opsporen (misdadigers —),
njoengsi (s), *mapaj (p)*, *nga-*
dongdon.
 — (wild —), *njoesaded (s)*, *nga-*
dongdon.
 opstaan (zich oprichten), *nang-*
toeng, *k*, *ngadëg*, *L*.
 — (na slapen), *hoedang*, *k*,
tanghi, *njaring*, *s*, *goegah*, *L*.
 — (in opstand komen), *ngara-*
man, *ngabarandal*.
 opstal, *sakabeh wawangoenan*.
 opstand, *karaman*, *barandal*.
 —, in — komen, *ngaraman*,
ngabarandal.
 opstandeling, *karaman*, *ba-*
randal.
 opstapelen, *ngagoendoek-*
keun, *noempoeckeun (t)*.
 —, zich —, *ngagoendoek*,
noempoeck.
 opsteken (eene lamp —),
njeungeut (s).
 — (eene bepaalde lamp —),
njeungeutkeun (s).
 — (eene paraplu —), *moeka-*
keun (b).
 opstel, *karangan*.
 opstellen (in geschrift bren-
gen), *ngarang (k)*.
 opstoken (het vuur —), *mi-*
roen.
 — (iemand tegen een ander
 —), *soesoek (t)*, *ngahataan*.
 opstoppen (het water —),
ngabëndoeng, *mëndët (p)*.
 opstroopen, *ngagoeloeng-*
keun, *njinglidkeun (s)*, *njing-*

sëtkeun (s), *njingkilkeun (s)*.
 opstijgen (te paard stijgen),
mantjal (p).
 opteekenen, *noeliskeun (t)*,
njatët (tj), *k*, *njêratkeun (s)*, *L*.
 optellen, *ngadjoemblah*.
 optillen, *ngadjoengdjoeng-*
keun.
 optoek, *iringiringan*, *aleutan*.
 optoomen, *nyadalian (k)*.
 optuigen (een schip —), *nga-*
dangdanan.
 — (een paard —), *ngararang-*
kenan.
 opvangen (iets — dat toe-
geworpen wordt), *sampanan*
(t).
 — (beesten met de hand —),
nêwak (t), *njêrëk (tj)*.
 opvaren (onz. werkw., eene
 rivier —), *meuntas*.
 opvatten (oppakken, opne-
men), *njokot (tj)*, *k*, *njandak*
(tj), *L*.
 — (begrijpen), *ngaharti*, *k*, *nga-*
hartos, *L*.
 opvegen, *njapoean (s)*.
 opvoeden, *ngamoelasara (p)*,
ngoekoet (k).
 opvolgen (in de plaats ko-
men), *ngaganti*, *k*, *ngagan-*
tos, *L*.
 — (een bevel —), *noeroetkeun*
(t).
 opvrouwen, *nzilëpan (t)*, *nga-*
lipët.
 opvroolijken, *ngabëbërah*.
 opvullen, *minoehan (p)*, *ngeu-*
sian.
 opwaarts, *ka loehoer*.
 — zien, *tanggah*.
 opwachten, *noenggoean (t)*,
ngadagoan, *k*, *ngantoesan*, *L*.
 opwachting maken, *nga-*
deuheus.
 opwarmen (eten —), *ngaha-*

neutkeun.
 opwinden (garen, touw —),
ngagolongan.
 — (een uurwerk —), *moetër (p)*.
 opwroeten, *ngoekoejan (k)*,
njoengkoeran (s).
 opwrijven, *ngosokan (k)*, *nga-*
roeroean.
 opzadelen, *njelaän (s)*.
 opzamelen (vruchten —),
moeloengan (p).
 opzeggen (den dienst — door
 den meester), *ngalëpas*.
 — (den dienst — door een be-
 diende), *amitan*.
 — (de huur van een huis —),
ngabadakeun.
 — (de les —), *ngadadar*.
 — (een vers — uit den Ko-
 ran), *nalar (t)*.
 opzet, *dihadja*.
 —, met —, *serta dihadja, di-*
hadja.
 opzettelijk, *id*.
 opzetten (een hoed —), *ma-*
ke (p), *k*, *nganggo*, *L*.
 — (ergens iets —), *neundeun*
(t).
 opzicht (toezicht), *pamariksa-*
an, panangen.
 —, in dat —, *dina hal etp*.
 opzichter, *opsendër*.
 — (Inl. —), *mandor*.
 opzoeken, *nejangan (t)*.
 — (iemand —, bezoeken),
ngandjang, k, *tjalik, L*, *nga-*
deuheusan, A.
 — (een zieke —, bezoeken),
nejang (t), *k*, *ngalajad, L*.
 opzwellen (van eene zweer),
bareuh.
 — (van rijst), *beukah*.
 oranje-appel, *djëroek*.
 oranjekleur, *djingga*.
 orde (regelmaat), *atoeran, tar-*
tib, beres.

orde, (alles) is in —, *geus*
diatoer, geus tartib, geus be-
res.
 —, ridder —, *bintang*.
 — (volgorde), *atoeran, toempa*
toempa.
 ordelijk, *beres*.
 ordentelijk (fatsoenlijk), *nja-*
ho adat, k, *oeninga tatakra-*
ma, L.
 order (bevel), *parentah, k*,
piwarangan, timbalan, L.
 — geven, *marentah (p)*, *k*,
miwarang (p), *nimbangan (t)*, *L*.
 ordonnans, *ordënas*.
 ordonnantie van betaling,
soerat parentah majar.
 orgel, *argol*.
 orkaan, *toenggara, riboet, to-*
pan, angin barat.
 os, *sapi kabiri*.
 otter, *sero*.
 oud (niet versch), *boeroek*.
 —, niet versch van rijst,
kedjo powe.
 — (niet versch van brood), *të-*
ngi, bari.
 — (niet nieuw), *boeroek*.
 — (versleten), *rowek, rawek,*
rombeng, soweh.
 —, in den ouden tijd, *dja-*
man bareto, djaman baheula.
 —, van leeftijd, *kolot, k*,
sëpoeh, L.
 ouderdom, *oemoer, k*, *joes-*
wa, L.
 ouderloos, *pahatoe, pihatoe*.
 ouders, *kolot, indoeng bapa,*
k, *iboe rama, sëpoeh, L*.
 ouderwetsch, *kabaheulaän*.
 oudheden, *kaboejoetan*.
 ouds, van ouds, *ti baheula,*
ti bareto.
 oudtijds, *djaman baheula, dja-*
man bareto.
 ouwel, *oltjis, pangrapët*.

ovaal, lonjod.
 oven, hawoe.
 over (— vijven), liwat, sang-
 geus, bada.
 — (— de *f* 50), leuwih.
 — (betreffende), moenggoeh, κ,
 mēnggah, L, hal, ari.
 — (hij heeft macht — mij), ka.
 — (er is nog eene plaats in
 den wagen —), leuwih, ko-
 song.
 — (boos zijn —, in den rouw
 zijn —), koe.
 — (voorbij), geus liwat.
 —, — drie dagen, tiloe po-
 we deui.
 — (overheen), ngaliwat.
 — (— land, — zee), di.
 — (tegenover), hareupeun, κ,
 pajoeneun, L.
 —, — en weer, pada, ba-
 rēng.
 overal, di mana mēndi, di
 manamana.
 overbakken, meuleum deui
 (b).
 — (in de pan), ngagoreng deui.
 overbluft zijn, bēngong, o-
 lohok, kasima, hoōkkeun.
 overblijfsel, sesa, sakarina,
 κ, sakantoenna, L.
 overblijven, njesa, kari, κ,
 kantoen, L.
 overbodig, leuwih ti pērloe,
 leuwih ti miati.
 overbrengen, mawa (b), κ,
 njandak (tj), L, ngabantoen, A.
 — (— van de eene in de an-
 dere taal), mindahkeun (p),
 njalin (s).
 — (bevelen —), nēpikēun (t),
 κ, ngadawoehkeun, L.
 — (klikken), nēpikēun (t), nga-
 doekeun, ngistorikeun.
 overbuur, tatangga.
 overdag, ti beurang.

overdekken, noetoepan (t),
 noeroeban (t).
 overdenken, mikiran (p), κ,
 ngamanahan, L.
 overdoen (nog eens doen),
 migawe deui (p), κ, midamēl
 deui (p), L.
 — (een paard —), ngabantjang,
 ngagingsirkeun.
 overdrijven (eene zaak —),
 kaliwatan, ngaleuleuwihan.
 — (van een onweer), liwat.
 overdwars, malang.
 overeenbrengen, njoeroep-
 keun (s), njotjogkeun (tj).
 overeenkomen, rēmpoeg,
 badami, κ, rēmpag, L, djang-
 dji.
 overeenkomst, pirēmpoeg,
 badamian, κ, pirēmpag, L,
 pērdjangdjian.
 overeenkomstig, sakoema-
 ha, toeroet.
 overeenstemmen, tjotjog,
 tēroes.
 overeind, djēdjēg, lēndjēng,
 lēmpēng.
 — heffen, nēngkatkeun (tj).
 overerven, katoeroenan, tepa.
 overgaan (tot een andere
 godsdienst —), ngaganti, κ,
 ngagantos, L, asoep.
 overgeven, nērahkeun (s),
 njerenkeun (s), mikeun (b),
 κ, maparinkeun (p), L, njang-
 gakeun (s), A.
 — (braken), oetah, κ, loega, L.
 overgieten (van het een in
 het ander gieten), njitjikeun
 (tj), mahekeun (b).
 overhaast, goegoep.
 overhalen (den haan —),
 ngawēngkang.
 — (iemand — tot iets), nga-
 woedjoek, ngabibita.
 overhellen, dengdek, tjon-

dong.
 overhouden (bedr. werkw.),
njesakeun (s), *ngarikeun* (k),
 k, *ngantoekeun* (k), L.
 overig, *sesa*, *kari*, k, *kan-*
toen, L.
 overige, het — (het over-
 schot), *sasa*, *sakarina*, k, *sa-*
kantoenna, L.
 overigen, voor het ove-
 rige, *djaba ti eta*.
 overkant, *peuntas*.
 —, aan den — (— staat zijn
 huis), *di peuntas*.
 overklimmen, *naekan* (t).
 overkoken, *limpas*.
 overkomen, *datang*, k, *soem-*
ping, L, *dongkap*, A.
 — (wedervaren), *njorang*, *njan-*
dang.
 overladen, *ngamoewatan lo-*
ba teuing.
 — (bedr. werkw., iemand met
 bezigheden —), *ngabeungbeu-*
ratan.
 overlust (hinder), *poesing*,
keuheul.
 — aandoen, *njoesahkeun* (s),
moesingkeun (p).
 overlaten (iets aan iemand
 —), *njerahkeun* (s), *ngabo-*
rongkeun, *njerenkeun* (s).
 overleg, *timbangan*.
 overleggen, *nimbang* (t).
 — (opsparen), *neundeun* (t),
ngampihan, *njengtjelengan* (tj).
 overleveren, *njerahkeun* (s),
mikeun (b), *njerenkeun* (s), k,
maparinkeun (p), L, *njangga-*
keun (s), A.
 overlevering (legende), *hi-*
kajat, *tjarita karoehoen*.
 overlezen, *matja deui* (w, b),
 k, *maos deui* (w), *ngaos deui*, L.
 overloopen, — tot den
 vijand, *minggat ka moesoeh*.

overloopen (van een emmer
 water), *limpas*.
 overlijden, *modar*, *paeh*, k,
maot, *hilang*, *ninggal*, s, *wa-*
pat, *poepoes*, L.
 overmalen, *ngagiling deui*.
 overmorgen, *pageto*.
 overnaaien (nog eens naai-
 en), *ngapoet deui* (k).
 overnachten, *mondok*, *meu-*
ting, k, *sare*, s, *koelëm*, L.
 overnemen, *nampa* (t), k,
nampi (t), L.
 — (een paard —), *ngagantian*,
 k, *ngagantoesan*, L.
 overpakken, *moengkoes deui*
 (b), *ngabëbëd deui*.
 overplaatsen, *mindahkeun*
 (p), k, *ngalibkeun*, L.
 overplanten, *mindahkeun*
 (p).
 — (rijst van de kweekbedden
 —), *nandoer* (t).
 overreden (overhalen), *nga-*
woedjoek, *ngabibita*.
 overrompelen, *ngagërëntak*.
 overrijp, *anenoj*, *asak teuing*,
daloe.
 overrijden, *ngageleng*, *nga-*
doepak.
 overschieten (overig blij-
 ven), *njesa*, *kari*, k, *kan-*
toen, L.
 overschot (geld), *sesa*, *saka-*
rina, k, *sakantoenna*, L.
 — (spijs), *oeroet*, k, *rorodan*, L.
 overschrijven • (copieeren),
njalin (s).
 overslaan (niet mestellen),
ngaliwat.
 overspel, *djinah*, *ranjed*.
 — plegen, *djinah*, *ngaranjed*.
 overspelig, *djinahan*, *ra-*
njedan, *latjoer*.
 overspringen, *ngaloentjat-*
an, *ngalangkahan*.

overstaan, ten — van, di hareupeun, κ, di pajoeneun, L.
 overstappen (over een steen stapper.), *ngalangkahan*, *ngalengkahan*.
 oversteeken (bedr. werkw., eene rivier —), *meuntasan* (p).
 overstromen, *ngeueum* (k).
 overstreaming, *tjaäh*.
 overtellen, *milang* deui (t).
 overtollig, leuwih ti misti, leuwih ti p̄rloe.
 overtreden (een reglement —), *ngalanggar larangan*, *njorang larangan* (s).
 overtreding (van een reglement), hal *ngalanggar larangan*, hal *njorang larangan*.
 overtreffen, *ngaleuwihan*, κ, *ngalangkoengan*, L, *ngōengkoelan*.
 overtrek, toeroeb, toetoepe.
 overtrekken (bedr. werkw., eene rivier —), *meuntasan* (p).
 overtuigen (iemand —), *ngajakinkeun*, *nganjatakeun*.
 —, zic'h —, *id*.
 overtuigd zijn, *jakin*, *njata*.
 overvaart (veer), *peupeuntasan*.
 overvallen (overrompelen), *ngaḡer̄entak*.

overvaren, *meuntas*.
 — (iemand —, overzetten), *meuntaskeun* (p).
 oververtellen, *njaritakeun* (tj), *ngabedjakeun*, κ, *njarijoskeun* (tj), L.
 overvloede, ten —, *djeung* deui, *tambah* deui.
 overvloedig, *reja*, *loba*, *m̄tjah*, *rosa*.
 overwegen, *nimbang* (t).
 — (op nieuw wegen), *nimbang* deui (t).
 overweging (overdenking), *timbangan*.
 overwinnaar; noe *ngelehekeun*, κ, noe *ngawonkeun*, L, noe *naloekkeun*.
 overwinnen, *ngelehekeun*, κ, *ngawonkeun* (k), *naloekkeun* (t).
 overwirning, *oenggoel*.
 overwitten, *ngapoer* deui (k).
 overwonnene, noe *eleh*, κ, noe *kawon*, L, noe *taloek*.
 overzetten (vertalen), *njalin* (s), *mindahkeun* (p).
 — (iemand overvaren), *meuntaskeun* (p).
 overzweemen, *ngodjaj*, *meuntas*.
 overzijde, *peuntas*.
 —, aan de — (— staat zijn huis), di *peuntas*.

P

paaien, *ngawoedjoek*, *ngolo*.
 paal, *tihang*, *toeroes*.
 — (mijlpaal), *pal*.
 paar, *pasang*, *lajan*.
 paard, *koeda*.
 paardekop, *hoeloe koeda*, *babatok koeda*.
 paardenarts, *doktor koeda*.
 paardenhoef, *talapok koeda*.

paardenstal, *ḡedogan*, *istal*.
 paardenvlieg, *piteuk*.
 paardenvolk, *p̄rdjoerit koeda*, *askar*.
 — (Inl. —), *djajang s̄ekar*.
 paardrijden, *toempak koeda*, κ, *nitih of toenggang koeda*, L.
 paarl, *moetiara*.

paarlemoer, parelmoer, giwang.
 paarsch, woengoe.
 pacht, pak.
 pachten, *ngepak*.
 pachter, toekang pak.
 pad (weg), djalan, djalan hoe-ni.
 —, padde, bangkong.
 paddestoel, soepa.
 pak (een — spijkers), boengkoes.
 — (een — kleeren), pangadëg.
 pakhuis, goedang.
 pakhuismeester, pakoes, mantri goedang.
 pakken (iets inpakken), moengkoes (*ð*), moentël (*ð*).
 — (beesten — met de hand), newak (*t*), *njërëk* (*tj*).
 — (iets dat toegeworpen wordt —), *nampanan* (*t*).
 — (dieven —), *njékël* (*tj*), *nangkëp* (*t*).
 pakket, boengkoesan.
 paknasid, djaroom lajar.
 pakpsard, koeda oembal, koeda momot.
 pal staan, tëtëp, teu owah gingsir, teu maroe dah.
 palankijn (wagen), plangki.
 — (draagstoel), tandoe, djoli.
 paleis, karaton.
 palet (van schilders), papan tjet gambar.
 paling, loebang.
 palissade, kandang djaga.
 paljas, bodor.
 palm (van de hand), dampal.
 palmboom, palëm.
 palmwijn (jonge —), lahang.
 — (oude —), wedang.
 pan (dakpan), kënteng.
 — (aarden —), parioek.
 — (ijzeren —), kawali, katel.
 pand (onderpand), gade.

pandeling, noe kabeuli, noe keuna koe gade.
 pandjeshuis, imah gade.
 panlatten, reng, òreng.
 pannekoek, koeweh dadar.
 pannenbakker (van dakpannen), toekang meuleun kënteng, toekang kënteng.
 pantalon, tjalana, k, lantjangan, L.
 panter, këröed.
 pantoffel, tjanela, kasoet, sëlöp.
 pap, boeboer, lëmpah.
 papaja (de vrucht), gëdang.
 — blaren, daoen gëdang.
 — boom, tangkal gëdang.
 papaver, këmbang apioen.
 papegaai, ekek, nori.
 papier, kërta.
 pappen (werkw.), *ngaboeboeran*, *ngalëmpah*.
 papperig, bëje.
 parade, baris soldadoe.
 paradijs (hemel), sawarga.
 paragraaf, bab, pasal.
 parapluie, paraplu, pajoeng, k, padjëng, L.
 parasiet (woekerplant), mangandeuh.
 parasol, pajoeng, k, padjëng, L.
 parel, paarl, moetiara.
 parelmoer, giwang.
 paren (werkw., b. v. — van duiven), djalang, lakian.
 parkiet, serendet.
 part (deel), bagian, doeoeman.
 —, voor (mijn) —, tjara.
 partij (feest), pesta.
 — (aanhang), koempoelan.
 — (menigte), sababaraha.
 — (eene — biljart), parte.
 partijdig, njabeulah, pilih kasih.
 pas, reispas, pas.

pas (schrede), langkah, langkah.
 — (id., bij het meten), pas.
 — (zoo even, — ben ik hier gekomen),tijkeneh, bijeu.
 — (nauwelijks, het is — 5 uur), kakara.
 —, van — komen, kabĕnĕran, kalĕrsan.
 —, (iets) — maken, *ngameudjuehnakeun*.
 paslood, batoe sipat.
 paspoort, soerat lĕpas.
 passage (doorgang), liliwatan.
 — (— op een schip), moewatan, tambangan.
 — (voorbijgangers), noe ngaliwat.
 passage-geld, oewang moewatan, oewang tambangan.
 passagier, noe noempang.
 passeeren (er gaan vele menschen voorbij), ngaliwat.
 — (iemand —), *ngaliwaf*.
 passement, pasmen.
 passen (dat vest past goed), meudjuehna, sĕdĕng.
 — (betamen), patoet, pautĕs, lajak.
 — (aanpassen), *njoba (tj)*, *mĕtjak (p)*, *ngadjadjal*, *ngadjjaran*.
 — (niet spelen, bij kaartspel), pas.
 passer, djangka.
 pastei, pastel.
 paternoster (rozenkrans), tasbe.
 paternosters (handboeien), geulang beusi.
 patient, noe gĕring, x, noe teu waras, noe teu damang, L, noe oedoer, A.
 patroon (van een geweer), patrom.
 — (voorbeeld), toeladan, tjon-to, pola, model, ŕmal.

patroon (chef), kapala, djoe-ragan, doenoengan.
 patroontasch, kantong bĕdil.
 patrouille, ronda.
 patrijs, hajam leuweung.
 pauw, mĕrak.
 pauwestaart, boentoet mĕrak.
 pedant (bijv. n. w.), bibisanan, boemisa.
 peen, wortel.
 pees (van het lichaam), oerat.
 — (van een boog), tali gondewa.
 peilen, *ngadjoejdjoegan*.
 peillood, timah paranti ngadjoejdjoegan.
 peinzen, ngahoĕlĕng, mikiran.
 — (over de godsdienst), tapakoer.
 pekol, tjai oejah.
 pekelen, *ngasin*.
 pekelvleesch, daging asin.
 pelgrim, hadji.
 pellen, *mĕsek (p)*.
 pen (schrijven), kalam, pena.
 pendant (tegenhanger), pasangan.
 pendule, djam.
 pennehouder, gagang kalam.
 pennemes, peso pena.
 penseel, sapoe sapoe.
 pensioen, pansioen.
 pĕnwortel, pantjar.
 peper, pĕdĕs.
 —, Spaansche —, tjabe.
 peperen, *mĕdĕsan (p)*.
 — (met Spaansche peper), *njabean (tj)*.
 peperhuisje, pintjoeck.
 percent, pĕrsen.
 perkament, perkement, kĕrtas koelit.

pers, kampa.
 persen (met eene pers —),
ngampa (*k*).
 — (bij het baren), *ngoeliat* (*k*),
ngaheudjeun.
 — (bij het afgaan), *ngaheu-*
djeun.
 persoon, *djëlëma*.
 —, in —, sorangan, *k*, koe
 andjeun, *L*, pribadi, *A*.
 —, per —, *hidji djëlëma*, sa-
 oerangna.
 Perzië, Persi.
 Perziër, Pers, oerang Persi.
 Perzisch, Persi.
 pest, pagëboeg, sasalad.
 pet, topi.
 petroleum, minjak tanah,
 minjak lantoeng.
 peulen (groente), *gamët*, po-
 long, *katjang*.
 peuteren, *ngorek* (*k*), *njokel*
 (*tj*).
 photograaf, toekang potret,
 toekang gambar.
 photographeeren, *motret*
 (*p*), *ngagambar*.
 photographie, potret, gam-
 bar.
 piano, } pianoe.
 pianino, }
 piaster, rejäl.
 pief paf poef! dar der dor!
 pieterselie, *peterselie*,
 katoentjar.
 piek, toembak, koeli.
 piepen, *tjittjitan*.
 piepjong, boedak keneh, *k*,
 moerangkalih keneh, *L*.
 pikant (een — gezegde), *ta-*
djem.
 piket (wacht), noe *ngadjaga*.
 pikken, *matjokan* (*p*).
 pikzwart, *hideung taja ban-*
dingna, *fëstrëng*, *hideung leu-*
eut, *mëlës*.

pil (geneesmiddel), goeroen-
 toel oebar.
 pilaar, pilar, tihang.
 pin, *paseuk*.
 pinang (noët), *djambe*.
 — boom, *tangkal djambe*.
 pink (visschers —), *parahoe*
panglintaran.
 — (kleinste vinger), *tjinggir*.
 pis, *tjikiih*, *k*, *tjikahampang-*
an, *L*.
 pisang, *tjaoe*.
 pisblaas, *kingkiihan*, *kakam-*
pis.
 pislucht, *hangseur*.
 pispot, *wadah tjikiih*, *k*, *wa-*
dah tjikahampangan, *L*, *pis-*
pot.
 pissen, *kiih*, *k*, *kahampang-*
an, *L*.
 pistool (vuurwapen), *pistol*.
 pistoolschot, *bëlëdoeg pis-*
tol.
 pit (van eene lamp), *soemboe*.
 — (van eene vrucht), *aiki*.
 plaag (de muizen zija eene —
 voor het land), *hama*.
 plaaggeest, *djëlëma noe nga-*
ganggoe, *djëlëma noe ngaheu-*
reujan.
 plaat (prent), *pigoera*, *gambar*.
 — (metalen —), *gëbleg*.
 —, zand —, *goenoeng keusik*.
 plaats, *ënggon*, *tëmpat*.
 — hebben (geschieden), *dja-*
di, *kalampahan*, *kalampah-*
keun.
 — maken, *njingkah*, *njingkir*.
 — (in de gebied. wijs), *id.*, *hi-*
ling.
 — nemen, *dijoeck*, *k*, *tjalik*,
linggih, *L*.
 plaatsen (werkw.), *neundeun*
 (*t*).
 — (gasten aan tafel —), *mër-*
nahkeun (*p*).

plaatsvervanger, wabil.
 plafond, lalangit.
 plagen, *ngaganggoe*, *ngaheureujan*.
 plakken (— met stijfjel), *ngarapët*.
 plan (voornemen), maksoed, niat, *sëdja*.
 —, van — (zijn), *id.*
 — (ontwerp), *tjonto*, toeladan, *ëmäl*, model.
 planeet, bentang bentang.
 plank, papan.
 plant, *pëpëlakan*.
 plantage, *pëpëlakan*, *këbon*.
 planten, *mëlak (p)*.
 plas van regen, *tjileung-tjang*.
 plasregen, hoedjan *ngagëbret*, hoedjan *dërës*.
 plat (vlak), *rata*.
 — (ondiep), *tjepër*, *gëpung*.
 — (platte neus), *dëmes*.
 — (van taal), *kasar*.
 platluis, koetoe bajoer.
 plattegrond (kaart), kartoe.
 plechtig, *tëmën*, *gëde*.
 pleegbroeder, doeloer *poeloeng*, *k*, *suderek poeloeng*, *L*.
 pleegkind, anak koekoet, *k*, *poetra koekoet*, *L*.
 pleegvader, bapa *poeloeng*, *k*, *pama poeloeng*, *L*.
 plegen (bedrijven), *migawe (p)*, *k*, *midamël (p)*, *L*.
 — (gewoon zijn), *sok*, *bijasa*.
 pleidooi, *bitjara*.
 plein (voor een huis), *latar*.
 — (voor de woning van regenten), *aloen aloen*.
 pleister (kalk), *pelester*.
 — (voor wonden), *pelester*, *popok*.
 pleisteren (— met kalk), *mellester (p)*.
 — (rusten), *eureun*, *k*, *liren*, *L*.

pleisterplaats, pangeureunan, *k*, *panglirenan*, *L*.
 pleiten (van advocaten), *bitjara*, *ngalawan*.
 plezier, *soeka*, *kasoeakaän*.
 — hebben in, *soeka*, *rësëp*.
 — doen, *njoekakeun (s)*.
 —, voor —, *baris kasoeakaän*.
 plek (plaats), *ënggon*, *tëmpat*.
 pletten, *ngagëpungkeun*.
 plicht, *kawadjiban*.
 ploeg, *woeloekoe*.
 —, eene — arbeiders, *pagawe*.
 ploegen (werkw.), *ngawoeloekoe*.
 ploegstaart, boentoet *woeloekoe*.
 ploegijzer, *landjam*.
 plof! (tegen den grond), *gëbloeg!* *goebrag!*
 ploffen (— tegen den grond), *ngagëbloeg*, *ngagoëbrag*.
 plomp (van voorwerpen), *bëtëkok*.
 — (van menschen), *badag*, *kasar*.
 plomp! (in 't water), *këtjëm-ploeng!* *këtjëboer!*
 plompen (id.), *ngëtjëm-ploeng*, *ngëtjëboer*.
 plonzen, *itjikiboeng*.
 plooi, *poloi*, *karidjoet*, *wiroe*.
 plooiën (een kraagje —), *moloi (p)*, *ngawiroe*, *ngaridjoet (k)*.
 plotseling, *oedjoegoedjoeg*, *bolbol*.
 pluim (vederbos), *koekoentjoeng*, *djadjamboel*.
 pluimgedierte, *manoek manoek*.
 pluimpje (prijze), *pamoedji*, *pangalëm*.
 pluizen (*kapok* —), *ngadjëdjët*.
 plukken (theë, vruchten —), *mëtik (p)*.

plukken (een vogel —), *ngadoedoetan*.
 plunderen, *ngarampas*, *ngarampog*.
 podagra, *djingdjingeun*.
 podding, *podëng*.
 poeder, *këproel*, *poeroeloek*.
 — (voor 't gelaat), *poepoer*, *wëdak*.
 poederachtig, *ngëproel*, *moe-roeloek*.
 poep (drek), *tai*.
 poepen (gevoeg doen), *ngising*, *κ*, *mitjeun*, *s*, *kabeuratan*, *L*, *ka tjai*, *kalahadjat*, *A*.
 poes, *oetjing*.
 poets, (iemand) eene — bakken, *ngacheureujan*.
 poetsen, *ngosok* (*k*), *ngabrë-sihan*.
 poezelig, *ëmpeok*, *hipoe*.
 poffen (in de asch —), *ngaboeboej*.
 poffertjes (broedertjes, gebak), *boeloedër*.
 pogen, *njoba* (*tj*), *mëtjak* (*p*), *ngadjadjal*.
 poken (onz. werkw.), *ngoreh-keun* (*k*).
 pokken, *pokziekte*, *koeris*, *tjatjar*, *aloes*, *bongsor*.
 —, *de* — hebben, *id*.
 pokdalig, *bopeng*, *korod*, *garok*, *bowek*.
 pokstof, *bibit tjatjar*.
 polis, *soerat përdjangdjan*.
 politie, *poelisi*.
 politie-bureau, *kantor poelisi*.
 politoer, *palitoer*.
 politoeren, *malitoer* (*p*).
 pollepel, *sindoek*.
 — (— om water te scheppen), *gajoeng*, *sindoek*, *tjontong*.
 pols, *ëme*.
 —, (iemand) den — voelen,

ngarampa *ëme*.
 polsen (iemand over iets —), *mantjing* (*p*).
 polijsten, *ngangling* (*a*), *moles* (*p*).
 pomp, *komp*.
 pompen, *ngompa* (*k*).
 pompelmoes, *djëröek gëde*.
 pompoen, *baligo*, *laboe*.
 pond, *pon*.
 ponjaard (dolk), *këris*, *κ*, *doehoeng*, *L*.
 pons (punch), *pous*, *sopi*.
 pont, *eretan*.
 poort (stads —), *katjakatja*.
 — (bij huizen), *lawang*.
 poot, *soekoe*.
 pop (voor kinderen), *boneka*.
 — (bij de wajang), *golek*.
 porren (een por geven), *njolak* (*tj*), *noesoek* (*l*), *njotjog* (*tj*).
 porselein, *postelein* (groente), *gelang*.
 port (briefport), *bajaran soerat pos*, *pranko*, *parangko*.
 — (portwijn), *anggoer por*.
 portefeuille (teeken —), *bëlat*.
 — (zakboekje), *boekoe ingëtan*, *κ*, *boekoe elingan*, *L*, *boekoe emoetan*, *A*.
 portie, *bagian*, *dooeman*.
 portier (een persoon), *poerah djaga lawang*, *djoeroe koentji*.
 — van een rijtuig, *panto kareta*.
 portret, *potret*, *gambar*.
 portretteeren, *motret* (*p*), *ngagambar*.
 portvrij, *teu make bajaran soerat pos*, *parangko*, *pranko*.
 Portugal, *Portëgal*.
 Portugees, *oerang Portëgal*.
 Portugeesch, *Përtëgës*.
 post (betrekking), *pagawean*, *κ*, *padamëlan*, *L*, *pangkat*.

- post (postkantoor), pos, kantor pos.
 — (postwagen), kahar, borbagër.
 — (op eene rekening), wintjik-an.
 postbode, prijaji.
 postelein, porselein (groente), gelang.
 postiljon, poelaër.
 postkantoor, pos, kantor pos.
 postkar, borbagër, kahar.
 postkommies, komis pos.
 postloods, ðlos, tagog.
 postpaard, koeda pos.
 postpapier, kërta pos.
 postscriptum, samboengan.
 postzegel, parangko, prauko.
 pot, suiker —, wadah goela.
 —, bloem —, pot këmbang.
 — (bij spel), pot.
 poten (waardappelen --), *nya-seuk*.
 potlood, patlot.
 potten (sparen), *njengtjelengan* (*tj*).
 praal, kamoeljaän, kaëndahan.
 praatjes, omong kosong.
 praats hebben, tjirigih.
 praatsmaker, noe tjirigih.
 praatziek, beuki ngomong, bawel, ateu! soengoet, tjeuli rombengeun.
 pracht, kamoeljaän, kaëndahan.
 prachtig, aloes, k, sae, endab, L.
 praktisch, pagawean, k, pada-mëlan, L.
 praktizeeren (vak uitoëfennen), *mëtakeun* (*p*), *milampah* (*p*).
 praten, ngomong, k, sasaoeran, L.
 prauw (vaartuig), parahoe.
 prauwenveer, parahoe tam-bangan.
 precies, — passen, meudjeuhna, sëdëng.
 — (— 12 uur), djëdjëg.
 — (— mijne zuster), tjëplek, njëples.
 —, het komt — uit, tjotjog pisan.
 — (het is — zoo), bënr, k, lërës, L.
 predestinatie (voorbeschikking), takdir ti lohmahpoel.
 predikant, padri.
 preek, hoetbah.
 prei, bawang pandjang.
 premie, gandjaran, përsën.
 prent, pigoera, gambar.
 present (geschenk), pamere, k, paparin, L, përsën.
 — zijn (tegenwoordig zijn), aja, djogo.
 presenteerblad, baki.
 — (van koper), talëm.
 præsident, prësiden, kapala.
 — (bij reuhterlijke colleges), prësiden, hakim.
 presideeren, *ngapalaän* (*k*).
 — (bij rechterlijke colleges), *ngahakimän*, *mërsidenan* (*p*).
 pressen, *maksa* (*p*).
 pret (pleizier), soeka, kasoekaan.
 pretendent, gadang.
 prevelen, ngagërënjëm.
 priem, djara.
 priester (Roomsch —), padri.
 — (Mahomedaansch —), imam.
 Priesterraad, Rat Agama.
 prik (spelde —), pаноesoek, panjolak, panjotjog.
 prikkel (stekel), tjoetjoek.
 — (aansporing), panghatean, pangbibita.
 prikken, *njolak* (*tj*), *noesoek* (*t*), *njotjog* (*tj*).
 principaal (chef), kapala, djoeragan, doengoengan.

prins, pangeran.
 prinses, poetri.
 privaat (een sekreet), patjilingan, kakoes.
 probeeren, *njoba* (*tj*), *ngadjadjal*, *mětjak* (*p*).
 procedeeren, *mërkarakeun* (*p*), *k*, *mërkwiskeun* (*p*), *L*.
 proces, *për kara*, *k*, *për kawis*, *L*.
 proces-verbaal, proses *për bal*.
 procuratie, *polmak*, *kawasu*, *wakil*.
 procuratiehouder, *id*.
 procureur, *pokrol*.
 procureur-generaal, *pokrol djendral*.
 proef, *tjobaän*.
 —, op de — nemen, de — (van iets) nemen, *mětjak* (*p*), *njoba* (*tj*), *ngadjadjal*.
 —, op de — stëllen, *ngadodja*.
 proefje (bij het koopen van iets), *pangasaän*, *k*, *pangraosan*, *L*.
 proesten van 't lachen, *kabësekan seuri*, *k*, *kabësekan goemoedjeng*, *L*.
 proeven (— hoe iets smaakt), *ngitjipan*, *ngarasaän*, *k*, *ngaraosan*, *L*.
 profeet, *nabi*.
 profeteeren, *norah* (*t*), *ngoe-ga*.
 profiteeren, *profijt hebben*, *meunang oentoeng*.
 profijt, *oentoeng*.
 prompt (stipt, — betalen), *tangtoe*, *pëngkoeh*.
 pronken, *ngebreheun*, *midangkeun* (*p*), *nembongkeun* (*t*)
 pronkstuk, *barang përhijasan*, *barang pamidangan*.
 prooi, *parab*.

prop, *soempël*, *tjotjok*.
 — (van een geweer), *ënal*.
 —, (iemand) eene — in den mond stoppen, *njotjokan soengoet* (*tj*).
 proppen (vol — met spijs), *ngahoewapan loba teuing*.
 propvol, *pinoeh pisan*.
 proseliet, *noe mandjing agama sedjan*, *moealap*.
 proselietenmaker, *noe ngamandjingkeun kana agama sedjen*, *noe ngamoelapkeun*.
 proviand, *bëbëkelan*, *k*, *sasangoean*, *L*.
 provisie, *bëkël*, *k*, *sangoe*, *L*.
 provisiekamer, *sëpen*.
 pruik, *boeok palsoe*.
 pruim (vrucht), *poroin*.
 — (— tabak), *sisig*, *k*, *soesoer*, *L*.
 pruimen (tabak —), *njisig* (*s*), *k*, *njoesoer* (*s*), *L*.
 prullen, *lamak boeroek*.
 pruttelen, *gëgëlëndëng*.
 prijs (koopprijs), *harga*, *adjen*, *k*, *pangaos*, *L*.
 — (boek), *prësen*.
 — (bij loterijen, wedrennen, toonstellingen), *pres*.
 prijzen (loven), *moedji* (*p*), *ngalëm*.
 publiek (bijv. n. w.), *tërang*, *njata*, *tetela*.
 — huis, *imah dajang*, *imah lonte*, *imah oengkleok*.
 — (zelfst. n. w.), *noe reja*, *noe loba*, *babatoeran*.
 publieke vrouw, *dajang*, *lonte*, *oengkleok*.
 pudding, *podëng*.
 puik (bijv. n. w.), *hade pisan*, *pilihan*.
 puimsteen, *batoe paeh*.
 puin, *batoe batoe oeroet wawangoenan*, *pangrakrakan*.

puinhoop, goendoekan batoe
batoe oeroet wawangoenan,
goendoekan pangrakrakan.
puist, steenpuist, bisoel,
κ, gamboeh, L.
puistje (— in 't aangezicht),
ewateun.
puisterig, puistig (in 't aan-
gezicht), *id.*
punch, pons, sopi.
punt (uiteinde), toegtoeng,
tjongo.
—, op het — staan van,
barang rek.
— (stip, leesteeken), *tjëtjèk.*
punten (het haar —), *nga-*
goentingan, morotjol (p).
puntig; seukeut, lentjop.
— maken, *njeukeutan (s), nga-*
lentjopan.
pupil (wees), pihatoe.
— (oogappel), siki mata, κ, si-
ki panou, s, siki sotja, L.
purgeeren, *mèrgasi (p), ngoe-*
dal.

purgeermiddel, *pèrgasi, pa-*
ngoedal.
purperkleur, warna woe-
ngoe, warna beureum kolot.
purperschelp, oemang.
purperverf, *tjet woengoe,*
tjet beureum kolot.
put, soemoer.
putemmer, timba.
putten (werkv.), *zimba (t).*
putwater, *tjai soemoer.*
puur (enkel), woengkoel, ngan.
pijl, panah, κ, djamparing, L.
pijn, *njèri, kanjèri.*
—, zich — doen, *njèri.*
pijnigen, *ngaujènjèri, njaug-*
sara (s).
pijnlijk, *njèri.*
pijp, tabaks —, *padoedan*
bako.
—, opium —, *padoedan ma-*
dat.
— (om vuur aan te blazen),
songong.
pijpekop, *hoeloe padoedan.*

Q

quitantie, soerat tanda ta-
rima, *kèwitansi.*

quiteeren, *wanda tarima (t).*

R

raad (raadgeving), *pirèmpoeg,*
κ, pirèmpag, L.
Raad van justitie, Rat
Djoestisi.
— van Ned. Indië, Rat India.
— van Indië, Idèler.
raad geven, *mère pirèmpoeg*
(b), κ, maparin pirèmpag (p),
L, ngahatoeranan pirèmpag, A.
raadgever, *noè mère pirèmp-*
poeg, κ, noe maparin pirèmp-
pag, L, noe ngahatoeranan
pirèmpag, A.

raadhuis, *gèdong bitjara.*
raadplegen, *nanja (t), ngoe-*
maha, κ, mariksa (p), L, na-
ros (t), A.
raadsel, *toetoeroetjingan, tè-*
tègoehan.
raadselachtig, *powek, teu*
tèrang, moeskil.
raadsheer, *hakim.*
raadvragen, *menta pirèmpoeg*
(p), κ, nèda pirèmpoeg (t),
s, moendoet pirèmpag (p), L,
njoehoenkeun pirèmpag (s), A.

raadzaam (aan te raden), pi-
hadeeun, k, pisaeëun, L.
raaf, gagak.
raagbol, sapoe ramat lantjah.
raak, het is —, keuna.
raam (venster), ɛram, lijang
djandela.
raap, lobak.
raar (zeldzaam), arang, lang-
ka, tjarang, k, awis, L.
— (komiëk, zonderling), aueh,
langka, aheng.
rabarber, rabarber.
rabat (bovenste stuk bij gor-
dijne), palisir.
rad (wiel), roda.
radbraken, n/ampoer (tj).
rade, met voorbedachten
—, sërta di hadja.
radeloes, bingoeing, k, ewëd, L.
raden (raadgeven), merè pi-
rëmpoeg (b), k, maparin pi-
rëmpag (p); L, njahatoeran-
an pirëmpag, A.
— (gissen), ngira (k), k, ugin-
tën (k), L.
— (een raadsel —), nëgoeh (t),
zorah (t), ngabade.
radijs, lobak.
rafelen (onz. werkw.), ngam-
baj.
rag, spin —, ramat lantjah.
ragen, njapoean ramat lan-
tjah (s).
rakelings, moh, bis.
raken (treffen), keuna.
— (aangaan), përhoeli.
—, aan den drank —, dja-
di mabok.
ram, domba djaloë.
ramen (begrooten), naksir (t).
ramenas, ramelas, lobak.
rammeien, ngagëdrogan.
rammelaar (een speeltuig voor
jonge kinderen), kolontong.
— (het mannetje bij konijnen),

këléntji djaloë.
rammelen (rinkelen), n/ën-
treng (k), troengtreng, nge-
rentjeng (k), ngorontjong (k).
— (— bij 't spreken), noro-
wetjo.
ramp, bahaja, bilahi, tjilaka.
rampzalig, id.
rand, sisi.
rang (waardigheid), pangkat.
— (in de komedie), id.
rangorde, atoeran, toempa
toempa.
rangschikken, nyatoer, me-
resan (b), ngabereskeun.
rangschikking (volgorde),
atoeran, toempa toempa.
ransel (soldatentasch), kim-
poel përdjoerit.
ranselen, ngarangket.
rantsoen, raugsom, doeoem-
an, tjadong.
rapen, oprapen, moeloeng
(p), njokot (tj).
rapport, lapor.
rapporteeren, ngalaporkeun.
ras (geslacht), bangsa.
— (een paard van Arabisch —),
bangsa, toeroenan.
rasp, pamaroedan.
raspen, maroed (p).
rat, rot, beurit tjautoeng.
rattenkruit, baroewang beu-
rit.
rattenval, sënteg, tjoebloek.
ratel, këkëléntengan.
rauw, atah:
ravotten (stoeien), heureuj,
oelin, k, amëng, L, gëgëloet-
an.
ravijn, lëgok goenoeng, djoe-
rang, gawir.
razen (van water op het punt
van koken), saheng.
— (tieren), roesoeh, tjektjok,
ngagoeroeh, tagiwoer.

reaal, rejal.
 recept, soerat oebar, *κ*, sērat
 landong, L.
 recht, het —, adil, panga-
 dilan, bēbēnēran.
 —, volgens het —, toeroet
 pangadilan, toeroet bēbēnē-
 ran.
 — (aanspraak), kawadjiban,
 hak.
 — (niet krom), lēmpēng, teu
 bengkok.
 — maken, *ngalēmpēngkeun*.
 rechtbank, tēmpat panga-
 dilan.
 Rechtbank van omgang,
 Rat sambang.
 rechtdoor (— gaan, recht-
 uit gaan), tēroes, lēmpēng,
 kēbat.
 rechter, hakim.
 — (in tegenstelling van linker),
 katoehoe, *κ*, tēngēn, L.
 rechtmatig, halal, sah.
 rechts, sabeulah katoehoe, *κ*,
 sabeulah tēngēn, L.
 rechtspreken, *ngahoekocm-*
an.
 rechtstreeks (— ergens naar
 toegaan), kēbat, lēmpēng, tē-
 roes.
 — (zonder tusschenkomst), to-
 rodjogan.
 rechtzaak (proces), pēr-kara,
κ, pēr-kawis, L.
 rechttuit (— gaan), tēroes,
 lēmpēng, kēbat.
 — (ronduit), tēroes tērang, sa-
 tērangna, sabinasua, satēmēn-
 na.
 rechtvaardig, adil.
 redakteur, rēdakoer.
 redaktie, rēdaksi.
 reddeloos, teu beunaug di
 toeloeng, poetoēs pangarēp-
 an.

reddēn, *ngadjait, ngahandjat-*
keun, noeloeng (t).
 —, zich — door de vlucht,
 minggat.
 redding, piṭoeloeng.
 rede (verstand), boedi, akal.
 — (redevoering), omongan, *κ*,
 sasaoeran, L.
 —, (iemand) in de — vallen,
migandjokau (p), njēlang (s),
njēndal (s).
 redeloos, teu boga akal.
 redelijk (tamelijk), moudjeuh-
 na, meueusan, *κ*, sakintēn, L,
 teu woedoe, sēdēng.
 reden (oorzaak), sabab, lan-
 taran.
 redeneering, omongan, *κ*,
 sasaoeran, L.
 redevoering, *id*.
 ree (reede), palaboehan, pala-
 boewan.
 — (hinde), oentjal awewe.
 reeds, ōnggeus, geus.
 reep (van papier), sasoweb.
 reet, rēngat, ngēwar.
 referendaris, rēpēndaris.
 regeeren, *ngjēreh, ngawasa*
(k), marentah (p).
 regearing, goepēruēmēn, ka-
 wasa, parentah.
 regel (bij schrift), djadjaran.
 — (voorschrift, bepaling), a-
 toeran, katangtoean.
 —, in den —, sasarina, bija-
 sana.
 regelen (verordenen), *ngatoer,*
nanngtoekeun (t).
 —, zich — (naar), noeroet-
 keun (t).
 regelmatig, anggēr.
 regelrecht (— ergens naar
 toegaan), lēmpēng, tēroes, kē-
 bat.
 — (zonder tusschenkomst), to-
 rodjogan.

regen, hoedjan.
 regenachtig, ngëtjrëk, moe-
 roeboej.
 regenboog (— 's morgens),
 koewoeng koewoeng.
 — (— 's avonds), katoembiri.
 regenbui, { hoedjan.
 regenen, {
 regenscherm, pajoeng, k,
 padjëng, L.
 regent, rëgen, boepati, dalëm.
 regentschap, kaboepaten.
 regentschapsgerecht, rat
 kaboepaten.
 regentijd, moesim hoedjan,
 moesim ngidjih.
 regenwater, tji hoedjan.
 register, rëgistër, daptar.
 reglement, soerat atoeran.
 reiger, bango.
 rein, soetji, bërësih.
 reinigen, ngabërësihan.
 reis, lalakon, lalampahan.
 —, op — gaan, indit, k,
 djëngkar, L, mijang, A.
 —, goede reis! pileuleujan!
 reisgeld, doewit bëkël.
 reisgenoot, batoer njaba.
 reiskosten, balandja njaba.
 reisvaardig, kari bral, kari
 djoeng, sadia rek njaba.
 reiszak, kimpoe paranti nja-
 ba.
 reizen, njaba.
 rek, pago, ërak.
 —, droog —, pamowean.
 rekbaar, ngënjod.
 rekje (voor handdoeken), sa-
 sampajan.
 rekenen (cijferen), ngitoeng,
 k, ngëtang, L.
 rekening, itoengan, k, etaug-
 an, L.
 rekenkamer, rëkëngkamar.
 rekenkunde, elmoe itoeng-
 an, k, elmoe etangan, L.

rekenschap geven, reken-
 schap doen (geld verant-
 woorden), lapor.
 — (zich verantwoorden), nga-
 djawab.
 rekken (bedr. werkw.), ngë-
 njang (k).
 — (onz. werkw.), ngënjod.
 — (een verhaal —), belot.
 — (een feest —), ngëngke
 ngëngke.
 relaas, laporan.
 rennen, balap.
 rente, entres, anak.
 rentmeester, djoeroe koen-
 tji oewang.
 rep, in — en roer, roesoeh,
 tagiwoer.
 reppen, zich — (zich haas-
 ten), roeroesoehan.
 request, rëkes, soerat panoe-
 hoen.
 resideeren, tjitjing, k, ling-
 gih, L.
 — (van een koning), ngadaton.
 resident, residen.
 residentie, karesidenan.
 residentiegerecht, rat ka-
 residenan.
 rest, sesa, sakarina, k, sakan-
 toenna, L.
 resten, njesa, kari, k, kan-
 toen, L.
 reu (mannetjeshond), andjing
 djaloe.
 reuk (aangename —), seungit,
 k, wangi, L.
 — (onaangename —), baoc, k,
 mambët, L.
 reukfleschje, ples minjak
 seungit, k, ples lisah wangi,
 L.
 reukorgaan, pangambeu, k,
 pangamboeng, L.
 reukwerk, seuseungitan, k,
 wawangian, L.

reus, boeta, jaksa.
 reutelen (van een sterven-
 de), ngorok.
 reuzel, gadjih.
 reuzin, boeta awewe, jaksa
 awewe.
 reumatiek, { djingdjing-
 reumatisch, } eun.
 rhinoceros, badak.
 rhinoceroshoorn, tjoela.
 rhinocerosvogel, djoelang.
 rib, iga.
 ridderorde, bintang.
 rieken (stinken), baoc, k, mam-
 bët, L.
 riem (om 't lijf), saboek.
 — (om mede te roeien), da-
 joeng, pangboseh, wëlah.
 — (een — papier), ëriu, kë-
 dang.
 riet, suikerriet, tiwoe.
 — (alang alang), eurih.
 richting (koers), toedjoe, to-
 djo.
 — (zienswijze), pikiran, tim-
 bangan.
 rillen (van de kou, van schrik),
 ngabirigidig, ngëlëpër, nga-
 degdeg.
 rilling, bibirigidigan, ngada-
 regdeg, ngëlëpër.
 rimpel, { karëdjoet.
 rimpelig, }
 ring, geulang.
 — (voor de vingers), ali, k,
 tjingtjin, lelepen, L.
 ringworm (een soort schurft),
 koerap.
 rinkelen, troengtrens, nge-
 rentjeng (k), ngorontjong (k),
 ngëntrens (k).
 rinkinken, id.
 ritselen, ngeresek, ngorosak.
 rinsch, haseum.
 riool, soesoekan.
 rist (eene — uien), beung-

keutan.
 rivier, tjai waloengan.
 robijn, mirah.
 rochelen (flumen opgeven),
 ngareuhak.
 — (van een stervende), ngorok.
 roede (om te slaan), paneung-
 geul.
 — (om iets uit te kloppen),
 haloehaloe.
 — (maat), toembak.
 —, mannelijke —, sirit, k,
 mamas, L.
 roeien, ngaboseh, ngawëlah,
 ngadajoeng.
 roekeloos (— zijn leven wa-
 gen), lënglëngan, dëdëgiër,
 sasanklëng.
 roem, kamashoeran.
 roemen (prijzen), ngamashoer-
 keun, moedji (p), ngalëm.
 roemrijk, mashoer pisan.
 roepen (iemand —), njaloek-
 an (tj), k, njaoer (s), L.
 — (schreeuwen), ngagërowan.
 roer (van een schip), kamoedi.
 —, in rep en —, tagiwoer,
 roesoeh.
 roeren (omroeren), ngotjek
 (k), ngadoek, ngagaloekun.
 — (treffen), ngawëwëlas.
 — (van rijst, de eerste maal),
 ngarih.
 — (id., de tweede maal), nja-
 keul.
 roerend (treffend), matak wë-
 las.
 roerloos, teu oesik teu ma-
 lik.
 roest, tai hiang.
 roesten, { tai hiangan.
 roestig, }
 roet, harangasoe.
 rogge, gandoem.
 rok (dames —), sajah.
 — (heeren —), roki.

rol (cylinder), panggilingan.
 — (een oppgeroid iets), goeloeng.
 rolkussen, goegoeling, *k*, pë-
 pëdek, *L*.
 rollen (voort —, onz. werkw.),
 ngagorolong, ngagereleng, nga-
 giriling.
 — (id., bedr. werkw.), *ngago-*
rolongkeun, *ngagerelengkeun*,
ngagirilingkeun.
 — (zich — in, zich wikkelen
 in een deken), ngarimboen,
 moentël.
 rolwagen, gilinding.
 roman, tjarita karangan.
 romance, karangan.
 rommel, tjangkorang bong-
 kang.
 romp, awak.
 rond, boendër, boeud.
 — (— de stad), sakoeriling,
 saidër.
 rondbazuinen, *ngowearkeun*.
 rondborstig, satëmenna, sa-
 madjarna, satërangna, tëroes
 tërang, sahinasma.
 rondbrengen, *mawa idëri-*
dëran (b), *k*, *njandak idëri-*
dëran (j), *L*.
 ronddeelen, *ngabagi*, *nga-*
doeem.
 ronde, ronda.
 rondgaan, ngoeriling, ngidër.
 rondleiden, noengtoen noeng-
 toen (*t*).
 — (van vreemdelingen), *mawa*
idëridëran (b), *k*, *njandak idër-*
idëran (j), *L*.
 rondom, sakoeriling, saidër.
 rondreizen, njaba ngoeriling,
 ngidër.
 rondrijden (toeren), pasiar
 ngoeriling, pasiar ngidër.
 rondte, in de —, sakoeri-
 ling, saidër.
 —, in de —, in een cirkel

rijden, loopen, ngoeri-
 ling, ngidër.
 ronduit, satërangna, sahinas-
 na, tëroes tërang, satëmenna.
 rondventen, ngidër djoedjoe-
 walan.
 ronken (snorken), kerek.
 rood, beureum.
 roode loop, tadjam, ngising-
 keun gëtih.
 roodvonk, tampëk.
 rooien (vap aardappelen), *nga-*
li (k).
 — (van boomen), *ngaraboet*.
 rooimeester, kapala ngatoer
 djadjaran imah.
 rook, haseup.
 rooken (onz. werkw.), ngë-
 boel, haseupan.
 — (eene cigaar —), oedoed, *k*,
ngalëpët, *njësëp (s)*, *L*.
 — (in den rook hangen), *ngoe-*
noen.
 rookerig, haseupan, ngëboel.
 rookvleesch, laeok beunang
 ngoenoen.
 room, kimpëlina soesoe.
 roomen (room van de melk
 afscheppen), *njioekan kimpël-*
na soesoe (s), *njendokan kim-*
pëlina soesoe (s).
 roos, këmbang ëros.
 — (— op het hoofd), totom-
 beeun.
 rooster (beurtlijst), giliran.
 — (braad —), panggangan.
 roosteren, manggang (*p*).
 rooven, *ngarampas*, *ngarampog*,
ngarëboet.
 — (op zee), *ngabadjo*.
 roover, rampog.
 — (op zee), badjo.
 roskam, roskam, kërok.
 roskammen, *ngaroskam*, *ngë-*
rok (k).
 rossen (slaau), *ngarangket*.

rossen (rijden en —), goe-
roedag gëredëg.
rossig, peutjeuk.
rot (rat), beurit tjantoeng.
— (bijv. n. w.), boeroek.
rotachtig, rada boeroek.
rots, karang.
rotten (werkw.), boeroek.
rotting (wandelstok), iteuk
howe, k, tètëkën howe, L.
— (plant), howe.
rottingslagen, rangket.
— krijgen, meunang rangket.
— geven, ngarangket.
rozeblad, daoen ëros.
rozenkrans. (paternoster),
tasbe.
rozenolie, minjak ëros.
rozijn, kismis.
rechtbaar (bekend), goerni-
ta, kongas.
— maken, ngoewarkeun.
rug, tonggong, k, poengkoer, L.
—, achter den — (voorbij),
geus kaliwat, geus katoekang,
k, geus kapoengkoer, L.
—, kwaad (van iemand) ach-
ter den — spreken, ngoe-
pat.
ruggegraat, toelang tong-
gong.
ruggelings, patoekangtoe-
kang, k, papoengkoerpoeng-
koer, L.
ruggespraak, pangoeapat.
ruien, ngararas.
ruif, pamakanan.
ruig (harig), boeloean, bala.
ruiken (bedr. werkw.), ngam-
beuan, ngangseuan.
— (stinken), baœ, k, mambët,
L.
— (aangenaam —), seungit, k,
wangi, L.
ruil, toekeur, hili, k, liron, L.
ruilen, noekeurkeun (t), ngä-

hilikeun, k, ngalironkeun, L.
ruim (wijd uiteen), tjarang.
— (uitgestrekt), lëga, djëmbar.
— (wijd, van kleeren), logor.
ruimschoots, tjoekoepp, ma-
hi, k, tjêkap, L.
ruimte, ënggon lëga, ënggon
kosong.
ruin, koeda kabiri.
ruischen (van golven), nga-
goeroeh.
— (in het gebladerte), ngahi-
joeng.
— (in de ooren, suizen), nga-
goeroeh.
— (van een kleed), ngorosak.
ruit (glas), katja.
ruiter, pamatang.
ruk, pangeumbing, panongtak,
pamëtot.
rukken, ngeumbing (k), mong-
tak (t), mëtot (b).
rukwind, angin barat.
rum, arak.
rumoer (geraas), roesoeh, ta-
giwoer, ngagoeroeh, tjektjok.
rund, sapi.
runderharst, daging sapi.
runderrib, iga sapi.
rundvleesch, laœk sapi.
rups, hileud.
rust, kasënnangan.
rustbank, bale, randjang,
bangkoe.
rusteloos (van zieken), samar
rasa, k, samar raos, L.
— (van aard), tjilingtjingtjat,
gadjah moeling.
rusten (uitrusten), eureun, k,
liren, L, reureuh.
rustig (stil, zonder beweging
van lichamen), tjitjing, k, tja-
lik, L.
— (stil, zonder geluid), repeh,
djëmpe.
— (stil, eenzaam), sëpi, kou-

eung, soenji.
 rustig (een — mensch), ajëm.
 — leven (stil leven), tani.
 rustplaats, pangoureunan, k,
 panglirenan, L.
 — (van de dooden), koeboeran,
 astana, k, padjaratan, L.
 ruw (ongemanierd, grof), kasar.
 — (grof, van aardewerk), kasar,
 badag.
 — weer, toenggara, riboet,
 hoedjan angin.
 ruwheid (grofheid), kakasaran.
 ruzie, paseja, patjoggregan.
 — hebben, *id.*
 — maken, *id.*
 ruziemaker, poerah paseja,
 poerah patjoggregan.
 rij (eene — boomen); djadjaran.
 —, op eene — plaatsen,
 ngadjadjarkeun.
 —, op eene — staan, ngadjar.
 rijden, te paard —, toempak
 koeda, k, nitih koeda, toenggang
 koeda, L.
 —, in een wagen —, toempak
 kareta, k, nitih kareta,
 toenggang kareta, L.
 rijgen, niiran (*l*).
 — (bij naaiwerk), ngadjaloe-
 djoer.
 rijk (zelfst. n. w.), nagara.
 — (bijv. n. w.), beunghar, soe-
 gih, kaja.
 rijkdom, kabeungharan, kasoe-
 gihan, kakajaän.
 rijkdaalder, ringgit, pasmal.
 rijm (gelijkheid van eindklan-
 ken), dangding, marga loejoe.
 rijmen (bedr. werkw., op rijm
 brengen), ngadangding.
 — (onz. werkw.), soeroep.
 rijnwijn, anggoer asëm.
 rijp, asak.
 rijpaard, koeda toenggang.

rijpen (rijp worden), asak.
 rijst (de geheele plant), pare.
 — (korrels in de halmen), *id.*
 — (gebolsterde —), bejas.
 — (ongepelde —), heutjak,
 bangsal.
 — (gekookte —), kedjo, k, sa-
 ngoe, L.
 — (kleverige —), këtan.
 — (sijn gestampte en tevens on-
 gekookte —), beunjeur.
 — (half gaar gekookte —), gi-
 gih.
 — boven den stoom ke-
 ken, *ngedjo* (*k*), k, *njangoe*
 (*s*), L.
 — met water koken, nga-
 liwët.
 rijstblok (om rijst te stam-
 pen), lisoeng.
 rijstewater, tji tadjen.
 rijstmandje (waarin de rijst
 boven den stoom gekookt
 wordt), aseupan.
 rijstpan (waarin de rijst met
 watergekookt wordt), daloeng.
 rijstpap, boeboer pare.
 rijstpot (waar bovenop de rijst
 in een mandje door den stoom
 gekookt wordt), seëng.
 — (bewaarplaats van gebolster-
 de rijst), pabejasan.
 rijstschuur, leuit.
 rijststampen, noetoe (*l*).
 rijststamper, haloe.
 rijststroo, sapoe pare.
 rijstveld (nat —, kunstmatig
 onder water gezet), sawah.
 — (droog —), hoema.
 rijstvogeltje, galatik.
 rijstworm, hileud bejas.
 rijtuig, kareta.
 rijtuigmaker, toekang njijeun
 kareta.
 rijtuigverhuurder, toe-
 kang njewakeun kareta.

rijweg, djalan gëde, djalan kareta.

rijzen (in tegenoverstelling van dalen), oenggah, nandjak, naek.

rijzen (van beslag), naek, nga-boedaleh.

— (van prijs), naek, oenggah. rijzig, lëndjang, lampanjat.

S

sabel, pëdang.

sago, sagoe.

sagopalm, kawoeng.

sajet, bënang sajat.

salade, sla (Europeesche —), saladah bokor.

— (Inlandsche —), saladah.

salaris, oepah, boeroehan, gadjih.

salie, sëmboeng.

salpeter, sandawa.

salvo (saluutschot), sora marijëm hormatan.

samen, te zamen (wij zullen — uitgaan), barëng, k, sarëng, L.

—, id. (— maakt het *f* 25.—), djoemlah.

samenbinden, ngantet (*k*), meungkeut (*b*).

samenbrengen (verzamelen), ngoempoeulkeun (*k*).

samendoen (tegelijk doen), barëng migawe (*p*), k, sarëng midamël (*p*), L.

— (een misdrijf —), miloemiloe, tjampoer.

samendrukken, neueulkeun (*l*).

samengaan, babarëngan, k, sasarëngan, L.

samenhang (verband), samboengan.

samenkomen, koempoel.

samenkomst, koempoelan.

samenloop (van rivieren), tëpoeng.

— (van omstandigheden), ba-

rëng, k, sarëng, L*

samenmengen, njampoer (*tj*), ngadoek.

samenraapsel van leugens, omongan beunang moeloengan, omongan djidjijeunan.

samenroepen (vereenigen), ngoempoeulkeun (*k*), ngërid (*k*).

samenscholen, koekoempoelan.

samenscholing, id.

samenspannen, raragëman, babadamian.

samenspanning, id.

samenspraak, omongan, k, sasaoeran, L.

samenstellen, njijeun (*dj*), k, midamël (*p*), L.

samensteller, noe nijjëun, k, noe midamël, L.

samenvloeien, ngotjor.

samenvrouwen, nilëp (*l*), ngalipët.

samenwerken (tegelijk werken), barëng migawe (*p*), k, sarëng midamël (*p*), L.

samenwerking, pangbantoe.

samenwonen, reureudjeungan tjitjing, saimah, k, saboemi, L, spondok, A.

samenzweerder, karaman.

samenzweren, ngaraman.

samenzweering, karaman.

sandaal, taroempah.

sandelhout, tjandana, kajoe garoe.

sap (van vruchten), tjai.

sap (van boomen), geutah, leugeut.
 sapanhout, sëtjang.
 sappig (van vleesch), tjëbrek.
 — (van vruchten), amoetjoej.
 — (van boomen), geutahan.
 sardijntjes, sardentjis, sardantjis.
 sarren, *ngagagalaka*
 satan, setan, iblis.
 satijn, sateng.
 saus, saoes, koewah.
 sauskom, wadah saoes, wadah koewah.
 schaaf, soegoe.
 schaaftsel, tatal.
 schaakbord, papan pangtjatoeran.
 schaakspel, maen tjatoer, tjatoer.
 schaal, eier —, tjangkang ëndog.
 —, weeg —, timbangan, taradjoe.
 — (van dieren), tonggong, koelit.
 — (diepe schotel), pinggan.
 — (platte schotel), basi.
 schaalte (schoteltje), piring, pisin.
 schaamdeelen, larangan.
 —, vrouwelijke —, heuntjeut, k, momok, L.
 —, mannelijke —, sirit, k, mamas, L.
 schaamte, wiwirang, kaera, k, kalingsëm, L, kaisin, A.
 schaamteloos, teu boga wiwirang, teu boga kaera, k, teu kagoengan kalingsëm, L, teu gadoeh kaisin, A.
 schaap, domba.
 schaapherder, poerah ngangon domba.
 schaar (om mee te knippen), goenting.

schaar (van een dier), tjtjapit.
 schaarsch, koerang, k, kirang, L.
 schaarschte, kakoerangan, k, kakirangan, L.
 schabrak, sëbrak.
 Schach (de — van Perzië), Sjah, Radja.
 schade (verlies), roegi, karoegian.
 — (beschadiging), karoeksakan, k, karisakan, L.
 — lijden, djadi roegi, njarah roegi.
 — vergoeden, *ngagantian* karoegian, k, *ngagantosan* karoegian, L.
 — veroorzaken, *ngaroegikeun*.
 schadelijk, djahat.
 schadevergoeding, panggantian karoegian, k, panggantosan karoegian, L.
 schaduw, kalangkang.
 — (lommer), ijoehioeh, tédoh.
 schakel, schalm van een ketting, geulang rante.
 schaken (een meisje —), *ngiwat*, *njidra* (tj).
 — (schaakspelen), maen tjatoer, tjatoer.
 schako, topi përdjoerit.
 schalk, noe loetje, noe lohong.
 schalksch, loetje, lohong.
 schalm, schakel van een ketting, geulang rante.
 schamen, zich —, era, wirang, k, lingsëm, L, isin, A.
 schande, aeb, hina.
 schandelijk, *id*.
 schans, koeta.
 schapebout, pingping domba.
 schapeleer, koelit domba.
 schapevacht, boeloe domba.

- scharen, zich —, ngaberes,
 ngadjadjar.
 scharnier, engsel.
 schat, pëpëndëman, harta.
 schateren (van 't lachen),
 ngabalakatak, njalakatak.
 schatkist, kas oewang kara-
 djaän, baitoelmal.
 schatten (taxeeren), naksir
 (l).
 schaven, njoegoe (s).
 schavot, pangantongan, pa-
 ranti ngahoekoem.
 schavuit, bangsat.
 schedel, babatok, tangkorek.
 scheep, scheede, saroeng,
 sarangka.
 scheef, serong, dengdek, beng-
 kok.
 scheel, tilëng, tëleng.
 — kijken, id.
 scheenbeen, toelang bintjoe-
 rang.
 scheepje, kapal leutik.
 scheepskapitein, nangko-
 da, kapitan, kapten.
 scheerder (barbier), toekang
 tjoekoer.
 schoermes, peso tjoekoer.
 scheiden (bedr. werkw.), mi-
 sahkeun (p).
 — (onz. werkw.), pipisahan.
 schel (bel), gënta.
 schelklykend, ngëlëngik,
 sëngëk.
 schelden, njarekan (l), k,
 njeuseul (s), L.
 scheldnaam, ngaran paranti
 njarekan.
 scheldwoord, omongan pa-
 ranti njarekan.
 schelen (verschillen), beda,
 tapaoet.
 —, het scheelde weinig
 (of hij was gevallen), meh,
 bis.
- schelen, wat scheelt u?
 koe naon?
 —, wat scheelt er aan? id.
 schellen (bellen, werkw.),
 nabëuh gënta (l).
 schelm, bangsat.
 schelp, imah toetoet.
 schemeravond, sareupna.
 schemeren (donker worden),
 reupreupan.
 schenden (overtreden), ngu-
 langgar larangan, njoelang la-
 rang (s).
 — (verminken), ngaroeksak, k,
 ngarisak, L, njatjadan (l).
 schenkblad, baki, talën, ram-
 padan.
 schenken (geven iets onbe-
 paalds, b. v. een paard), mere
 (b), k, maparin (p), L, ngaha-
 toeranan, A.
 — (geven iets bepaalds, b. v.
 dat paard), mikeun (b), k,
 maparinkeun (p), L, ngahatoer-
 keun, njanggakeun (s), A.
 — (inschenken), nyitjian (l),
 k, mairan (p), L.
 schep, sendok.
 schepnet, lambit, sair.
 scheppen (voortbrengen), ngu-
 djadikeun, ngajakeun.
 — (water —), nimba (l).
 sceptor, iteuk karadjaän, k,
 tëtëkën kaprabon, L.
 scheren (mensen —), njoe-
 koeran (l), k, marasan (p), L.
 — (schapen —), nguogentangan.
 scherf, bëling.
 scherf, pipinding, halingha-
 ling, sampiran, sekotsel.
 — (zonne —, regen —), pa-
 joeng, k, padjeng, L.
 scherpen (werkw.), mëntja,
 maen po.
 scherp, seukent.
 — maken, njeukeutan (s).

scherp (een — gezegde), ta-
 djem.
 scherprechter, logodjo.
 scherpzinnig, seukeut, soer-
 ti, tjaäng pikir.
 scherts, oelin, banjol, goegoe-
 jon.
 schertsen, *id.*
 schets (van een plan of tee-
 kening), tjonto, émal, model,
 pola, toeladan.
 — (van een opstel), karangan.
 scheur, soweh, robek, rawek,
 rowek.
 — in hout, beulah, réngat.
 scheurbuik, sariawan, ba-
 roesoeh.
 scheuren (onz. werkw.), so-
 web.
 — (van hout), beulah, réngat.
 — (bedr. werkw.), njoweh (*s*).
 schichtig, giras, djéngkokan,
 borangan.
 schielijk, gantjang, geuwat,
 teréh, këntjéng, k, enggal, L.
 schier, meh, bis.
 schieten met geweer, nga-
 bédil.
 — met pistool, mestol (*p*).
 — met boog, manah (*p*).
 —, kuit —, ngéndog.
 schikken (in orde plaatsen),
 ngatoer, ngabereskeun, meres-
 an (*l*).
 — (eene zaak, een proces —,
 door een derde voor partijen),
id.
 — (id., door de partijen zelve),
 moepakat, badami.
 —, zich — (zich regelen naar),
 soeroetkeun (*l*).
 —, zich — (in eene zaak),
 asrah, narima (*l*).
 schikking (van eene zaak,
 een proces), moepakat, ba-
 dami.

schil, tjangkang, koelit.
 schilder van schilderijen,
 djoeroe gambar.
 schilderen van sildere-
 rijen, ngagambar.
 schilderij, gambar.
 schildpad, zee —, pënjoe
 —, zoetwater —, koeja.
 schillen (werkw.), mēsek (*p*).
 schim (geestverschijning,
 spook), ririwa, djoerig.
 schimmel (paard), dawoek.
 —, appel —, dawoek tjéplok.
 — (uitslag), boeloekan.
 schimpen, njarekan (*tj*), k,
 njeuseul (*s*), L.
 schip, kapal.
 schipbreuk, kaléboeh.
 — lijden, *id.*
 schipper (van een groot
 schip), nangkoda.
 — (van eene schuit), djoera-
 gan.
 schoelje, bangsat.
 schoen, sapatoe.
 schoenmaker, toekang sapa-
 toe.
 schoensmeer, mangsi sapa-
 toe.
 schoft (van een paard), djo-
 djompong.
 schok, gédag.
 scholier, moerid.
 schommel (schoep), ajoenan.
 schommelen (in een schom-
 mel), ajoen ajoenan.
 — (op een schommelstoel), lé-
 lënggakan, oenggoet oeng-
 goetan.
 school, iskola.
 —, godsdienstige. —, pa-
 santren.
 schoolbehoeften, parobot
 iskola.
 schoolcommissie, koemisi
 iskola.

schoolmeester, mester, goeroe.
 schoon (zindelijk), bërseka, bërësih, netjës.
 — (mooi), aloes, k, sae, endah, L.
 — (— linnen), bërësih.
 — (mooi van een man), kasep.
 — (id. van eene vrouw), geulis.
 schoonbroeder, jongere —,
 adi beuteung, k, ais padaharan, L.
 —, oudere —, dahoewan.
 schoondochter, minantoe, mantoe.
 schoonmaken, ngabrësihan, njeka (s).
 schoonmoeder, mitoha, k, mërtoewa, L.
 schoonouders, id.
 schoonvader, id.
 schoonzoon, minantoe, mantoe.
 schoonzuster, jongere —,
 adi beuteung, k, ais padaharan, L.
 —, oudere —, dahoewan.
 schoor (stut, steun), toelak, pancelak.
 schoorsteen, liang haseup.
 schoot (een kind op den — nemen), pangkon.
 schop (spade), sosodok.
 — (met den voet), tampling, talipak.
 — (door beesten), sepak, tedjeh.
 schoppen (schop geven door menschen), nampiling (t), naphipak (t).
 — (id. door beesten), njepak (s), nedjeh (t).
 schor (heesch), peura, peujeuh.
 schorpioen, langgir.
 schors (van boomen), koelit, papagan.
 schorsen, (iemand) in zijn ambt —, ngeureunkeun sa-

heulaännan tina pagaweanna-na.
 schorsen (van een rechts-geding), moendoerkeun (p), ngëngkekeun.
 schot (pistool —, geweer —), bëlëdoeg.
 schotel (diepe —), pinggan.
 — (platte —), basi.
 schoteltje (schaaltje), piring, pisin.
 schouder, taktak.
 schouderblad, walikat.
 schouw (toezicht, schouw op de wegen), pamariksa, pangloris.
 schouwspel, tongtonan.
 schraag, koedakoeda.
 schraal (van grond), angar, koeroe, këri.
 schragen (werkw.), noelak (t).
 schram, bared.
 schrande, pintër, binangkit.
 schrap (streep), tjolet, goerat, tjoret, garis.
 schrappen (doorschrappen), moepoel (p), maehan (p).
 schrede, lengkah, langkah.
 — (bij meten), pas.
 schreeuw, gëro, gorowok.
 — (van pijn), dëngek, djërit, gëro, gowak.
 schreeuwen, ngagëro, ngagorowok.
 — (roepen), ngagërowan.
 — (van pijn), ngadëngek, ngadjërit, ngagëro, ngagowak.
 schreien, tjeurik, k, nangis, L.
 schrift, toelisan, k, sëratan, L.
 — (cahier), boekoe toelisan, k, boekoe sëratan, L.
 schriftelijk, koe soerat, k, koe sërät, L.
 schriftgeleerde, boedjanga toelis.

schrik, kareuwasan, kakagetan.
 schrikachtig, reuwasan, kakagetan.
 — (schuw, van paarden), djenghokan, borangan, giras.
 schrikken, reuwas, kaget.
 schrobben, ngosok (*k*), *nje-ka* (*s*).
 schroef, iskroep, oeril.
 schroevendraaier, gogol.
 schroomvallig, era, *κ*, ling-sém, *L*, isin, *Δ*.
 schrijfbehoeften, parobot noelis, *κ*, parobot njérat, *L*.
 schrijfboek, boekoe toelisan, *κ*, boekoe sératan, *L*.
 schrijflessenaar, medja toelisis.
 schrijftafel, *id*.
 schrijven, noelis (*t*), *κ*, njérat (*s*), *L*.
 — (een boek —), *ngarang* (*k*), *nganggit*.
 schrijver (klerk), djoeroe toelisis, *κ*, djoeroe sérat, *L*.
 — (van een boek), boedjangga.
 schudden (iemand —), *ngagoedëggoedëg*.
 — (een boom —), *ngagëdagëdag*.
 — (eene flesch —), *ngotjlok ngotjlok* (*k*).
 — (met 't hoofd —), godëg.
 schuif (grendel), kantjing, toelak.
 schuifblad van een tafel, papan sorolok medja.
 schuifelen (kruipen van slangen), loear leor.
 schuifraam, djandela sorolok.
 schuilen, 'njoempoet.
 schuilevinkje spelen, soesoempoetan.
 schuilplaats, schuilhoek, ënggon panjoempoetan.

schuim, boedah.
 schuimbekken, ngaboedah.
 schuimen (onz. werkw.), *id*.
 — (af —), *njioekan boedah* (*s*), *njendokan boedah* (*s*).
 schuimspaan, sendok paranti mitjeun boedah.
 schuin (afhellend), dengdek, monteng.
 — (scheef), serong, bengkok, dengdek.
 schuit, parahoe.
 schuitevoerder, djoeragan parahoe.
 schuiven, opium —, njéret.
 — (op zijde —), *ngisërkeun*.
 —, de schuld (op iemand —), *nëmpoehkeun dosa* (*t*).
 schuld (geld —), hoetang, *κ*, sambëtan, *L*.
 — (aan verkeerde handelingen), *dosa, kasalahan*.
 schuldbekentenis (van geld), pangakoean hoetang.
 — (aan verkeerde handelingen), pangakoean dosa, pangakoean kasalahan.
 schuldeischer, noe ngahoe-tangkeun.
 schuldeloos, teu boga dosa, teu salah.
 schuldenaar, noe boga hoetang, *κ*, noe kagoengan sambëtan, *L*, noe gadoeh sambëtan, *Δ*.
 schuldig (geld —), hoetang, *κ*, kagoengan sambëtan, *L*, gadoeh sambëtan, *Δ*.
 — (aan verkeerde handelingen), salah, boga dosa, *κ*, kagoengan dosa, *L*, gadoeh dosa, *Δ*.
 schuldige, noe boga dosa, noe salah, *κ*, noe kagoengan dosa, *L*, noe gadoeh dosa, *Δ*.
 schuren, zich — (van been-ten), *gagasah*.

schuren (koperwerk —), *ngosok* (*k*), *ngasah*, *ngēdap* (*k*).
 schurft, boedoeg, rodek, **k**, **koreng**, **L**.
 schurk, **bangsat**.
 schut, **schutsel** (schem), **sēkotsēl**, **pipinding**, **sampiran**, **halinghaling**.
 schutting (heining), **pagēr**.
 schuur, **goedang**.
 —, **rijst** —, **leuit**.
 schuw (van vogels), **djaringas**.
 — (van paarden), **djēnghokan**, **borangan**, **giras**.
 schijf (mikpunt, wit), **boeboelanan**, **boelanboelan**.
 schijn (waarschijnlijkheid), **sēmoena**, **kawasna**, **sigana**, **djigana**.
 — (van de zon, van de maan), **tjaäng**.
 —, **onder den** — **van**, **kawasna**, **sēmoena**, **sigana**, **djigana**.
 schijnbaar, **kawas**, **sēmoe**, **djiga**, **sigā**.
 schijnen (van de zon, van de maan), **tjaäng**.
 — (den schijn hebben, voorkomen), **sēmoe**, **kawas**, **sigā**, **djiga**.
 schijnheilige, **moenapek**.
 schijnheiligheid, **kamoenapekan**, **hal moenapek**.
 secretaris, **sēkrētāris**, **soekataris**.
 sedert (van af), **ti waktōe**, **k**, **ti wangkid**, **L**.
 seizoen (jaargetijde), **oesoem**, **moesim**.
 sekreet (gemak), **patjilingan**, **kakoēs**.
 sekse (geslacht), **bangsa**.
 sekte (godsdienstige —), **mādhāb**, **oemat**.
 selderij, **saladri**.

seltzerwater, **aer Walanda**
sergeant, **sarsan**.
servet, **sērēbet**.
servies, **sērēpis**.
sidderen, **ngadegdeg**, **ngēlēpēr**.
sieraad, **pērhijsan**.
signalement, **tjiri wantji**, **tanda**.
sik (baard), **djauggot**.
sinaasappel, **djēroek**.
sirih, **sōureuh**.
 — **kauwen**, **njeupah**, **k**, **ngalēmar**, **L**.
sirihdoos, **wadah seupaheun**, **k**, **wadah lēmareun**, **tampekān**, **L**.
siroop (stroop), **sirop**.
sirooppot, **wadah sirop**.
sits, **tjita**, **ēntjit**.
slaaf, **boedak heulian**.
slaag krijgen, **di teunggeul**, **di peupeuh**.
slaan (met de zweep), **njāboek** (*l*), **mētjoet** (*p*).
 — (met de vuist), **nondjok** (*l*), **noemboek** (*l*).
 — (met de vlakke hand), **njabok** (*l*).
 — (met een rotting), **neunggeul** (*l*), **meupeuh** (*p*).
 — (id., ranselen), **ngarangket**.
 — (met een hamer), **nakol** (*l*), **maloe** (*p*).
 — (met een knods), **ngāgēboeg**.
 — (schoppen van paarden), **njepak** (*s*), **nēdjeh** (*l*).
 — (op muziekinstrumenten), **nabeuh** (*l*).
slaap, **molor**, **hēs**, **k**, **sare**, **s**, **koelēm**, **L**, **mondok**, **A**.
 — (in — vallen), **kaheśan**, **k**, **kasarean**, **s**, **kakoelēman**, **L**.
 — (van het hoofd), **pipilis**.
slaapdronken, **mabok molor**,

mabok heës, κ, mabok sare,
 s, mabok koelëm, L.
 slaapplaats, ðnggon, κ, pa-
 sarean, s, pangkoelëman, L.
 slaapverwekkend, matak
 toendoeh, κ, matak poelës, ma-
 tak palaj, L.
 slaapverdrivend, matak
 tanghian.
 slaapwandelaar, noe nga-
 lindoer.
 — zijn, ngalindoer.
 slaapziekte, kasakit heës.
 slabak, tēmpat saladah.
 slabbakken (sukkelen in 't
 werk), kēndor.
 slachten (dooden), meuntjit (p).
 — (gelijken, evenaren), saroewa,
 saroepe, κ, sami, saroepe, L.
 slachter (slager), djagal.
 slachtoffer, wadal.
 slag (het geluid), sora.
 — (klap), teunggeul, peupeuh.
 — (klap om de ooren), tjabok.
 — (met eene zweep), tjaboek,
 pētjoet.
 — (veldslag), pērang.
 — (ramp), tjilaka, bahaja, bi-
 lahi.
 — (soort), roepa.
 — (koord van eene zweep), sē-
 lak.
 slagader, oerat kēkētēg.
 slagen (gelukken), ngadjadi,
 parēng, hasil.
 slager (slachter), djagal.
 slagregen, hoedjan ngagē-
 bret.
 slag tand, sihoeng.
 slagveld, tēgal pangprangan.
 slak, limoes sakeureut.
 slang, oraj.
 slangebeet, gegel oraj, pa-
 tjok oraj.
 slank, lēndjang, lampanjat.
 slaolie, minjak saladah.

slap (buigzaam), leuleus.
 — (slappe thee), hambar, tiis,
 tjawerang.
 — (slappe strengen), kēndor.
 — (na ziekte), lētek, lēsoe,
 loewe.
 slapeloos, goelingsasahan.
 slapen, molor, heës, κ, sare,
 s, koelëm, L, mondok, A.
 slaperig, noendoetan, ngan-
 toek.
 — (traag, loom), ngēdoel, kēn-
 dor.
 slavernij, hal boedak beu-
 lian.
 slavin, boedak beulian, dja-
 rijah.
 slecht (leelijk), goreng, κ,
 awon, L.
 — (onzedelijk), latjoer.
 — (snoed), djahat.
 slechts, ngan, tjoemah.
 sleep (van volgelingen), iring-
 an, aleutan.
 sleepen (voorttrekken), njered
 (s), ngagoesoer.
 slenteren, loentang lantoeng.
 slepen (onz. werkw., de japon
 sleept), ngagapoej.
 sleutel, koentji, sorog.
 sleutelring, aliali koentji.
 slib, leutak.
 slik, slijk, id.
 slikbord, slijkbord (aan
 rijtuigen), tetebeng.
 slikken (bedr. werkw.), neu-
 reuj (l).
 — (onz. werkw.), asoep.
 slikkerig, slijkerig, djē-
 blog.
 slim (sluw), pēlit.
 slinger (van eene klok), ga-
 gawing djam.
 — (om mee te werpen), ban-
 dring.
 slingeraap, owa.

slingeren (bedr. werkw., met een slinger werpen), *ngabandring*.
 — (zwaaien met de armen), *keupat, goebag geubig*.
 — (id. met het lichaam), *gagaleongan, goeloeng galeong*.
 — (heen en weer gaan), *'goewang gawing*.
slip (tip, punt), *toengtoeng*.
sloep, *sampan*.
slof (muil), *sělop, tjanela, kasoet*.
 — (vergeetachtig), *pohoan, limpeuran, k, lalian, L*.
slok, *lěgoek*.
slokje (borrel), *sopi salěgoek*.
sloop, *kussen* —, *saroeng*.
sloot, *soesoekan, parigi*.
slordig, *kotor, roedjit, gagabah*.
slorpen, *slurpen*, *ngoejoep*.
slot (van eene deur), *koentji*.
 —, *hang*, —, *koentji kontol*.
 — (einde), *ahir, panoengtoeng, tamat*.
slotenmaker, *toekang nji-joun koentji*.
sluier, *moekěna, tjindoeng*.
sluis, *běndoengan*.
sluisdeur, *pintoe aer*.
sluiswachter, *kapala pintoe aer*.
sluiten (dichtdoen), *neundentkeun (p)*.
 — (op slot doen), *ngoentji (k)*.
 — (een brief —), *noetoeop (l)*.
slurpen, *ngoejoep*.
sluw (slim), *pělit*.
slijk, *slik*, *lentak*.
slijkbord, *slikbord* (aan rijtuigen), *tetebeng*.
slijkerig, *slikkerig*, *djěblog*.
slijm, *reuhak*.

slijpen, *ngasah*.
slijpsteen, *batoe asahan*.
slijten (stuk gaan), *lěboer*.
smaad (hoon), *pangwiwirang*.
smaak (zintuig), *rassa, k, raos, L*.
 — (mode), *matjěm*.
 — krijgen in, *hajang, k, hjong, L*.
smaakvol, *njěmoe*.
smak (het geluid dat een worp, bons of val veroorzaakt), *gěplak, gěbloeg*.
smakelijk, *ngeunah, k, raos, L*.
smakeloos, *taja rasana, k, taja raosna, L, tjawerang*.
smaken, *rassa, k, raos, L*.
smal, *heureut*.
smaragd, *djamroet*.
smart (pijn), *kanjěri, njěri*.
 — (droefheid), *kasoekěran*.
smeden, *mandaj (p), neupa (l)*.
 — (aan elkaar —), *noemboekeun (l)*.
smederij, *gosali*.
smeeken, *menta (p), k, sěda (l), s, moendoet (p), L, njoe-hoenkeun (s), A*.
smeekschrift, *soerat panoe-hoen*.
smeer (schoen —), *gadjih*.
 — (wagen —), *gěmoek*.
smeerlap (verachtelijk mensch), *bangsat, djělěma goreng*.
smelten, *lěboer, adjoer*.
smeren (in —), *ngosok (k)*.
 — (een wagen —), *ngagěmoek*.
 — (boterhammen —), *ngaman-tegašn*.
smerig (vuil), *kotor, roedjit, geuleuh*.
smet (vlek), *tjolet, kotor*.
 — (op iemands naam), *tjeda, tjolet, tjatjad*.
smeulen, *moelěk*.

smid, pandaj.
 smokkelen, *njoempoetkeun*
 barang (*s*), *njalingkochkeun*
 barang (*s*).
 smokkelhandel, dagang soe-
 soempoetan, dagang gélap,
 dagang salingkoeh.
 smoordronken, mabok liwat
 ti oeroesan.
 smoorheet, panas katjida, pa-
 nas liwat ti oeroesan.
 smoorlijk (— verliefd), ka-
 tjida, liwat ti oeroesan.
 smøren (onz. werkw.), pach
 koe eungap.
 — (iemand —), *maehau koe*
 eungap (*p*).
 smijten, *malédog* (*b*), *ueng-*
gor (*l*).
 snaar (van darmen), tali.
 — (van metaal), kawat.
 snakken, hajang pisan, *k*,
 hojong pisan, *L*, *ngagarégét*.
 snaphaan, sinapan, bédil.
 snaps (borrel), sopi salégoek.
 snavel, pamatoek, pamatjok.
 snede, potong, keureut.
 snel (de paarden loopen zeer
 —), gantjang, këntjéng.
 snelheid, kagantjangan, ka-
 këntjéngan.
 sneuvelen; pach di pang-
 prangan, *k*, maot di pang-
 prangan, *s*, poepoes di pang-
 prangan, *L*.
 snib, snip (snibbig meisje of
 vrouw), noe béngis.
 snibbig, béngis.
 snik, ségroek, mangség.
 snikken (werkw.), *séségroek*,
mangség.
 snip, snib (snibbig meisje of
 vrouw), noe béngis.
 — (vogel), manoeek bélékek.
 snippers (stukjes papier),
 bangkarak.

snoeien (boomen —), *motong*
 (*p*), *moegél* (*l*), *mangkas* (*p*).
 snoeimes, parang.
 snoeisel (van boomen), pamo-
 tongan.
 snoepen, maling kahakanan.
 snoer, hals —, kongkorong.
 snood, djahat.
 snoodaard, djéléma djahat.
 snor (knevel), koemis.
 snorken (ronken), kerek.
 snot, leho, *k*, oembél, *L*.
 snuffelen (nazoeken), *ngo-*
tektak (*k*).
 — (ruiken), *njoesoed* (*s*).
 snuisterij, roepa roepa pèr-
 maenan.
 snuit (varkens —), tjoengocr,
 bangoes.
 — (van een olifant), toelale.
 snuiten (den neus —), njing-
 sring.
 — (de kaars —), *ngagoenting*.
 snuitsel, kembang lilin, këm-
 bang damar.
 snijden, *motong* (*p*), *ngcu-*
reut (*k*).
 — (rijet —), diboeat.
 — (gras —), *ngarit*.
 — (haar —), *ngagoenting*.
 — (te veel in rekening bren-
 gen), *ngarah*, *ngabobodo*.
 snijwerk, oekiran.
 sociëteit, roemah bola.
 soep, sop.
 soes (gebak), soes.
 soezen (werkw.), bingbang,
 poesing.
 soja, ketjap.
 sok, kaos leutik.
 soldaat, soldadoe, perdjoeit.
 soldatenvrouw, pamadjik-
 an soldadoe, ewe soldadoe.
 soldeeren, *matri* (*p*).
 soldeersel, patri.
 soldij, gadjih, bajaran.

sollicitant, noe menta pagawean, k, noe nêda pagawean, s, noe moendoet padamêlan, l, noe njoehoenkeun padamêlan, a.
solliciteeren, menta pagawean (*p*), k, nêda pagawean (*t*), s, moendoet padamêlan (*p*), l, njoehoenkeun padamêlan (*s*), a.
som, djoemlah.
somber (van inborst), koe-tjëm.
 — (donker), keueung, marêdëm.
sommige (eenige), sawareh.
somtijds, kadangkala, radjeun, sakapeung, kakapeungan.
soort, roepa.
soortgelijk, saroepea.
soppen, *njotjol* (*tj*).
sorteeren (soort bij soort zoeken), *milihan* (*p*).
spaaak (van een wiel), djari djari, anak roda.
spaananders, tatal.
Spaansch, Sëpanjol.
Spaansche peper, tjabe.
spaaargeld, doeit tjengtjelengan.
spaaarpot, tjengtjelengan.
spaarzaam (zuinig), *tjëtjël*.
spade (zelfst. n. w.), sosodok.
spalken, *ngawidang*.
span (een — paarden), *pasang*, lajan.
Spanjaard, oerang Sëpaujol.
Spanje, Sëpanjol.
spannen (paarden voor den wagen —), *masang* (*p*).
 — (strak maken), *ngabatëk*, *mantëng* (*p*), *mëntang* (*p*).
sparën (op —), *neundeun* (*t*), *ngampihan*, *njengtjelengan* (*tj*).
 — (weinig gebruiken), *tjarang make* (*p*), k, *tjarang nganggo*, l.

spartelen, adjoladjolan.
spatten (van water), tjeret.
specerij, samara, boengboe.
specie (klinkende munt), doeit perak.
speculant, noe ujoba djoewal meuli.
speculatie, itoengan tjoban djoewal meuli.
speculeeren, *njoba djoewal meuli* (*tj*).
speeksel, *tjidoeh*, k, loedah, l.
speelgoed, *tjotjowan*.
speelkaart, kartoe.
speelkameraad, batoer oelin, k, *rentjang amëngan*, l.
speeltafel, *medja maen*.
speelziek, *rësëp oelin*, k, *rësëp amëngan*, l.
speen (tepel van zoogdieren), soesoe.
speenen, *njapih* (*s*), *misah* (*p*), *ngeureunan njoesoe*.
speenvarken, anak bagong.
speer (lans), toembak, koeli.
spek, *gadjih bagong*.
spekslager, *djagal bagong*.
spel (kinderspel), *kaelinan*, k, *kaämëngan*, l.
 — (een — kaarten), *istel*.
speld, *panitih*.
spelden (vaststeken met eene speld), *manitihan* (*p*).
speldeknoop, *speldekop*, hoeloe panitih.
spelen (van kinderspellen), oelin, k, *amëng*, l.
 — (kaart —, schaak —), *maen*, *ngadoe*, k, *ngabën*, l.
 —, (iemand) eene poets —, *ngahreuejarf*.
spellen (werk.), *ngedjah*.
spelonk, *goeha*.
speurhond (om 't wild op te sporen), *andjing poerah*

njoesoed.
 spiegel, ounteung, katja.
 spier (van het lichaam), oerat.
 spierkracht, kakoewatan oerat.
 spiernaakt, satarandjang pisan.
 spierwit, bodas tjara kapoek, ngöplak.
 spies (lans, speer), koeli, toembak.
 spiesen (werksw.), noembak (*l*), ngoeli (*k*).
 spikkel, toetoele, total.
 spikkelen (van eene pen), mëtjret.
 spil, kisi.
 spin, spinnekop, lantjah.
 spinazie, bajëm.
 —, wilde —, senggang.
 spinnen (werksw.), nganteh (*k*).
 spinneweb, ramat lantjah.
 spinnewiel, kintjir.
 spinrag, ramat lantjah.
 spion (spie), matamata.
 spionneeren, ngintip.
 spiritus, minjak sëpiritoes.
 spit (braadspit), panggangan.
 spits (puntig), lentjop, seukeut.
 — (spitse neus), mantjoeng.
 spitsen (de ooren —), rautjoeng, nangtoeng.
 spitten, njodok (*s*).
 spleet, beulah, ngëwar, sëmplek, rëngat.
 splinter, tatal leutik.
 splinternieuw, anjar pisan, weuteuh pisan.
 splijten (bedr. werksw.), meulah (*ö*).
 — (onz. werksw.), beulah, ngëwar, rëngat, sëmplek.
 spoeden, zich — (zich haasten), roeroesoehan.
 spoedig, teroh, gantjang, geu-

wat, këntjeng, k, enggal, L.
 spoel (weversspoel), taropong.
 spoelen (den mond —), këkëmoe, k, goegoerah, L.
 — (flesschen —), ngoengkoe-
 rahan (*k*).
 — (linnen —), ngëlab (*k*).
 spoelkom, bokor.
 spoken (werksw.), ngaririwaän, ngadjoerigan.
 spons, këmbang karang.
 spook, ririwa, djoerig.
 spookhuis, imah ririwa, imah djoerig.
 spoor, op het — komen, meunang dongdonan, meunang papajan.
 — (om mee te prikken), sëpoer.
 — (van hanen), siih.
 — (wagenspoor, voetstap), tapak, oeroet.
 — (voetstap van beesten), tapak, oeroet, lari.
 spoorstaaf, gagaloer kareta api.
 spoortrein, kareta api.
 spoorwagen, id.
 sporen (prikken), nyëpoer (*s*).
 — (met den spoorwagen rijden), toempak kareta api, k, toenggang kareta api, L.
 sport, hambal.
 spotprijs, harga pamojokan, harga moerah ti batan djinis.
 spotten, mojk (*p*).
 spraak (taal), basa.
 — (spraakvermogen), omong.
 spraakkunst, elmoe omongan.
 spraakzaam, përlente, tjapetang.
 sprakeloos (van verbazing), bëngong, olohok, kasima, hokkeun.
 spreektaal, basa omongan.
 spreekwoord, paribasa.

spreekw, kerak.
 spreij, sĕpre.
 spreiden (een bed —), *ngam-*
parkeun.
 spreken, *ngomong*, *k*, *sasa-*
oeran, *njaer*, *ngalahir*, *L*.
 spreukelen, *ngabandjoer*.
 spreuk, *misil*.
 springen (ergens overheen —),
loentjat.
 — (in het water —), *toetoe-*
boen.
 — (van een kikvorsch), *atjlog*
atjlogan.
 sprinkhaan, *siment*.
 — (groene —), *walang sangit*.
 sprokkelen, *ngarorotek*.
 sprokkels, *regang*, *pangpoeng*.
 sprookje, *dongeng*.
 spruit (uitspruitsel), *siroeng*.
 — (van den bamboewortel),
iwoeng.
 spruw, *sariawan*, *bueroesoeh*.
 spuien, *ngotjorkeun* (*k*).
 spuit, *angaret*.
 —, *brandspuit*, *kompas*.
 spuiten, *ngangaret*.
 — (met de brandspuit), *ngom-*
pa (*k*).
 spuug, *tjidoeh*, *k*, *loedah*, *L*.
 spuwen (onz. werkw.), *njidoeh*,
k, *ngaloedah*, *L*.
 — (bloed —), *ngoetahkeun*.
 — (braken, van menschen, die-
 ren), *oetah*, *k*, *loega*, *L*.
 — (van vuurspuwende bergen),
bitoe.
 spuwbak, *tampolong*, *k*, *tĕm-*
pat loedah, *pangloedahan*, *L*.
 spijker, *pakoe*.
 spijkeren, *makoe* (*p*).
 spijs, *kahakanan*, *k*, *kadaharan*,
s, *katoewangan*, *L*, *katĕdaän*, *A*.
 spijkast, *almari makanan*.
 spijt, *spijten*, *handjakal*, *ka-*
doehoeng, *handeueul*.

st! hoes!
 staak, *tihang*, *tjalĕtjĕr*.
 staal (monster), *tjonto*.
 — (metaal), *wadja*.
 staan (tegenovergesteld van lig-
 gen), *nangtoeng*, *k*, *ngadĕg*, *L*.
 —, op een kier —, *molongo*.
 —, op zijn stuk —, *koekoeh*,
keukeuh, *pageuh*.
 —, hoe staat het met (die
 zaak), *koemaha pĕtana*.
 —, laat dat —, *ingkeun eta*.
 staande (gedurende), *sadjĕro*,
sabot.
 — houden (volhouden), *ko-*
koeh, *keukeuh*, *pageuh*.
 staart, *boentoet*.
 — (van een Chinees), *koekoe-*
tjir, *taotjang*.
 — (van een vlieger), *gogombak*.
 staartster, *bentang koekoes*.
 staat, *nagara*, *karadjaän*.
 — (lijst), *sĕtat*.
 — (gesteldheid), *kaäjaän*, *pĕ-*
tana.
 —, in (goeden) — houden,
mijara (*p*).
 —, in — stellen, *ngahasil-*
keun.
 —, in — zijn, *bisa*, *k*, *ijasa*,
jasa, *L*.
 staatsbestuur, *parentah na-*
gara, *parentah karadjaän*.
 staatsie, *oepatjara*, *pameran*,
pamidangan.
 staatsiekoets, *kareta pami-*
dangan, *kareta pameran*.
 staatswege, van —, *marga*
kĕrsa nagara.
 stad, *kota*, *dajeuh*.
 stadhuis, *gĕdong bitjara*.
 staketsel (palissade), *kan-*
dang djaga.
 stal (paarden —), *gĕdogan*,
istal.
 — (voor koeien, voor buffels),

kandang.
 staljongen, goendal.
 stalletje (kraampje), wa-
 reong.
 stam (volksstam), bangsa.
 — (van boomen), pantjër.
 stamboom, sadjarah, pantja-
 kaki.
 stamelen (stotteren), galat.
 — (eene bede —), arapap eu-
 reueup.
 stampen (rijst —), noetoe (*t*).
 — (op den grond — van woe-
 de), gëgëdjlig.
 stamregister, boekoe sadja-
 rah, boekoe pantjakaki.
 stamvader, bapa karoehoen.
 stamwoord, asalna omongan.
 stand (houding), sikëp, roepa;
 pëta.
 — (klasse), pangkat.
 —, in — blijven, tëtëp.
 —, in — houden, nëtëpkeun
 (*t*).
 —, tot — komen, toeloes,
 k, sijos, r, djadi.
 standaard (banier), bandera.
 standje; een — geven, nja-
 rekan (*tj*), k, njeuseul (*s*), l.
 —, een — krijgen, di tja-
 rekan, k; di seuseul, l.
 standjes hebben (met ie-
 mand —), paseja, patjoggre-
 gan.
 standplaats, tëmpat tjitjing,
 ënggon tjitjing.
 standvastig, tëtëp, anggër.
 stang, leundjeur.
 — (bit voor paarden), kadali.
 stank, baoc, k, mambët, l.
 stap (schrede), lengkah, lang-
 kah.
 — (id. bij meten), pas.
 stapel (hoop), goendoekan,
 toempoekan.
 stapelen, ngagoendoekkeun,

noempoekkeun (*t*).
 stappen (in tegenstelling van
 draven), leumpang.
 — (over een steen —), nga-
 langkahan, ngalengkahan.
 stapvoets, leumpang laoen.
 star (ster), bentang.
 staren (staroogen), malaweung.
 statig, agëm.
 station, pos.
 — (van den spoortrein), pos
 kareta api.
 staven (met bewijzen —), nga-
 boeklikeun, njanjatakeun.
 steeds, salawasna, k, salami-
 na, l.
 steek, — in de zijde (pijn-
 lijk gevoel), njëri gigir.
 — (met een mes, lans, naald),
 tjotjog.
 — (met eene kris), tëwëk.
 — (van insecten), seureud.
 — (bij het naaien), tiroek.
 —, in den — laten, ngan-
 tëp.
 steel (van lepels, vorken, bij-
 len), gagang, perah.
 — (stengel), dahan.
 steen; batoc.
 — (gebakken —), bata.
 — bakken; meuleum bata.
 steenachtige grond, ta-
 neuh tjampoer batoc.
 steenbakker, toekang meu-
 leum bata.
 steenbakkerij, lijo.
 steendrukken, ngëtjap koe
 batoc.
 steenigen, ngarandjam.
 steenkolen, batoc arëng.
 steenoven, hawoe bata.
 steenpuist, bisoel, k, gam-
 boeh, l.
 steigeren (van paarden), nga-
 loendjoek.
 steil, lamping, miring.

stekeblind, lolong pisan,
 mërëm pisan, k, teu tégès
 pisan, s, teu ningali pisan, L.
 stekel, tjoetjoek.
 - stekelig, tjoetjoekan.
 — (een — gezegde), tadjëm.
 stekelvarken, landak.
 steken (met een mes, lans,
 naald), *njotjog* (*tj*).
 — (met eene kris), *něwék* (*tj*).
 — (van insecten), *njeureud* (*s*).
 stekje, tjangkok.
 stekken, *njangkok* (*tj*).
 stel (van glazen), istel.
 stelen, *maling* (*p*).
 stellage, tangga.
 stellen (opstellen, in geschrift
 brengen), *nyarang* (*k*).
 stellig, tangtoe, poegoeh, ja-
 kin, k, jaktos, kanténan, L.
 stelsel (systeem), atoeran.
 stellen, op — loopen, dja-
 djangkoengan.
 stem, sora, k, gëtra, L.
 stemmen (— van muziekin-
 strumenten), *njoeroepkeun* (*s*).
 stempel, tjap.
 stempelon, *ngctjap*.
 stempelsnijder, toekang
 tjap.
 stengel, dahan.
 ster, bentang.
 sterfbed, pasarcan noe rek
 maot.
 sterfelijk, pana.
 sterfte, sasalad, pagëboeg.
 sterk (van sterke dranken),
 këräs, matak mabok.
 — (van thee, koffie) bangët.
 — (van azijn), këräs.
 — (krachtig), koewat, bëdas.
 — (een — huis), pageuh, sč-
 sčg.
 — (van smaak), lada.
 — van geheugen, pandjang
 ingëtan, k, pandjang elingan,

L, pandjang emoetan, A.
 sterk (van reuk), pëngar.
 sterkte (kracht), kakoewatan,
 kabëdasan.
 sterrenkunde, elmoe noe-
 djoem, elmoe palak.
 sterrenhemel, langit ben-
 tang.
 sterrenwichelaar, djöeroe
 noedjoem, ahli noedjoem, ahli
 palak.
 sterveling, noe hiroep, mah-
 loek, oemat.
 sterven, modar, paeh, k, maot,
 hilang, ninggal, s, poepoes,
 wapat, L.
 steunen (stutten), noelak (*tj*).
 — (een steunend geluid geven),
 hoemaroeroeng.
 — (bouwen, vertrouwen), përt-
 tjaja, k, përtjantën, L.
 stevig, pageuh, sčsčg.
 stichten (oprichten, bouwen),
*ngajakeun, ngadjadikeun, nga-
 dčgkeun*.
 —, brand —, *ngahoeroe*.
 stiefbroeder, doeloer tere,
 k, saderek kawalon, L.
 stiefdochter, anak tere, k,
 seuweu tere, s, poetra kawa-
 lon, L.
 stiefkind, anak tere, k, seu-
 weu kawalon, s, poetra ka-
 walon, L.
 stiefmoeder, indoeng tere,
 k, iboe kawalon, L.
 stiefmoederlijk (de natuur
 heeft hem — bedeed), ka-
 singsal.
 stiefvader, bapa tere, k, ra-
 ma kawalon, L.
 stiefzoon, anak tere, k, seu-
 weu tere, s, poetra kawalon, L.
 stiefzuster, doeloer tere, k,
 saderek kawalon, L.
 stier, sapi djaloe.

stier, wilde —, banteng.
 stift, graveernaald, beusi
 paranti ngoekir.
 stikdonker, powek mong-
 kleng.
 stikken (onz. werkw.), pæh
 koe eungap.
 — (bedr. werkw.), maehan koe
 eungap (*p*).
 — (met de naald —), njoelam
 (*s*).
 stikvol, pinoeh pisan, leber.
 stil (zonder beweging van het
 lichaam), tjitjing, κ, tjalik, L.
 — (zonder geluid), repeh, djëm-
 pe.
 — (eenzaam), sèpi, keueung,
 soenji.
 — (een —, een rustig mensch),
 ajëm.
 — leven (werkw.), tani.
 stilhouden, eureun, κ, liren,
 L.
 stillen, den honger —,
 sampaan peurih peudjit (*t*).
 — (van wind, weder), eureun.
 — (tot bedaren brengen), ngeu-
 reunkeun!
 stilletje, patjilingan.
 stilletjes (zachtjes), lalaoen-
 an, alon.
 — (heimelijk), dina djëmpena,
 dina boenina.
 stilstaan, tjitjing, κ, tjalik, L.
 stilstand, *id*.
 stilte (eenzaamheid), kasëpian,
 kakeueungan, kasoenjia.
 — (zonder geluid), repehna,
 djëmpena.
 —, in — (heimelijk), dina djëm-
 pena, dina boenina.
 stilzwijgen, repeh, tjitjing,
 κ, tjalik, L.
 stinkboon, peuteuj.
 stinken, baoc, κ, mambët, L.
 stinkend, *id*.

stinktor, bangboeng tai.
 stip, stippel, tjetjèk.
 stippel (van den regen), moe-
 roeboej.
 stippelen (van den regen), *id*.
 stipt, tangtoe, pëngkoeh.
 stoeien, heureuj, oelin, κ,
 amëng, L, gëgëloetan.
 stoel (om op te zitten), korsi.
 — (van planten), dapoer.
 stoelenmaker, toekang kor-
 si.
 stoelgang hebben (afgang
 hebben), ngising, κ, mitjeun,
 s, kabouratan, L, ka tjai, ka-
 lahadjat, A.
 stoet (trein, gevolg), aleutan,
 iringan.
 stoeterij (paardenfokkerij),
 ngabibit koeda.
 stof (stuijsand), ngëboel, pëlä-
 doeg.
 — (onderwerp), përkara, κ, pë-
 kawis, L, hal.
 — (stoffage), dasar.
 stoffen (van stof reinigen),
 ngëboetan (*t*).
 stoffer (lange borstel), këkë-
 boet.
 stok (om mee te slaan), tja-
 mëti, howe.
 — (om iets te stutten), toelak.
 — (wandel —), iteuk, κ, tëtë-
 kën, L.
 stoken (hout, steenkolen —),
 meuleum (*b*).
 —, sterke drank —, masak
 minoeman.
 stokoud, kolot, katjida, κ, sè-
 poeh katjida, L.
 stokpaard; koekoedaan kai.
 stokslagen, teunggeul, gë-
 boeg, rangket.
 — geven, neunggeul (*t*), nga-
 gëboeg, ngarangket.
 — ontvangen, di teunggeul,

di gēboeg, di rangket.
 stokstijf, djēgēr, heuras.
 stokvisch, ikan kajoe.
 stollen (van olie), heës.
 — (van boter), kimpël.
 stolp, istolop, tijoeng.
 stom (zonder spraakvermogen),
 pireu.
 — (dom), bodo, tagigoeg.
 stomdronken, mabok liwat
 ti oeroesan.
 stomp (van bevatting), bēlēt,
 mintoel.
 — (niet scherp), mintoel.
 — maken, mintoelan.
 — (overgebleven eind van een
 boom), toenggoel, tjang.
 — (met de vuist), tondjok, toem-
 boek.
 — (met den elleboog), sigeung,
 badoeg.
 — geven (met de vuist), non-
 djok (*t*), noemboek (*t*).
 — — (met den elleboog), *nji*-
 geung (*s*), *ngabadoeg*.
 stompje (van een cigaar),
 koentoeng.
 stoel (overkleed der priesters),
 djoebah.
 stoom, haseup.
 —, (groenten) boven den —
 koken, *njeupan* (*s*).
 —, (rijst) id., *ngedjo* (*k*), *k*,
nyangoe (*s*), *L*.
 stoomboot, kapal api.
 stoomen (uitkomen van stoom),
 ngēboel.
 — met eene stoomboot,
 toempak kapal api, *k*, toeng-
 gang kapal api, *L*.
 stoot (met de vuist), tondjok,
 toemboek.
 — (met den elleboog), sigeung,
 badoeg.
 stooten (stomp geven met
 de vuist), nondjok (*t*), noem-

boek (*t*).
 stooten (stomp geven met
 den elleboog), *nyigeung* (*s*),
ngabadoeg.
 — (met de horens), *neunggar*
(t).
 — (met eene lans), *noembak*
(t), *ngoeli* (*k*).
 —, zich aan (iets) —, *nga*-
 doepak kana.
 —, tegen elkander —, *pa*-
 doepak.
 — (van den troon —), *soen*-
 doeng (*t*), *motjot* (*p*).
 stop (prop), *tjotjok*, soempël.
 — (in een klee), *djaroemat*.
 stopgaren, *bēnang djaroem*-
mat, *bola djaroemat*.
 stopnaald, *djaroem*.
 stoppel (van rijst), *djarami*.
 stoppen, (iemand) eene
 prop in den mond —,
nyotjokan soengoet (*t*).
 — (met stopverf toemaken),
ngadēmpoel.
 — (kleeren —), *ngadjaroemat*.
 stopverf, *dēmpoel*.
 storen (iemand — in zijne
 bezigheden), *ngarewong*.
 — (zich aan iets of iemand —),
miroseja (*p*), *mērdoeli* (*p*).
 — (zich aan niets of niemand
 —), *ngadjeunkeun* (*k*), *teu*
miroseja (*p*), *teu mērdoeli* (*p*).
 storm, riboet, toenggara.
 stormachtig, *id*.
 stormen (hard waaien), *id*.
 stormenderhand inne-
 men, *nēmpoeh* (*t*).
 stortbad, *pantjoeran*.
 storten (morsen), *ngotoran*
(k), *ngaroedjitan*.
 — (gieten), *nyitjikeun* (*t*), *ma*-
hekeun (*b*).
 —, geld —, *ngasoepkeun* doet.
 —, tranen —, *tjimataān*, *k*,

tjisotjaän, L.
 storten, (iemand) in 't verderf —, *njilakakeun* (*tj*), *ngaroeboehkeun*, *ngoentjloengkeun* (*k*).
 —, zich in 't verderf —, *tjilaka*, *binasa*.
 —, zich — (van eene rots), *ragrag*.
 — (van paarden die zwak op de voorpooten zijn), *tijboek*.
 stortregen, *hoedjan boeah*, *hoedjan gëde*.
 stortregent, het —, *id*.
 stortvloed, *tjaäh*.
 stotteren (stamelen), *galat*.
 stout (ondeugend), *bangor*.
 — (koen), *lënglëngan*, *sasangklëng*, *dëdëglër*.
 stoven (groenten —), *ngoe-loeb* (*k*).
 — (vruchten met suiker —), *ngistop*.
 — (kippen —), *ngopor*.
 straal (water —), *tjeret*.
 — (zonne —), *sorot*.
 —, *bliksemstraal*, *panah gëlap*.
 straat (weg), *djalan*.
 — (zeeëngte), *sëlat*.
 straatschenderij, *kalakoe-an goreng di tëngah djalan*.
 straattaal, *basa pasar*, *omongan pasar*.
 straf, *siksa*.
 — (ingevolge de wet), *hoekoem*.
 strafbaar, *beunang di hoekoeman*, *beunang di siksa*.
 strafbare handeling, *lampah beunang di hoekoeman*, *lampah beunang di siksa*.
 strafbepaling, *katangtoean hoekoeman*.
 straffen, *njiksa* (*s*).
 — (ingevolge de wet), *ngahoe-*

koem.
 strafoefening, *ngadjalankeun hoekoeman*, *ngadjalankeun siksaän*.
 strafplaats, *ënggon hoekoeman*, *ënggon siksaän*.
 strafrecht, *pangadilan hoekoem*.
 —, wetboek van —, *boekoe wet hoekoeman*.
 strafschuldig, *beunang di hoekoeman*.
 strafwet, wet hoekoeman.
 strak (gespannen), *këntjëng*, *mërkëtëngtëng*.
 strakjes (toekomstig), *ëngke mangke*.
 straks (verleden), *bijeu*, *tjikeneh*.
 stralen (zijn gelaat straalt van genoeg), *marahmaj*.
 stram (stijf), *heuras*, *keked*.
 strand, *basisir*, *pasisir*.
 stranden, *kandas*.
 streek (list), *padaja*, *akal*, *tipoe*.
 —, landstreek, *ënggon tëm-pat*, *tanah*.
 streelen (liefkozen), *ngogo*, *ngoesapan*.
 — (een paard —), *nëpakan* (*t*), *ngoesapan*.
 streep (lijn), *goerat*, *garis*.
 — (op de huid van dieren), *lo-rëng*.
 streepjesgoed, *oedat*, *polëng*, *loerik*.
 strekken (dienen tot), *goena*, *gawe*, *k*, *damël*, *L*.
 strekking, *makoed*.
 stremmen (dik worden), *kimpël*.
 — (belemmeren), *ngahalangan*.
 stremming, *kimpëlna*.
 — (belemmering), *halangan*.
 streng (— wol), *haloe*.

streng (gestreng), k^éras, b^éngis, k^éntj^éng.
strengheid, kak^érasan, kab^éngisan, kak^éntj^éngan.
streven, hajang, k, hojong, L.
striem, g^émp^éng, tjeda paneunggeul, ngaharalang.
strik (in eene das), tjangreud.
 — (om herten te vangen), eurad, rawe, porog.
 — (om vogels te vangen), pitapak, ratjik.
strikken (vogels —), mitapakan (p), ngaratjikan.
 — (herten —), ngeurad, ngarawe, morog (p).
 — (eene das —), nyangreud (tj).
strikt — eerlijk, sa^énja^énjana, t^ém^ént^ém^én.
strikvraag, pananja tipoe daja.
stroef (niet glijdend), seuseut.
 — (een — mensch), haseum boedi.
stronk, toenggoel.
stroom, sapoe.
strooien, ngawoerkeun.
strook (een — land), sas^émplek, saloewoek.
stroom, tjai.
 — (een zeer sterke —), oempal.
stroomat, kadjang.
stroomen, ngotjor.
stroop, sirop.
stroopen, ngabegal, ngarampog.
 — (villen), nyisit (s).
strooppot, wadah sirop.
strootje (Inl. cigaar), oedoed, k, l^él^ét, s^és^épan, L.
strot, tikoro, g^éngg^érong.
struik, p^ép^élakan.
struikelblok, toenggoel.
struikelen (van menschen), titadjong.
 — (van dieren), tijboek.

strijd (met wapens), p^érang.
 — (woorden —), paseja, patjogregan.
strijden (met wapens), p^érang.
 — (strijdig zijn), salaja, b^érsalahan.
strijdig, id.
strijdperk, pakalangan.
strijken (met de hand over iets), ngoesap.
 — (met een strijkijzer), ngistrika.
strijkijzer, istrika.
studeeren, diadjar.
 — (in de theologie —), ngadji, k, ngaos, L.
student, moerid.
studie, adjian, paladjaran.
stug (een — mensch), koetj^ém.
 — (onbuigzaam b. v. van leer), heuras.
stuifzand, ng^éboel, p^él^édoeg.
stuip (bij kinderen), sawan.
stuipen hebben (id.), id.
stuit (het onderste deel van de ruggegraat), toenggir.
stuiten (doen ophouden), ngahalangan, m^égat (p).
 — (tegen iets —), ngadoepak.
 —, tegen de borst —, har^énd^ég.
stuiven, ng^éboel, m^él^édoeg.
stuiver, doeit lima sen.
stuk (gedeelte), potong.
 —, per —, dina sasikina, dina saesena, dina sahidjina.
 —, op zijn — staan, t^ét^ép, t^égoeh.
 —, een — of tien, sahidji atawa sapoeloeh.
 —, een — of wat, hidji doe-wa.
 —, uit ^één —, teu di toemboe, teu di samboeng, sag^ébleg.
 —, van zijn — raken, bingoenng.

stukje (klein gedeelte), potong leutik.
 stuks, siki, ese.
 —, twee — bamboe, awi doewa leundjeur.
 —, twee — atap (dekriet), hateup doewa djalon.
 —, twee — stinkboonen, peuteu doewa papan.
 stulp (hut), saeang, rorompok.
 sturen (zenden, stuur mij ~~HEEN~~ schilderij), ngirim (*k*), K, ngin-toen (*k*), L.
 — (id., stuur mij ~~DIE~~ schilderij), ngirimkeun (*k*), K, ngin-toenkeun (*k*), L.
 — (een paard —), ngoesiran (*k*).
 — (een schip —), ngamoedian (*k*).
 stut, toelak.
 stutten, noelak (*t*).
 stuursch, koetjëm.
 stijf (onbuigzaam), heuras.
 — (gestold), kimpël.
 — (stevig), pageuh, sësëg.
 — (stram), heuras, keked.
 — zitten (niet los willen), sërëg, sësëk.
 — (in manieren), kakoe, rarëngkëng.
 stijfhoofd, djëlëma wangkëlang, djëlëma bédëgong, djëlëma bantahan.
 stijfhoofdig, wangkëlang, bédëgong, bantahan.
 stijfsel, kandji.
 stijgbeugel, sangga wëdi.
 stijgen (de hoogte opgaan), naek, nandjak, oenggah.

stijgen, te paard —, mantjal koeda (*p*).
 — (in prijs —), naek, oenggah.
 stijl (van een opstel), ikëtan.
 — (deurstijl), tihang.
 — (bouwtrant), atoeran.
 stijven (met stijfsel —), ngandji (*k*).
 suiker (uit suikerriet), goela pasir.
 — (uit den arènpalm), goela goenoeng, goela kawoeng, goela djawa.
 —, kandij —, goela batoe.
 suikeren, ngagoelaän.
 suikerfabriek, pabrik goela.
 suikergebak, koeweh goela, wadjit.
 suikermolen, panggilingan goela.
 suikerpot, wadiah goela.
 suikerriet, tiwoe.
 suizen (in de ooren), ngagoe-roeh.
 sukkelaar (iemand die ziekelijk is), djëlëma tiktikbrëk.
 — (— in het werk), djëlëma këndor.
 sukkelen (ziekelijk zijn), tiktikbrëk.
 — (— in het werk), këndor.
 sultan, soeltan.
 sussen (stillen), ngarepehkeun.
 — (in slaap —), mepende (*p*).
 syllabe, këtjap.
 synoniem, sarowa hartina, K, sami hartosna, L.
 syphilis, bëngang.
 systeem (stelsel), atoeran.

T

taai (sterk, — van menschen en dieren), koewat.
 — (id., — van zaken), liat.
 taak, hantja.

taal, basa.
 taalfout, salah basa.
 taalkenner, ahli basa, boedjanga basa.

taal-kunde, elmoe basa.
 taalregel, atoeran basa.
 taart, koeweh tar.
 tabak, bako.
 — planten, mēlak bako (p).
 — kerven, ngeureut bako (k).
 tabaksasch, sēkar bako.
 tabaksblad, daoēn bako.
 tabaksfabriek, pabrik bako.
 tabakshandel, dagang bako.
 tabakshandelaar, noe da-
 gang bako.
 tabakskerver, noe ngeureut
 bako.
 tabaksland, ōnggon bako.
 tabaksloods, ēlos bako.
 tabaksplant, tangkal bako.
 tabaksplantage, kēbon bako.
 tabaksplanter, noe mēlak
 bako.
 tabakspruim, sisig bako, k,
 soesoer bako, L.
 tabaksteelt, mēlak bako.
 tabbaard, djoebah.
 tabel (staat), sētat.
 tabouret, piano-stoeltje,
 korsi pianoe.
 tachtig, dalapan poeloeh.
 —, in de — jaar, leuwih
 dalapan poeloeh taoen.
 tachtigmaal, dalapan poe-
 loeh kali.
 tachtigste, de —, kadala-
 pan poeloeh.
 —, één —, sapērdalapan poe-
 loeh.
 tafel, medja.
 —, de — dekken, noetoeop
 medja (f).
 tafelblad, daoēn medja.
 tafelgoed, taplak djeung sēr-
 bet.
 tafelkleed; tafellaken,
 taplak, toetoeop medja.
 tafeltje (— op een poot),
 kēnap.

tak (van een boom), dahan.
 — (doode — van een boom),
 regang, pangpoeng, rangrang.
 — (van eene rivier), kokotjoran.
 talent, kabisaan, kapintēran,
 boedi.
 taling (eene soort van kleine
 eendvogel), maliwis.
 talisman, djimat.
 talk, gadjih.
 talloos, taja wiwilangannana.
 talmen, leleda, lēlēngēn.
 Talmud (Joodsch wetboek),
 boekoe wet Jahoedi.
 talrijk, mētjah, reja, loba,
 rosa.
 tam, lindeuk, hidēng.
 tamarinde, asēm.
 tamboer, tamboer.
 tamelijk (redelijk), meususān,
 meudjehna, k, sakintēn, L,
 teu woedoe, sēdēng.
 tand, hoentoe, k, waos, L.
 —, tanden krijgen, hoen-
 toean, k, waosan, L.
 —, tanden vijlen, ngagoe-
 saran, k, mēpēran (p), L.
 —, tanden wisselen, moeng-
 lakan.
 —, haaktand (bij dieren),
 sihoeng.
 tandeloos, ompong, lemong.
 tandenborstel, sikat hoen-
 toe, k, sikat waos, L.
 tandmeester, doekoen hoen-
 toe.
 tandpijn, njēri hoentoe, k,
 njēri waos, L.
 tandenstoker, panjeuhil
 hoentoe, k, panjeuhil waos, L.
 tandvleesch, goegoesi.
 tang, tjatjapit.
 tangetje (voor den baard),
 tjatoet.
 tanig, santēn.
 tante, bibi, ōmbi.

taptoe, sora tamboer rek balik.
 tapijt, alkëtip, pramedani, hambal.
 tarten, nangtang (*t*).
 tasch (buidel, zak), kantong, kodja.
 — (lederen —), kimpoel.
 tastbaar (duidelijk), tërang, njata.
 — (voelbaar), beunang di rampa, beunang di tjabak.
 tasten (voelen), ngarampa, njabak (*tj*).
 — (in het donker —), roempoe rampa, tjoebak tjabak.
 taxateur, poerah naksir, noe naksir.
 taxatie, panaksir.
 taxeeren, naksir (*t*).
 te (van plaats), di.
 — gelijkker tijd, harita ke-neh.
 — (— groot),* teuing.
 — huis, di imah, k, di boemi, L, di pondok, A.
 — huur, di sewakeun.
 — koop, di djoewal.
 — middernacht, tëngah peuting,* k, tëngah wëngi, L.
 —, — niet doen (een contract, een bevel —), ngaboe-roengkeun.
 — paard, toempak koeda, k, toenggang of nitih koeda, L.
 — recht (met recht), djeung adilna.
 — rechtertijd, kabënëran, k, kalërësan, L.
 — voet, badarat, leumpang, k, angkat, njatjat, L.
 — gaan, *id*.
 — vier uur, poekoel opat.
 — voren, ti heula, heula.
 — (om — lezen), baris, of door eun achter het werkw. te voegen.

teef (wijfshond), andjing bikang.
 teeken (merk), tanda, tjiri.
 — (wenk), isarah.
 teekenaar, toekang tekin.
 teekenboek, boekoe tekin.
 teekenen (afbeelden), nekin (*t*).
 — (merken), nandaän (*t*), nji-rian (*tj*).
 — (handteekening ergens op plaatsen), nanda (*t*), nanda tangan (*t*), k, nawis (*t*), nanda asta (*t*), L.
 teekengereedschap, parabolot nekin.
 teekening (afbeelding), tekinan.
 teekenkrijt, kapoer tekin.
 teekenmeester, goeroe nekin, mester nekin.
 teeldeelen, larangan.
 —, vrouwelijke —, heuntjeut, k, momok, L.
 —, manlijke —, sirit, k, mas, L.
 teeltijd, oesoem djalang.
 teen, groote —, indoeng soekoe.
 —, kleine —, ramo soekoe.
 —, op de teenen loopen, djengke.
 teer (hars-olie), ter.
 — (niet sterk), lëmës.
 — (id., van speelgoed, porselein), rapoeh, rangoe.
 teerkwast, sapoe ter.
 teerling (dobbelsteen), dadoe.
 teerpot, wadah ter.
 tegel, oebin.
 tegelijk (en passant), sakalian.
 — (te zamen, op denzelfden tijd, wij zijn — daar geweest), barëng, k, sarëng, L.
 tegemoetgaan, papanggih,

patépoeng, tēpoeng, amprok, k, patēpang, tēpang, L.
 tegen (bij personen), ka.
 — (bij zaken), kana.
 — (omstreeks, — den avond), kira kira, k, kintēn kintēn, L.
 — (— iemand of iets zijn), teu panoedjoe, teu tjoetjog.
 tegenbevel, parentah nga-boeroengkeun.
 tegenbedenking, panglawan omongan.
 tegenbewijs, tanda sabalikna.
 tegendeel, sabalikna, lalawanannana.
 tegengaan (tegemeetgaan), papanggih, patépoeng, tēpoeng, amprok, k, patēpang, tēpang, L.
 — (iets —, iemand in iets —), nyégah (*tj*), ngahalangan.
 tegengif, pamoelangkeun baroewang.
 tegenhouden, nahan (*tj*), ngahalangan.
 tegenkomen, papanggih, patépoeng, tēpoeng, amprok, k, patēpang, tēpang, L.
 tegenlachen, ngimoetan.
 tegenmiddel, oebar pamoelangkeun.
 tegenover (— het huis), hareupeun, k, pajoeneun, L.
 — elkaar staan, pahareuphareup, k, papajoenpajoen, L.
 tegenovergestelde, het —, sabalikna.
 tegenpartij, lawan, moesoeh.
 tegenspoed, tjilaka, halangan, haroengan.
 tegenspraak, panglawan, pahjawad.
 tegenspreken, ngalawan, njawad (*tj*).
 tegenstaan (afkeer hebben),

bosēn, geuleuh, ngewa.
 tegenstand, panglawan.
 — bieden, ngalawan.
 tegenstreven, *id*.
 tegenstrijdig, salija, teu tjoetjog, salaja.
 tegenvallen (teleurstelling baren), gagal.
 tegenwerken, ngahalangan.
 tegenwicht, beungbeurat.
 tegenwind, angin ti hareup.
 tegenwoordig (aanwezig), aja.
 — zijn, *id*.
 — (van tijd), ajeuna.
 tegenwoordigheid, in — van, hareupeun, k, pajoeneun, L.
 — van geest, ingēt, k, eling, L, emoet, A.
 tegenzin, bosēn, geuleuh, ngewa.
 — hebben, *id*.
 teisteren (beschadigen), ngaroeksak, k, ngarisak, L.
 tekort (— in de kas), kakoe-rangan, koerang, k, kakirangan, kirang, L.
 tel, niet in — zijn, teu kaitoeng, teu kabilang, k, teu kaetang, L.
 telegraaf, kawat.
 telegraafkantoor, kantor kawat.
 telegram, soerat kawat.
 teleurstellen, ngabobodo.
 telg, anak, k, seuweu, s, poetra, L.
 telganger, koeda noe doedoek torolongna.
 telkens, oenggal, saban.
 tellen, milang (*é*), ngitoeng, k, ngetang, L.
 telling, bilangan, itoengan, k, etangan, L.
 temmen, ngalilindeuk.

tempel (Mohamedaansche —),
masigit, masjid.
ten gevolge, koe sabab, koe
marga, κ, koe margi, L.
ten huize van, di imah, κ,
di boemi, L.
ten overvloede, djeung
deui, tambah deui.
ten toon stellen, nembong-
keun (t), ngebrehkeun.
tenger (slank), lampanjat, lèn-
djang.
tent, himah, tataroeb, papa-
jon.
tentoonstelling, tongton-
an.
tenware, kadjaba oepama,
ngan oepama, κ, kadjawi oe-
pami, ngan oepami, L.
tenzij, id.
tepel, hoeloe soesoep.
ter (— plaatse), di.
— (— belooning voor), baris.
— aarde bestellen, ngoe-
boer (k), ngarowang, ngaloe-
at (k).
— dood brengen, ngahoe-
koem pati.
— eere, baris hormatan.
— hand stellen, njërahkeun
(s), nyerenkeun (s).
— harte nemen (eene ver-
maning —), ngagoegoe.
— (— kerk gaan), ka.
— zee, di laoet.
terechtbrengen (vinden),
simoe (t), manggih, κ, mën-
dak, L.
— (een slecht mensch —, be-
ter maken), njageurkeun (tj).
terechtstaan, asoep përkā-
ra, κ, lëbët përkawis, L.
terecht wijzen, noedoeheun
(t), noedoehan (t).
terecht wijzing, panoedoeh-
an.

teren (met teer bestrijken),
ngëter.
—, op zijne eigene kosten
—, hiroep koe balandja so-
rangan.
—, van den hoogen boom
—, meakkeun doeit (b), κ,
njeëpkeun artos (s), L.
—, achteruit —, ngamomo-
njah doeit leuwih ti panga-
silan.
tering (ziekte), batoek gang-
sa.
—, de — naar de nering
zetten, njaroewakeun ka-
loewarna djeung datangna
doeit (s).
tergen (mensen —), nga-
heureujan.
— (dieren —), ngagagalak.
terloops, roeroesoehan.
termijn (tijdstip), tempo.
—, de — van betaling (—
is 1 April), tempo majar.
—, in termijnen (bij gedeel-
ten) betalen, majar min-
dring (b), majar noengtoet (b).
terpentijn, minjak tarpënten.
terrasgewijze aanleg (bij
hellend terrein), sengked.
terstond (dadelijk, kom —
hier), geuwat, κ, enggal, L.
— (id., ik zal — komen), sa-
keudeung deui, κ, sakëdap
deui, L.
terug (achterwaarts), moen-
doer.
— (weerom), deui.
— (— zijn), balik, κ, moelih,
L, moendoer, moelang, wang-
soel, A.
terugbegeven, zich —, id.
terugbetalen, majar deui
(b).
terugbrengen, mawa deui
(b), κ, njandak deui (tj), L,

ngabantoen deui, A.
terugdeinzen, moendoer,
terugeischen, *menta deui*
 (p), K, *něda deui* (t), S, moen-
 doet deui (p), L, *njoehoer-*
keun deui (s), A.
teruggaan (naar huis —),
 balik, K, moelih, L, moen-
 doer, moelang, wangsoel, A.
 — (terugtrede), moendoer.
teruggeven, moelangkeun
 (p), *mikeun deui* (b), K, *ma-*
parinkeun deui (p), L, *nga-*
wangsoelkeun deui, *njangga-*
keun deui (s), A.
terughalen, *njokot deui* (tj),
 K, *njandak deui* (tj), L.
terughouden (iemand —
 van), *nahan* (t).
terugkeeren (naar huis), ba-
 lik, K, moelih, L, moendoer,
 moelang, wangsoel, A.
terugkomen, *id.*
 — (de koorts is teruggekomen),
datang deui, K, *dongkap deui*,
 A.
terugnemen, *njokot deui* (tj),
 K, *njandak deui* (tj), L.
terugroepen, *njaloekean deui*
 (tj), K, *njaer deui* (s), L,
ngahatoeranan, A.
terugslaan, *malės* (b) *neung-*
geul (t).
terugtocht (naar huis), ba-
 lik, K, moelih, L, moendoer,
 moelang, wangsoel, A.
terugtrekken (terugtrede),
 moendoer.
 — (woorden —), *malikan* (b).
terugvinden (een stok die
 weg is —), *kapanggih deui*,
katimoe deui, K, *kapěndak*
deui, L.
 — (ontmoeten), *amprok deui*,
papanggih deui, *patěpoeng*
deui, *těpoeng deui*, K, *patě-*

pang deui, *těpang deui*, L.
terugvragen, *menta deui* (p),
 K, *něda deui* (t), S, moendoet
deui (p), L, *njoehoerkeun deui*
 (s), A.
terugzenden, *ngirimkeun*
deui (k), K, *ngintoenkeun deui*
 (k), L.
terugzien (iemand —), pa-
 panggih deui, K, *těpang deui*,
 L.
 — (naar achteren zien), *nendjo*
ka toekang (t), K, *ningali ka-*
poengkoer (t), L.
terwijl, ari, eukeur.
testament (uiterste wil), wa-
 sějat.
teug, *salěgoek*.
teugel, *tambang kadali*.
 —, aan zijne hartstochten
 den vrijen — vieren,
ngoeambar hawa napsena.
teugelloos (losbandig), la-
 tjoer.
teuten (treuzelen), *leleda*, lě-
 lěngen.
teutkous (treuzelaar), noe le-
 leda, noe lělěngen.
tevens (hij is rijk en — ijve-
 rig), *sěrta*, *djeung deui*, K,
sarěng, L.
tevergeefs, *gapong*, *loepoet*,
pěrtjoemah, *taja gawena*, *teu*
hasil, *gaplah*.
tevreden, *soeka*, *gěnah*, *boe-*
ngah.
thěns, *sjeuna*.
thee, *teh*.
theeblad (blad van de thee-
 plant), *daoen teh*.
 — (schenkeblad), *baki*.
theeboom, *tangkal teh*.
theegoed, *sěrpis teh*.
theehandel, *dagang teh*.
theeketel, *teko teh*.
theekistje, *pěti teh*.

theekopje, tjatjangkir teh.
 theelepeltje, sendok teh.
 theelood, timah teh.
 theepot, teko teh.
 theetuin, kēbon teh.
 theewater, tjai teh.
 thuis, te huis, di imah, κ,
 di boemi, L, di pondok, A.
 —, (te huis) zijn in, apal, pa-
 ham.
 tien, sapoeloeh.
 tienmaal, sapoeloeh kali.
 tiental, poeloehan.
 tiende, de —, kasapoeloeh.
 —, één —, sapērhoeloeh.
 tieren (razen, leven maken),
 tagiwoer, roesoeh, tjektjok,
 ngagoeroeh.
 — (aarden), montok.
 tierig (welig groeiend), *id.*
 — (vroolijk, opgeruimd), bëger.
 tik (klapje), towèl.
 — (van eene klok), koetrak kē-
 trek.
 tikken (*id.*), *id.*
 — (klapje geven), nowel (*l*).
 til, duiven —, imah djapati.
 tilbury, bendi.
 tillen (oplichten,) *nyadjoeng-*
djoengkeun.
 timmeren, migawe kai (*p*).
 timmerman, bas, doelah, toe-
 kang kai.
 tin, radjasa.
 tinerts, taneuh radjasa.
 tinmijn, goeha radjasa.
 tinnegieter, toekang ra-
 djasa.
 tint (kleur), warna.
 —, gelaats —, tjahaja beu-
 ngcut, κ, tjahaja pameunteu, L.
 tintelen (van de voeten), sing-
 sireumeun.
 tip (punt), toengtoeng.
 tippen (puntjes van het haar
 afknippen), *ngagoentingan*

toengtoeng boeok.
 tiran, noe nganijaja, noe dalim.
 tirannie, hal kanijaja, hal
 dalim.
 titel (van een boek), alamat,
 ngaran.
 — (van een persoon), pangkat.
 tjilpen, tjetjtetan, retjet.
 tobbe, paso.
 toch (evenwel), tapi, κ, na-
 nging, L.
 — (laat mij — gaan), atoeh.
 tocht (gang, reis), leumpang,
 κ, angkat, L.
 — (luchtstroom, een erge —),
 djalan angin.
 tochten, het tocht, ngahi-
 liwir.
 tochtig, *id.*
 — (van koeien), keur djalang.
 tochtgenoot, batoer leum-
 pang.
 toe, de deur is —, panto
 meundeut.
 —! hajoh! pek!
 —, tot hier —, nēpi ka dijeu.
 —, waar naar —? ka mana?
 toebedeelen, *ngabagian.*
 toebehooren (werkw.), anoe,
 noe, κ, kagoengan, L, gadoeh, A.
 — (een zadel met —), sapara-
 botna, sabrēgna.
 toebereiden, *nyadijakeun (s).*
 toebereidselen, *sasadijaan.*
 — maken, *nyadijakeun (s).*
 toebrengen, schade —,
ngaroegikeun.
 toedeelen, *ngabagian.*
 toedekken, noetoepan (*l*),
 noeroeban (*l*).
 toedoen (de deur —), meun-
 deutkeun (*p*).
 — (op slot doen), *ngoentji (k).*
 — (tusschenkomst), toeloengan.
 — (schuld), salah, κ, lēpat, L.
 —, dat doet er niets toe,

kadjeun, teu djadi naon naon.
 toedracht, kadjadian, pëta.
 toedragen (zich —), djadi,
 pëta.
 —, achting —, *ngahormat*.
 toeëigenen, zich —, *ngagasab*.
 toefluisteren, *ngaharewosan*.
 toegang, lawang.
 toegeeflijk, sabar, heugan.
 toegenegenheid, kanjaäh,
 K, kaasih, L.
 toegerust, sajaga.
 toegespen, *ngantjingeun*
gesper (k).
 toegeven, op den koop
 —, *noempang (l)*, *norog (l)*.
 —, aan zijne hartstoch-
 ten —, *nganteur hawa nap-*
soena.
 — (toestemmen), *noeroetkeun*
(l).
 toegift, toempang, torog.
 toegrauwen, *ngagaok*, *njen-*
tak (s).
 toegroeien (van eene wond),
rapët, *tjageur*.
 toeheoren (luisteren), *ngade-*
ngekeun, *ngarëgëpkeun*, K, *nga-*
dangoekeun, L, *ngoeppingkeun*
(k), A.
 toehoorder, noe ngadenge-
 keun, noe ngarëgëpkeun, K,
 noe ngadangoekeun, L, noe
 ngoeppingkeun, A.
 toejuichen, *njoerakan (s)*.
 — (een maatregel —), *ngadjoe-*
roeng.
 toekennen (verleenen); mere
(b), K, *maparin (p)*, L, *ngaha-*
toeranan, A.
 — (toeschrijven), *ngalantaran-*
keun.
 toeknikken, *ngitjeupan (k)*,
nginggoekan.
 toekomen (met iets rondko-

men), *tjoekoop*, mahi, K, *tjè-*
kap, L.
 toekomen (toebehooren), a-
 noe, noe, K, *kagoengan*, L,
gadoeh, A.
 — (doen —), *njampekeun (s)*,
ngadatangkeun.
 toekomst, hareup, di hareup,
kahareup, K, *pajoen*, di pa-
joen, *kapajoen*, L.
 toekomstig, *id*.
 toelaag (toelage in geld), oe-
 wang *toeloengan*.
 toelachen, *ngimoetan*.
 toelaten (toestaan), *ngidinan*,
ngawidian.
 — (toegang verleenen), *id*.
 — (gesloten laten), *ngingkeun*
sina meundeut.
 toeleg, niat, maksoed, *sëdja*.
 toeleggen, zich — op, *nga-*
leukeunan, *njoehoedan (s)*.
 toelichten, *nërangkeun (l)*.
 toelichting, *katëangan*.
 toeloop, *ragëm*.
 toen, *waktoe*, *harita*.
 toenadering, *karakëtan*.
 toenemen (vermeerderen),
nambah (l), *ngaleuwihan*, K,
ngalangkoengan, L.
 toepasselijk, *keuna*.
 toepassen, *ngeunakeun (k)*.
 toepassing, *ngeunakeunnana*.
 toer (beurt), *giliran*.
 — (valsche haar), *tjamarara*.
 — (moeite), *soesah*, *hesa*.
 — (rondreis), *leumpang*, K, *ang-*
kat, L.
 toereiken (aangeven), *mi-*
keun (b), K, *maparinkeun (p)*,
 L, *ngahatoerkeun*, A.
 toereikend zijn (voldoende
 zijn), mahi, *tjoekoop*, K, *tjè-*
kap, L.
 toerekenen (aanrekenen),
ngitoeng, K, *ngetang*, L.

toeren (rondrijden), basiar, pëlësir.
 toeroepen, *ngagërowan*.
 toeschieten (toelopen), moeroe (*t*).
 toeschroeven, *ngiskroep*, *ngoeril*.
 toeschrijven, *ngalantarankeun*.
 toeslaan (dichtslaan), *meundeutkeun* (*p*).
 —, een koop —, *moetoeskeun djoewal meuli* (*p*).
 toespis, *kadaharan panambah*.
 toespreken, *ngakoe*, *κ*, *ngangkën*, *L*.
 toestaan, *ngidinan*, *ngawidi-an*.
 toestand, *kaäjaän*.
 toestel, *parabot*.
 toestemmen (toegeven), *noeroetkeun* (*t*).
 toestemming, *paidin*, *widi*.
 toestoppen (eene kurk op eene flesch doen), *njotjokan* (*tj*).
 toetsen (goud —), *ngoedji*.
 toetssteen, *batoe oedji*.
 toeval, aan toevallen lijden, *sakalor*.
 —, bij —, *kaparëng*, *kabënëran*, *κ*, *kalërësan*, *L*.
 toevallig, *id*.
 toevertrouwen, *mërtjajakeun* (*p*), *mihapekeun* (*p*).
 toevloed (van menschen), *ragëm*.
 — van water, *tjai gëde*.
 toevlucht, *pangujoempoetan*, *pangloempatan*.
 — nemen (zijne — nemen tot), *njoempoet*, *loempat*.
 toevoegen (bijvoegen), *nambah* (*t*).
 toevoegsel, *panambah*.

toevoer van water, *djalan tjai*.
 toevoeren, water —, *ngadjalankeun tjai*.
 toevouwen, *nilëpan* (*t*), *ngalipët*.
 toewenschen, *moedji* (*p*), *ngaharëp*, *ngadoea*.
 toezeggen (beloven), *djangdji*.
 toezegging, *përdjangdjian*, *djangdji*.
 toezicht, *pariksaän*, *panangen*.
 toezien (acht geven), *mariksa* (*p*), *nangen* (*t*).
 toeziende voogd, *ganti wali*, *wakil wali*.
 tol (draai —), *panggal*.
 — (op den weg), *tjoeke*.
 tolk, *djoeroebasa*.
 ton (vat), *tahang*.
 tong, *letah*, *κ*, *ilat*, *L*.
 tooi, *rarangken*, *përhijasan*.
 tooien, *ngararangkenan*, *mërhijasan* (*p*).
 toom, *tambang kadali*.
 toon (geluid), *sora*.
 toonen (wijzen), *noendjoekeun* (*t*), *noedoehkeun* (*t*).
 toorn, *bëbëndon*.
 toornig, *ambëk*, *κ*, *bëndoe*, *L*.
 toost, *salëmatan*.
 toovenaar, *toekang soelap*, *toekang sibir*.
 tooveren, *soelap*, *sibir*.
 tooverheks, *djoeroe tënoeng*.
 tooverkunst, *elmoe soelap*, *elmoe sibir*.
 tooverlantaarn, *lantera soelap*.
 tooverspreuk, *djampe soelap*, *djampe sibir*.
 tooverstaf, *iteuk soelap*, *iteuk sibir*.
 tooverij, *soelap*, *sibir*.

top (hoogste punt), poentjak.
 — (ten — voeren), noeugtoeng-
 keun (*t*).
 toppunt (van geluk), pamoest-
 toengan, pangoengtoengan.
 tor, bangboeng.
 toren, moenarah.
 tornen (aan eene zaak —),
ngagoegat.
 tortelduif, tikoekoer.
 tot (totdat, — wanneer, — hier
 toe, — nu toe), *nēpi ka*, da-
 tang *ka*, *κ*, dongkap *ka*, *L*.
 — (— aan de deur), *nēpi ka*-
 na, datang *kana*, *κ*, dongkap
kana, *L*.
 — (iemand aansporen — vlijt),
kana.
 — stand komen, toeloes, *κ*,
sijos, *L*, *djadi*.
 totaal, djoemlah.
 totdat, *nēpi ka*, datang *ka*,
κ, dongkap *ka*, *L*.
 touw, tali.
 — (dun —), *rara*.
 — (dik —), *tambang*.
 — (van buffelhuid), *djangēt*.
 traag, *kēndor*.
 traan (oogvocht), *tjimata*, *κ*,
tjisotja, *L*.
 — (vischolie), *minjak laok*.
 trachten (pogen), *njoba* (*tj*),
mētjak (*p*), *ngadjadjal*.
 traktaat (verbond op schrift),
soerat pērdjangdjian.
 trakteeren (onthalen), *njoe*-
goeh (*s*), *ngadjamoe*.
 traktement, *gadjih*, *bajaran*.
 tralie, *tarali*.
 tranen (traanoogen, werkw.),
ngotjoj.
 — storten, *tjimataän*, *κ*, *tji*-
sotjaän, *L*.
 translateur, *djoeroebasa*.
 trap (om naar boven te gaan),
tangga.

trap (trede van een —), oen-
 dakoendakan.
 — (schop door een mensch),
talipak, *tampiling*.
 — (schop door een beest), *se*-
pak, *tedjeh*.
 trappen (op iets of iemand
 —), *mintjak* (*t*), *κ*, *ngadam*-
pal, *L*.
 — (schoppen door een mensch),
malipak (*t*), *nampiling* (*t*).
 — (schoppen door een beest),
njepak (*s*), *nedjeh* (*t*).
 — (van woede — op den grond),
gēgēdjlig.
 tras (cement), *sēmen*.
 trechter, *tjorong*.
 trede, *treé* (van eene trap),
oendakoendakan.
 — — (van een rijtuig), *tangga*.
 — (schrede), *lengkah*, *langkah*.
 treden (in dienst —), *asoep*,
κ, *lēbēt*, *L*.
 — (tusschenbeide —), *njapih* (*s*).
 treffen (roeren), *ngawēwēlas*.
 — (raken), *keuna*.
 treffend (roerend), *matak wē*-
las, *matak ngalēnjap*.
 trein (stoet), *iringan*, *aleutan*.
 —, *spoor* —, *kareta api*.
 trek (begeerte), *kahajang*, *κ*,
kahojong, *L*.
 — hebben (begeerte hebben),
hajang, *κ*, *hojong*, *L*.
 trekken (ergens aan —), *na*-
rik (*t*).
 — (op wacht —), *madjoe nga*-
djaga.
 — (krom — van hout), *meng*-
kokkeun (*b*).
 — (reizen), *njaba*.
 — (gelaatstrekken), *parangi*.
 — uit eene loterij, *meu*-
nanng lotre.
 trekker (van een geweer),
pangdjawil.

trekpaard, koeda paranti nari-
rik.
trekpen, kalam keur ngagoe-
ratan.
trekpot, teko teh.
trens (bit), kadali.
treuren, prihatin, κ, prihatos,
L, soesah, doeka.
treurig, *id.*
treurigheid, kaprihatinan,
κ, kaprihatosan, L, kadoeka-
an, kasoesahan.
treuzelaar, noe leleda, noe
lēlēngen.
treuzelen, leleda, lēlēngen.
trillen, ngēlēpēr.
triomf, oenggoel.
triomfboog, katjakatja tanda
oenggoel.
• triomfeeren, oenggoel.
trippelen (huppelen), djiro.
— (van vogels), atjlog atjlogah.
troebel, kiroeh.
— maken, ngiroehan (*k*).
• troep (een — menschen), goen-
doek.
trom (muziekinstrument), tam-
boer
— (Inl. —, bij de gamelan),
këndang.
trommel (om iets in te ber-
gen), torombol.
trommelen (op den trommel
slaan), namboer, ngëndang.
trommelslager, noe nabeuh
tamboer, noe ngëndang.
tromp (van een olifant), toe-
lale.
— (van een geweer), woewoe-
loeh.
trompet, tarompet.
trompetten, zijoep tarom-
pet (*l*).
trompetter, toekang tarom-
pet.
troon, dampar.

troonhemel, lalangit dampar.
troost, panglipoe, panglēdjar.
troosteloos, teu beunang di
lilipoer, teu beunang di lē-
lēdjar.
troosten, ngalilipoer, ngalēlē-
djar.
tros (touw), tambang.
—, een — pisang, sasikat
tjaoe.
trots (niettegenstaande), sana-
djan, nadjan, masih.
— (hoogmoed), angkoeh, goe-
mēden.
trotsch (— op), lēngoes, agoel.
trotschaard, noe angkoeh,
noe goemēden.
trotschheid, angkoeh, goe-
mēden.
trotseeren, ngalawan.
trouw (zelfst. n. w.), kabērsih-
an, kasētjaan, kabelaan.
— (bijv. n. w.), bērsih, sētja,
bela.
—, tergoeder —, reudjeung
saēnjana, κ, sarēng sajakto-
na, L.
trouwbeloefte, pamantjoeh,
pantjoeh.
trouwdag, powean kawin, po-
wean nikah.
trouweloos, tjidra.
trouwen (onz. werkw.), ka-
win, nikah.
— (bedr. werkw.), ngawin (*k*),
nikah (*l*).
trouwens, saēnjaēnjana, κ,
sajaktojaktosna, L.
trouwing, ali kawin.
tuberoos (eene bloem), sēdēp
malēm.
tuchtigen, njiksa (*s*).
tuchtiging, siksa.
tuig (gemeen goed), barang noe
boeroek.
— (paarden —), pakean, rarang-

v ken.
 tuimelen, ngadjoempalik.
 tuin, kēbon.
 —, om den — leiden, *ngalodjokeun*,
 tuinaarde, taneuh kēbon.
 tuinbed, petak.
 tuingereedschap, parobot
 kēbon.
 tuinman, toekang kēbon, djoe-
 roe kēbon.
 tuit, sirit.
 tuitband (om op het hoofd te
 dragen), sorban, dastar.
 — (gebak), toelban, boeloedër.
 turen, *ngawaskeun*.
 Turk, oerang Toerki.
 Turksch, Toerki.
 Turkije, nagara Toerki, Is-
 tamboel.
 tusschen, tēngah, antara.
 — leggen, *ngagolerkeun* di tē-
 ngah.
 — liggen, aja di tēngah, di
 tēngah.
 — plaatsen, *neundeun* di tē-
 ngah (*t*).
 tusschenbeide (nu en dan),
 kadangkala, radjeun, saka-
 peung, kakapeungan.
 — komen (bij twist), *njapih* (*s*).
 tusschenkomst (door —
 van), pitoeloeng.
 tusschenpooos, antara, sē-
 lang.
 —, bij tusschenpoozen,
 antaraan, sēlang.
 tusschenregeering, sēlang-
 sēlangna pangéreh.
 tusschenruimte (leegeplaats),
 ēnggon kosong.
 tusschentijd, waktōe sēsē-
 langna.
 tusschentijds, samemeh nē-
 pi ka tempo.
 twaalf, doewa wēlas.

twaalfde, de —, kadoewa
 wēlas.
 —, één —, sapërdoewa wēlas.
 twaalfmaal, doewa wēlas
 kali.
 twee, doewa.
 —, — aan —, doewa doewa.
 —, id. (van menschen), doewa
 doewaän.
 tweede, de —, kadoewa.
 —, ten —, id.
 tweedracht, pabentjang, teu
 roentoet, pasaliya, teu roe-
 koen.
 tweeën, in —, doewa beulah.
 tweeërlei, doewa roepa.
 tweegevecht, pērang idjen.
 tweeling, kēmar.
 tweelingbroedër, doeloer
 kēmar, k, saderek kēmar, L.
 tweelingzuster, id.
 tweemaal, doewa kali.
 tweeslachtig, wandoe, ma-
 lawading.
 tweetal (een span), sapasang,
 doewa.
 — (van menschen), doewaän.
 twintig, doewa poeloeh.
 twintigmaal, doewa poeloeh
 kali.
 twintigste, de —, kadoewa
 poeloeh.
 —, één —, sapërdoewa poe-
 loeh.
 twist, paseja, patjoggregan.
 twistappel, noe di paseja-
 keun, noe di pake patjog-
 gregan.
 twisten, paseja, patjoggregan.
 twistmaken, id.
 twistmaker, poerah paseja,
 poerah patjoggregan.
 twistziek, rēsēp paseja, rē-
 sēp patjoggregan.
 twijfel, sēlēmpang.
 twijfelachtig, id.

twijfelen, sölëmpang.
 twijg, dahan.
 tij, hoog —, pasang.
 —, laag —, soeroed.
 tijd, waktoe, tempo.
 — hebben, aja waktoe, aja tempo.
 tijdelijk, saheulaānan.
 tijdens, waktoe, mangsa, tempo, basa.
 tijdgenoot, batoer sadjaman.
 tijdig (bij tijds), mēnēran waktoe, mēnēran tempo.
 tijding, bedja, κ, tjarijos, L.
 tijdrekening, itoengan hidjrah.
 tijdrekenkunde, elmoe itoengan hidjrah.
 tijds, bij —, mēnēran waktoe, mēnēran tempo.

tijdstip, mangsa.
 tijdsverloop, lilana, lawasna, κ, lamina, L.
 tijdverdrif, mondokkeun waktoe.
 tijdverlies, leungit waktoe, leungit tempo.
 tijger, maoeng, meong.
 tijgerachtig, tjara maoeng, tjara meong.
 tijgerhol, goeha maoeng, goeha meong.
 tijgerin, maoeng bikang, meong bikang.
 tijgerkat, meong tjongkok.
 tijgerval, garogol maoeng, garogol meong.
 tijgervel, koelit maoeng, koelit meong.

U

u, sija, maneh, silaing, κ, an-djeun, adjēngan, sampejan, s, gamparan, L.
 ui, bawang.
 — (fig.), bodor.
 uiensaus, saoes bawang.
 uier, soesoe sato.
 uil (vogel), koekoekbloeok.
 uiltje (nachtvliinder), koekoepoe.
 —, een — knappen, baringbaring.
 uit, tina, ti.
 — (— een glas drinken), tina.
 — (herkomstig van), ti.
 — (— de stad), ti.
 — (afgelopen, b. v. de maand is —), toetoeop.
 — (id., b. v. de school is —), boebar.
 — (het vuur is —), pareum.
 — (ledig), bejak, κ, seēp, L.
 — den weg gaan, njingkir,

njingkah.
 uit krachte van, tina of koe sabab koewatna.
 — dien hoofde, tina of koe sabab eta.
 — gebrek aan, tina of koe sabab koerang.
 — beleefdheid, tina of koe sabab hormat
 — vriendschap, tina of koe sabab bērsobat.
 — zijn (niet te huis zijn), teu aja di imah, κ, teu aja di pondok, Δ.
 uitbarsten (van vuurspuwendebbergen), bitoe.
 — (— in toorn), ngageuri.
 — (— in tranen), sēsēgroek.
 uitbeitelen, natah (t).
 uitbetalen, majar (d).
 uitbetaling, pamajar, bajaran.
 uitblazen (eene kaars —), zijoep (t).

uitblinken, *ngoengkoelan*.
 uitblusschen, *mareuman (p)*.
 uitborstelen, *njikat (s)*, *ngaboendër*.
 uitbraden, *meuleum nēpi ka beak gadjihna (b)*.
 uitbraken (van vuurspuwendebbergen), *bitoe*.
 uitbreiden, zich — (van ziekten), *njalijara*.
 uitbreken, — van eene epidemie, *datang sasalad*.
 — (wegbreken), *ngabongkar*.
 — (van een gevangene), *minggat ti boei*.
 uitbrengen (openbaar maken), *ngoewarkeun*.
 uitbroeien (eieren —), *mëgar*.
 uitbundig, *liwat saking, k, liwat langkoeng, L*.
 uitbijten (van vochten), *teurak, njatoean*.
 uitdagen, *nantang (t)*.
 uitdampen (onz. werkw.), *toeoes*.
 —, laten —, *noeoeskeun (t)*.
 uitdeelen, *ngabagibagi, ngadoeomdoeom*.
 uitdenken (bedenken), *nganggit, ngarang (k)*.
 uitdiepen, *ngadjëroan*.
 uitdoen (licht —), *mareuman (p)*.
 — (kleeren —), *ngalaän, tjoetjoel*.
 uitdooven (vuur —), *mareuman (p)*.
 uitdraaien (eene lamp —), *moetër (p), mareuman (p)*.
 uitdragen, *mawa ka loewar (b)*.
 uitdrinken, *nginoem bejak, k, ngaleueut seëp, L*.
 uitdrogen, *toehoer*.
 uitdruipen, laten —, *sing-*

na njaktjlakan.
 uitdruipen (onz. werkw.), *njaktjlakan*.
 uitdrukkelijk, *tangtoe*.
 uitdrukken (in woorden), *ngëpokeun*.
 — (een citroen —), *mërës (p), mëntjet (p)*.
 uitdrukking (in woorden), *popkohan*.
 uitduiden (verklaren), *nërangkeun (t)*.
 — (— waar iemand woont), *noedoehekkeun (t)*.
 uiteengaan (van personen), *boedal*.
 uiteenloopen (van zienswijze), *pasalija, pabentjang*.
 uiteenspringen (van kogels), *mantjaoera*.
 uiteinde (dood), *pangangeusan*.
 uiterlijk (op zijn langst), *panglawaslawasna, panglamilamina, k, panglilalilana, L*.
 — (van een persoon), *paroman*.
 uitermate, *kabinabina, teuing*.
 uiterste (op het — oogenblik), *ahirna*.
 — (de —, de minste prijs), *beakna, k, seëpna, L*.
 — wil, *wasijat*.
 uitgaaf, *uitgave, kaloewaran*.
 uitgaan, *leumpang, k, angkak, L*.
 — (— van licht), *pareum*.
 —, op roof —, *nysjab (s)*.
 uitgaven (dagelijksche —), *balandja, kaloewaran*.
 uitgang (opening om uit te gaan), *djalan*.
 — (b. v. van werkwoorden), *toengtoengna*.
 uitgebreid (— gebied), *lë-*

ga, djëmbar.
 uitgebreidheid (van gebied), lëga, djëmbar.
 uitgeleide, pangdjadjapkeun, djadjap.
 uitgemaakt (beslist), di poetoës.
 uitgeput (van vermoeienis), taja tangan pangawasa.
 — (id., van paarden), mopo.
 uitgesleten, roewak, rawek, boeroek.
 uitgestrekt (— gebied), djëmbar, lëga.
 uitgestrektheid (van gebied), id.
 uitgestorven, toempoer, toempës.
 uitgeven (een boek —), ngaloewarkeun (k).
 — (geld —), id.
 —, (zich) — voor, njëboetkeun.
 uitgezonderd, kadjaba, ngan, tjoemah.
 uitgieten, njitjikeun (tj).
 uitgraven, ngali (k).
 — (met de hand —), ngoekoej (k).
 uithalen (bij het rijden), njisi.
 — (onkruid —), njaboet (tj), ngaraboet.
 — (vogelnestjes —), ngala.
 — (trakteeren), njoegoe (s), ngadjamoe.
 — (besparen), ngaweuteuhkeun.
 uithangbord, papan tjiri.
 uithangen, ngagantoeng di loewar.
 uithoek, toengtoeng.
 uithongeren (onz. werkw.), langlajuseun.
 —, laten —, ngere (k).
 uithooren (iemand —), nana (t), k, mariksa (p), L, naros (t), A.

uithouden (verdragen), nah (t).
 uithuizig, kaloewar ti imah, k, kaloewar ti boemi, L, kaloewar ti pondok, A.
 uithuwelijken, ngawinkeun (k), ngareremokeun.
 uithuwelijking, hal ngawinkeun, hal ngareremokeun.
 uitjagen, ngëprak (k), ngagëbahkeun.
 uitkammen, njisiran (s).
 uitkauwen, meuweung nëpi ka boeboek (b).
 uitkleeden (iemand de bovenkleeren uittrekken), moeka pakean (b), ngalaän pakean, k, ngoedar panganggo, L, njoetjoelan (tj).
 — (iemand geheel en al naakt —), narandjangan (t), k, ngawoewoedaän, L.
 —, zich —, tjoetjoel.
 —, id. (geheel en al naakt), narandjangan maneh, k, ngawoewoedaän andjeun, L.
 uitkloppen (met een rotting), ngagëboegan.
 uitknippen, ngagoenting.
 uitknippen (een citroen —), mërës (p), mëntjet (p).
 —, de bevolking —, ngënjot noe leutik (k), ngadjëpit noe leutik.
 uitkomen (van eene voor-spelling), djadi, tëroes.
 — (van kwaad), bëtoes, timboel.
 uitkomst (verlossing), kaloewar, lëpas.
 — (uitslag, afloop), toengtoeng, ahir, panganggeusan.
 uitkrabben, moepoel (p), ngërik (k), maehan (p).
 — (iemand de oogen —), njoekel (tj).
 uitkijk (op den — staan), ni-

ngal (*t*), *ngawaskeun*.
 uitkijken, *id.*
 uitlachen, *njeungseurikeun*
 (*s*), **K**, *ngagoemoedjengkeun*, **L**.
 uitladen, *ngaloewarkeun*.
 uitlaten, zich (over iets) —,
 kaloewar omongan.
 — (iemand de deur —), *noen-*
doeng (*t*).
 — (weglaten, niet opnemen),
mitjeun (*p*).
 uitleg (verklaring), *katrangan*.
 uitleggen (grooter maken),
ngagédéan.
 — (verklaren), *nérangkeun* (*t*).
 uitlokken, *mikat* (*p*).
 uitloopen (uitgaan), *leum-*
pang, **K**, *angkat*, **L**.
 —, op niets —, *boeroeng*,
teu djadi, *teu toeloes*.
 uitloven, *djangdji rek moe-*
roehan.
 uitmaken (eene zaak —),
moetoeskeun (*p*).
 — (schelden), *njarekan* (*tj*), **K**,
njeuseul (*s*), **L**.
 —, dat maakt niet uit,
eta teu djadi naon.
 uitmunten, *sampoerna*.
 uitmuntend, *id.*
 uitnemen, *njokot* (*tj*), **K**, *njan-*
dak (*tj*), **L**.
 uitnoodigen, *ngadjak*.
 — (tot een maaltijd —), *ngon-*
dang, **K**, *njaor* (*s*), **L**, *ngaha-*
toeranan, **A**.
 uitnoodiging, *pangadjak*.
 — (tot een maaltijd), *pangon-*
dang, **K**, *panjaor*, **L**, *pang-*
hatoeranan, **A**.
 uitoefenen (een beroep —),
métakeun (*p*), *milampah* (*p*).
 uitpakken, *moeka barang* (*é*).
 uitpersen (een Citroen —),
mérés (*p*), *méntjet* (*p*).
 — (met eene pers), *ngampa* (*k*).

uitpeuteren, *ngorek* (*k*).
 uitplunderen, *ngadjarah*,
ngarajah.
 uitpuilen, *nongtot*, *molotot*.
 uitrafelen (bedr. werkw.),
ngoedar.
 — (onz. werkw.), *ngambaj*.
 uitreiken, *njérahkeun* (*s*),
njerenkeun (*s*).
 uitrekenen, *ngitoeng*, **K**, *ngé-*
tang, **L**.
 uitrekken (bedr. werkw.),
ngénjang (*k*).
 —, zich — (ten gevolge van
 luiheid), *ngoeliat*.
 uitroeien (verdelgen), *noem-*
poerkeun (*t*), *noempës* (*t*).
 uitroep, *géro*, *déngék*.
 uitroepen (schreeuwen), *nga-*
gërowan.
 — (omroepen), *ngoewarkeun*,
ngembarakeun.
 — (tot koning —), *ngadjénng-*
keun.
 uitrukken (uittrekken), *nja-*
boet (*tj*), *ngaraboet*.
 — (van troepen), *boedal*.
 uitrusten (van vermoeyenis
 —), *eureun*, **K**, *lireun*, **L**, *reu-*
reuh.
 — (toerusten), *njadijakeun* (*s*).
 uitschateren (van 't lachen),
ngabalakatak, *njalakatak*.
 uitscheiden (ophouden), *eu-*
reun, **K**, *lireun*, **L**.
 uitschelden, *njarekan* (*tj*),
K, *njeuseul* (*s*), **L**.
 uitschenken (leeg schenken),
njítjian népi ka beak (*tj*), **K**,
mairan dongkap ka seép (*p*), **L**.
 uitscheuren, *njoweh* (*s*).
 uitschilderen, *ngagambar*.
 uitschrappen (doorschrapp-
 pen), *moepoel* (*p*), *maehan* (*p*).
 — (schoon schrappen), *ngérik-*
an (*k*).

uitschreeuwen (van pijn),
ngadëngék, ngagëro, ngadjë-
rit, ngagowak.
uitschrobben, ngabrësihan
koe tjai.
uitslaan (uitkloppen met een
stok), ngagëboegan.
— (uitschudden van kleeren),
ngirabkeun (*k*).
uitslag (afloop, uitkomst),
toengtoeng, ahir, pangang-
geusan.
— (op het gelaat), ewateun.
— (op het lichaam), boedoeg.
— (schimmel), boeloekan.
uitsluitend, woengkoel,
ngan, tjoemah.
uitslijten, lëboer.
uitspannen (paarden —),
moeka rarangken (*ð*).
uitspanning (vermaak), ka-
soekaän, soeka.
uitspansel, langit, awang-
awang.
uitsparen (besparen), ngaweu-
teuhkeun.
uitspelen, nganggeuskeun
maen.
uitspoelen (den mond —),
këkëmoe, k, goegoerah, L.
— (een flesch —), ngoengkoe-
rahan (*k*).
— (linnen —), ngëlab (*k*).
uitspraak, — van een von-
nis, poatoesan hoekoeman,
poatoesan ponis.
— (— van een woord). pok-
pokan.
uitspreiden (een laken —),
ngamparkeun.
uitspreken (een woord —),
ngëpokkeun.
uitspruiten, djadi.
uitspuwen, njidoehkeun (*tj*),
k, ngaloedahkeun, L.
uitstaan (verduren), nahan (*t*).

uitstallen, ngadarajkeun da-
gangan.
uitstappen (uit een wagen
stappen), toeroen, k, loeng-
soer, L.
uitsteken (boven iets of ie-
mand —), ngoengkoelan.
— (de tong —), ngëllekeun.
— (de hand —), njodorkeun (*s*).
— (de oogen —), njolok (*tj*).
uitstekend, sampoerna.
uitstel, tempo.
uitstellen, ngeserkeun (*k*).
uitstorten, namplokkeun (*t*),
ngabahekeun.
uitstrekken, zich — (op
den grond, op eene bank),
ngalondjor.
— (het land strekt zich uit),
djëmbar, lëga.
uitstrooien, ngawoerkeun.
— (eenleugen —), ngoewarkeun.
uitstroomen, ngotjor.
uitstrijken (— met een strijk-
ijzer), ngistrika.
uitstrijgen (uit een rijtuig),
toeroen, k, loengsoer, L.
uittellen, milang (*ð*).
uitteren (onz. werkw.), ngoe-
roean (*k*).
uittornen, moeka pangapoet-
an (*ð*).
uittrekken (kleeren —), ngä-
lään, tjoetjoel.
— (onkruid —), njaboet (*tj*),
ngaraboet.
— (vertrekken), indit, k, djëng-
kar, L, mijang, A.
uittreksel (uit eene akte),
pëpëtikan, tjoetatan.
uitval (in den oorlog), pa-
nëmpoeh.
—, een — doen (id.), nëm-
poeh (*t*).
uitvallen (uit een wagen val-
len), ragrag, k, geubis, L.

uitvallen (van tanden), poenglak.
 — (van haar), moerag.
 uitvaren (met woorden), *njarekan* (*tj*), κ, *njeuseul* (*s*), L.
 uitvegen, *njapoe* (*s*).
 uitverkoop, djoewal beak.
 uitverkoopen, *ngadjoewal beak*.
 uitverkoren (bijv. n. w.), pilihan.
 uitverkorene (zelfst. n. w.), noe di pilih.
 uitvinden (ontdekken), *nimoe* (*t*), manggih, κ, *mëndak*, L.
 uitvinding, *paněmoe*, *pa-manggih*, κ, *pamëndak*, L.
 uitvisschen (leeg visschen), *meakkeun laeok* (*ó*), κ, *njepekeun laeok* (*s*), L.
 — (opsporen), *njoengsi* (*s*), *mapaj* (*p*), *ngadongdon*.
 uitvliegen (van vogels), *hiběr kaloewar*.
 uitvloeisel (gevolg), *kadjadjan*, *ahir*.
 uitvlucht (voorwendsel), *api api*, *akon akon*, *akal*, *poera poera*.
 — (— dat men ziek is), *awad*.
 uitvoer (van koopwaren uit een land), *kaloewaran*.
 uitvoeren (id.), *ngaloewarkeun* (*k*).
 — (een bevel —), *ngalakonan*, *ngalampahkeun*.
 — (een vonnis —), *mětakeun* (*p*).
 — (werken), di gawe, κ, di daměl, L.
 uitvoerig, *pandjang*, *belot*.
 uitvorschen (opsporen), *njoengsi* (*s*), *mapaj* (*p*), *ngadongdon*.
 uitvragen, *nanja* (*t*), κ, *mariksa* (*p*), L, *naros* (*t*), Δ.

uitwasschen (vlekken ergens —), *ngoembah* (*k*).
 uitwendig, di loewar, ti loewar, *lahir*.
 uitwerken (veroorzaken), *ngadjadikeun*, *matak*.
 — (een vraagstuk —), *nganggeuskeun*, κ, *marantoskeun* (*p*), L.
 — (van geneesmiddelen), *djadi*.
 uitwerking, uitwerksel (id.), *kadjadian*.
 uitwinnen (tijd —), *oentoeng*, *meunang bati*.
 uitwisschen, *ngoembah* (*k*), *ngabrěsihan*.
 uitwringen, *měrěs* (*p*), *měntjet* (*p*).
 uitwijken (op zijde gaan), *njisi*, *njingkir*, *njimpang*, *njingkah*.
 — (het land ruimen), *kaboer*.
 uitzaaien, *ngipoek*.
 —, (rijst) *ijl* — (in kweekbedden), *njěbar* (*s*).
 uitzagen, *ngaragadji*.
 uitzet (huwelijks —), *babahanan*.
 uitzetten (van rijst), *beukah*.
 — (netten —), *masangkeun* (*p*).
 — (geld —), *nganakkeun doeit*.
 uitzicht, *tetendjoan*, κ, *titingalian*, L.
 — (— op eene erfenis hebben), *pangarěpngarěp*, κ, *pangadjěngadjěng*, L.
 uitzien (— naar eene betrekking), *njar* (*s*), *nejangan* (*t*).
 —, er — als, *kawas*, *djiga*, *sěmoe*, *sig*.
 —, er goed — (na ziekte), *sěgěr*.
 —, er slecht — (door ziekte), *aloem*.
 —, er goed — (mooi zijn, van mannen), *kasep*.

uitzien, er goed — (mooi zijn, van vrouwen), geulis.
 —, id. (id., van dieren), aloes.
 uitziften, *ngajak*.
 uitzingen (een lied —),
nganggeuskeun ngawih.
 — (uithouden), *nahan* (*t*).
 uitzoeken (koffieboonen —),
milihan (*p*).
 uitzonderen, *misahkeun* (*p*).
 uitzondering, *pisah*.
 uitzuigen, de bevolking
 —, *ngěnjot* noe leutik (*k*),
ngadjěpit noe leutik.
 — (suikerriet —), *ngěnjot* (*k*).

uitzuigen (van bloemen door insecten), *njěuseup* (*s*).
 uitzuinigen, *njětjělan* (*tj*).
 uniform, pakean pamidang-
 an, *k*, panganggo pameran,
L, kostim.
 uur (hoeveel — blijft gij hier?),
djam.
 — (het is 12 —), poekoel, ta-
 beuh.
 uurwerk, *djam*.
 uw, sija, maneh, silaing, *k*, a-
 djěngan, sampejan, andjeun,
s, gamparan, *L*.

V

vaak (dikwijls), *rěměn*, *k*, as-
 ring, *L*.
 — (neiging tot slapen), toen-
 doeh, noendoetan.
 —, praatjes voor de —,
 omong kosong.
 vaal (grijsachtig), rawoen.
 vaandel, bandera, oemboel
 oemboel.
 vaars (jonge koe), *sapi ngora*.
 vaartuig, *parahoe*.
 vaarwel, *salamět*, *k*, kantoen
 wilodjěng, *L*.
 vaas, *djambangan*.
 vaatdoek, *topo*.
 vaatje, *tahang*, *pipah*.
 vaatwerk, *roepa tong*.
 vacant, *kosong*, *lowong*.
 vacantie, *pěrmisi*.
 vaccine, *tjatjar*.
 vaccineeren, *njatjaran* (*tj*),
ngoerisan (*k*).
 vacht, *boeloe domba*.
 vader, *bapa*, *k*, *rama*, *L*.
 vaderland, *nagara karoehoen*,
nagara sorangan.
 vaderloos, *jatim*.
 vadsig (lui), *moemoelan*, *ngě-*

doel.
 vagebond, *bangsat*.
 vagevuur, *naraka*.
 vak (gedeelte), *bagian*.
 — (beroep), *pagawean*, *k*, pa-
 damělan, *L*.
 — (plaatsruimte), *kotak*.
 — (leer —), *bab*.
 val (muizen —), *tjoebloek*.
 — (tijger —), *garogol*.
 — (ten — brengen), *njilaka-*
keun (*tj*), *ngaroeboehkeun*.
 — (de — van een staat), ba-
 roentak.
 vallei, *lěbak*, *lěgok*.
 vallen (ergens afvallen), *rag-*
rag, *k*, *geubis*, *L*.
 — (over iets —), *laboeh*, *k*,
geubis, *L*.
 — (in 't water —), *ti goebrag*,
ti kětjěboer, *ti koentjloeng*.
 —, lastig —, *ngarewong*.
 vallende ziekte, *kasakit*
sakalor.
 valsch (onecht), *palsoe*.
 — (een — mensch), *id*.
 — (hij zingt —), *soembang*.
 valstrik, *pitapak*, *taheunan*.

van, tina, ti.
 — (afkeer hebben —), ka, kana.
 — (— den 20sten tot den 30sten is hij hier geweest), tina, ti watës.
 —, de deur — het huis, panto imah.
 — (dol — opgewondenheid), tina.
 — (— hout gemaakt), *id.*
 — (de wagen — den Resident), anoe; *dit van wordt dikwijls niet vertaald.*
 — (— hier), ti.
 — (een brief heeft hij — den Regent ontvangen), ti.
 —, — ganscher harte, tina lëlmboetan.
 —, — wege, koe sabab, koe tina.
 vandaag, powe ijeu.
 vandehandsche paard (het paard dat aan den rechterkant is gespannen), koeda katoehoe, k, koeda tênggën, L.
 vanouds, ti baheula, ti bareto.
 vanwaar? ti mana?
 vangen (dieven —), *njékël (tj)*, *ngangkëp (t)*.
 — (beesten — met de hand), *nwak (t)*, *njërëk (tj)*.
 — (iets — dat toegeworpen wordt), *nampanan (t)*.
 —, visch —, ngala laeok, k, moendaj, L.
 vangst, beubeunangan.
 vanielje, angkrek.
 varen, noempak parahoe (t).
 —, laten — (laten loopen), *ngadjeunkeun (k)*, *ngingkeun*.
 —, hoe vaart gij? koemaha tjageur, k, koemaha wiloe-djeng, koemaha damang, L.
 —, varens (eene plant), pa-

koe.
 varken, bagong.
 —, wild —, bagong leuweung.
 varkensblaas, kakampis bagong.
 varkenskop, babatok bagong.
 varkensslager, djagal bagong.
 varkensvleesch, laeok bagong.
 varkensvet, gadjih bagong.
 vast (onbeweegelijk), pageuh, wëwëg.
 — (gerogeld), anggër.
 — (hard), teuas.
 — (slapen), tibra.
 — (zeker), poegoeh, tangtoe, jakin, k, jaktos, kantönan, L.
 vastberaden, tëtëg.
 vastbinden, *nalian (t)*.
 — (een dier met een touw ergens aan —), *njangtjang (tj)*.
 vasten, poewasa, k, siam, sa-oem, L.
 vastenmaand, boelan poewasa, k, boelan siam, L, boelan ramlan.
 vasthaken, *ngait (k)*.
 vasthouden, *njékël (tj)*, *njandak (tj)*, L.
 vastkleven, rapët, lengket, tjëpël.
 vastklinken, *mageuhan (p)*.
 vastleggen, *id.*
 vastlijmen, *ngarapët*.
 vastmaken, *mageuhan (p)*.
 vastnaaien, *ngapoetkeun (k)*.
 vastplakken (met stijfsel), *ngarapët*.
 vastraken (ergens in —), njangkol.
 — (— met een vaartuig door ondiepte), kandas.
 vastschroeven, *ngiskroep*.
 vastspelden, *manitihan (p)*.
 vaststaan (stevigstaan), nang-

toeng djëdjëg, κ, ngadëg djëdjëg, L.
 vaststaan, het staat vast, tangtoe, jakin, poegoeh, κ, jaktos, kantënan, L.
 vaststeken (het haar —), di gëloeng.
 — (— in den grond), nautjebkeun (t).
 vaststellen, nangtoekeun (t).
 vasttrappen (den grond —), ngalëjëk.
 vastzetten (stevig zetten), neundeun pageuh (t).
 — (gevangen zetten), ngaboeci, ngaberok.
 vastzitten (— op een paard), pageuh.
 — (gevangen zitten), di boei, di berok.
 — (van een schip), kandas.
 vat (ton), tahang, pipah.
 vatten (dieven —), n'ëkël (tj), nangkëp (t).
 — (begrijpen), ngaharti, κ, ngahartos, L.
 vechten, gëloet.
 — (in den oorlog —), përang.
 — (van dieren), di adoe.
 vee, sato.
 veearts, doktor sato.
 veedief, djoeroedjana sato.
 veediefstal, paling sato.
 veel, reja, loba, mëtjah, rosa.
 —, hoe —, sabaraha.
 —, te —, reja teuing, loba teuing, mëtjah teuing, rosa teuing.
 —, zeer —, reja pisan, loba pisan, mëtjah pisan, rosa pisan.
 — (— van iets houden), katjida, pisan, nakër.
 veelal, pangrëmëna.
 veelkleurig, reja warnana, loba warnana.
 veelsoortig, reja roepana,

loba roepana.
 veelvermogen, kawasa.
 veelwijverij, njandoeng, κ, ngawajoech, L.
 veer (springveer), per.
 — (van een vogel), boeloe.
 — (plaats van overvaart), peunteantasan.
 —, prauwen —, parahoe tambangan.
 veerkrachtig, leuleus, liat.
 veerpont, eretan.
 veertien, opat wëlas.
 veertiende, de —, kaopat wëlas.
 —, één —, sapëropat wëlas.
 veertienmaal, opat wëlas kali.
 veertig, opat poeloeh.
 veestal, kandang.
 veeziekte, kasakit sato.
 vegen, njapoean (s).
 veger, sapoe.
 veilig, sëngang, djaoeh kana bahja, boeni.
 veiling, lelang.
 veinzen, api api, poera poera, akon akon.
 vel (een — papier), lambar.
 — (huid), koelit.
 veld, bebouwd —, këbon.
 —, droog rijst —, hoema.
 —, nat rijst —, sawah.
 —, onbebouwd —, tégal.
 veldgewas, pëpëlakan.
 veldheer, senapati, kapala përang.
 veldmuis, beurit sawah.
 veldslag, përang, pëpëangan.
 veldtocht, djalanna përang.
 velen (dulden, verdragen), nahàn (t).
 velerlei, reja roepana, loba roepana, mëtjah roepana.
 velg (van wielen), bëngkër.
 vellen (een boom —), noewar

(*t*), *motong* (*p*).
 vellen (een vijand —), *ngaroeboehkeun*.
 — (een oordeel — over), *nimbang* (*t*).
 — (een vonnis —), *moetoeskeun* (*p*).
 venduafslager, *toekang narwarkeun lelang*.
 vendukantoor, *kantor lelang*.
 venduklerk, *djoeroetoelis lelang*.
 vendumeester, *kapala lelang*.
 venijn, *baroewang, ratjoen*.
 — (van slangen), *peurah*.
 venijnig (boosaardig), *goreng, djahat*.
 vennoot, *batoer, sakoetoe*.
 vennootschap, *babatoeran, sakoetoean*.
 venster, *djandela*.
 ver, *djaeoh*.
 — (— van elkaar planten), *tjarang*.
 —, van verre, in de verte (— zag hij haar aankomen), *ti kadjaeohan*.
 —, hoe —, *sabaraha djaeohna*.
 —, te —, *djaeoh teuing*.
 —, totdus —, *nëpi kadinja*.
 —, zeer —, *djaeoh pisan*.
 veraangenamen, *ngangeunahgeunah, ngagëgënah, moepoedjoehkeun* (*p*).
 verachtelijk, *matak geuleuh, matak ngewa, aeb, hina*.
 verachten, *geuleuh, ngewa, ngaaëbkeun, ngahinakeun*.
 verachting, *kageuleuhan, kangewaän*.
 verachten, *moendoer*.
 verademing, *kaënanagan*.
 verafschuwen, *geuleuh, ngewa, ngaäëbkeun, ngahinakeun*.

veranderen (anders maken), *ngobahan, ngabarobah, ngarobahan, ngowahan*.
 — (anders worden), *obah, barobah, owah*.
 — (verwisselen van kleeding), *ngaganti, njalin* (*s*), *κ, ngagantos, L*.
 — (id. van plaats), *pindah, κ, ngalih, L*.
 veranderlijk, *teu tëtëp, teu anggër*.
 verantwoordelijk, *nanggoeng, κ, nanggël, L*.
 verantwoordelijkheid, *tanggoengan, κ, tanggëlan, L*.
 verantwoorden, *zich —, ngadjawab*.
 — (geld —), *lapor*.
 verarmen (bedr. werkw.), *ngamalaratkeun*.
 — (onz. werkw.), *djadi malarat*.
 verbaasd staan, — *zijn, heran, kaget*.
 verbabbelen, *den tijd —, ngaleungitkeun waktoe*.
 —, *zich —, kalëpasan*.
 verband (bij wonden), *gënder*.
 — (samenhang), *samboengan*.
 verbannen, *ngaboewang*.
 verbazen, *ngaherankeun, ngagetkeun* (*k*).
 —, *zich —, heran, kaget*.
 verbeelden, *zich —, ngarasa, nganjana, κ, ngaraos, ngintën, L*.
 verbergen, *njoempoetkeun* (*s*).
 —, *zich —, njoempoet*.
 verbeteren (iets beter maken), *ngahadean, κ, njaeän* (*s*), *L*.
 —, *zich —, ngahadean diri, κ, njaeän salira* (*s*), *L*.
 verbeurdverklaren, *ngarampas, ngadjabël*.
 verbeurdverklaring, *pang*

rampas, pangdjabl.
 verbieden, *ngalarang*, *njaran* (*tj*).
 verbinden (eene wond —), *ngagänder*.
 —, zich — (tot), *djangdji*.
 verbintenis, *përdjangdjan*, *djangdji*.
 verbleeken (bleek worden), *pias*.
 verbod, *larangan*.
 verboden, di *larang*, *larangan*.
 verbond, *përdjangdjan*, *djangdji*.
 verbranden (een bosch, een huis —), *ngahoeroe*, *ngadoeroek*.
 verbreedten, *ngalëgaän*.
 verbreken (eene sluiting —), *ngabongkar*.
 — (eene overeenkomst —, met onderling goedvinden), *ngabadakeun*.
 — (id., met kwade trouw), *tjindra*.
 verbrijzelen, *ngarëmoekkeun*.
 verbijsterd (zijn verstand is —), *langlang lingling*.
 verbijten, zich — (van kwaadheid), *balëm*.
 verdacht, di *sangka*, di *toeding*, di *tërka*.
 verdampen, *djadi haseup*.
 verdedigbaar, *beunang di lawan*.
 verdedigen, *ngadjaga*.
 —, zich —, *ngalawan*.
 — (eene handeling van een ander —), *mangmeunangkeun* (*p*).
 — (eene stelling —), *ngalawan*.
 verdediger, *noe ngadjaga*.
 — (van eene handeling), *noe mangmeunangkeun*.
 — (advocaat), *alpoekat*.
 — (van eene stelling), *noe ngalawan*.

verdediging, *pangdjaga*.
 — (op eene terechtzitting), *panglawan*, *pangdjawab*.
 — (van eene stelling), *panglawan*.
 verdeelbaar, *beunang di bagikeun*, *beunang di doeoemkeun*.
 verdeeld (de stemmen zijn —), *beda beda*.
 verdeelen, *ngabagi*, *ngadoeoem*.
 verdeeling, *bagian*, *doeoeman*.
 verdelgen, *noempës* (*t*), *noempoerkeun* (*t*).
 verdenken, *njangka* (*s*), *noeding* (*t*), *nërka* (*t*).
 verdenking, *sangka*, *tërka*.
 verder, *leuwih djaoeh*.
 — (wijders), *djeung deui*, *κ*, *sarëngna deui*, *L*.
 verderf, (zich of iemand) in 't — storten, *njilakakeun* (*tj*), *ngaroeboeshkeun*, *ngoentjoengkeun* (*k*), *ngabinasakeun*.
 verderfelijk, *djahat*.
 verdienen (geld —), *meunang*, *κ*, *kenging*, *L*.
 verdienste (verdienselijheid), *goena*, *gawe*, *pahala*.
 —, naar —, *koemaha goenana*, *koemaha gawe*, *koemaha pahalana*.
 verdienselijk, *goena*, *gawe*, *pahala*.
 verdobbelen, *geld verliezen met dobbelen*, *meakkeun doeit koe ngadoe* (*b*), *κ*, *njeëpkkeun artos koe ngabën* (*s*), *L*.
 verdoen (verkwisten), *ngamonjahmonjah*, *ngamomonjah*.
 verdooving (bedwelmig), *teu ingët*, *κ*, *teu eling*, *L*,

teu emoet, A.
 verdord, garing.
 verdorren, *id.*
 verdraagzaam, sabar.
 verdraaien (een slot —),
 moentirkeun (*p*).
 — (iemand's woorden —), nam-
 bahan (*t*).
 — (van de oogen), ngadëlek.
 verdrag, përdjangdjan, djang-
 dji.
 verdragen (uithouden), na-
 han (*t*).
 verdriet, kasoesian, kapri-
 hatinan, K, kaprihatosan, L.
 —, (ergens — over) hebben,
 soesah, prihatin, K, prihatos,
 L.
 verdrinken (bedr. werkw.),
 neuleumkeun (*t*).
 —, zich —, titeuleum.
 verdrukken (onderdrukken),
 nganijaja (*k*).
 verdrijven (wegjagen), njing-
 kahkeun (*s*), ngahilingkeun,
 ngagëbahkeun.
 — (den tijd —), mondokkeun
 (*p*).
 — (zorg —), ngaleungitkeun.
 verdubbelen, mikël (*t*).
 verduidelijken, sërangkeun
 (*t*).
 verduisteren (verdonkeren),
 mowekan (*p*).
 — (wegmaken), njalingkoehkeun
 (*s*).
 verduistering (zons of
 maans —), samagaha.
 verdunnen (aanlengen), ngen-
 tjerkeun.
 verduren (verdragen), nahan
 (*t*).
 verdwalen, kasasab, kasaroeng.
 verdwijnen, leungit, lënas.
 veredelen, ngaloeskeun, nga-
 moeljakeun.

vereelt, sasangaleun.
 — (op den schouder), poepoen-
 dakan.
 vereenigen (één maken), nga-
 hidjikeun.
 —, zich —, koempoel, ngoem-
 poel (*k*).
 vereeniging, koempoelan.
 vereenvoudigen, ngagam-
 pangkeun, ngababarikeun.
 vereeren (de godheid —),
 nyëmbah (*s*).
 vereering, panjëmbahan.
 vereffenen (schuld —), moe-
 nahan (*p*), ngabrësihan.
 — (een geschil —), njapih (*s*),
 misah (*p*).
 vereischen, përløe.
 verergeren, beuki goreng, K,
 beuki awon, L.
 — (van ziekte), beuki pajah.
 veretteren, nanahan.
 verf, tjet.
 verfdoo, tjëpoek tjet.
 verfkwest, sapoesapoe tjet.
 verflauwen, ngëndoran (*k*).
 verfpot, tampolong tjet.
 verfoeielijk, hina, aeb, ma-
 tak geuleuh, matak ngewa.
 verfoeien (verafschuwen), nga-
 hinakeun, ngaëbkeun, geu-
 leuh, ngewa.
 verfraaien, ngaäloesan, K,
 ngendahan, njaeun (*s*), L.
 vergaan (te niet gaan), toem-
 poer, toempës.
 — (van schepen), kalëboeh.
 — (van den tijd), leungit.
 vergaderen (verzamelen),
 ngoempoelkeun (*k*).
 —, zich —, ngoempoel (*k*),
 koempoel.
 vergadering, koempoelan.
 vergankelijk, teu langgëng,
 pana, teu këkël, teu tëtöp.
 vergeeflijk, beunang di ham-

poera, **κ**, beunang di maloem, beunang di maap, **s**, kenging di hampoentèn, **L**.

vergeefs, **te** —, gaplah, pèr-tjoemah, gapong, loepoet, ta-ja gawena, teu hasil.

vergeefs, *id.*

vergeetachtig, pohoan, lim-peuran, **κ**, lalian, **L**.

vergelden, *malès* (*b*).

vergelding, *pamalès*.

vergelijken, *njaroewakeun* (*s*), *ngabandingkeun*.

vergelijking, **in** — (**met**), di bandingkeun, di saroewakeun.

vergemakkelijken, *ngagam-pangkeun*, *ngababarikeun*, **κ**, *ngagampilkeun*, **L**.

vergenoegd (tevreden), soeka, gènah, boengah.

vergeten, poho, **κ**, lali, **L**, lèpat, **A**.

vergeven (vergiftigen), *ngabaroewang*, *ngaratjoen*.
— (vergiffenis schenken), *njahampoera*, **κ**, *ngamaloem*, *ngamaap*, **s**, *ngahampoentèn*, **L**.

vergewissen, **zich** — (**zich** verzekeren, **zich** overtuigen), *nganjatakeun*, *ngajakinkeun*.

vergezellen, *marèngan* (*b*), **κ**, *njarèngan* (*s*), **L**.

vergieten (bloed —, tranen —), *ngaloewarkeun* (*k*).

vergiettest, *saringan*.

vergiffenis, hampoera, **κ**, maap, maloem, **s**, hampoentèn, **L**.

vergift, vergift, baroewang, ratjoen.
— (**van** slangen), peurah.
— (**om** visschen te bedwelmen), toewa, toeba.

vergiftig (vergiftige slangen), peurahan.

vergiftigen, *ngabaroewang*, *ngaratjoen*.
— (**visschen** —), *noewa* (*t*).

vergissen, **zich** —, salah, **κ**, hilap, **L**, lèpat, **A**.

vergoeden, schade —, *ngaganti karoegian*, **κ**, *ngagantos karoegian*, **L**.

vergoeding, schade —, *pangganti karoegian*, **κ**, *pangantos karoegian*, **L**.

vergoelijken, noetoepan kasalahan (*t*).

vergoelijking, hal noetoepekasalahan.

vergrootten, *ngagèdeau*.
— (**overdrijven**), *ngaleuwihan*, **κ**, *ngalangkoengan*, **L**.

vergrootglas, gèlas paranti ngagèdekeun.

vergrijp, salah, kasalahan.

vergrijpen, **zich** —, salah.

verguld (bijv. n. w.), pèrègol, aer émas.

vergulden (werk w.), *mèrègol* (*p*), *njipoeh koe aer émas* (*s*).

verguldsel, pèrègol, aer émas.

vergunnen (toestaan), *ngidin-an*, *ngawidian*.

vergunning, paidiu, widi.

verhaal, tjarita, **κ**, tjarijos, **L**.

verhalen, *njarita* (*tj*), **κ**, *njarijos* (*tj*), **L**.

verhard (— **in** het kwaad), toetoer, toeman.

verharden, **zich** — (*id.*), *id*.

verheffen (de stem —), *ngabèdaskeun*.

verhelen (verbergen), *njoempotkeun* (*s*).

verhelpen, *ngahadean*, **κ**, *njaean* (*s*), **L**.

verhemelte, langangit.

verheugd, soeka ati, boengah, **κ**, soeka manah, bingah, **L**.

verheugen, **zich** —, *id*.

- verheven (grootsch), moelia,
 moelja.
 verhinderen, *ngahalangan*,
njégah (tj).
 verhinderig, halangan, k,
 pambëngan, L.
 verhit, nereptep.
 verhungeren (onz. werkw.),
 langlajuseun.
 verhoogen (den prijs —),
naekkeun (t), *ngoenggahkeun*.
 —, in rang —, *naekkeun*
pangkat (t), *ngoenggahkeun*
pangkat.
 verhoor, pamariksa.
 verhooren, *mariksa (p)*.
 verhuizen, pindah, k, nga-
 lih, L.
 verhuren, *njeweakeun (s)*.
 verjaardag, ari taoen, powe
wëwëdalan.
 verjagen (dieren —), *njing-*
kahkeun (s), *ngahilingkeun*,
ngagëbahkeun.
 verkeerd, salah.
 —, een — begrip, harti sa-
 lah, k, hartos salah, L.
 — verstaan, salah harti, k,
 salah hartos, L.
 — doen, *migawe salah, k*,
midamël salah, L.
 verkeeren (met iemand om-
 gaan), *tjampoer, reureu-*
djeungan, k, sasarëngan, L.
 — (anders worden), *djadi se-*
djen, k, djadi sanes, L.
 — (met een meisje —, met een
 jongen —), *babakalan*.
 verkeerdheid, salah, kasa-
 lahan.
 verkennen, *ngalanglang, lo-*
longok.
 verkennër, noe *ngalanglang*,
 noe *lolongok*.
 verkenning, *panglanglang*,
panglongok.
- verkiezen (kiezen, de keus
 uitbrengen op), *milih (p)*.
 — (de voorkeur geven aan), *id*.
 — (verlangen, begeeren), ha-
 jang, k, hojong, L.
 verkiezing, hal *milih*.
 verklappen, *ngistorikeun*.
 verklaren (zeggen), *ngo-*
mong, k, sasaoeran, njaoer,
ngalahir, L.
 — (duidelijk maken, uitleggen),
nërangkeun (t).
 — (schuldig —), *nëtëpkeun (t)*.
 — (den oorlog —), *nangtang (t)*.
 verklaring (uitlegging), ka-
 trangan.
 — (van 'n getuige), *omong, k,*
saoer, lahir, L.
 — (oorlogs —), *panangtang*.
 verkleeden (anders kleeden),
ngaganti pakean, njalin pa-
kean (s), k, ngagantos pa-
nganggo, L.
 —, zich —, *id*.
 —, id. (zich vermommen), *nja-*
moer.
 verkleinen, *ngaleutikkeun*.
 verkleumd, *baäl*.
 verkleuren, *obah warna*.
 verklikken, *ngistorikeun*.
 verknippen (met knippen
 bederven), *ngabëdah salah*.
 verknoeien (bederven), *nga-*
roeksak, k, ngarisak, L.
 — (geld —, verspillen), *nga-*
momonjah, ngamonjahmonjah.
 — (den tijd —), *ngaleungit-*
keun.
 verkoelen (onz. werkw.), *tiis*.
 — (fig.), *njawerangan (tj)*.
 verkoelend, *tiis*.
 verkolen (onz. werkw.), *dja-*
di arëng.
 verkondigen, *ngoewarkeun,*
ngembarkeun.
 verkoop, *pangdjoewalan*.

verkoopbaar, beunang di djoewal.
 verkoopen, *ngadjoewal*.
 — met recht van wederinkoop, *ngagadekeun*.
 — in commissie, *mangdjoe-walkeun (p)*, *κ*, *mangbantjangkeun (p)*, *L*.
 —, openbaar —, *ngalelangkeun*.
 —, onder de hand —, *ngadjoewal di bawah tangan*, *κ*, *ngabantjang di bawah tangan*, *L*.
 verkooping (vendutie), *lelang*.
 verkorten (korter maken), *mondokan (p)*.
 — (van een woord), *njindëkkeun (tj)*.
 verkorting van een woord, *tjindëkna omongan*.
 verkouden, *salesma*, *κ*, *pi-lëg*, *L*.
 — (van paarden), *ingoes*.
 verkrachten (onteeren), *njawenean (tj)*, *marawanan (p)*.
 verkrachter (onteerder), *noe njawenean*, *noe marawanan*.
 verkrachting (onteerding), *njawenean*, *marawanan*.
 verkreukeld, *karidjoet*, *karisoet*.
 verkrijgen, *meunang*, *κ*, *ke-ning*, *L*.
 verkwikken, *njëgërkeun (s)*.
 verkwisten, *ngamomonjah*, *ngamonjahmonjah*.
 verkwijnen (verwelken), *aloem*, *perang*, *lajoe*.
 verlagen (lager maken), *ngahandapan*.
 — (vernederen), *ngahinakeun*, *ngahihina*, *ngahandapkeun*, *ngasorkeun*.
 — (zich —, zich vernederen),

ngahinakeun, *ngahihina*, *ngahandapkeun*, *ngasorkeun*.
 verlak, *përlak*.
 verlakken (iemand beet nemen), *ngabobodo*, *ngabëkok*.
 verlangen (eischen), *menta (p)*, *κ*, *nëda (t)*, *s*, *moendoet (p)*, *L*, *njoehoenkeun (s)*, *Δ*.
 — (begeeren), *hajang*, *κ*, *hojong*, *L*.
 verlaten (hulpeloos), *taja tangan pangawasa*.
 — (eenzaam), *soenji*, *sëpi*, *keueung*.
 — (bedr. werkw.), *ninggalkeun (t)*, *κ*, *ngantoenkeun (k)*, *L*.
 —, zich (op iemand of iets) —, *përtjaja*, *κ*, *përtjantën*, *L*.
 verleden (de akte is —), *di djjeun*, *κ*, *di damël*, *L*.
 — (— week), *katoekang*, *κ*, *kapoengkoer*, *L*.
 verlenen, *mere (b)*, *κ*, *maparin (p)*, *L*, *ngahatoeranan*, *Δ*.
 verleeren (vergeten, afleeren), *poho*, *κ*, *lali*, *L*, *lëpat*, *Δ*.
 — (ontwennen), *teu bijasa*.
 verlegen, *era*, *κ*, *lingasëm*, *L*, *isin*, *Δ*.
 — (— van aard), *erasän*, *κ*, *lingasëman*, *L*.
 — maken, *ngengera*, *κ*, *ngalilingsëm*, *L*, *ngisinngisin*, *Δ*.
 — (bedorven), *roeksak*, *κ*, *risak*, *L*.
 — (om geld), *bostoeh*.
 verleggen, *mindahkeun (p)*, *κ*, *ngalihkeun*, *L*.
 verleiden, *ngagoda*, *ngarantjana*.
 verleidelijk, *matak kagoda*, *matak karantjana*.
 verleiding, *panggoda*, *pangrantjana*.
 —, in — brengen, *ngagoda*, *ngarantjana*.

verlengen, *mandjangan* (*p*).
 verleppe (verwelken), *lajoe*,
perang, *aloem*.
 verleuteren, den tijd —,
ngaleungitkeun waktoe.
 verlicht (van licht voorzien),
di tjaangan, *katjaangan*.
 — (fig.), *pintër*.
 — (minder zwaar of drukkend),
leuwih hampang, *leuwih en-*
teng.
 verlichten (van licht voor-
 zien), *njaangan* (*tj*).
 — (fig.), *mintërkeun* (*p*).
 — (minder zwaar of drukkend
 maken), *ngahampangan*, *ngen-*
tengan.
 verlichting (licht), *tjaäng*.
 — (illuminatie), *damar përhij-*
jasan.
 — (onthefing van zwaarte of
 druk), *ngahampangan*, *ngen-*
tengan.
 verliefd, *kaedanan*.
 verlies, *leungit*, *κ*, *itjal*, *L*.
 — (schade), *roegi*, *karoegian*.
 — (bij spel), *eleh*, *κ*, *kawon*, *L*.
 verliezen, *leungit*, *κ*, *itjal*, *L*.
 — (schade lijden), *roegi*.
 — (bij spel), *eleh*, *κ*, *kawon*, *L*.
 verlof (vergunning), *paidin*,
widi.
 — (om uit de stad te gaan),
përmisi, *përlop*.
 verloftijd, *waktoe përmisi*,
waktoe përlöp.
 verlokken, *ngagoda*, *ngaran-*
tjana.
 verloochenen, *ngingkarkeun*.
 verloofd, *babakalan*.
 verloofde, *bebene*, *beubeu-*
reuh.
 verloop (van ziekte), *ladjoe*,
κ, *ladjäng*, *L*.
 —, *na* — van, *liwat ti*, *sang-*
geus.

verlopen (achteruitgaan, de
 zaak verloopt), *moendoer*.
 — (verstrijken, voorbijgaan), *li-*
wat, *toetoeop*.
 — (versjouwd), *latjoer*.
 — (het slot is —), *longgar*.
 verlossen, *ngaloewarkeun* (*k*),
ngalëpas.
 — (eene vrouw — van een
 kind), *maradjian* (*p*).
 verloskunde, *elmoë paradji*.
 verloten, *ngalotrekeun*.
 verloven (werkw.), *babakalan*.
 verlovings, *id*.
 vermaak (pleizier), *soeka*, *ka-*
soekaän.
 vermaard (beroemd), *kasohor*,
mashoer.
 vermageren, *koeroe*, *κ*, *lang-*
sit, *L*.
 vermakelijk, *noe njoekakeun*,
matak soeka, *matak rësöp*.
 vermaken (anders maken),
ngobahan, *ngabarobah*, *ngo-*
wahan, *ngarobahan*.
 —, bij testament —, *nga-*
wasijatkeun.
 — (eene pen —), *njijeun* (*dj*),
κ, *ngadamël*, *L*.
 —, zich —, *soeka*, *rësöp*.
 vermanen, *ngawarah*, *κ*, *nga-*
woeroek, *L*.
 vermaning, *pangwarah*, *κ*,
pangwoeroek, *L*.
 vermeederen, *nambah* (*l*).
 vermeederding, *panambah*.
 vermeesteren (veroveren),
ngelehkeun, *κ*, *ngawonkeun*
(k), *L*, *maloekkeun* (*l*).
 vermelden, *njêboet* (*s*).
 vermengen, *njampoer* (*tj*).
 vermenging, *tjampoeran*.
 vermenigvuldigen, *nikël*
(l).
 —, zich —, *ngarejaän*, *ngalo-*
baän, *ngarëkahan*, *baranahan*.

vermetel, sasangklong, leng-
 lëngan, dëdëglër.
 vermicelli, laksa.
 verminderen (bedr. werkw.),
 ngoerangan (*k*), *k*, ngirangan
 (*k*), *L*.
 — (onz. werkw.), koerang, *k*,
 kirang, *L*.
 verninderig, kakoerangan,
k, kakirangan, *L*.
 verminken, njatjadan (*tj*).
 vermissen, kaleungitan, *k*,
 kaitjalan, *L*.
 vermist, *id*.
 vermoedelijk, taksiran, pa-
 njangka, *k*, pangintën, *L*.
 vermoeden (werkw.), ngira
 (*k*), nganjana, *k*, ngintën (*k*), *L*.
 — (zelfst. n. w.), pangira, pa-
 njana, *k*, pangintën, *L*.
 vermoeid, tjape, *k*, palaj, *L*.
 vermoeidheid, katjapean,
k, kapalajan, *L*.
 vermogen (kunnen), bisa, *k*,
 jasa, ijasa, *L*.
 — (rijkdom), kasoegihan, kaka-
 jaän, kabeungharan.
 — (invloed hebben), kawasa.
 vermolmd, boeboek, boeroek.
 vermomd, njamoer.
 vermommen, zich —, *id*.
 vermoorden, machan (*p*).
 vermorsen (geld —, verkwis-
 ten), ngamomonjah, ngamo-
 njahmonjah.
 vermijden, njingkahan (*s*),
 njingkiran (*s*).
 vernachten, mondok, meu-
 ting, *k*, sare, *s*, koelëm, *L*.
 vernauwen, njësëkkeun (*s*),
 ngaheureutkeun.
 vernederen, ngahandapkeun,
 ngahinakeun, ngahihina, nga-
 sorkeun.
 — (zich —), ngahandapkeun,
 ngahinakeun, ngahihina, nga-

sorkeun.
 vernemen (te weten komen),
 meunang bedja, *k*, kenging
 tjarijos, *L*.
 — (naar iets —, onderzoek
 doen), ngadedengekeun, *k*, nga-
 reureungeukeun, *s*, ngadada-
 ngoekeun, *L*.
 vernielen, noempoer (*t*), noem-
 pës (*t*).
 vernietigen, ngaleungitkeun,
 njirnaekeun (*s*).
 vernieuwen, nganjarkeun.
 vernissen, njipoeh (*s*).
 vernuft, boedi, akal.
 vernuftig, bërboedi, bërakal.
 verongelukken, kalëboeh.
 verontreinigen, nganadjis-
 an, ngotoran (*k*).
 verontrusten, ngareureuwas,
 njingsijeunan (*s*).
 —, zich —, sijeun, reuwas.
 verontschuldigen, zich —,
 tomada.
 — (iemand —), mangnomada-
 keun (*p*).
 verontwaardigd zijn, am-
 bëk, *k*, bëndoe, *L*.
 verontwaardiging, *id*.
 veroordeelde, sakitan.
 veroordeelen, ngahoekoem.
 veroordeeling, hoekoeman.
 veroorlooven, ngidinan, nga-
 widian.
 veroorzaken, ngadjadikeun,
 matak.
 verordenen (bevelen), nga-
 toer, marentah (*p*).
 verordening (reglement), soer-
 rat atoeran, soerat parentah.
 veroveraar, noe ngelehkeun,
k, noe ngawonkeun, *L*, noe na-
 loekkeun, noe meunangkeun.
 veroveren, ngelehkeun, *k*, nga-
 wonkeun (*k*), *L*, naloekeun (*t*).
 verpachten, njewakeun (*s*).

verpanden, *ngagadekeun*.
 verplaatsen, *mindahkeun (p)*,
 κ, *ngalihkeun*, L.
 verplanten, *mindahkeun (p)*.
 verplegen (verzorgen), *ngoekoet (k)*, *ngarawatan*, *miara (p)*, *ngingoe*.
 verpleging, *pamiara*, *pangingoe*, *pangrawat*.
 verpletteren (verbrijzelen), *ngarēmoekkeun*.
 verplichten (reden tot dankbaarheid geven), *njoekoerkeun (s)*.
 — (noodzaken), *maksa (p)*, *ngeukeuhan (k)*.
 verplicht zijn (— om te werken), *wadjib*.
 verpraten, den tijd —, *ngaleungitkeun* waktoe koe reja omong.
 —, zich —, *kalēpasan*.
 verraad, *tjidra*, *hijanat*.
 verraden, *njidra (t)*, *hijanat*.
 — (een geheim —), *ngoewarkeun*, *ngabidjilkeun*.
 verrader, noe *tjidra*, noe *hijanat*.
 verraderlijk, *tjidra*, *hijanat*.
 verrassen, *ngagēbah*.
 verrassing, *panggēbah*.
 verre, wel — van, *djaoh pisan kana*.
 —, van — (—, in de verte zag zij hem aankomen), *ti kadjaohan*.
 —, op — na niet, *djaoh pisan*.
 —, tot dus —, *nēpi kadinja*.
 verregaand, *liwat saking*, κ, *liwat langkoeng*, L.
 verrekenen, *mereskeun (b)*.
 —, zich —, *salah ngitoeng*, κ, *salah ngetang*, L.
 verrichten, *migawe (p)*, κ, *midamēl (p)*, L.

verroeren, *ngobahkeun*, *ngoesikkeun*.
 —, zich —, *obah*, *oesik*, *ojag*.
 verroesten, *tai hiangan*.
 verrotten, *boeroek*, *bobo*.
 verruilen, *noeurkeun (t)*, *ngahilikeun*, κ, *ngalironkeun*, L.
 verrukkelijk, *matak bēngong*, *matak birahi*.
 verrukken, *ngabēngongkeun*, *ngabirahikeun*.
 verrijzen (van de zon), *bidjil*.
 — (uit de dooden —), *bidjil*, *tjēngkat*.
 vers, *sair*.
 — (Soendaesch —), *tēmbang*.
 versch (nieuw), *anjar*, *weuteuh*.
 verschalen, *djadi hambar*.
 verschaffen, *mere (b)*, κ, *maparin (p)*, L, *ngahatoeranan*, A.
 verschansen, zich —, *njalindoeng*.
 verschansing, *benteng*.
 verscheidene (vele), *reja*, *loba*, *mētjah*.
 verscheidenheid (verschil), *beda*, *tapaoet*.
 verschepen, *mindahkeun ka sedjen kapal (p)*.
 verscheuren, *njosoweh (s)*.
 verscheurend (— beest), *galak*.
 verschiet, in het — (in de verte), *ti kadjaohan*.
 verschieten (van kleuren), *loentoer*.
 — (van kogels), *meakkeun (b)*, κ, *njeūpkeun (s)*, L.
 — (voorschieten), *nimpahan (t)*, *mandjēr (p)*, *moskotan (p)*.
 verschikken (anders plaatsen), *mindahkeun (p)*.
 — (uitstellen), *ngeserkeun (k)*.
 verschil, *beda*, *tapaoet*.
 verschillen (werk-w.), *id*.

verschoonbaar, beunang di hampoera, **κ**, beunang di maäp, beunang di maloem, **s**, beunang di hampoentën, **L**.
 verschoonen (schoon ondergoed aandoen), *ngaganti*, **κ**, *ngagantos*, **L**.
 — (excuseeren), *ngahampoera*, **κ**, *ngamaäp*, *ngamaloem*, **s**, *ngahampoentën*, **L**.
 verschooning vragen, menta pangampoera, **κ**, *nëda maäp*, *nëda maloem*, **s**, moendoet pangampoentën, **L**, *njoehöenkeun pangampoentën*, **A**.
 verschoot, *verschotten* (voorgeschooten geld), *timpah*, *poskot*, *pandjër*.
 verschrikkelijk, *matak kaget*, *matak reuwas*.
 verschrikken (bedr. werkw.), *ngagetan* (*k*), *ngareureuwas*.
 — (onz. werkw.), *kaget*, *reuwas*.
 verschrooid zijn, *toetoeang*.
 verschroeien (bedr. werkw.), *noetoeangkeun* (*l*).
 verschrijven (door verkeerd schrijven onbruikbaar maken), *noelis salah* (*l*), **κ**, *njërät salah* (*s*), **L**.
 verschuilen, *njoempoetkeun* (*s*).
 —, *zich* —, *njoempoet*.
 verschuiven, *ngeserkou* (*k*).
 verschuldigd zijn, *kahoetangan*.
 verschijnen (van geesten), *tembong*.
 — (voor den rechter), *djogo*, **κ**, *tjalik*, **s**, *ngadeuheus*, **A**.
 — (van boeken), *kaloewar*.
 versieren, *ngahijasan*, *mërhijasan* (*p*).
 verstaafd, *katagihan*.
 verslaan (den vijand —), *ngelhekeun*, **κ**, *ngawonkeun* (*k*),

L, *naloekkeun* (*l*).
 verslaan, den dorst —, *ngaleungitkeun halabhab*.
 verslag, *laporan*, *përslah*.
 verslaven, *zich* —, *katagihan*.
 verslikken, *zich* —, *kabësekan*.
 verslimmeren (van ziekte), *tambah pajah*.
 verslinden, *neureuj boeleud* (*l*).
 verslindend (— beest), *galak*.
 verslonsen, *ngagagabahkeun*.
 verslijten (bedr. werkw.), *ngaroeroeksak*, **κ**, *ngaririsak*, **L**.
 — (onz. werkw.), *roeksak*, **κ**, *risak*, **L**.
 versmachten, *langlajeseun*.
 versmeden, *nampik* (*l*).
 versmeden (weerover smeden), *neupa deui* (*l*).
 versnijden (verknippen), *ngabëdah salah*.
 — (wijn —), *njampoeran* (*l*j).
 — (ecne pen —), *njijeun* (*d*j), **κ**, *ngadamëi*, **L**.
 verspannen (paarden —), *ngaganti*, **κ**, *ngagantos*, **L**.
 verspelen (verliezou), *cleh*, **κ**, *kawon*, **L**.
 versperren, *ngahalangan*.
 versperring, *panghalang*.
 verspillen (geld —), *ngamonjah*, *ngamonjahmonjah*.
 — (den tijd —), *ngaleungitkeun*.
 verspreid (verstrooid), *njalijara*.
 verspreiden, *zich* — (*zich* *verstrooien*), *id*.
 verspreken, *zich* —, *kalëpasan*.
 verstaan (begrijpen), *ngaharti*, **κ**, *ngahartos*, **L**.
 —, *zich* (met iemand) —, *ba-*

dami, moepakat.
 verstaan, wel te —, nja eta.
 verstand, boedi, akal.
 — (besef, begrip), harti, κ, hartos, L.
 verstandig, bërboedi, bërakal.
 verstandsverbijstering, langlang lingling.
 verstellen (kleeren —), *nambal* (t).
 versterken (bedr. werkw.), *ngoewatan* (k).
 — (eene vesting —), *ngandëlan* (k).
 versterkend, matak koewat.
 verstoken (ontbloot), koerang, κ, kirang, L.
 verstoemd staan (over), bëngong, kasima, hoëkkeun, olohok.
 verstoord (boos), ambëk, κ, bëndoe, L.
 verstooten (icmand aan zijn lot overlaten), *noendoeng* (t).
 — (eene vrouw —), *njërakheun* (s), κ, *ngeser* (k), L.
 verstoppen (eene goot —), *njotjokan* (tj), *mëpëtan* (p), *mëndëtan* (p).
 — (wegstoppen), *njoempoetkeun* (s).
 —, zich —, *njoempoet*.
 verstrëken, liwat, toetoeop.
 verstrekken (leveren), *ngasoepan*, κ, *njaosan* (s), L.
 verstrooid (verspreid), *njalijara*.
 — (van gedachten), *malaweung*, *mangpaoeng*.
 verstrijken, liwat, toetoeop.
 verstuiven (van zand), *ngëboel*.
 verstuiving (id.), *këboel*.
 verstijven (van doode men-

schen), *hareuras*, *djalëgër*.
 verstijven van koude, *ka-boeloesan* datang ka baäl.
 vertalen, *njalin* (s), *mindahkeun* (p).
 vertaler, noe *njalin*, noe *mindahkeun*.
 vertaling, *salinan*.
 verte, in de —, *tikadjaohan*.
 vertegenwoordigen, *ngawakilan*, *njoeloeran* (s).
 vertegenwoordiger, *wakil*, *soeloer*.
 vertellen (verhalen), *njarita* (tj), κ, *njarijos* (tj), L.
 — (fout optellen), *milang salah* (b).
 vertelling, *tjarita*, κ, *tjarijos*, L.
 verteren (geld —), *meakkeun* (b), κ, *njeëpkheun* (s), L.
 — (spijzen —), *boeboek*.
 vertier, *lakoe*, *pajoe*, *laris*.
 vertoeven (blijven), *wordt niet vertaald*.
 — (zich onderweg ergens ophouden), *eureun*, κ, *liren*, L.
 vertoonen, *nombongkeun* (t), κ, *mintonkeun* (p), L.
 —, zich —, *tembong*.
 vertoornd, *ambëk*, κ, *bëndoe*, L.
 vertrappen, *ngirik*, *nintjakan* (t).
 vertrek (afreis), *indit*, κ, *djëngkar*, L, *mijang*, A.
 — (kamer), *pangkeng*, *kamar*, *kobong*.
 vertrekken (heengaan), *indit*, κ, *djëngkar*, L, *mijang*, A.
 vertretelen (verweunen), *ngogo*.
 vertroosten, *ngalilipoer*, *ngalëdjar*.
 vertrouwd, *beunang* di *përtjaja*, *beunang* di *andë*, κ,

kenging di përtjantën, L.
 vertrouweling, kapërtjajaän,
 K, kapërtjantënan, L.
 vertrouwen (onz. werkw.),
 përtjaja, K, përtjantën, L.
 — (bedr. werkw.), mërtjaja (p),
 ngandël, K, mërtjantën (p), L.
 vertwijfelen, reuntas pikir,
 K, reuntas manah, L.
 vertwijfeling, id.
 vervaardigen (maken), nji-
 jeun (dj), K, ngadamël, L.
 verval (van eene stad), ba-
 roentak.
 — van krachten, lësoe, loe-
 we.
 vervallen (van eene stad),
 baroentak.
 — (— na ziekte, slap), lësoe,
 loewe.
 — (het plan vervalt), teu toe-
 loes, boeroeng, K, teu sijos,
 L, teu djadi.
 —, tot armoede —, djadi
 miskin, djadi malarat.
 —, in eene boeto —, keu-
 na, dëngda.
 —, vermagerd, koeroe, K,
 langsit, L.
 vervalschen (dranken —),
 njampoeran (lj).
 — (eene handteekening —),
 malsoe (p).
 vervangen, ngaganti, K, nga-
 gantos, L.
 vervelen, kësël, matak kësël.
 —, zich —, kësël.
 vervelend (een vervelende ke-
 rel), matak kësël.
 verveling, kakësëlan.
 verveloos, taja tjetan, euweuh
 tjetna.
 vervellen, mëgar.
 verven, ngëtjet.
 —, (de nagels) rood —, matjar
 (p).

verven (— van kleedjes, ba-
 tikken), ngabatik.
 verver, toekang tjet.
 vervliegen (verdampen), dja-
 di haseup.
 — (van tijd), njerelek.
 vervloeken, njapa (s).
 vervloeking, sapa.
 vervoegen, zich —, djogo,
 K, tjalik, L. ngadeuheus, A.
 vervoerbaar, beunang di ba-
 wa, beunang di pindahkeun.
 vervoeren (goederen —), ma-
 wa (b), K, njaudak (lj), L,
 ngabantoen, A.
 —, zich door zijn drift
 laten —, noeroetkeun hawa
 napsoena (l).
 vervolg (hetgeen er volgt),
 toelojna, K, ladjëngna, L.
 —, in het —, ti watës ajeuna,
 K, ti wangkid ajeuna, L.
 vervolgen (voortzetten), noe-
 loejeun (l), K, ngaladjëng-
 keun, L.
 — (ambtshalve —), mërka-
 keun (p), K, mërkwiskeun
 (p), L.
 — (nazetten), ngoedag, njoe-
 soel (s).
 — (iastig maken), moesingkeun
 (p).
 vervolgens (daarna), tidinja,
 geus kitoe.
 vervuld (— van, vol —), pi-
 noeh.
 vervullen (eene belofte —),
 nëkanan (l).
 — (een wensch —), ngahasil-
 keun, ngalaksanakeun, nga-
 boelkeun (k).
 — (waarnemen), njëkël (lj),
 njangking (lj), K, njëpëng (lj),
 L.
 vervuren (van hout), boeroek,
 bobo.

verwaand, boemisa, bibis-
anan.
verwaarloozen, *ngadjeun-
keun* (*k*), *teu miroseja* (*p*),
teu mërdoeli (*p*).
verwachting, *pangarëpnga-
rëp*, *k*, *pangadjëngngadjëng*, *L*.
verwachten (iemand bij zich
—), *ngadago*, *k*, *ngantos*, *L*.
— (hij verwacht veel van die
zaak), *ngaharëp*, *k*, *ngadjëng*,
L.
verwant, *baraja*, *k*, *warga*,
wargi, *L*.
verward, *koesoet*, *pabeulit*.
verwarren, *ngoesoetkeun* (*k*).
verwedden, *noempangan* (*l*),
narohan (*l*).
verweerd (bedorven door den
invloed van de lucht), *roek-
sak kaiboenan kapanasan*.
verwekken (veroorzaken), *nga-
djadikeun*, *matak*.
—, een kind —, *anakan*, *k*,
seuweuan, *s*, *poetraän*, *L*.
verwelken (verleppen), *pe-
rang*, *lajoe*, *aloem*.
verwelkomen, *ngabageja-
keun*.
verwennen (vertroetelen),
ngogo.
verwenschen (vervloeken),
njapa (*s*).
verwensching (vervloeking),
sapa.
verweren, zich —, *ngala-
wan*.
verwerpen (afkeuren), *nja-
wad* (*tj*), *njèla* (*tj*).
verwerven, *meunang*, *k*, *ke-
ngiug*, *L*.
verwezenlijken (een wensch
—), *ngahasilkeun*, *ngaboel-
keun* (*k*), *ngalaksanakeun*.
verwilderd (van land), *djadi*
leuweung.

verwilderd (van een mensch),
djadi doesoen.
verwisselen (van plaats —),
pindah, *k*, *ngalih*, *L*.
— (van kleeren —), *ngaganti*,
njalin (*s*), *k*, *ngagantos*, *L*.
— (van paarden — onderweg),
ngaganti, *k*, *ngagantos*, *L*.
verwittigen, *mere njaho* (*l*),
k, *maparin tërang* (*p*), *L*, *nga-
hatoeraan tingali*, *A*.
verwoed (woedend), *amarah*,
ambëk, *k*, *bëndoe*, *L*.
verwoesten, *noempës* (*l*),
noempoerkeun (*l*).
verwonden, *ngarabeutan*, *k*,
natoean (*l*), *L*.
verwonderen, zich —, *he-
ran*, *kaget*.
verwonen, *majar sewaan i-
mah* (*l*).
verworgen, *verwurgan*,
njèkek (*tj*).
verwijden (van kleeren), *nga-
logoran*.
verwijderen, *njingkahkeun*
(*s*), *njingkirkeun* (*s*).
—, zich —, *njingkah*, *njing-
kir*.
verwijjt, *pangbobongan*.
verwijten, *ngabobongan*.
verzadigd zijn, *seubeuh*, *k*,
warëg, *L*.
verzadigen, *njeubeuhan* (*s*),
k, *ngawarëgan*, *L*.
verzakken (zija huis verzakt),
amblës.
verzamelen, *ngoempoelkeun*
(*k*).
—, zich —, *ngoempoel* (*k*),
koempoel.
verzameling, *koempoelan*.
verzanden, *saeur koe keu-
sik*.
verzegelen, *ngëtjap*.
verzekeren (bevestigen), *në-*

těpkeun (*t*).
 verzekeren, zich — (zich vergewissen), *nganjatakeun*, *ngajakinkeun*.
 verzenden, *ngirimkeun* (*k*), *k*, *ngintoenkeun* (*k*), *L*.
 verzengd zijn, *toetoeng*.
 verzengen (bedr. werkw.), *noetoengkeun* (*t*).
 verzet (tegenweer, tegenkanting), *panglawan*.
 — (in — komen), *teu narima*.
 verzetten (verplaatsen), *min-dahkeun* (*p*), *k*, *ngalihkeun*, *L*.
 — (zijn leed —), *mopohokeun* (*p*), *k*, *ngalalilali*, *L*.
 —, zich — (zich te weer stellen, zich tegenkanten), *ngalawan*.
 —, zich — (uitspanning nemen), *soekan soekan*, *pělsir*.
 vorzilveren, *nyipoeh perak* (*s*).
 verzinnen (uitdenken), *nyanggit*, *ngarang* (*k*).
 verzitten (onz. werkw.), *pin-dah*, *k*, *ngalih*, *L*.
 verzoek, *pamenta*, *k*, *paněda*, *s*, *pamoendoet*, *L*, *panoehoan*, *A*.
 verzoeken (om iets —), *menta* (*p*), *k*, *něda* (*t*), *s*, *moendoet* (*p*), *L*, *nyoehoankeun* (*s*), *A*.
 — (uitnoodigen), *ngadjak*.
 — (uitnoodigen tot een maaltijd), *ngondang*, *k*, *njaer* (*s*), *L*, *ngahatoeranan*, *A*.
 verzoeking, *panggoda*, *pangrantjana*.
 —, in — brengen, *ngagoda*, *ngarantjana*.
 verzoenen (bij vijandschap), *ngarapihkeun*.
 —, zich — (id.), *rapih*.
 verzorgen (verplegen), *miara*

(*p*), *ngingoe*, *ngarawatan*, *ngoe-koet* (*k*).
 verzorging (verpleging), *pamiara*, *pangingoe*, *pangrawat*.
 verzot, *kaedanan*.
 verzuimen (nalaten), *ngudjeunkeun* (*k*), *mopohokeun* (*p*), *teu migawe* (*p*), *k*, *teu midaměl* (*p*), *ngalalilalikeun*, *L*.
 verzuren, *djadi baseum*.
 verzwakken (zwakker worden), *djadi lětek*, *djadi loewe*, *djadi lěsoe*.
 — (de ziekte heeft hem verzwakt), *ngalěsoekeun*, *ngalětekeun*, *ngaloewekeun*.
 verzwaren, *ngabeuratan*.
 verzwikken (den voet —), *tidjalikeuh*, *tikosewad*.
 verzwijgen, *njalinkoehkeun* (*s*).
 vest, *rompi*.
 vestigen, zich —, *tjitjing*, *k*, *tjalik*, *linggih*, *L*.
 vesting, *benteng*.
 vet (eene vette koe), *lintoch*.
 — (mchtig), *pělm*.
 — (van grond), *gěmoek*, *lendo*.
 — (reuzel), *gadjih*.
 veter, *pita*.
 veulen, *bělo*.
 vier, *opat*.
 vierde, *de* —, *kaopat*.
 —, *ěn* —, *sapěropat*.
 vieren (wij zijn met ons —), *opatan*.
 — (een feest —), *ngarijakeun* (*k*).
 — (een touw —), *ngoeloer*.
 —, *den teugel* — aan zijne driften, *nganteur hawa napsena*.
 vierendeelen, *ngabagi opat*.
 vierhoek, *djoeroe opat*.
 vierhoekig, *id*.
 viering (van een feest of dag),

karijaän.
vierkant, pasagi.
viermaal, opat kali.
vierspans, opat pasang.
vies (walging wekkend), matak
sëbël.
 — (kieskeurig), sëbëlan.
villa, panjingkiran.
villen, njisit (a).
vilt, boeloe domba.
vin (van visschen), tjetjopet.
vinden, manggib, nimoe (l),
k, mëndak, L.
vinder, noe nimoe, noe mang-
gihan, k, noe mëndakan, L.
vinding (uitvinding), pamang-
gih, panëmoe, k, pamëndak, L.
vindingrijk, reja pamanggih,
reja panëmoe, k, reja pamën-
dak, L.
vinger, ramo.
 —, de voorste —, tjoeroek.
 —, de middelste —, dja-
 djangkoeng.
vingerhoed, tjingtjin mën-
djait.
vingerlid, boekoe ramo.
vingers, (iets) door de —
zien (fig), api api teu ka-
tendjo, k, poera poera teu
katingali, L.
vingertop, hoeloe ramo.
vinnig, galak, teu kaopan.
violet, woengoe.
viool (Europ. —), biola.
 — (Jav. —), rëbab.
visch, laeok, laeok tjai.
vischbun (vischkaar), korang.
vischgraat, tjoetjoek laeok.
vischkuit, ëndog laeok.
vischlucht, hanjir
vischnet (groot werpnet), heu-
rap.
 — (klein werpnet), këtjrik.
 — (kruisnot), sirib.
 — (zegen), irid.

vischnet (schepnet), lambit,
sair.
vischnetje (om visch in te
vervoeren), kodja.
vischrijk, reja laeokna, loba
laeokna, mëtjah laeokna.
visschen (onz. werkw.), ngala
laeok, k, moendaj, L.
 — (met een groot werpnet —),
 lintar.
 — (met een klein werpnet —),
 ngëtjrik.
 — (met een kruisnet —), njirib.
 — (met een schepnet —), njuir.
 — (met een hengel —), ngoe-
 seup.
visscher, toekang ngala laeok,
palika.
vischschub, sisit laeok.
vischteelt, mëlak laeok.
vitachtig, tjawadan, tjëlaän.
vitten, njawad (tj), njëla (tj).
vitterij, panjawad, panjëla.
vitriool, toeroesi.
vlaag (regen —, wind —),
riboet.
 — (van woede, van drift), nga-
 moek.
vlag, bandera.
vlaggen, make bandera (p), k,
nganggo bandera, L.
vlaggendoek, kaen bandera.
vlaggestok, tihang bandera.
vlak (eifen), rata.
 — (— achter hem), bënrän,
 k, lërësan, L.
vlam, hoeroeng.
 — **vatten, id.**
vlas, haramaj.
vlecht (haar —), oentoen.
 — (id., valsche), beunang nga-
 njam.
vlechten, njanjam.
 — (haar —), ngoentoen.
vlechtwerk, anjam, anjaman.
vledermuis, vleermuis

(grootte —), kalong.
 vledermuis, vleermuis
 (kleine —), lalaj.
 vleesch, daging, laeok.
 — (gedroogd —), kere.
 — (stukjes gebraden — aan een
 stokje), sasate.
 — (van vruchten), daging.
 vleeschelijke gemeenschap
 hebben, *ngewe*, κ, *nēmah*
 (t), *ngadjima*, *sapatēmon*, L.
 vløezig, dagingan.
 vleien, *ngolo*, *ngalēm*.
 —, zich — (met iets), *harēp*,
 κ, *ngadjēng*, L.
 vleiend, een — schrijven,
 soerat *pangalēm*, soerat *pa-*
moedji.
 vleierij, *pangolo*, *pangalēm*.
 vlek (klad), *kotor*, *tjolet*.
 — (— op iemands naam), *tje-*
da, *tjatjad*, *tjolet*.
 — (inktvlek), *tingdjarēblag*, *tjo-*
let.
 vlekkerig (in 't gelaat), *ko-*
koloteun.
 vleugel, *djangdjang*.
 vlieg, *laleur*.
 vliegen (werkw.), *hibēr*, *nga-*
lajang.
 vlieger, *langlajangan*.
 vlies (dun huidje), *lamad*.
 — (— op het water van vuil),
boedah.
 vlinder, *koekoepoe*.
 vloed (van de zee), *pasang*.
 vloeibaar, *entjer*.
 vloeien, *ngotjor*.
 — (van papier), *tēmboes*.
 vloeierend (— spreken of le-
 zen), *lantjar*, *tjēpēt*.
 vloeipapier, *kertas tēmboes*.
 vloek, *sapa*.
 vloeken (vervloeken), *njapa* (s).
 vloer, *latar*.
 vloermat, *lampit latar*.

vlonder, vondel, vonder
 (een bruggetje), *sasak leutik*.
 vloot, *koetoe andjing*.
 vlooien (bedr. werkw.), *nji-*
aran (s), *njaliksikan* (s), κ,
moendajan, L.
 —, zich —, *njaliksik*.
 vloot, *koempoelan kapal*.
 vlootje, *boter —*, *wadah*
mantega.
 vlot (bamboe —), *getek*, *rakit*.
 — (vloeiend, — spreken of le-
 zen), *lantjar*, *tjēpēt*.
 — raken, *ngamboel*.
 vlucht, in de — (een vogel
 schieten), *keur hibēr*, *keur*
ngalajang.
 —, (den vijand) op de — ja-
 gen, *njoesoel* (s), *ngoodag*.
 —, op de — gaan (van den
 vijand), *loempat*.
 vluchten (op de vlucht gaan
 van den vijand), *id*.
 vluchtig (oppervlakkig), *sa-*
liwat.
 vlug (de paarden loopen —),
gantjang, *kēntjēng*.
 — (van bevassing), *tjalakan*, *tjē-*
pēt.
 vlugheid (in beweging), *ka-*
gantjangan, *kakēntjēngan*.
 — (van bevassing), *tjalakan*, *ka-*
tjēpētan.
 vlijt, *kagētolan*, *karadjinan*.
 vlijtig, *gētol*, *radjin*.
 vocht, *tjai*, *baseuh*.
 vochtig, *bēsēm*, *baseuh*.
 vod (lor), *lamak boeroek*.
 voeden (spijzigen), *marabau*
 (p), κ, *ngadaharan*, s, *noe-*
wangan (t), L.
 voeder, voer, *parab*.
 voederen, voeren, *maraban*
 (p).
 voedsel, *kahakanan*, κ, *kada-*
haran, s, *katoewangan*, L, *ka-*

tědaän, A.
 voedzaam, matak seubeuh, K,
 matak warëg, L.
 voeg, toemboe, samboeng.
 voege, in dezer —, tjara
 kijeu, sapërti kijeu.
 voegen, noemboekeun (*t*), njam-
 boengkeun (*s*).
 — (betamen), pantës, patoet,
 lajak.
 —, zich — (naar), noeroet.
 voelbaar (tastbaar), beunang
 di rampa, beunang di tjabak.
 voelen (gevoelen), ngarasa, K,
 ngaraos, L.
 — (tasten), ngarampa, njabak
 (*tj*).
 voelhoorn, tandoek.
 voeder, voer, parab.
 voeren (beesten —), maraban
 (*p*).
 — (kinderen —), ngahoewapan.
 — (met voering bekleeden), nga-
 lapan.
 — (het bewind —), njëkkël (*tj*),
 K, njëpëng (*tj*), L.
 voering (binnenbekleeding),
 lapis.
 voerman (van eene kar), noe
 mawa roda, toekang roda.
 — (van een rijtuig), koesir.
 voet, soekoe, K, sampejan, L.
 —, te —, badarat, leumpang,
 K, angkat, njatjat, L.
 —, te — gaan, *id*.
 — (maat), kaki.
 voetangel, boerang.
 voetbankje, bangkoe kaki.
 voeteinde, voeteneinde,
 toendjangeun, K, todjereun, L.
 voetpad, djalan hoeni.
 voetstuk, soekoe.
 voetval, soedjoed.
 voetvolk, përdjoerit darat.
 voetzoeker, titikoesan.
 voetzool, dampal soekoe, K,

dampal sampejan, L.
 vogel, manoeek.
 vogelknip, taheunan, pita-
 pak.
 vogelkooi, koeroeng manoeek.
 vogellijm, leugent, geutah.
 vogelnest, sajang manoeek.
 vogelnet, sahab, djaring.
 vogelstrik, pitapak, ratjik.
 vogeltjeszaad, koenjit.
 vogelverschrikker, bëbë-
 gig.
 vol, pinoeh.
 volbloed (volbloed hengst),
 tjëre.
 volbrengen (voltooiën, vol-
 einden), nganggeuskeun, K,
 marantoskeun (*p*), L.
 voldaan (tevreden), soeka, gë-
 nah, boengah.
 voldoen (betalen), majar (*ö*),
 naer (*t*).
 — (aan een wensch, aan een
 verzoek —), ngaboelkeun (*k*),
 ngalaksanakeun, ngahasilkeun.
 — (aan een bevel —), ngalam-
 pahkeun, ngalakonan.
 — (vullen), ngeusian, minoeh-
 an (*p*).
 voldoende zijn (genoegzaam
 zijn), tjoekoe, mahi, K, tjë-
 kap, L.
 voldoening (betaling), pa-
 majar, panaer, bajaran.
 volgen (medegaan), miloe, K,
 angkat, L, ngiring, A.
 volgend (aanstaand, eerstko-
 mend), hareup, K, pajoen, L.
 volgens, sakoemaha, toeroet.
 volgnummer, nomër tëroes.
 volgorde, atoeran, toempa
 toempa.
 volhandig, het — hebben,
 riboet.
 volharden, volhouden,
 keukeuh, koekoeh, pageuh.

volk (natie), *bangsa*.
 — (er is veel — op de been),
djeléma.
 —, werk —, *pagawe*.
 volkomen ('t is — waar),
pisan.
 volkrijk, *gëgëk*, *rame*.
 volksdracht, *papakean pri-*
boemi.
 volkstem, *bangsa*.
 volle broer, *doeloer tögës*,
k, *saderek tögës*, L.
 volle neef, *sabrajna misan*.
 volledig, *samakta*, *langkëp*.
 volleerd, *tamat*.
 volmaakt, *langkëp*, *samakta*.
 volmacht, *polmak*, *kawasa*,
wakil.
 — geven, *ngawasakeun (k)*,
ngawakilkeun.
 volmaken (vullen), *ngousian*,
minoehan (p).
 volop, *mëtjah*.
 volstaan (voldoende zijn),
tjoekoep, *mahi*, *k*, *tjèkap*, L.
 volstrekt, *teu meunang hën-*
teu, *k*, *teu kenging hënteu*, L.
 voltallig, *djèdjëg*.
 — maken, *ngadjèdjëgkeun*.
 voltooien (voleinden, vol-
 brengen), *nganggeuskeun*, *k*,
marantoskeun (p), L.
 voltrekken (de straf —),
nërapkeun (l), *ngalampahkeun*.
 voluit, *satjèplakna*.
 volwassen, *akil baleg*.
 vondel (een bruggetje), *sasak*
leutik.
 vondeling, *boedak timoe*.
 vondst, *papanggihán*, *k*, *pë-*
pëndakan, L.
 vonk, *këmbang seuneu*.
 vonnis, *ponis*, *soerat hoe-*
koeman.
 vonnissen (veroordeelen bij
 vonnis), *ngahoekoem*

voogd, *wali*.
 voogdes, *id*.
 voogdijenschap, *oeroesan wa-*
li, *hal wali*.
 voor (verschijnen — den rech-
 ter), *ka hareupeun*, *k*, *ka pa-*
joeneun, L.
 — (— iemand of iets vreezen),
koe.
 — (ten behoeve van), *cukeur*,
keur, *pikeun*, *pakeun*, *baris*,
bakal, *k*, *bade*, L.
 — (—, aan de voorzijde van
 het huis), *hareupeun*, *k*, *pa-*
joeneun, L.
 — (— het eten gaan wij wan-
 delen), *samemeh*.
 — (tegen, ter bestrijding van,
 het is goed — hoofdpijn),
ka, *kana*.
 — (tot, liefde — iemand of
 iets), *id*.
 — (ik ga — 8 dagen naar Ga-
 roet), *baris*, *bakal*, *k*, *bade*, L.
 — zooveel (— ik weet), *sa-*
koemaha, *sa*.
 — (ik — mij), *tjara*.
 —, vore (groef, ploegsnede),
tapak.
 vooraan, *di harcup*, *k*, *di*
pajoen, L.
 vooraf (te voren), *heula*, *ti*
heula.
 — gaan, *id*.
 vooral, *soemawona*, *babakoe-*
na.
 voorbedacht (te voren over-
 legd), *di hadja*.
 voorbedachten rade, met
 —, *sërta di hadja*.
 voorbeeld, *toeladan*, *tjonto*,
model.
 —, bij —, *saoepamana*, *sapër-*
tina, *k*, *saoepamina*, *sapërtos-*
na, L.
 voorbeeldig, *toeroetaneun*.

- voorbereiden (zich — op),
 sasadijaän.
 voorbericht (van een boek),
 boeboeka pangangkat.
 voorbeschikking (predesti-
 natie), takdir ti lohmahpoel.
 voorbeschikt zijn, geus di
 toelis ti lohmahpoel.
 voorbidden (voorgaan in 't
 gebed bij de Mahomedanen),
 ngimaman.
 voorbode (voorteeiken), ala-
 mat.
 voorbrengen, mawa ka ha-
 reup (b), κ, njandak ka pa-
 joen (tj), L, ngabantoen ka pa-
 joen, A.
 voorbij (— dat huis), liwat.
 —, (de pijn) is —, geus liwat.
 voorbijgaan (er gaan vele
 menschen voorbij), ngaliwat.
 — (iemand passeeren), ngali-
 wat.
 — (verstrijken), liwat, toetoe-
 p.
 voorbijgaand (kortstondig),
 sakeudeung, κ, saködap, L.
 voorbijganger, noe ngali-
 wat.
 voorbijrijden, te paard
 —, ngaliwat toempak koeda,
 κ, ngaliwat toenggang koe-
 da, L.
 —, in een rijtuig —, nga-
 liwat toempak kareta, κ, nga-
 liwat toenggang kareta, L.
 voorbijvaren, ngaliwat la-
 lajaran.
 voordat, samemeh.
 voordeel (winst), oentoeng,
 bati, hasil.
 voordeelig (winstgevend),
 oentoengan, batian, hasilan.
 voordeur, panto hareup, la-
 wang hareup, κ, panto pa-
 joen, lawang pajoen, L.
 voordienen (spijs —), nga-
 lalajanan, ngalaladenan.
 voordoen (wijzen), njontoan
 (tj).
 — (een servet —), make (p),
 κ, nganggo, L.
 voordracht (nominatie), por-
 drah, panglapor.
 voordragen (iemand voor
 eene betrekking —), mordrah
 (p), ngalapor.
 vooreerst (eerstens), mimiti-
 na, κ, awitna, L.
 — (voor alsnog), saheulaän.
 voorgaan (van een uurwerk),
 gantjang.
 — (een voorbeeld geven), njon-
 toan (tj).
 — (naar voren gaan), ka ha-
 reup, κ, ka pajoen, L.
 — (vooraf gaan), ti heula.
 — (den voorrang hebben bo-
 ven), saloehoereun.
 — (in 't gebed bij de Maho-
 medanen), ngimaman.
 voorgaand (verleden), katoe-
 kang, κ, kapoengkoer, L.
 voorgalerij, tšpas hareup, κ,
 wangkilas pajoen, L.
 voorgeven (voorwenden), api
 api, poera poera, akon akon.
 — (voorwenden dat men ziek
 is), awad.
 — (punten — bij het biljart-
 spel), ngaganda.
 voorgevoel, alamat.
 voorhanden zijn, aja.
 voorhanden hebben, id.
 voorhebben (in het schild
 voeren), maksoed, niat, sädja.
 —, den verkeerde —, ka-
 salahan.
 voorheen (weleer), baheula,
 bareto.
 voorhoede, loeloegoe përang.
 voorhoofd, tarang, κ, taär, L.
 voorhouden (indachtig ma-

ken), *ngingëtkeun*, *κ*, *ngelingkeun*, *L*, *ngemoetkeun*, *A*.
 voorhuid, koelit kokotjop.
 voorkeur, de — geven, *milih* (*p*).
 voorkomen (uiterlijk), *paroman*.
 — (gebeuren), *djadi*, *kalam-pahan*, *kalampahkeun*.
 — (toeschijnen), *rasa*, *kira*, *κ*, *raos*, *kintën*, *L*.
 — (verhinderen), *ngahalangan*.
 — (met een wagen —), *ka hareup*, *κ*, *ka pajoen*, *L*.
 — (iemand's wenschen —), *miheulaän* (*p*).
 voorkomend (vriendelijk), *someah*, *manis*.
 voorlang, geus lila, geus lawas, *κ*, geus lami, *L*.
 voorlezen, *mangmatjakeun* (*p*), *κ*, *mangmaoskeun* (*p*), *L*.
 voorlichten (met licht vooruitgaan), *njaängen* (*tj*).
 — (inlichting geven), *nérangkeun* (*t*).
 — (fig. tot verlichting brengen), *mintërkeun* (*p*).
 voorloopen (van een uurwerk), *gantjang*.
 voorloopig, *saheulaän*.
 voormalig, *bareto*, *baheula*.
 voormiddag, *isoek*.
 voornaam (aanzienlijk), *gëde*, *κ*, *agoeng*, *L*.
 — (zelfst. n. w.), *ngaran keur boedak*, *κ*, *djënëngan keur moerangkalih*, *L*.
 voornamelijk, *soemawona*, *babakoena*.
 voornaamste (eerste), *pang-gëdena*, *pangpangna*.
 voornemen (plan), *maksoed*, *niat*, *sëdja*.
 voornemens (— zijn), *id*.
 voornoemd, *di sëboet di loe-*

hoer.
 voorondersteld, *oepamana*, *κ*, *oepamina*, *L*, *ibaratna*.
 vooronderstellen, *ngira* (*k*), *nganjana*, *κ*, *ngintën* (*k*), *L*.
 voorop (de kommandant gaat —), *ti hareup*, *κ*, *ti pajoen*, *L*.
 — (op het voorste gedeelte), *id*.
 voorouders, *karoehoen*.
 vooroverhellen, *dengdek of tjondong ka hareup*.
 vooroverliggen, *nangkoeban*.
 voorovervallen, *laboeh nangkoeban*, *κ*, *geubis nangkoeban*, *L*.
 voorpaard, *koeda hareup*, *κ*, *koeda pajoen*, *L*.
 voorproeven, *ngarasaän heula*, *κ*, *ngaraosan heula*, *L*.
 voorraad (provisie), *bëkël*, *κ*, *sangoe*, *L*.
 —, in — hebben, *aja*.
 voorraam, *ëram hareup*, *κ*, *ëram pajoen*, *L*.
 voorrecht (het — hebben), *oentoeng*, *bagdja*, *hidajat*.
 voorrijden (voor de deur rijden), *ka hareup*, *κ*, *ka pajoen*, *L*.
 —, te paard — (vooraan rijden), *toempak koeda ti heula*, *κ*, *toenggang koeda ti pajoen*, *L*.
 voorschieten, *mandjër* (*p*), *moskotan* (*p*), *nimpahan* (*t*).
 voorschot, *pandjër*, *poskot*, *timpah*.
 voorschrift, *parentah*.
 voorschrijven, *marentah* (*p*).
 — (voordoen met de pen), *njon-toan* (*tj*), *ngopean* (*k*).
 voorschijn, te — komen, *tembong*.
 —, te — brengen, *wembongkeun* (*t*).

voorsnijden, *ngheureutan* ti heula (*k*), *motong* (*p*).
 voorsnijmes, *peso gède*.
 voorsnijvork, *garpoeh gède*.
 voorspan, *pasangan hareup*, *k*, *pasangan pajoen*, *L*.
 voorspannen, *masang* (*p*).
 voorspellen, *norah* (*t*), *ngoega*.
 voorspoed, *kasalametan*.
 voorpoedig, *salamet*.
 voorspraak (de — van N. is veel waard), *pamoedji*, *pingalëm*.
 voorspreken (in iemands voordeel spreken), *moedji* (*p*), *ngalëm*.
 voorstaan, zich laten — op, *lêngoes*, *agoel*.
 — (zich herinneren, het staat mij voor dat), *ingët*, *k*, *eling*, *L*, *emoet*, *A*.
 voorste, de — (de eerste), *noe ti hareup*, *k*, *noe ti pajoen*, *L*.
 —, de — vinger, *tjoeroek*.
 voorstel (b. v. aan de Regeering), *pamenta*, *k*, *panëda*, *s*, *pamoendoet*, *L*, *panoehoen*, *A*.
 — (rekenkundig —), *masalah*.
 — (voorslag), *pangadjak*.
 voorstellen (b. v. een voorstel doen aan de Regeering), *menta* (*p*), *k*, *nëda* (*t*), *s*, *moendoet* (*p*), *L*, *njoehoenkeun* (*s*), *A*.
 — (iemand aan een ander —), *ngawawoehkeun*.
 — (voorslaan), *ngadjak*.
 —, zich — (voornemens zijn), *maksoed*, *niat*, *sëdja*.
 —, id. (zich een denkbeeld vormen), *njëta* (*tj*).
 voorstemmen, *milih* (*p*).
 voort! (weg!), *hiling!*
 — (vooruit! voorwaarts!), *madioel!*
 voortaan, ti *watës ajeuna*, *k*,

ti *wangkid ajeuna*, *L*
 voortbrengen (opbrengen), *ngaloewarkeun hasil* (*k*).
 — (veroorzaken), *ngadjadikeun*, *matak*.
 voortbrengsel (opbrengst), *hasil*.
 voortduren, *masih*, *tëtëp*.
 voortdurend, *teu eureun eureun*, *salawasna*, *k*, *salamina*, *L*.
 voortduwen, *njoeroeng* (*s*), *njorong* (*s*).
 voorteeken, *alamat*.
 voorteekenen (bedr. werkw.), *njontoan gambar* (*tj*).
 voortgaan (vervolgen, voortzetten), *noelojkeun* (*t*), *k*, *ngaladjëngkeun*, *L*.
 voorthelpen, *noeloeng* (*t*).
 voortkomen (ontstaan), *djadi*.
 voortplanten, zich —, *rëkah*.
 voortreffelijk, *langkëp*; *sampoerna*.
 voortrekken (de voorkeur geven), *milih* (*p*).
 voortrollen (onz. werkw.), *ngagorolong*, *ngagereleng*, *ngagirling*.
 voorts, en zoo —, enz., *djeung djaba ti eta*.
 voortspruiten (ontstaan), *djadi*.
 voorttellen, *ngarëkahan*, *baranahan*, *ngarejaän*, *ngalobaän*.
 voorttrekken (een wagen —), *ngagoesoer*.
 voortvloeien (ontstaan), *djadi*.
 voortvluchtig, *këbat minggat*.
 voortzetten (het werk —), *noelojkeun* (*t*), *k*, *ngaladjëngkeun*, *L*.
 vooruit! (voorwaarts!), *madioel!*
 — (vooraf), ti *heula*, *heula*.

vooruitgaan (vorderen), madjoe, k, madjeng, L.
 vooruitgang (vordering), kamadjoean, k, kamadjengan, L.
 voorvaderen (voorouders), karoehoen.
 voorval (gebeurtenis), kadjadian, lalakon.
 voorvallen (gebeuren), djadi, kalampahkeun, kalampahan.
 voorwaar, saenjaenjana, sa-
 tēmēntēmēna, poegoeh, k, sa-
 jaktosna, salērsna, L.
 voorwaarde, djangdji, pērdjangdjian.
 voorwaardelijk, make djangdji, k, nganggo djangdji, L.
 voorwaarts! (vooruit!), madjoe!
 — (rijd voort!), kēbat! toeloelj!
 voorwenden, poera poera, api api, akon akon.
 — (dat men ziek is), awad.
 voorwendsel, akal, poera poera, api api, akon akon.
 — (dat men ziek is), awad.
 voorwerp, barang.
 voorwiel, roda hareup, k, roda pajoen, L.
 voorzeggen (profeteeren), norah (t), ngoega.
 — (laten hooren hoe men een woord uitsprekt), mapatahan ngēpokkeun omongon (p).
 voorzichtig, atiati, k, atos-atos, L, ijatna, tjaringtjing.
 voorzien (profeteeren), norah (t), ngoega.
 voorzingen (leeren zingen), mapatahan ngawih (p), k, ngawoeroek ngawih, L.
 voorzitten (bij eene vergadering —), ngapalaan (k).
 voorzitter, prēsiden, kapala.
 — (— bij rechterlijke colleges),

prēsiden, hakim.
 voorzorg, pangdjagaan.
 voorzorgen nemen, ngadjaga.
 vorderen (eischen), menta (p), k, nēda (t), s, moendoet (p), L, njoehoenkeun (s), A.
 — (id. in rechten), ngadawa.
 — (vooruitgaan), madjoe, k, madjeng, L.
 vordering (eisch), pamenta, k, panēda, s, pamoendoet, L, panoehoen, A.
 — (id. in rechten), dawa.
 — (vooruitgang), kamadjoean, k, kamadjengan, L.
 vore (ploegsnede, groef), tapak.
 voren, van —, ti hareup, k, ti pajoen, L.
 —, te — (vroeger), bareto, baheula.
 vorig, id.
 — (het — jaar), katoekang, k, kapoengkoer, L.
 vork, garpoeh.
 vorm (gedaante), roepa.
 — (om iets in te vormen), tjitakan.
 vormen (vormen maken, b. v. door metaalgieters), njijeun tjitakan (dj), k, ngadamēl tjitakan, L.
 —, zich een denkbeeld —, njetā (tj).
 vorst (koning), radja.
 vorstelijk, id.
 vorstin, ratoe.
 vos, adjag.
 —, vospaard, koeda napas.
 vouw, tilēpan, lipētan.
 vouwen (werkw.), nilēp (t), ngalipēt.
 vraag (geschilpunt), soewal.
 — (er is veel — naar), pamenta, k, panēda, s, pamoendoet, L, panoehoen, A.

vraagstuk (rekenkundig —),
 masalah.
 vracht (lading), moewatan.
 — (— voor één man), tang-
 goengan.
 — (— voor twee of meer man),
 gotongan.
 — (passage-geld), oewang moe-
 watan, oewang tambangan.
 — (zwaarte), beurat, k, awrat,
 abot, L.
 vrachtbrief, soerat moewatan.
 vrachtloon, oepahan mawa.
 vragen (naar iets —, b. v.
 hoe laat het is, — waar het
 postkantoor is), nanja (*t*), k,
 mariksa (*p*), L, naroz (*t*), A.
 — (om iets —, verzoeken, b.
 v. om geld —), menta (*p*),
 k, nēda (*t*), s, moendoet (*p*),
 L, njoehoenkeun (*s*), A.
 — (uitnoodigen), ngadjak.
 — (op een maaltijd —), nyon-
 dang, k, njaer (*s*), L, ngaha-
 toeranan, A.
 — (naar iets —, onderzoeken),
 mariksa (*p*).
 —, ten huwelijk —, nanjaän
 (*t*), ngalamar.
 vrede, kërta, badami.
 vredelievend, soeka kërta,
 soeka badami.
 vreemd (onbekend, hij is —
 te Garoet), toemamoe.
 — (buitenlandsch), sedjen na-
 gara.
 — (zonderling), aneh, langka,
 aheng.
 — (verwonderd, — staan kij-
 ken), heran, kaget.
 vreemdeling, oerang naga-
 ra sedjen, semah, tatamoe.
 vrees, sijeun, kasijeunan.
 vreesachtig, borangan.
 vreeselijk (verschrikkelijk),
 matak kaget. matak reuwas.

vreezen, sijeun.
 — (betwijfelen), hawatir, k, ha-
 watos, L.
 vrek (gierigaard), noe koret,
 noe tjëttil, noe ngökrek, noe
 tjëlëdik.
 vreten (werkw.), njatoe, nga-
 lëbok.
 vreugde, kaboengahan, k, ka-
 bingahan, L.
 vriend, sobat.
 vriendelijk, manis, someah.
 vriendin, sobat.
 vriendschap, përsobatan.
 vroedvrouw, paradji.
 vroeg (— in den morgen),
 isoek isoek.
 — (— rijp), gantjang, angkër,
 k, enggal, L.
 —, morgen —, isoekan isoek
 isoek.
 — (— komen, 's morgens), i-
 soek isoek.
 — (— komen, 's avonds), beu-
 rang beurang.
 vroeger, bareto, baheula.
 vroolijk, bëger, goembira, soe-
 ka, gërah.
 vroolijkheid, kabëgeran, ka-
 goembiraän, kasoekaän, ka-
 gërahan.
 vroom, alim.
 vrouw, awewe, k, istri, L.
 — (echtgenoot), ewe, pama-
 djikan, k, garwa, geureuha,
 L, bodjo, A.
 vrouwelijk, awewe, k, istri, L.
 vrouwelijkheid (vrouwelijk
 schaamdeel), heuntjeut, k,
 momok, L.
 vrouwenrok (Inl. —), sa-
 roeng.
 — (Europ. —), sajah.
 vrouwziek, kasangan.
 vrucht, boewah.
 — (foetus, lichaamsvrucht), kan-

doengan.
 vrucht (met — studeeren),
 hasil.
 vruchtbaar (van den grond),
 gëmoek, lendo.
 — (van boomen), leubeut.
 — (van vrouwen), baranahan,
 djadian.
 vruchteloos, përtjoemah, ta-
 ja gawena, teu hasil, gaplah,
 gapong, loepoet.
 vrij (geen slaaf), mërdika.
 — (— van zorgen), lëpas, loe-
 poet.
 — (— goed), meudjehna, me-
 eusan, κ, sakintën, L, teu
 woedoe, sëdëng.
 — (zich — uitlaten), tëroes të-
 rang, sabinasna, satërangna,
 satëmëna.
 vrijaf, përmisi.
 vrijblijven, hënteu keuna,
 hënteu katërap.
 Vrijdag, Djoemaäh.
 vrijen (liefde betoonen), bo-
 bogohan, babakalan.
 vrijgekochte, noe di tëboes.
 vrijgelatene, noe di mërdi-
 kakeun.
 vrijgezel, boedjang.
 vrijheid, de — nemen, wa-
 wanianan, κ, koemapoeroen, L.
 vrijhouden (betalen voor),
 mangmajarkeun (p).
 vrijkopen, nëboes (t).
 vrijlaten (een gevangene —),
 ngalëpas.
 — (een slaaf —), ngalëpas, nga-
 mërdikakeun (p).
 vrijmaken (een slaaf —), id.
 vrijpostig, wani, tjolonos,
 tjoelangoeng.
 vrijspreken, ngalëpas.
 vrijstaan, wënanang.
 vrijstellen, ngalëpas.
 vrijuit, tëroes tërang, sabinas-

na, satëmëna, satërangna.
 vrijverklaren (een slaaf —),
 ngalëpas, ngamërdikakeun (p).
 vrijwillig, soeka sorangan.
 vuil (bijv. n. w.), kotor, roe-
 djit, geuleuh.
 — (het vuil zelf), kokotoran.
 vuilbekken, djalingkak, dja-
 pakan.
 vuilnis, kokotoran.
 vuilnisblik, kaleng koko-
 toran.
 vuilnishoop, djarian.
 vuilnismand, tjarangka roen-
 tah.
 vuist, peureup.
 —, voor de — spreken, na-
 lar (t).
 vuistgevecht, mëntja, maen
 po.
 vuistslag, toemboek, tondjok.
 —, een — geven, nondjok
 (t), noemboek (t).
 vuistvechter, toekang mën-
 tja, toekang maen po.
 vulkaan, goenoeng api.
 vullen (vol maken), ngeusian,
 minoehan (p).
 vulsel, eusi.
 vuren (schieten), meukasan (t).
 vurig (— paard), këras.
 — (vurige wond), bangët, κ,
 sangët, L.
 — (— gebed), ihlas.
 — (vurige wensch), bangët, κ,
 sangët, L.
 — (vurige liefde), antek.
 vurigheid (in het gelaat),
 ewateun.
 vuur, seuneu.
 — geven (schieten), meukas-
 an (t).
 — aanmaken, — aanleg-
 gen, nijoep seuneu (t), mi-
 roen seuneu.
 — maken (door wrijving van

bamboe tegen elkaar), mi-roeha.
 vuur maken (door te slaan op een vuursteen), neker.
 — spuwen (van kraters), bitoe.
 — vatten (aan het branden gaan), hoeroeng.
 — — (driftig worden), ambëk, k, bëndoe, L.
 — (vol —, vol ijver), djagdjad, waringkas.
 vuurpijl, këmbang api.
 vuurrood, beureum wera.
 vuursteen, batoe seuneu, batoe gandawësi.
 vuurvlieg (kleine —), tjika tjika.
 — (grootte —), koenang koenang.
 vuurwapen, bédil.
 vuurwerk, pëpëtasan, mër-tjon.

vijand, satroe, moesoeh.
 vijandelijkheden, hal moemoesoehan, hal sasatron.
 vijandig, njatroe, ngamoesoeh.
 vijandschap, hal moemoesoehan, hal sasatron.
 vijf, lima.
 vijfde, de —, kalima.
 —, één —, sapërlima.
 vijfderlei, lima roepa.
 vijftien, lima wëlas.
 vijftig, lima poeloeh.
 vijf, tin.
 vijf, kikir.
 vijlen (werkw.), ngikir (k), ngikiran (k).
 vijlsel, tai kikir, pangikiran.
 vijven (wij zijn met ons —), limaän.
 vijfver, balong, koelah, empang.
 vijzel, loeloempang.

W

waaghals, noe dëdëglër, noe sasangklëng, noe dodolo.
 waaien, angin.
 — (met een waaier —), ngëpëtan (k).
 waaier, këpët.
 waaierpalm, tjaoe kipas.
 waakhond, andjing noe ngadjaga.
 waakzaam, gëtol ngadjaga.
 waan, in den — brengen, ngabobodo.
 —, in den — zijn, ngira (k), n'angka (s), k, ngintën (k), L.
 waanwijs, boemisa, bibisaän-an.
 waanzinnig, gelo, boeroeng, edan.
 waar (koopwaar), barang dangangan.

waar (eene ware geschiedenis), ënja, bënër, tëmën, k, lërës, estoe, jaktos, L.
 —? (bijw.), di mana?
 — ook (waar ik ook moge zijn), di mana bae.
 — van daan? ti mana?
 waaraan? (— is het paard vastgebonden), kana naon?
 — (— denkt gij, — hapert het), naon?
 waarachtig, poegoeh, jakin, k, jaktos, L, batin.
 waarborg, tanggoengan, k, tanggëlan, L.
 waarborgen, wanggoeng (s), k, wanggël (s), L.
 waard (mannelijks eend), mëri djaloe, mëri lalaki.
 — zijn, meudjehna, pantës,

patoet, lajak.
 waarde, barga, adjen, k, pa-
 ngaos, L.
 waardeeren (taxeeren), nak-
 sir (*t*).
 — (iemand's talenten —, op
 prijs stellen), *ngadjenan*, *nga-*
koe, k, *ngangkën*, L.
 waardeering (id), *pangadjen-*
an, *pangakoe*, k, *pangang-*
kën, L.
 — (taxatie), *panaksir*.
 waardigheid, *pangkat*.
 waardoer? (door welke oor-
 zaak?), *koe naon?*
 waarheen? *ka mana?*
 waarheid, *saënjana*, *sabënë-*
na, *satëmënna*, k, *salërësna*,
saestoena, *sajaktosna*, L.
 waarin? *dina naon?* *di mana?*
 waarlijk (inderdaad), *saënja-*
njana, *satëmëntëmënna*, *poe-*
goeh, k, *sajaktosna*, *salërësna*,
 L.
 waarmede? *koe naon?*
 — (— zijt gij hier gekomen?),
dina naon?
 waarmerk, *tanda*, *tjiri*.
 waarmerken, *njirian* (*tj*),
nandaän (*t*).
 waarnemen (iemand's belan-
 gen —), *ngoeroeskeun*, *nga-*
djadjadikeun.
 — (eene betrekking —), *njèkël*
(tj), *njangking* (*tj*), k, *njè-*
pëng (*tj*), L.
 — (id. gedurende iemand's af-
 wezigheid), *ngawakilan*, *nga-*
warneman.
 waarom? *koe naon?* *naha?*
 waarop (vervolgens), *tidinja*,
geus kitoe.
 waarover (de zaak — gij ge-
 sproken hebt), *noe*, *anoe*.
 —? *hal naon?*
 waarschuwen, *ngingëtan*, k,

ngelingan, L, *ngemoetan*, A.
 waarschuwing, *pangingëtan*,
 k, *pangelingan*, L, *pangemoet-*
an, A.
 waarschuijnlijk, *sëmoena*, *ka-*
wasna, *djigana*, *sigana*.
 waarschijnlijkheid, *id*.
 waartoe? *keur naon?*
 waaruit? *tina naon?*
 waarvoor? (waartoe?), *keur*
naon?
 waarzeggén (omtrent ont-
 vreemde goederen), *matangan-*
keun (*p*).
 waarzeggèrij (id.), *elmoe pa-*
tangan.
 waarzègster (id), *ahli pa-*
tangan.
 wacht (in het wachthuisje),
noe ngadjaga gardoeh.
 — (ronde), *ronda*.
 —, de — houden, *ngadjaga*.
 — eventjes, *toenggoe of da-*
goan sakeudeung, k, *antosan*
sakëdap, L.
 wachten, *noenggoe* (*t*), *ngada-*
go, k, *ngantos*, L.
 wachter, *noe ngadjaga*.
 — (in het wachthuisje), *noe*
ngadjaga gardoeh.
 wachthuisje, *gardoeh*.
 wagen (zelfst. n. w.), *kareta*.
 — (werkw.), *lahlahan*, *dadaoe-*
latan.
 wagenkamer, *imah kareta*,
goedang kareta.
 wagenhuur, *sewa kareta*.
 wagenmaker, *toekangkareta*.
 wagenpaard, *koeda kareta*.
 wagensmeer, *gëmoek kareta*.
 waggelen, *goeloelang galeong*,
gagaleongan.
 waken (bijeenzieke —), *noeng-*
goean (*t*), *ngëmitan* (*k*).
 waker (bij een zieke), *noe*
noenggoean, *noe ngëmitan*.

- wakker (na slapen), hoedang, k, tanghi, njaring, s, goegah, L.
 — maken, *ngahoedangkeun*, k, *nanghikeun* (*t*), s, *ngagoe-gahkeun*, L.
 wal (oever), darat.
 walgen (een walg ondervinden), sèbèl.
 — (walging veroorzaken), matak sèbèl.
 walgljik, sèbèl, matak sèbèl.
 walm, haseup.
 walmen, ngèboel.
 wan (wanmand), njiroe.
 wanbetaling, teu majar, teu naer.
 wand, bilik.
 wandel (gedrag), kalakoewan, lampah.
 wandelen, djalan djalan.
 wandelstok, iteuk, k, tètèkèn, L.
 wandluis, toembila.
 wang, pipi, k, damis, L.
 wangunst, kadèngkian, kahasoe-dan, karisikan.
 wangunstig, dèngki, sirik, hasoed.
 wanhoop, poetoes pangarèp-an.
 wanhopen, teu ngarèpkeun, k, teu ngadjèngkeun, L.
 wankelen (waggelen), goe-loeang galeong, gagaleongan.
 wanklank, soembang.
 wanneer? iraha?
 — (indien), lamoen, moen, manawa, oepama, k, oepami, manawi, L, ari, ana.
 wannen (werkw.), napi (*t*).
 wanorde, koesoet.
 wanordelijk, *id.*
 wanstaltig, tampadaksa.
 want (omdat), sabab, karana, tina, marga, k, margi, L, da.
 wantrouwen, teu pèrtjaja, teu ngaudèl, k, teu pèrtjantèn, L, sak.
 wantrouwend, *id.*
 wapen (om zich mee te verdedigen), pakarang.
 wapenen (bedr. werkw.), makarangan (*p*).
 —, zich —, make pakarang (*p*), k, *nyanggo* pakarang, L.
 wapperen (van eene vlag), ngelebet, ngèlab.
 war, in de — zijn (van een draad), koesoet.
 —, *id.* (zich vergissen), salah, k, hilap, L, lèpat, A.
 —, (iemand) in de — brengen, *ngabingoengkeun*, *ngabibingoeng*.
 —, in de — maken (van een draad), *ngoesoetkeun* (*k*).
 —, uit de — maken (*id.*), *ngaberesan*.
 warm (heet), panas.
 — (minder heet), hanaut.
 — zijn (van het lichaam), hareudang.
 warmen, zich — (voor het vuur), sideoeroe, k, sidejang, L.
 —, zich — (in de zon), mojan.
 warmte, panas, kapanasan.
 wartaal, omongan ngatjo, bасса ngatjo, kètjèmplang kètjèmploeng.
 was, malam.
 wasch (waschgoed), seuseuhan.
 waschkom, bokor, bèkom, tjoetji tangan.
 waschloon, boeroeh njeuseuh.
 waschman, minatoe.
 waschtafeltje, medja tjoetji moeka.
 wasem, haseup.
 waskaars, lilin malam.
 wasschen, *ngoembah* (*k*).
 — (linnen —), *njeuseuh* (*s*).

wasschen (rijst —), *ngisikan*.
 —, zich — (vóór het gebed
 bij de Mahomedanen), *woe-*
loe, k, abdas, L.
 —, zich het gelaat —, *si-*
beungeut, k, di tamas, L.
 —, zich het haar —, *di*
angir, k, di koedjamas, L.
 —, zich de handen —, *ma-*
njoan, sibanjo, k, kokotjok, L.
wassen (van het water), *tjaäh.*
wat? naon?
 —! (— ziet zij er lief uit!),
naha mana!
 — (een weinig), *saeutik.*
 —, *watje, watten, kapas.*
water, tjai, tji.
 —, bron —, *tji njoesoe.*
 —, regen —, *tji hoedjan.*
 —, onder — zetten, *ngeu-*
eum (k).
 —, onder — staan, *kakeu-*
eum.
 — (ziekte), *boesoeng.*
waterachtig (van vruchten),
tjébrek.
waterdicht, kërëp.
waterdruppel, këtjak tjai,
tetes tjai.
wateren (urine loozen), *kiih,*
k, kabampangan, L.
waterketel, teko.
waterkuip, djambangan.
waterkruik, këndi.
waterleiding, solokan, soe-
soekan.
waterpas (het werktuig), *ban-*
tarpas.
watermeloen, samangka.
waterplant, djoedjoekoetan.
waterpokken, tjatjar ajer.
waterpot (kamerpot), *pispot.*
waterput, soemoer tjai.
waterrat, waterrot, beurit
tjai.
waterrijk, soegih koe tjai.

waterslang, oraj tjai.
watersnood, tjtjaahan.
waterspin, oengkoeng eng-
kang.
waterstaat, watersëtat.
watertanden, oeroej.
watertrens (bit voor paar-
 den), *kadali tjatjing.*
waterval, tjoeroeg.
watervat, tampajan, boejoeng,
gëntong.
waterverf, tjet tjai.
waterzucht, boesoeng.
waterzuchtig, id.
watten, kapas.
wauwelen (kletsen), *ngawa-*
doel, ngawangkong.
wed (plaats om te baden voor
 buffels), *panggoejangan.*
 — (id. voor paarden), *paman-*
dian.
wedden (onz. werkw.), *toem-*
pangan, tatarohan.
weddenschap, toetoempang-
an, tatarohan.
weder, weer, goed, mooi
 —, *powe aloes.*
 —, slecht —, *powe goreng.*
 — (nog eens), *deui.*
wederbekomen, beunang
deui, k, kenging deui, L.
wederbrengen (weerom
 brengen), *mawa deui (b), k,*
njandak deui (j), L, ngaban-
toen deui, A.
wederdienst, pamalës kaha-
dean, k, pamalës kasacan, L.
wedergade, lalawanan, la-
wan, tanding.
wedergeven (teruggeven),
moelangkeun (p), mikeun deui
(b), k, maparinkeun deui (p),
L, njanggakeun deui (s), nga-
wangsoelkeun deui, A.
wederinkooopen, meuli deui
(b), k, ngagaleuh deui, L.

wederinstorten (van een zieke), kantjeuh, karoegrug.
wederkeerig, sabalikna, K, sawangsoelna, L.
wederleggen, ngalawan.
wederlegging, panglawan.
wederliefde, panglawan kanjaäh, K, panglawan kaasih, L.
— (voor vrouwen), panglawan bogoh.
wederom (nogmaals), deui.
wederopbouwen, nganjarkeun deui, ngadëgkeun deui.
wederrechtelijk, teu tjo-tjog djeung hoekoem, teu sah.
wederspanning, moengpang, ngalawan.
wederspannige (zelfst.n.w.), noe moengpang, noe ngalawan.
wederspreken (tegenspreken), ngalawan, njawad (tj).
wederstaan, ngalawan, moengpang (p).
wederstand, panglawan.
— bieden, ngalawan.
wederstreven, ngalawan, moengpang (p).
wedervaren (overkomen), njorang, njandang.
wedervergelden, malës (b).
wedervergelding, pamaalës.
wedloop, babalapan.
wedren, id.
wedrennen (werksw.), balap.
wedstrijd, paheulaheula.
weduwe, randa.
weduwenfonds, oewang randa.
weduwenaar, doeda.
wedijver, paheulaheula.
wedijveren, id.
wee! o —! (uitroep van pijn), adoeh!
—! (wee u!), taoe rasa!
weeën (bij het baren), reu-

reundahan.
weefgetouw, pakakas ninoen, gëdogan.
weefsel, tinoenan.
weegluis, toembila.
weegschaal, timbangan, turadjoë.
— (Chineesche —), datjin.
week (zelfst. n. w.), minggoë, ahad.
— (van boter, van grond), bëje.
weekblad, soerat kabar oenggal minggoë.
weeken (bedr. werkw.), ngeueum (k), ngeueumkeun (k).
weklacht, pangadoeh, sasambat.
weklagen, ngadoeh, ngaharoeroeng, sasambat.
weelde, kamoeljaän, kanimatan.
weelderig (rijk), moelja.
— (van gewassen), montok.
— (dartel, van paarden), bëger.
weemoedig, leutik ati, K, leutik manah, L.
weenen, tjeurik, K, nangis, L.
weerbaar, bisa ngalawan, koe-wat.
weerbarstig, moengpang, ngalawan.
weerbarstige (zelfst. n. w.), noe moengpang, noe ngalawan.
weergalmen, awahan.
weersgesteldheid, moesim.
weershouden, nahan (t), ngahalangan.
weerlicht, kilat, kingkilaban.
weerlichten, boeboerinjajan, kingkilaban.
weerschijn, kalangkang.
weerskanten, aan —, kentja katoehoe, K, kiwa tênggü, L.
weerwil, in — van, sana.

djan, nadjan, masih.
 weerwraak, pamalës.
 weerzin (tegenzin), bosën,
 geuleuh, ngewa.
 — hebben, *id.*
 wees, pihatoe.
 weeshuis, imah pihatoe, roe-
 mah miskin.
 Weeskamer, Weskamar.
 weg (zelfst. n. w.), djalan.
 —, de groote —, djalan gëde.
 —! (voort!), hiling!
 — zijn (kwijt zijn), leungit, κ,
 itjal, L.
 —, uit den — gaan, njing-
 kir, njingkah, njisi, njimpang.
 wegbergen, *ngampihan*, *neun-*
deun (t).
 wegblazen, *nijoep (t).*
 wegbreken, *ngabongkar.*
 wegbrengen, *mawa (b)*, κ,
njandak (tj), L, *ngabantoen*, A.
 — (vuil —), *mitjeun (p).*
 wegdoen (paarden —), *nga-*
bantjang, *ngaloewarkeun (k).*
 — (bedienden —), *ngalëpas*,
ngaloewarkeun (k).
 wegdragen (wegbrengen),
mawa (b), κ, *njandak (tj)*, L,
ngabantoen, A.
 — (vuil —), *mitjeun (p).*
 wegdrifven, palid.
 wegen, *nimbang (t).*
 wegens (ten gevolge van),
 koe sabab, koe marga, κ, koe
 margi, L.
 weggaan, indit, κ, djëngkar,
 L, mijang, A.
 weggoeien, *maledogkeun (b)*,
malangkeun (b), *nenggorkeun*
(t).
 — (vuil —), *mitjeun (p).*
 weghakken, *motong (p).*
 wegjagen (dieren —), *ngagë-*
bahkeun, *njingkahkeun*, *nga-*
hilingkeun.

wegjagen (mensen —),
noendoeng (t).
 weglaten (uitlaten, niet op-
 nemen), *mitjeun (p).*
 wegleggen, *ngampihan*, *neun-*
deun (t).
 wegloopen (uit zijn dienst
 —), *minggat*, *ngëntjoel.*
 wegmaken, *ngaleungitkeun.*
 wegmoffelen, *njoempoet-*
keun (s).
 wegnemen, wegpakken,
njokot (tj), κ, *njandak (tj)*, L.
 wegraken, leungit, κ, itjal, L.
 wegrollen, *ngagorolong*, *nga-*
gereleng, *ngagiriling.*
 wegrootten, boeroek, bobo.
 wegschaven, *njoegoe (s).*
 wegschuilen, *njoempoet.*
 wegschuiven, *ngeserkeun (k).*
 wegsleepen (voorttrekken),
ngagoesoer, *njered (s).*
 wegsleepend (boeiend), waäs,
 kasmaran.
 wegslijpen, *ngasah.*
 wegsnijten, *maledogkeun (b)*,
nenggorkeun (t), *malangkeun*
(b).
 — (vuil —), *mitjeun (p).*
 wegsnijden, *ngjeureut (k)*, *mo-*
tong (p).
 wegstoppen, *njoempoetkeun*
(s).
 wegvegen, *njapocan (s).*
 wegvloeien, *ngotjor.*
 wegvijlen, *ngikiran (k)*, *ngi-*
kir (k).
 wegwerpen, *maledogkeun (b)*,
nenggorkeun (t), *malangkeun*
(b).
 — (vuil —), *mitjeun (p).*
 wegwijzer, noe toedoeh dja-
 lan.
 wegzakken (wegzinken), *ti-*
lëlëp, *amblës.*
 wegzenden (van een bedien-

de), *ngalépas*, *ngaloewarkeun* (*t*).

wegzetten (bergen), *ngampihan*, *neundeun* (*t*).

wegzinken (wegzakken), *tilélép*, *amblés*.

weide, *pangangonan*, *tégal*.

weiden (bedr. werkw.), *ngangon*.

weifelen (aarzelen), *hamham*, *asaása*.

weigeren, *ëmboeng*, *k*, *narah*, *s*, *teu kërsa*, *L*, *alim*, *A*.
— (van een vuurwapen), *basah*.

weinig (kleine hoeveelheid), *leutik*.
— (klein aantal), *saeutik*.
—, nog een —, *saeutik deui*.
— (zelden), *tjarang*, *arang*, *langka*, *k*, *awis*, *L*.

wekelijks, *wekelijksch*, *oenggal minggoe*, *oenggal ahad*.

wekken (wakker maken), *ngahoedangkeun*, *k*, *nanghikeun* (*t*), *s*, *ngagoegahkeun*, *L*.
— (verwekken, veroorzaken), *ngadjadikeun*, *matak*.

wel (bron), *hoeloe tjai*, *sirah tjai*.
—, (van daag niet) *maar morgen* —, *tapi isoekan mah*.
—, het is — *zoo* (het is waar), *ënja kitoe*, *k*, *lërës kitoe*, *L*.
—, *id.* (het is nu genoeg), *meudjeuh*.
—, als (ik) het — heb, *lamoen teu salah*, *k*, *manawi teu lépat*, *L*.
— eens (komt hij — hier?), *radjeun*, *sok*.
—, — te verstaan, *nja eta*.
—, ja —, *ënja*, *k*, *lërës*, *s*, *soemoehoen*, *L*.
—, — is waar, *ënja oge*, *kitoe soteh*.

wel (— zijn, gezond zijn), *tjageur*, *k*, *waras*, *damang*, *L*.
—, — *gaan* (het zal —, lukken), *djadi*, *paréng*, *hasil*.
welaan! *hajoh!* *hajoe!*
welbespraakt, *tjapetang*.
weldaad, *koernia*, *pangasih*.
weldadig, *berehan*, *moerah*, *barahan*.
weldoen, *njijeun kahadean* (*dj*), *k*, *ngadamél kasaeen*, *L*.
weldra (eerstdaag), *doewa tiloe powe*.
weleer (voorheen), *bareto*, *baheula*.
welgaan (het ga u wel), *salamét*, *k*, *wiloedjéng*, *L*.
welgemaakt, *moeloes*, *saroe-waa*.
welgemanierd, *njaho adat*, *k*, *oeninga tatakrama*, *L*.
welgemeend, *hade maksoedna*, *k*, *sae maksoedna*, *L*.
welk? (vrag. voorn. w.), *mana?*
welke (betrekk. voorn. w.), *noe*, *anoe*.
—, op — wijze, *koemaha pëtana*.
welkom, *bageja*, *k*, *katoeran*, *L*.
wellevend, *njaho adat*, *k*, *oeninga tatakrama*, *L*.
welluidend, *mentjrang*.
wellust, *hawa napsoe*, *sahwat*.
wellustig, *sahwatan*.
welopgevoed, *hade pangadjaran*, *k*, *sae pangadjaran*, *L*.
welriekend, *seungit*, *k*, *wangi*, *L*.
welsprekend, *tjapetang*.
welsprekendheid, *katjapetangan*.
welvaart, *kasalamétan*, *k*, *kawiloedjéngan*, *L*.
welvaren, *salamét*, *k*, *wilodjéng*, *L*.
— (gezond zijn), *tjageur*, *k*,

waras, damang, L.
 welvarend (gezond), *id.*
 welvoeglijk, patoet, pantës,
 lajak.
 welwater, tji njoesoe.
 welwillend, rësëp noeloeng,
 sadrah.
 wemelen (krielen), rajap,
 djëdjël piuoeh, patoempang
 tindih.
 wenden (keeren), moentir.
 —, zich — (tot), ngadeuheus.
 wenk (teeken), isarah.
 wenkbrauw, halis.
 wennen (gewennen), zich —,
ngabijasakeun, noetoeran (t).
 wensch (verlangen), kahajang,
 K, kahojong, L.
 wenschen (*id.*), hajang, K,
 hojong, L.
 — (geluk —), *njalamëtkeun (s),*
 salamët.
 wereld, doenja.
 wereldsch, tjara doenja, doe-
 nja.
 wereldstad, kota doenja.
 weren (tegengaan), *njëgah (t),*
ngahalangan.
 —, zich —, *ngalawan.*
 werk, pagawean, K, padamël-
 an, L.
 werkeloos, taja gawe, K, ta-
 ja damël, L.
 werkelijk, teu pindo gawe,
 K, teu pindo damël, L.
 werken (arbeiden), di gawe,
 K, di damël, L.
 werkloon, boeroeh di gawe,
 K, boeroeh di damël, L.
 werkmán, pagawe.
 werktuig, pakakas, parabut.
 werkvolk, pagawe.
 werkzaam, gëtol, radjin.
 werkzaamheid, kagëtolan,
 karadjinan.
 werkzaamheden, pagawean,

K, padamëlan, L.
 werpen, maledog (*ó*), *weng-*
gor (t).
 — (omhoog —), *ngaloengkeun,*
mangpengkeun (p).
 — (jongen —), *ngadjoeroe.*
 — (iemand in het water —),
ngoentjoengkeun (k).
 — (met een werpnet —), *nga-*
roengkoep.
 werpnet (groot —), heurap.
 — (klein —), këtjrik.
 wervelwind, angin poejoeh.
 werwaarts, di mana bae.
 weshalve, koe sabab eta, K,
 koe prëkawis eta, L.
 wesp, tiwoean, engang.
 wespennest, sajang tiwoean,
 sajang engang.
 wespensteek, seureud ti-
 woean.
 west, koelon.
 —, ten westen, koeloneun.
 westkant, sisi koelon.
 westwaarts (— gaan), ka
 koelon.
 wet, wet.
 wetboek, boekoe wet.
 — van strafrecht, boekoe
 wet hoekoeman.
 weten, njaho, K, tërang, s, ti-
 ngali, oeninga, L.
 —, wel te —, nja eta.
 wetenschap, elmoe.
 wettigen (van kinderen), *nga-*
koe, K, ngangkën, L.
 weven, minoen (*t*).
 wever, toekang ninoen.
 weversspoel, taropong.
 wezel, ganggarangan.
 wezen (schepsel), mahloek.
 wezenloos (zonder bewust-
 zijn), teu ingët, K, teu eling,
 L, teu emoet, A.
 wezenlijk (het is — waar),
 tangtoe, poegoeh, jakin, K,

jaktos, kantēnan, L.
 wichelaar, djoeroe tēnoeng,
 djoeroe noedjoem.
 wichelarij, patēnoengan, tē-
 noeng, noedjoem.
 wichtje (kind), orok.
 wie? saha?
 —, — ook, saha bae.
 wieden, ngored (*k*).
 — (van 'n droog rijstveld), ngojos.
 — (van 'n nat rijstveld), nga-
 rambet.
 wiedmes, kored.
 wieg, ajoenan.
 wiegelen, ajoen ajoenan.
 wiegen (bedr. werkw.), nga-
 joen.
 wiel, roda.
 — (— van eene buffelkar), ki-
 kiping.
 wier, zee —, agēragēr.
 wierook, doepa.
 — branden, ngadoepa.
 wierookvat, paroekoejan.
 wil, kahajang, k, kahojong, L.
 —, uiterste —, wasijat.
 wild (niet getemd), lingas, dja-
 ringas.
 — (een — paard, getemd doch
 niet mak), gagah.
 — (een paard dat in de wil-
 dernis thuis behoort), djarah,
 aboer.
 — (in het — groeiende), leu-
 weung.
 — (onbesuisd, woest), kasar.
 — zwijn, bagong leuweung.
 wilde (zelfst. n. w.), djēlma
 leuweung.
 — stier (die in de wildernis
 thuis behoort), banteng.
 wildernis, leuweung.
 wildvreemd, toemamoe pi-
 san.
 willekeur, sakamakama.
 willekeurig, *id*.

willen (bereid zijn), daek, k,
 kērsa, L.
 — (verlangen), hajang, k, ho-
 jong, L.
 willens en wetens, dihadja.
 willig (de markt is —), la-
 koe, laris, pajoe.
 wimpel, oemboeloemboel.
 wind, angin.
 —, een — laten, hitoet, k,
 kabobosan, L.
 windas, poetēran.
 windbuil, windzak, noe
 ginding, noe djekrem.
 winderig (waaierig), ngagē-
 lēboeg, ngahiliwir.
 windkant, poetjoek angin.
 windstilte, tēdoehna angin,
 sirēp, lēlēr.
 windvlaag, angin barat.
 wingewest, tanah noe taloek.
 winkel, toko.
 winkelbediende, boedjang
 toko.
 winkelhaak, sisikoe.
 — (scheur), soweh keujeupeun.
 winkelier, noe njēkēl toko.
 winnen (een proces —), meu-
 nang.
 — (den kost —), *id*.
 — (— bij spel, wedstrijd), *id*.
 — (met den handel —), oen-
 toeng.
 — (een gevecht —), oenggoel,
 meunang.
 winner (bij spel, wedrennen),
 noe meunang.
 winst, oentoeng, bati, hasil.
 winstgevend, oentoengan,
 batian, hasilan.
 winzucht, pioentoeng, pibati.
 wip, in een —, sakitjeup
 mata, k, sakēdep netra, L.
 wippen (op en neer met een
 stoel gaan), oenggoet oeng-
 goetan, lēlēnggakan.

wippen (— op eene wiplank),
eundeuk eundeukan.
wispelturig, teu anggër.
wissel (— brief), wesël.
wisselaar, toekang noekeur-
keun doeit.
wisselen (geld —), noekeur-
keun (*l*).
—, tanden —, moenglakan.
—, brieven —, sili soeratan,
K, sili sëratan, L.
— (van paarden —), ngaganti,
K, ngagantos, L.
wisselplaats (van postpaar-
den), pos.
wisselvallig (onzeker), teu
tëtëp, teu këkël.
wit, bodas.
— maken, ngabodasan.
— (bleek), piäs.
— (— schijf om op te schie-
ten), boeboelanan, boelan-
boelan.
— van een ei, bodasna ën-
dog.
witten (werkw.), nyapoer (*k*).
woede, amarah, ambëk, K,
bëndoe, L.
woedend, *id*.
woeker (zeer hooge intrest),
entres, anak.
woekeraar, noe ngentres-
keun, noe nganakkeun, noe
ngidjonkeun.
woekeren (zeer hoogen in-
trest nemen), nganakkeun,
ngentreskeun, ngidjonkeun.
woekerplant, mangandeh.
woelen (— in bed), goeling-
gasahan.
Woensdag, Rëbo.
woest (wild, onbesuisd), kasar.
— (van een landschap), soe-
woeng.
woestaard, noe kasar.
woeste grond, tanah soe-

woeng.
woestijn, ara ara.
wol, boeloe domba.
— spinnen, nganteh (*k*).
wolf, adjag.
wolk, mega.
wolkbreuk, hoedjan ngagë-
bret.
wollen (bijv. n. w.), boeloe
domba.
— stof, kaen panas.
wond, raheut, K, tatoe, L.
wonden (verwonden), ngara-
heutan, K, natoean (*l*), L.
wonder, adjaib.
wonderbaar, wonderlijk,
adjaib, matak heran.
wonderen doen, migawe
noe adjaib adjaib.
wonderlijk (een —, vreemd,
zonderling mensch), aneh,
langka, aheng.
wondkoorts, moeriang ra-
heut, K, njënjëpan tatoe, L.
wonen, tjitjing, K, tjalik, ling-
gih, L.
woning, imah, K, boemi, L.
woord, omongan.
— (belofte), përdjangdjan,
djangdji, soebaja.
—, (zijn) — breken, tjidra.
—, — houden, sèkkanan djang-
dji (*l*).
—, (iemand) het — uit den
mond nemen, miheulaän
(*p*).
—, in een — (kortom), tjindë-
kna, pondokna.
—, op mijn —, wani soem-
pah.
woordelijk, satjëplekna, sa-
tëroesna.
woordenboek, kamoes, boe-
koe basa.
woordenrijk, reja omongan.
woordenstrijd, paseja, pa-

tjoggregan.
 worden (in een toestand ver-
 keeren, hij wordt geslagen),
 di, ka.
 — (geraken, een rijk man —,
 soldaat —, wat wil hij —?),
 djadi.
 worgen, wurgen, *njékek* (*tj*).
 worm, tjatjing.
 — (in eene wond), bilatoeng.
 — (in hout), oelam.
 — in rijst, hileud beas.
 wormkruid, oebar tjatjing.
 wormstekig, hileudan.
 worstelaar, noe gëloet.
 worstelen, gëloet.
 worstelperk, pakalangan.
 wortel, akar.
 — schieten, akaran.
 — (peen), wortel.
 woud, leuweung.
 wraak, pamalës.
 wraaklust, napsoe rësöp ma-
 lës.
 wraakzucht, *id*.
 wraakzuchtig, rësöp malës,
 panas ati.
 wrak, — van een schip,
 oeroet kapal.
 — (een wrakke stoel), longgar,
 o jag.
 wraken (getuigen —), *noelak*
 (*t*), *nahan* (*t*).
 wrang, kësöd.
 wrat, koetil, engsrot.
 wreed, këras, teu aja rasrasan.
 wreedvaardig, *id*.
 wreken (bedr. werkw.), *mang-*
malëskeun (*p*).
 —, zich —, *malës* (*b*), *ngarah*.
 wrevelig, ngoelit bawang.
 wringen (eene opening —),
ngabëkehkeun.
 — (de handen —), *ngagelang*.
 wroeing (berouw), handjakal,
 kadoehoeng.

wroeten, *ngoekoejan* (*k*),
njoengkoeran (*s*).
 wrok, kageuleuh.
 wrong, haar —, gëloeng, k,
 sanggoel, L.
 wrijfdoek, topo.
 wrrijven (eene kast —), *ngo-*
sokan (*k*).
 —, zich —, *ngaroeroe*.
 — (fijn —), *ngarieus*.
 wuiven (met een zakdoek —),
ngagoepajan.
 wulpsch, kasangon.
 wij, kami, k, oerang, s, koering,
 djsim koering, abdi, djsim
 abdi, a.
 wijd (ruim, van kleeren), logor.
 — (uitgestrekt), lëga, djëmbar.
 —, — open, molongo.
 —, — uit elkaar, tjarang.
 wijdbeens, singkang.
 wijdberoemd, wijdver-
 maard, mashoer ka mana
 mëndi.
 wijders (verder), djeung deui,
 k, sarëngna deui, L.
 wijddoelig (omslachtig), belot.
 wijf, awewe, k, istri, L.
 wijfje (van dieren), bikang,
 awewe.
 wijk, kampoeng.
 —, de — nemen, *njalindoeng*,
njoempoet.
 wijken (ophouden, het gevaar,
 de cholera wijkt), *njingkir*,
njingkah.
 — (uitwijken, op zijde gaan),
njisi, *njingkir*, *njimpang*, *njing-*
kah.
 — (terugtrekken, de troepen —),
 moendoer.
 — (toegeven, toestemmen), *noe-*
roetkeun (*t*).
 wijkmeester, kapala kam-
 poeng.
 wijl (omdat), *sabab*, *karana*, *ti-*

na, marga, k, margi, L, da.
 wijlen (— zijn vader), mar-
 hoem, djénat.
 wijn, anggoer.
 wijnazijn, tjoeka anggoer.
 wijnflesch, botol anggoer.
 wijnglas, gëlas anggoer.
 wijnvat, tahang anggoer.
 wijs (verstandig), bërboedi, bër-
 akal.
 —, wijze (manier), tjara, atoer-
 an.
 —, —, op welke —, koema-
 ha pëtana.
 —, —, op geenerlei —, teu
 pisan pisan.
 —, — (bij muziek), lagoe.
 —, er uit — worden, nga-

harti, k, ngahartos, L.
 wijsgeer, noe alim.
 wijsmaken, ngabobodo, nga-
 heureujan.
 wijsvinger, tjoeroek.
 wijten (de schuld van iets ge-
 ven), ngabobongan.
 wijzen (aantoonen), moedoeh-
 keun (l).
 —, van de hand —, noelak
 (l), nahan (l).
 —, een vonnis —, moetoes
 hoekoeman (p), moetoes po-
 nis (p).
 wijzer (van een uurwerk), dja-
 roem.
 wijzigen, ngowahan, ngubahan,
 ngabarobah, ngarobahan.

IJ

ijdel, angkoeh, goemëden.
 — (vergeefs, het is eene ijde-
 le poging), gaplah, përtjoe-
 mah, taja gawena, teu hasil,
 gapong, loepoet.
 ijdelheid, angkoeh, goemëden.
 ijk, ijkmerk, tjap oekoeran
 djeung timbangan.
 ijken, ngë'tjap oekoeran djeung
 timbangan.
 ijkmeester, toekang tjap oe-
 koeran djeung timbangan.
 ijl, in aller—, roeroesohan.
 —, (rijst) — uitzaaien, ngë-
 bar (s).
 ijlen (van een zieke), sasar.
 ijrende koorts, moeriang sa-
 sar, k, njënjèpan sasar, L.
 ijs, tjai batoe, es.
 ijswater, tjai batoe, tjai es.
 ijselijk (verschrikkelijk), ma-
 tak kaget, matak reuwas.
 ijver (vlijt), kagëtolan, kara-
 djinan.
 ijverig (vlijtig), gëtol, radjin.

ijzen, moeringkak.
 ijzer, beusi.
 —, strijkijzer, istrika.
 —, hoëijzer, talapok beusi,
 sapatoe koeda.
 — giëten, ngalëboer beusi.
 ijzerdraad, kawat beusi.
 ijzëren (bijv. n. w.), beusi.
 ijzererts, taneuh beusi.
 ijzergieter, toekang ngalë-
 boer beusi.
 ijzergieterij, paranti ngalë-
 boer beusi.
 ijzermijn, goeha beusi.
 ijzerroest, tai hiang.
 ijzerschimmel, dawoek roe-
 joeng.
 ijzersmederij, gosali.
 ijzerviësel, pangikiran beu-
 si, tai kikir beusi.
 ijzerwerk, parabot beusi.
 ijzerwinkel, toko beusi.
 ijzingwekkend, matak moe-
 ringkak.

zaad, bibit, binih.
 — (sperma), mani, tji kokotjrot.
 —, vogeltjes —, koenjit.
 zaadballen, kontol.
 zaadkorrel, siki.
 zaadvocht, tji kokotjrot, mani.
 zaadvloeiing, boetjat.
 zaag, ragadji.
 zaagsel, tatal ragadji.
 zaaien, ngipoek.
 — (rijst — in kweekbedden), nēbar (*t*).
 —, (rijst) ijl — (in kweekbedden), nēbar (*s*).
 zaaipadi, pare bibit.
 zaaitijd (van rijst), oesoem tēbar, oesoem sēbar.
 zaak, pērkara, k, pērkawis, L.
 —, ter zake van (betreffende), moenggoeh, k, mēnggah, L, hal, ari.
 zaakwaarnemer, wakil, kawasa.
 zacht (week), leuleus, lēmēs.
 — (van boter, vruchten), bēje.
 — (zonder gedruisch, — loopen), lalaoenan, alon.
 — (van kleuren), ngora.
 — (— karakter), lēmah lēmboet.
 zachtvaardig, *id*.
 zachtjes (langzaam), lalaoenan, alon.
 — (zonder gedruisch, — loopen), *id*.
 zadel, sela.
 zadelen, njelaän (*s*).
 zademaker, toekang njijeun sela.
 zagen, ngaragadji.
 zak (grootte grove —), karoeng.
 — (kleine —, beursa), kantong, kundjoet.
 — (in kleeren), sakoe, pesak.
 — (een biljart —), radjoet.

zakboekje (notitie-boekje), bokoe ingētan, k, boekoe elingan, L, boekoe emoetan, A.
 zakdoek, sapoetangan, k, sēlēmpaj, L.
 zakje (builtje), pintjoek.
 zakgeld, balandja.
 zakken (dalen, van een vlieger), toeroen.
 — (zijn huis zakt), amblēs.
 — (het water zakt), orot, soeroed, leutik.
 —, den moed laten —, leutik ati, k, leutik manah, L.
 — (in zakken doen), ngaroengan (*k*).
 — (werk w. bij het biljarten), ngasoepkeun.
 zakwoordenboek, kamoes leutik.
 zalf, popok, baloer.
 zalfpot, wadah popok, wadah baloer.
 zalig, bagdja, soetji.
 zalige (zelfst. n. w.), noe bagdja, noe soetji.
 zaligheid, kabagdjaän, kasoetjian.
 zalm, salēm.
 zamen, te —, samen (wij zullen — uitgaan), barēng, k, sarēng, L.
 —, *id*. (— maakt het f 25.—), djoemblah.
 zand, keusik.
 zandbank, goenoeng keusik.
 zanderig, keusikan.
 zandgrond, taneuh keusik.
 zandkoker, wadah keusik.
 zandsteen, batoe keusik.
 zang, kawih.
 zangerig, ngalagoe.
 zanglustig, rēsēp ngawih.
 zanggezelschap, koempoelan ngawih.

zangonderwijs, paladjaran
 ngawih.
 zangwijze, lagoe.
 zaniken (iemand lastig val-
 len), *ngarewong*.
 Zaterdag, *Saptoe*.
 zedeloos (onkuisch), latjoer.
 zedeloosheid (onkuischheid),
 kalatjoeran.
 zeden (gebruiken, gewoonten),
 adat.
 zedig, loenggoeh.
 zee, laoet.
 —, recht door — gaan
 (fig.), *těroes těrang*.
 zeef, pangajakan, ajakan.
 zeegevecht, pěrang di la-
 oet.
 zeegras, agěragěr.
 zeehond, andjing laoet.
 zeekrab, kapiting.
 zeekreeft, oedang kěring.
 zeekant, sisi laoet.
 zeekust, *id.*
 zeeman (matroos), matros, ka-
 lasi.
 zeofficier, opsir laoet.
 zeep, saboen.
 zeepbel, palěndoeng.
 zeepot, wadah saboen.
 zeepsop, tjai saboen.
 zeer (bijw.), pisan, katjida, na-
 kěr.
 — (zeere oogen), njěri.
 —, zich — doen, *id.*
 zeeroof, badjo.
 zeeroover, *id.*
 zeerooverij, *id.*
 zeeschade, karoeksakan ka-
 pal di laoet.
 zeeschildpad, pěnjoe.
 zeeschip, kapal laoet.
 zeeschuim, boedah laoet.
 zeeschuimer, badjo.
 zeeslag, pěrang di laoet.
 zeeslang, oraj laoet.

zeestrand, basisir, pasisir.
 zeeton (baak in zee), tjiri di
 laoet.
 zeetijding, bedja ti laoet, k,
 tjarijos ti laoet, L.
 zeevaarder, noe lalajaran di
 laoet.
 zeevaart, hal lalajaran.
 zeevarend, lalajaran.
 zeevisch, laock laoet.
 zeewaarts, ka laoet.
 zeewater, tjai laoet.
 zeewier, agěragěr.
 zeeziek, weureu, mabok.
 zege (overwinning), oenggoel.
 —, de — behalen, *id.*
 zegel (stempel), tjap.
 — (gezegeld papier), segěl.
 zegelen (van een zegelmerk
 voorzien), *ngětjap*.
 zegellak, ślak tjap.
 zegelring, ali tjap.
 zegen, doea, běrėkah, běr-
 kat.
 — (vischnet), irid.
 zegenen, *ngadoeakeun*.
 zegening (weldaad), koernia,
 pangasih.
 zegenwensch, pangdoea.
 zegepraal, oenggoel.
 zegepralen, *id.*
 zegeteeken, tanda oenggoel.
 zegetocht, pangarak.
 zeggen, ngomong, tjarek, tje-
 pok, k, njaoer, sasaoeran, nga-
 lahir, L.
 —, wat wil dat —? naon
 hartina? k, naon hartosna?
 L.
 —, dat is te —, hartina, k,
 hartosna, L.
 —, sommigen —, tje-
 k sawareh.
 —, niets meer te — heb-
 ben (geene macht meer heb-
 ben), geus hěnten kawasa.

zeggen, veel te — hebben
 (macht hebben), kawasa.
 —, id. (praats hebben), tjirigih.
 zeil, lajar.
 zeildoek, *id.*
 zeilen (werkw.), lalajaran.
 zeilmaker, toekang njijeun
 lajar.
 zeilree (zeilvaardig), kari
 djoeng lajar, sadia rek lala-
 jaran.
 zeilschip, kapal lajar.
 zeis, arit.
 zeker (stellig), poegoeh, tang-
 toe, jakin, k, jaktos, kantën-
 an, L.
 — (veilig), sĕngang, djaoeh kana
 bahja, boeni.
 —, op een zekeren tijd,
 dina hidji mangsa.
 —, er was een — koning,
 aja hidji radja.
 zekerheid (waarborg), tang-
 goengan, k, tanggĕlan, L.
 zelden, zeldzaam, tjarang,
 arang, langka, k, awis, L.
 zeldzaam (vreemd, zonder-
 ling), aneh, langka, aheng.
 zelf, sorangan, diri koe ma-
 neh, k, koe mantĕn, koe an-
 djeun, L, pribadi, A.
 zelfbedrog, kabalingĕr.
 zelfbehagen, rĕsĕp ka diri
 sorangan.
 zelfbeheersching, panahan
 hawa napsoe, panjĕgah hawa
 napsoe.
 zelfde, het —, de —, eta
 keneh.
 —, dat is het — (om het
 even), saroewa bae, k, sami
 bae, L.
 zelfkant, sisi lakĕn.
 zelfmoord, maehan maneh.
 zelfmoordenaar, noe ma-
 ehan maneh.

zelfs, malah.
 zelfverdediging, pangdja-
 ga diri.
 zelfvertrouwen, tĕtĕg.
 zelfverwijt, kadoehoeng, han-
 djakal.
 zelfzucht, kaoentoengan so-
 rangan, k, kaoentoengan koe
 andjeun, L, kaoentoengan pri-
 badi, A.
 zemelen (van rijst), hoeoet.
 zendeling (Evangelische —),
 padri.
 zenden (zend mij EENE schil-
 derij), ngirim (*k*), k, ngintoen
 (*k*), L.
 — (zend mij DIE schilderij),
 ngirimkeun (*k*), k, ngintoen-
 keun (*k*), L.
 zengen (bedr. werkw.), noe-
 toengkeun (*t*).
 — (onz. werkw.), toetoeng.
 zenuw, oerat.
 zenuwachtig, loempoeĥ.
 zenuwkoorts, moerijang loem-
 poeh, k, njĕnjĕpan loempoeĥ,
 L.
 zenuwziekte, kasakit loem-
 poeh, k, kasawat loempoeĥ, L.
 zerk (grafsteen), tĕtĕngĕr, pa-
 esan.
 zes, gĕnĕp.
 zesde, de —, kagĕnĕp.
 —, één —, sapĕrgĕnĕp.
 zesmaal, gĕnĕp kali.
 zessen (wij zijn met ons —),
 gĕnĕpan.
 —, van — klaar, pasagi.
 zestien, gĕnĕp wĕlas.
 zestig, gĕnĕp poeloeh.
 zetel (troon), dampar.
 — (versierde — voor bruid en
 bruidegom), poewade.
 — (standplaats), ŕnggon, tĕm-
 pat.
 zetelen (van vorsten), ngada-

ton.
 zetten (plaatsen), *neundeun* (*t*).
 —, buiten —, *ngaloewarkeun* (*k*).
 —, te trekken —, *ngagang-gang*.
 —, uit het hoofd —, *mopohokeun* (*p*), *κ*, *ngalalilali*, L.
 —, geld op intrest —, *nganakkeun* *doeit*.
 —, (iemand) gevangen —, *ngangkép* (*t*), *ngaboeskeun* *ka boei*.
 — (juweelen —), *naretes* (*t*).
 — (strikken —), *masangkeun* (*p*).
 zeug, *bagong* *anakan*.
 zeven (getal), *toedjoeh*.
 — (ziften), *ngajak*.
 zevende, de —, *katoedjoeh*.
 —, één —, *sapërtoedjoeh*.
 zevenen (wij zijn met ons —), *toedjoehan*.
 zevenmaal, *toedjoeh kali*.
 zeventien, *toedjoeh wēlas*.
 zeventig, *toedjoeh poeloeh*.
 zich, *maneh*, *diri*, *κ*, *andjeun*, L, *pribadi*, A.
 zichtbaar, *katembong*.
 ziedaar, *tah eta*.
 zieden (van toorn), *ngagolak*, *hoeroeng*.
 ziehier, *tah ijeu*.
 ziek, *gëring*, *κ*, *teu waras*, *teu damang*, L, *oedoer*, A.
 — liggen, *id*.
 — maken, *ngogëringkeun*.
 zieke (zelfst. n. w.), *noe gëring*, *κ*, *noe teu waras*, *noe teu damang*, L, *noe oedoer*, A.
 ziekelijk, *gëringan*.
 ziekenhuis, *roemah sakit*.
 ziekenoppasser, *oepas roemah sakit*.
 ziekte, *kasakit*, *κ*, *kasawat*, L.
 —, vallende —, *kasakit sa-*

kalor.
 ziel, *njawa*, *djiwa*.
 zielsziekte, *gëring ati*, *κ*, *teu waras manah*, *teu damang manah*, L, *oedoer ati*, A.
 zieltogen (stervende zijn), *sakarati*, *κ*, *mangsëg*, L.
 zien (bedr. werkw.), *ngadeuleu*, *ngadëleh*, *neuleu* (*d*), *nendjo* (*t*), *njeueung* (*dj*), *κ*, *ningali* (*t*), L, *ningal* (*t*), A.
 —, laten —, *nembongkeun* (*t*), *κ*, *mintonkeun* (*p*), L.
 — (naar de dansmeiden —), *laladjo*, *nongton*, *κ*, *ningali*, L.
 — (trachten, pogen), *njoba* (*tj*), *mëttjak* (*p*), *ngadjadjal*.
 —, (iets) door de vingers — (fig.), *api api teu katingali*, L.
 zienswijze, *timbangan*.
 zier, *geen* —, *teu saëmet* *ëmet atjan*, *teu saeutik eutik atjan*.
 ziertje, *een* —, *saëmet*, *sa-eutik*.
 ziften (zeven), *ngajak*.
 zilt, *pangset*, *asin*.
 ziltig, *id*.
 zilver, *perak*.
 zilverdraad, *kawat perak*.
 zilveren (bijv. n. w.), *perak*.
 zilvererts, *taneuh perak*.
 zilvergeld, *doeit perak*, *oewang perak*.
 zilvermijn, *goeha perak*.
 zilververguldd, *përgol perak*.
 zilverwerk, *parabot perak*, *peperakan*.
 zin (beteekenis), *harti*, *κ*, *hartos*, L.
 — (lust, smaak, trek), *kahajang*, *κ*, *kahojong*, L.
 —, — hebben (in iets, —

- in een meisje), *hajang*, **κ**, *hojong*, **L**.
- zin*, *zijn* — *doen*, *noeroetkeun kahajangna* (*t*), **κ**, *noeroetkeun kahojongna* (*t*), **L**.
- , (iemand) *zijn* — *geven*, *id.*
- , *zijn* — *krijgen*, *hasil maksoedna*.
- zindelijk* (net, schoon), *netjës, bërseka, bërësih*.
- zindelijkheid* (netheid, schoonheid), *kabërsekaän, kanetjësän, kabërsihan*.
- zingen* (onz. werkw.), *ngawih*. — (bedr. werkw.), *ngawihkeun* (*k*).
- zingenot*, *kanimatan sahwat*.
- zink*, *seng*.
- zinken* (bijv. n. w.), *id.*
- (in het water —), *amblës, tilëlëp*.
- (id. van menschen en dieren), *titeuleum*.
- (— van een schip), *kalëboeh*.
- zinkput*, *soemoer pamitjeunan*.
- zinnebeeld*, *siloka*.
- zinnebeeldig*, *id.*
- zinnelijk*, *hawa napsoe*.
- zinnelijkheid*, *id.*
- zinnen* (de vijf —, *zintuigen*), *angгахота*.
- , van zijne — *beroofd zijn*, *gelo, edan, boeroeng*.
- zins*, van — (*zijn*), *maksoed, niat, sëdja*.
- zinspelen*, *ngibaratkeun*.
- zinspeling*, *ibarat*.
- zintuig*, *angгахота*.
- zitplaats*, *pangdijoeکان, panglinggihan, pangtjalikan*, **L**.
- zitten*, *dijoeک, tjalik, linggih*, **L**.
- zitten* (te paard —), *toempak, κ, toeggang, nitih*, **L**.
- , *ruim* — (van kleeren), *logor*.
- (met de beenen onder 't lijf —), *emok*.
- (met gekruiste beenen onder 't lijf —), *silä*.
- (op de hurken —), *tjingogo*.
- (op een tak — van vogels), *eunteup*.
- , *gevangen* —, *di boei, di berok*.
- , hoe zit het met (die zaak)? *koemaha?*
- zode* (van gras), *lelempeng*.
- zoek zijn*, *leungit, κ, itjal, L*.
- zoeken* (opzoeken), *nejangan* (*t*).
- (bedienden — die men wil huren, paarden — die men wil koopen), *njijar* (*s*).
- (trachten, pogen), *njoba* (*tj*), *mëtjak* (*p*), *ngadjadjal*.
- zoel* (— weer), *panas*.
- zoen* (kus), *tjjoem, κ, amboeng, L*.
- zoenen* (een kus geven), *nji-joem* (*tj*), **κ**, *ngamboeng, L*.
- zoenoffer* (offerande), *wadal, koerëban*.
- zoet*, *amis*.
- (een — kind), *manis*.
- water, *tjai tawar*.
- zoethout*, *kiamis Tjina*.
- zog* (moedermelk), *tjisoesoë, κ, tjipinareup, L*.
- zogkoorts*, *moeiang marga njoesoëan, κ, njënjëpan margi njësëpan, L*.
- zolder*, *para*.
- zon*, *srëngenge, panon powe, mata powe*.
- zondaar*, *noe doraka*.
- Zondag*, *Ahad*.
- zonde*, *dosa, doraka*.

zonder, hēnteu of hanteu of teu make, hēnteu of hanteu of teu djeung, hēnteu, hanteu, teu.

— ophouden, teu pēgat pēgat, teu eureun eureun, ma-jēng, teu aja eureunna.

— twijfel, poegoeh, tangtoe, jakin, k, jaktos, kantēnan, L.

zonderling (vreemd), aneh, aheng, langka.

zondig, dosa, doraka.

zondigen, id.

zonneblind, djalosi.

zonnebloem, kēmbang srēngenge.

zonneklaar, tērang, njata, tetela.

zonnescerm, pajoeng, k, padjēng, L.

zonneshijn, pojan.

zonnestraal, sorot panon powe.

zonnetent, tenda, taroeb.

zonnewijzer, istiwa.

zonnig, nēgrak, panas.

zonsondergang, soeroep panon powe.

zonsopgang, bidjil panon powe.

zonsverduistering, samagaha panon powe.

zoo (indien), lamoen, moeu, oepama, manawa, k, oepami, manawi, L, ari, ana.

— (aldus), kitoe.

— (— groot), sakitoe.

—, hetzij —, nja di koemahakeun, keun bae.

—, hoe —? koemaha kitoe? na koemaha?

—, is het —? nja kitoe?

—, — is het, nja kitoe.

— aanstonds, mangke sakeudeung, k, mangke sakēdap, L.

zoo even, tadi.

zoos als (gelijk), sapērti, k, sapērtos, L.

zoodanig, kitoe, kitoe pētana.

zoodat, koe sabab eta, koe marga eta, k, koe margi eta, L.

zoodoende, lamoen kitoe.

zoodra, samangsa, iraha bae.

zoogbroeder, doeloer sasoesoe, k, saderek sasēsēp, L.

zoogdier, sato noe njoesoe.

zoogen (bedr. werkw.), njoesoean (s), k, njesēpan (s), L.

zoogenaamd, katēlah.

zoogoed als, saroewa bae, k, sami bae, L.

zoogzuster, doeloer sasoesoe, k, saderek sasēsēp, L.

zool (voetzool), dampal.

zoolang, salawasna, k, salamina, L.

zoom (bij naaiwerk), kēlin.

— van een bosch, sisi leuweung.

zoomen, ngēlin (k).

zoon, anak, k, seuweu, s, poetra, L.

zooveel, zoovele, sakitoe rejana, sakitoe lobana, sakitoe rosana, sakitoe mētjahna.

—, driemaal —, tiloe kali sakitoe.

— mogelijk, sabeunang beunang.

zooveelste (de — van dit jaar), tanggal sakitoe.

zoover (— ik weet), saka.

zoowel als, kitoe deui.

zorg (die moeder heeft veel —), soesah.

—, met —, tēmēn tēmēn, apik.

— dragen, ngadjaga, ngoe-roes.

zorgeloos, taledor, pohoan,
 K, lalian, L, lëpatan, A.
 zorgeloosheid, kataledoran.
 zorgen (zorg dragen), ngadja-
 ga, ngoeroes.
 zorglijk (erg ziek), pajah, par-
 na.
 zorgvuldig, toelaten, gëten.
 zorgzaam, id.
 zot (zelfst. n. w.), noe gelo,
 noe boeroeng, noe edan.
 — (bijv. n. w.), gelo, boeroeng,
 edan.
 zottepraat, omong kosong.
 zout (zelfst. n. w.), oejah.
 — (bijv. n. w.), asin, pangset.
 —, Engelsch —, oejah Ing-
 gris.
 —, in het — leggen, nga-
 sin.
 —, in het — liggen, di
 asin.
 zoutachtig, rada asin, rada
 pangset.
 zoutbelasting, beja oejah.
 zouteloos, tjawerang, ham-
 bar, tiis, tawar.
 zouten (werkw.), ngasin.
 zoutevisch, laoek asin.
 zoutkorrel, een —, oejah
 sahoentoe.
 zoutpakhuis, goedang oejah.
 zoutpakhuismeester, man-
 tri garëm, pakowis.
 zoutvaatje, wadah oejah.
 zoutverkooper, noe nga-
 djoewal oejah.
 zucht, een — slaken, hoe
 mandeuar.
 — (verlanging naar), kahajang,
 K, kahojong, L.
 —, waterzucht, boesoeng.
 zuchten (een zucht slaken),
 hoemandeuar.
 zuid, kidoel.
 zuiden, ten —, kidoeleun.

zuidkant, sisi kidoel.
 zuidkust, pasisir of basisir
 kidoel.
 zuidoost, wetan kidoel.
 zuidwest, koelon kidoel.
 zuidwaarts (— gaan), ka ki-
 doel.
 Zuidzee, Laoet Kidoel.
 zuigeling, orok.
 zuigen (bedr. werkw.), njoe-
 soean (s), K, njësëpan (s), L.
 — (onz. werkw.), njoesoe, K,
 njësëp, L.
 — (van eene pomp), ngënjot (t).
 zuiger (van eene pomp), pa-
 ngënjot.
 zuil (kolom), pilar, tihang.
 zuinig (spaarzaam), tjëtjël.
 zuipen, aan de — zijn (aan
 den drank verslaafd zijn), pa-
 mabokan.
 zuiver (onvervalscht), estoe,
 woengkoel, toelen, lain pal-
 soe, dowang.
 — (een — bedrag, zuivere op-
 brengst), bërësih.
 — (een — geweten), soetji,
 bërësih.
 — (zindelijk), bërësih, netjës,
 bërseka.
 zuiveren, mërësihan (b), nga-
 bërësihan.
 zulk, kitoe, kitoe pëtana.
 — een, noe kitoe.
 zulks, eta, noe kitoe.
 zullen, arek, rek, dek, mang-
 ke, ñngke.
 — (bevelender wijs), koedoe,
 misti, K, këdah, L.
 zundgat, lijang bëdil.
 zus, — of zoo (het was maar
 — of hij was verdronken),
 meh, bis.
 zuster, doeloer, K, saderek, L.
 —, oudere —, teteh, eteh,
 embok, K, atjeuk, L.

zuster, jongere —, adi, k,
 aji, raji, L.
 zusterlijk, tjara doeloer, k,
 tjara saderek, L.
 zuur, haseum.
 —, in 't — leggen, *ngatjar*.
 —, in 't — liggen, di atjar.
 — kijken, *djamédoed*, *tjamé-*
roet, *kétjoet*.
 — worden, *djadi haseum*.
 zuurachtig, haseum meucus-
 an.
 zuurdeeg, *ragi*.
 zuursettelletje, *témpat atjar*,
wadah atjar.
 zuurzak (vrucht), *angka Wa-*
landa.
 zwaaien (— met een stok),
 moebat mabit.
 — (— met het lichaam), *goe-*
loelang galeong, *gagaleongan*.
 — (— met de armen), *keupat*
goebag geubig.
 zwaan, *sowang*.
 zwaar, *beurat, k, awrat, abot,*
L.
 — (zware wijn), *kéras*, *matak*
mabok.
 — (zwanger), *reuneuh, k, bo-*
bot, L.
 — (id., in de eerste drie maan-
 den), *njiram*.
 zwaard, *pédang*.
 —, te vuur en te —, *make*
bédil djeung pédang.
 zwaarlijvig, *lintoeh, k, a-*
geung, L.
 zwaarmoedig, *peunggas ati,*
ngoeloewoet.
 zwaarte, *beurat, k, awrat, a-*
bot, L.
 zwaartillend, *peunggas ati,*
ngoeloewoet.
 zwachtel, *lamak gènder*.
 zwachtelen, *ngagènder*.
 zwager, oudere —, *dahoe-*

wan.
 zwager, jongere —, *adi*
beuteung, k, ais padaharan, L.
 zwak (krachteloos), *lémès, lém-*
bek, leuleus.
 — (van karakter), *id.*
 — (ziekelyk), *teunangan*.
 — (na ziekte, slap), *lètek, lè-*
soe, loewe.
 —, een — hebben (op), *nja-*
ah.
 zwaluw, *kapinis*.
 zwaluwennest, *sajang ka-*
pinis.
 zwaluwstaart, *boentoet ka-*
pinis.
 zwam, *loengloem, kawoel*.
 zwang, in — zijn, *kaadat-*
keun, loemrah.
 zwanger (eene zwangere
 vrouw), *reuneuh, k, bobot, L.*
 — (id., in de eerste drie maan-
 den), *njiram*.
 zwaarigheid, *kasoeshan, ka-*
hesean.
 — maken, *kaleked*.
 zwart, *hideung*.
 — maken, *ngahideungan*.
 —, (iemand) — maken (fig.),
ngagorengkeun, k, ngaäwon-
keun, L.
 zwartkrijt, *kapoer hideung*.
 zwavel, *warirang*.
 zwavelachtig, *tjara wari-*
rang.
 zwavelbron, *tjai warirang*.
 zwavel damp, *haseup wari-*
rang.
 zwavelen, *ngawarirangan*.
 zwavellucht, *baoe warirang*.
 zwavelzalf, *baloer warirang,*
popok warirang.
 zweem, *sémoena, kawasna, si-*
gana, djigana.
 zweep, *tjamboek, pètjoet*.
 —, met de — slaan, *mè-*

tjoet (*p*), *njamboek* (*tj*).
 zweepslag, pětjoet, tjamboek.
 zweer (ettergezweel), tjenang.
 — (open —), rodek, *x*, koreng, *L*.
 zweet, kesang, *k*, karingët, *L*.
 zweetdrank, oebar ambeh
 kesangan, *k*, landong soepaja
 karingëtan, *L*.
 zweeten, kesangan, *k*, kari-
 ngëtan, *L*.
 zweeterig, *id*.
 zweetlucht, bae kesang, *k*,
 bae karingët, *L*.
 zweetmiddel, oebar ambeh
 kesangan, *k*, landong soepaja
 karingëtan, *L*.
 zwellen (van eene rivier),
 tjaäh.
 — (van rijst), beukah.
 zwemmen, ngodjaj.
 zweren (etteren), nanahan.
 — (een eed doen), soempah.
 —, laten —, *njoempahan* (*s*).
 zwerm, goendoekan.
 zwerven, ngalantjong, nga-
 lantrah.
 zwerver, noe ngalantjong,
 noe ngalantrah.
 zwetsen, ngomong rahoel.
 zweven, ngalajang.
 —, voor den geest —, i-
 ngët ingët poho.
 zwichten (— voor), eleh, *k*,
 kawon, *L*.
 zwier, aan den — zijn,
 ngalantjong, ngalantrah.
 zwierbol, djëlma ngalantjong,
 djëlma ngalantrah.
 zwieren (een los leven lei-
 den), ngalantjong, ngalantrah.
 — (zwaaien als een dronken
 man), goeloelang galeong, ga-
 galeongan.
 zwoegen (hard werken), nga-
 dëger, ngadëkoel, ngadoetoen.
 — (hijgen; hoeroehah harehoh,

oenggah ënggeh.
 zwoord, zwoerd (de dikke
 huid van spek), koelit ba-
 gong.
 zwijgen, repeh, tjtijing, *k*, tja-
 lik, *L*.
 — (iemand tot — brengen),
ngarepehkeun.
 zwijm, in — liggen, kapa-
 ehan, teu ingët, *k*, kalëngër,
 teu eling, *L*, teu emoet, *A*.
 —, in — vallen, *id*.
 zwijn, bagong.
 —, wild —, bagong leuweung.
 — (losbandig mensch), djëlma
 latjoer.
 zwijnenjacht, moro bagong.
 zwijnevleesch, daging ba-
 gong.
 zwijnskop, hoeloe bagong,
 zij, manehna, *k*, andjeunna, *L*.
 —, op — van, gigireun, *k*,
 gedengeun, *L*.
 zijd, wijd en —, sakoeriling
 boengking.
 zijde, zij (stof), soetra.
 — (kant), sisi.
 — (bladzijde, op de hoeveelste
 — staat dat), lambaran.
 — (hoeveel zijden, bladzijden
 heeft dat boek), lambar.
 — (van het lichaam), lamboeng,
 gigir, *k*, gedeng, *L*.
 — (van vaders —), ti sabeu-
 lah, ti gigir, *k*, ti gedeng, *L*.
 —, op — zien, *ngareret*, *nga-*
lijek.
 —, op — gaan (uitwijken),
njisi, *njingkir*, *njinkah*, *njim-*
pang.
 —, ter — stellen, *nging-*
keun, *ngadjeunkeun* (*k*).
 —, van ter —, ti gigir, *k*,
 ti gedeng, *L*.
 zijdelings, *id*.
 zijden (bijv. n. w.), soetra.

zj d e t e e l t , h a l m i a r a h i l e u d
 s o e t r a .
 z j d e u r , p a n t o t i g i g i r .
 z j d e w o r m , z j w o r m , h i l e u d
 s o e t r a .
 z j k a m e r , p a n g k e n g n o e d i
 g i g i r .
 z j n (b e z i t t . v o o r n . w .) , m a n e h -
 n a , k , a n d j e u n n a , L . *Ook door*

*het aankangsel na achter het
 zelfst. n. w. te plaatsen.*
 z j n (o n z . w e r k w .) , a j a . *Dik-
 wijls verzwegen.*
 — (h u l p w e r k w .) , g e u s , ŷ n g g e u s .
Dikwijls verzwegen.
 z j s p r o n g (v a n e e n p a a r d) ,
 m e n g p a r k e u n .
 z j w e g , d j a l a n s i m p a n g a n .

VERBETERINGEN.

achterste (bil), *voeg bij*: boe-
 djoer, κ, pangtjalikan, L.
 bil, *voeg bij*: boedjoer, κ, pang-
 tjalikan, L.
 bijten, *lees*: ngegel.
 cigaar, *lees*: sigaar.
 dal, *voeg bij*: lëgok.
 dagteekenen, *lees*: nanggal-
 an (t).
 dartel, bëger.
 debiet, *voeg bij*: lakoe, laris.
 deeg, *lees*: tipoeng baseuh.
 derhalve, djadi, lamoen ki-
 toe.
 dik (gestolten), *lees*: (gestold).
 districtsgerecht, *lees*: rat
 distrik.
 dochter, *voeg bij*: seuweu, s.
 dood, *voeg bij*: hilang, ning-
 gal, s, wapat, L.
 doorgaan (op hol gaan), *voeg
 bij*: mangproeng.
 — (het plan gaat —), *lees*: (het
 plan gaat door).
 doornat, *voeg bij*: rantjoetjoet.
 doordrijven, (zijn) wil —,
lees: mawa karëp sorangan, κ,
 njandak kërsa koe andjeun, L.
 doorschrappen (uitschrapp-
 pen), moepoel (p), maehan (p).
 draaien (niet voor de waar-
 heid uitkomen), *voeg bij*: ekol.
 dringen (van paarden tegen
 de buitenstrengen), padontja-
 dontja, padontjang-dontjang,
 pakënjang-kënjang.
 droefheid, *voeg bij*: kapriha-
 tinan, κ, kaprihatosan, L.
 droogen, *lees*: drogen.
 duidelijk, *voeg bij*: tetela.
 dulden (verdragen), nahan (t).
 een voor een (van men-
 schen), saerang saerang.
 — (van dieren), sahidji sahidji.

eend, mëri.
 eendekroos, kajoe apoe.
 eentoonig, *lees*: eentonig.
 eerder (liever), *voeg bij*: ang-
 goer.
 elfde (de —), *lees*: de —.
 erfportie, *lees*: bagian waris.
 fortuin (rijkdom), *voeg bij*: ka-
 soegihan, kakajaän.
 gastvrij, *lees*: hade ka tata-
 moe, akoean, moerah, someah.
 gedwee (volgzaam), leuleus
 awak.
 gehoorzaam, *voeg bij*: bageur.
 gelaat, *voeg bij*: raraj, L.
 gelijk (zooals), sapërta, κ, sa-
 përtos, L.
 gemachtigde, *voeg bij*: ka-
 wasa.
 gemoet, te gemoet gaan,
voeg bij: patëpoeng, tëpoeng,
 amprok, κ, tëpang, L.
 gepast, pantës, patoet, lajak.
 geruisch (in het water), *lees*:
 gekabbel.
 — (in de ooren), *lees*: gesuis.
 gevangennemen, *lees*: ge-
 vangen nemen.
 gewild, *voeg bij*: pajoe.
 gewillig (gehoorzaam), *voeg
 bij*: bangoen toeroet, noeroet.
 haken (ergens aan —), *lees*:
 (ergens aan blijven —).
 hebben (hulpwerk.), *voeg bij*:
 geus.
 elsch, pag. 44, *lees*: helsch.
 hoer, hoerenhuis, *lees voor
 soendël*: oengkloek.
 indachtig maken, *lees*: ngi-
 ngëtan, κ, ngelingan, L, nge-
 moetan, A.
 last (bevel), *voeg bij*: piwarang-
 an, timbalan, L.
 liever, *voeg bij*: leuwih hade,

k, langkoeng sae, L.
 niet willen, *voeg bij*: sa-
 ngeuk, moemoel, teu daek, k,
 teu kërsa, L, alim, teu poe-
 roen, A.
 middelste vinger, dja-
 djangkoeng.
 moker, *lees*: paloe gëde.
 pal staan, *staat*: teu maroe
 dah, *lees*: teu maroedah.
 pannenbakker, *staat*: meu-
 leun, *lees*: meuleum.
 pas, van — komen, *lees*:
 kabënëran, k, kalërësan, L.
 sagopalm, *lees*: kiraj.
 sap (van boomen), *voeg bij*: tjai.
 stiefdochter, { *lees voor seu-*
 stiefzoon, { *wou tere, s:*
 seuweu kawalon, s.
 slingeren (zwaaien met de
 armen), *lees*: keupat goebag
 geubig.
 stuks, twee — stinkboon-
 nen, *staat*: peuteu, *lees*: peu-
 teuj.
 tros (een — vruchten), rang-
 geuj.
 uiterlijk (op zijn langst), *lees*:
 panglilalilana, k, panglami-
 lamina, L.
 uitroeien, *voeg bij*: ngabasmi.
 uitroepen (omroepen), *staat*:
 ngembarakeun, *lees*: ngembar-

keun.
 uitzaaien, (rijst) ijl — (in
 kweekbedden), *lees*: (rijst) kor-
 relsgewijze ijl — (in
 kweekbedden).
 verdelgen, *voeg bij*: ngabasmi.
 verkrachten (onteeren), *lees*:
 njawenean (lj), k, marawan-
 an (p), L.
 verkrachter (onteerder), *lees*:
 noe njawenean, k, noe ma-
 rawanan, L.
 verkrachting (onteering),
lees: njawenean, k, marawan-
 an, L.
 vervallen, in eene boete
 —, *lees*: keuna dëngda.
 vlechtwerk, *lees*: anjam-
 anjaman.
 voorbericht (van een boek),
lees: boeboeka, pangangkat.
 wangunst, *staat*: karisikan,
lees: kasirikan.
 wasschen, zich het haar
 —, *lees*: zich het haar
 met aschwateur —.
 ijl, (rijst) — uitzaaien, *lees*:
 (rijst) korrelsgewijze —
 uitzaaien.
 zaaien, (rijst) ijl — (in kweek-
 bedden), *lees*: (rijst) korrelsgewijze
 ijl — (in kweek-
 bedden).

